سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاريخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صلیبي سازش دزنځیري کړیوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال:

ادریس ازاد

ژباړن:

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: سلطان محمد خان فاتح

لیکوال: ادریس ازاد

ژباړن: قریب الرحمن سعید

کمپوز: ژباړن

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښنو په اړه ۵
-دلیکوال د زړه خواله ۷
-۱. سکندربیګ ۱۰
-۲. د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷
-۳. شاهي خارګر ۵۷
-۴. د قیصر جاسوس ۹۴
-۵. د زیجیډین تړون ۱۳۲
-۶. د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴
سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳
سلطان محمد خان ۲۲۷
طلایي ښکر ۲۵۵
ایا صوفیاء ۲۹۱
د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳
د روم قیصر ۳۶۹
مقدسه نقشه ۳۹۹
د فاتح یلغار ۴۲۴
د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یې هڅه کړې چې تاریخي پیښې په کې داسې را ونغاړي چې لوستونکی یې هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښنو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کې دا همغه تاریخ دی چې اوس هم د شکل او بڼې په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چې عیسویانو ته یې په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتی ورکړه او قسطنطنیه یې په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یې وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چې که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هرڅومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړي .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچې دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر متروکی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چې سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چې هغه وخت یې دافغانستان (خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریې ته اوبیا ترکیې ته لیږد کړی و او هلته یې دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چې نژدې شپږسوه کاله یې د نړۍ په یوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګندیږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

دلیکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنیی د سوبې ویاړ اووم عثماني سلطان « سلطان محمد فاتح » ته ور په برخه شوه.

دا په حقیقت کې د اسلام د ستر پیغمبر رسول الله صلی الله علیه وسلم له اړخه بشارت او زیرې و چې ویلي یې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنیه فتحه کوئ ،... نو بیا به ډیر ښه امیر دهغې امیر وي او ډیر ښه لښکر به همغه لښکر وي . « (مسند امام احمد ، څلرم ټوک ، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحین یې د قسطنطنیی د نیولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بیا بیا هلو ځلو سره سره بیاهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحینو تر مخه نه پرانستل کیدې.

هغه وخت چې سیدنا معاویه رضی الله عنه خلیفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوې یزید په مشرۍ د قسطنطنیی د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ور ولیږه. په دې حمله کې ډیره ستر ستر جلیل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعین په شهادت ورسیدل. چې په دې ډله کې سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سیدنا ایوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بیا شهید کړل شو او همدلته د قسطنطنیی د دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو .

د سیدنا عمر بن عبدالعزیز رحمة الله علیه ، هشام بن عبدالملک ، مهدي عباسي او هارون الرشید په څیر ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نیولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنیی په نیولو بریالي نه شول

قسطنطنیه یو نه تسخیریدونکې ښار و ، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهیږي ، یواځې یو اړخ یې د وچې سره نښلي ، دښار چارچاپیر نژدې ۱۴ میله دایروی شکله ستر دیوال و ، په دې دیوال یوسل اویا فته لړې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو ، ددې دیوال په داخل کې یو بل دیوال جوړ کړل شوې و او بیا ددې دواړو دیوالونو ترمنځ یو ستر خندق کیندل شوې و چې شپیته فته پراخوالي یې درلود او سل فته یې ژوروالي و. دهغې اخوا یو بل دیوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک یې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزیدلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنيه د عيسايي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو سترې سترې لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسايلو سره يو ځای ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بيرته ستنيدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله عليه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزيد.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ يې د «عثماني خلافت » په نامه پيژنو ،.... د خراساني کوچيانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوې کوچنۍ اسيا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره يې د يوه سلطنت بنسټ کيښود. خو د درې سوه کالو په جريان کې ددوې څخه د نړۍ ډير ستر ځواک جوړ شو ، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سليم » او په غرب کې يې په « سلطان اعظم » باندې پاې ته ورسيد. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو يې د عالميانو دسردار (صلی الله عليه وسلم) بشارت تکميل ته ورسيد.

ددولسم « قسطنطين» او د«سلطان محمدفاتح» تر منځ دا جنګ په ډيرو حيرانونکو پيښو او تاريخ باندې مشتمل دې . په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحريې ته په وچې باندې د بيړيو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو يې نژدې لس ميله غرنۍ تيږلوړه واټن د کشتيو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقيقت کې د تاريخ يوه ډيره ستره نه هيريدونکې پيښه ده چې ما د يوه مکمل ناول په بڼه کې بيان کړې ده . غربي تاريخپوهان د قسطنطنيې فتحه ، د منځنيو پيړيو او اوسنی عصر تر منځ يو حد ګڼي ،.... او دا هم يو حقيقت دې چې د پخوانۍ بازنطينی سلطنت پايتخت او د ټولې عيسايي نړۍ روحاني مرکز تسخيرول ... د جهالت په تيارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطين» په دريمې عيسوي پيړۍ کې عيسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاريې خپل پايتخت و ګرځاوه ، نو د همغه وخته يې نوم قسطنطنيه پاته شو .

رسول الله صلی الله عليه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زيرې ورکړې دې . د قسطنطنيې پادشاه ته يې د روم قيصر وايه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطين په نوم دولسم قيصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قيصر هلاک شو او قسطنطنيه د تل له پاره ...« اسلامبول ، يا استنبول» و ګرزيده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله عليه وسلم يوه بله وړاند وينه ، لکه د نورو په څير ، رښتونې ثابته شوه . لکه چې ويلي يې وو: (اذا هلک قيصرا فلاقيصر بعده) « کله چې قيصر هلاک کړل شي نوبيا به بل کوم قيصر را پيدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاریخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاریخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاریخي کرچار په حقیقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بریالې شوې هم یم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ایډورډ ګین ، کریسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاریخ، او جهان دیده ،) څخه علاوه دجغرافیی او صلیبي جنګونو دتاریخ زیات کتابونه تر سترګو تیر کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پیړۍ منځنې وخت و، دا پیړۍ په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پیړۍ په منځنۍ برخه کې دعیسایانو مقدس ښار قسطنطنیه فتحه شوه .... او دهمدې پیړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاریخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې لیکنې ته ځاې پیدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پیل « د تیروشو پاڼو» تر عنوان لاندې یو لنډ فصل ولیکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاریخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول یواځې ناول نه بلکه یو مکمل تاریخی سند ګرزیدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښئ احساس کوم چې دا تاریخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې ویاړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاریخ په ډېره ښه بڼه بیان کړې دې ، خو دا پریکړه به ددې ناول لوستونکي کوي.

په اخر کې زه .... د منیرایاز، ریاض امین ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسلیم سني ، او د قاسم یادڅخه ممنون یم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاریو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و.

ستاسې د آندونو منتظر

ادریس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیګ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسي حال کي چي یو نقاب پوښه پري سپورو ، په ډیر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (ایندریانوپل) نومیده. دمیدان په څلورو خواو کي ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددي آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کي چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه .او په دي لوبغالي کي د توري وهلو ، نیزي ویشتلو او نورو لوبو مقابلي رواني وي. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسي حال کي چي خپله الباني دوه سري توره یې په هوا کي خوځوله دمیدان منځته را غي ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لري واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو. سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوي زوي و. دهغه د آس تر شا په یوه نری شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دي وخت کي سکندر بیګ په میدان کي ولاړو، او د (یني چري) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دي لوبغالي کي د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چي:

« د ال عثمان په جاه و جلال مي سوګند: چي په ټول عثماني سلطنت کي داسي ځوان نه میندل کیږي چي په لاسو یې سکندر بیګ مات شي.... که چیري داسي کوم ځوان دلته په دي میدان کي شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیینت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاي بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چي سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډیر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لري دناستي «مارسي» په وچ تندي باندي دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دي چلنج باندي ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د یني چري د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکي خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوي ذاته ایراني نسله آس باندي سپورو ، او په لاس کي یې دیمن جوړه شوي درنه توره وه. کله چي د مقابلي دواړه ګډونکونکي یو دبل مخي ته راغلل نو په ټول میدان کي حیرانونکي چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاي کي پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلي د پیلیدو اعلان وکړ. په دي وخت کي دواړه سپاره په داسي حال کي چي خپلي توري یې بربنډي نیولي دي یو بل ته را نژدي شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړۍ حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل ، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه ، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و ، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی ، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه ، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل ، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله ، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې ، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه . هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې . ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و ..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و ، دهغه البانوي نوم « جارج کستریاټ» و ، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کستریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کستریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې ترې بیرته وغوښت ، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې ، اورنه ، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کستریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې داسلام له پاره ډېره مینه وه خو د مور له وېرې هغه تر اوسه پورې همغسې عیسایی پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او داسلام پر خلاف یې ډېره سخته کینه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډېره حیرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانیدو باندې هیڅ هم و نه ویل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بیګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کسټریټ په کړچار باندې شک کاوه او داسې یې انګیرله چې ددوې دواړو دکړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوې رازي.

مارسي ته ددې شک په پیدا کولو کې «ابوجعفر» ډېر رول درلود، ابوجعفر یو عمر رسیدلې وګړې و. چې همدلته په «اورنه» کې د یوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څیر اوسیده، خو په حقیقت کې د (قسطنطنیې د قیصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د یوه مذهبي مشر په څیر راننوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه یې د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وینځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زیاتیدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صلیب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش یې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنیه کې د «ایاصوفیاء» د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قیصر سلطان مراد ثاني د عثمانیه سلطنت په تخت باندې کیناستې وکوت نو دیوه نوې چال په لوبیدو یې پیل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم یې «ډیمونان» و دستر عیسایی سلطنت د پادشاه یعنې د قسطنطنیې د قیصر جاسوس و. هغه د قسطنطنیې قیصر (مینومیل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی «اورنه» څخه هره میاشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قیصر د ټولو جالونو د غوړلو مشرې پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی دهغه څخه ان د کوچنیوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دلیدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه یې هیڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه یې دا انګیرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه یې چې د شکل اوصورت څخه معلومیږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته، نو دواړه به بیا په یوې بندې خونې کې کیناستل او تر ډېره به یې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربیګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاریده او په دې اړه ډېره شکمنه وه.

سکندر بیګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته یې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقیو نه ډک ګرزیدلې و. هغه به چې څومره ډېره دلته د مارتها په کور کې تم کیده نو همغومره وخت به یې مارسي ته په ډېرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والې څخه د سکندر بیګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربیګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کیدې شي چې دهغه ددې بدمزاجۍ لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسټرياټ ته سلطان مرادخان ثاني ډيره د ذلت نه ډکه ماتي ورکړې وه . اوبيا يې هغه د خپلو نورو دري کوچنيو ورونو سره يو ځاي يرغمل کړ او تر «اورنه» پورې يې راوست . اوبيا دا چې دهغه دغه دري واړه ورونه د همدې ليږد په وخت کې ناروغه اوبيا ددې د سترګو تر مخه ددې دنياګۍ څخه ولاړل . نو دا ټول هر څه د سکندربيګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترڅنګ د مارتها غوړه ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربيګ يې دومره بدله اخستونکې او مغرور ګرځولې و .

نن يو ځل بيا مارسي و کتل چې سکندر بيګ د مقابلې ميدان وګاټه . دسکندربيګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپيدا شوې وې . او نن خو دهغې د غم او غصې يو علت دا هم و چې سکندر بيګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ويلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده . او زه به نن يوځل بيا د «اورنه» د جنګجويانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چيرې زه بريالى شم او د بريالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بيګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه . کله چې مارسي دهغه دا خبره واوريده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته يې وويل :« دومره کبر مه کوه .... په حقيقت کې سلطان په تا باندې ډير باوري دې . به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هيڅوک نه راځي . زه ډاډمنه يم چې د «ينى چري» کوم سالار به په ډيره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي .»

سکندر بيګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډير و قهريد او په غصه دکوره ووت . او اوس مارسي کتل چې د يني چري يو سالار د سنکدر بيګ په لاسو په ډيره بده توګه ماتې وخوړه . دمارسي سترګې د ميدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و ننښتې . هغې د نن سهار خبرې را يادولې ، هغه وخت چې سکندر بيګ ورته ويلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډيره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ويره کې . د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړې کې شور و غوغا شوه ..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسى ميدان ته وکتل نو دحيرانتيا څخه يې خوله خلاصه پاته شوه . يو اجنبي ځوان چې په عربي کاليو کې پټ و د لوبغاړې په يوې غاړې کې په يوه سپين آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازى و ، هغه په ترکي نسله بهترين آس باندې سپور و او په ښي لاس کې يې درنه ځليدونکې توره نيولې وه . د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه . دهغه په سر هم د اوسپنيزې خولۍ په ځاي خالصه حجازى پګړۍ ترلې وه . ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و . تماشا چيانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډیر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان «قاسم بن هشام» نومیږي، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکې دې، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثمانی روزن ځای د توري وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول او دخپلو احساساتو ځرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه ! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید وو ایم چې ستا دا تږولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډیره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي، زما ډیره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي توري اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړاوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د توري شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامۍ پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي، داسې ځرګندیده چې قاسم به ډیر ژر ستومانه شي، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا، مرحبا چغې وهلې، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د یوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه یې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښیی ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتیا احساس کړه ، سمدستی یی خپل ډوب شوي زړه ته تکیه ورکړه او په قاسم باندې یې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځان ښنک کاوه. دهغه آس به لږ لږ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به یې تمبول. سکندر هم نور ډېر ستومانه شوې و ، غوښتل یې په یوه ډول نه یوه ډول دا مقابله پای ته ورسوي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زین څخه خپله پښه شاته کړه او دزین د پاسه کیناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچیانو د قاسم چال وکوت نو ټول حیران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه یوه ټکان سره و درید ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر ښنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و درېدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زین ددریدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار یې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بیګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنیز خول باند ې لکه د اوسپنې د ګرز په څیر راپریوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زین باندې ټینګ نه شو او لاندې را پریوت. قاسم هم د یوه لوبغاړي په څیر د آس د زین څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کیدو د مخه یې دهغه په سر پښه کیښوده. د سکندر په تندي باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه یې پړکول.

په زمکې باندې دپښو د ایښودو سره سم قاسم سکندربیګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بیګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپې سخته حمله وکړه او بیرته یې څملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په یوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ یې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهیده ، قاسم د بنې اړخ په ځای خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ یې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنیز خولونه تړلي وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنیز بندونه له منځه یوړل بلکه د سکندر بازو یې هم زخمې کړ، اودهغه د وینې څاڅکې په زمکه را پریوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچیان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر یې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر یې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پریښود او په شا تري ولاړ. دلته د مقابلې منصفین په یوه لیکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې یو ډول حیرانتیا ، یو ډول احساس او یو ډول جذبه ډاګیزه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ څرګندونه وکړه او په ډېره بیړه د قاسم په لور و ور وخوزید. که چیرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځایه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمیږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورید او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه یوازې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه یې یو ځل بیا ځان ورونکي حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوریدل کیده. اوبیا تماشاچیانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټو ټې ټوټې شوه او په هوا کې د ښځا وروسته لاندې زمکې ته را پریوته. اوس نود سکندر لاس خالی شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته یې د عراقي پهلوانۍ په خیر داسې یو داو وکړ چې سکندر یې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بیرته یې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې میړانې باندې د خپله ځایه پورته شو او حکم یې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسیدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و او په زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې یې څټلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دلیونتوب مرحلې ته رسیدلې وه. دلوبو په پاې ته رسیدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وویشل. او ټولو ته یې په خپل خپل وار شاباسي وواېه. خو کله چې د قاسم نوبت راغي نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نیوه ، په ډېر غور سره یې ورته وکتل او بیا یې ورته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاینې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په خیر ځوانانو ته سخته اړتیا لري.د عیسایانو تر ټولو ستر جرنیل « هونیاډې» دخپل یونیم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د «هونیاډی» د تورې مقابله ، یوازې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ ینې چرې کې شامل شې ، زه به تا د ینې چرې د «زرکسیزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پریکړه د قاسم له پاره د هیلو نه پورته وه.هغه ولړزید ځکه هغه خو یوازې د یو څو ورځو د تیرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفیات درلودل ، دخپل مور او پلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حیواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤلیتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلوانې د قاسم میراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز یو نوموړې او ستر پهلوان تیر شوې و ، اوس قاسم یوازې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه یوازې یوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ میلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډېر خوشحاله شو او سهار وختې دخپل ورور طاهر هشام سره یو ځاې لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا یو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپریوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر وررسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغي او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوی وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لړ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر ورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځاي کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډېره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډېره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه راتلونکي اخروي ژوند ارزښت ډیر وي.... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور او پلار پورې اړه لري نو زه به هغوي همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «یني چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یوازې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځاي کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربي ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نومارسي د هغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزیزنو په لیکو کې د خپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کیناست. اوس نو د مارسی له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. د خپله ځایه پورته شوه او بیرون ولاړه .

کور ته په رسیدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته یې وویل چې: «نجلۍ ! ستا کړچار ډېر خرابیږي ، نن سهار یو ځل بیا تا د سکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټیټ کړ ، بیا یې په لړه ترخه ژبه وویل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بیګ ناوې کیږم....زه ستا د غه نازولې یوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وویل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هیروې ؟ سکندر بیګ د البانیه شهزاده دې. او ډیر ژر به د سیمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ د هغې غلامان یو .د سکندر بیګ نه علاوه به بل هیڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه !دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې یرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستریاټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د یوه یرغمالي په اړه څنګه وایې چې هغه به په راتلونکې کې د البانیه پادشاه وي ؟» مارسي په طنزیه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها یو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل یو ځل بیا ووایې چې سکندر بیګ د البانیه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهیده چې د هغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوې سازش پوره کیدو ته لا څو ورځې پاته دې. او هغې د داسې نازکې خبرې دکولو په اړه د ډیره احتیاطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه یې په ګټه اخستو سره په ډیره بیړه د انګړ په لور ور منډه کړه . او دلته یې مارتها د خپل سازش په فکرونو کې ډوبه پریښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر د مارتها تر سترګو لاندې وړکتوب تیر کړې و . هغې ته هغه وخت ډیر ښه په یاد و کله چې د البانیه پادشاه « جان کستریاټ» د عثماني سلطنت دسلطان مراد خان ثاني په لاسو ډیره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د یوې وینځې په توګه شپې تیرولې. مارتها د ځوانۍ اوښایست تر څنګ یو ذهینه او چالاکه پیغله وه. په محل کې د وینځیتوب نه مخته هغې د یوه البانوي امیر څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. د هغې په غیږه کې د خپل همغې محبوب یوکلنه نجلۍ هم پرته وه . البانوي امیر په لمړیو کې د مارتها سره ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډېره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپاچا جان کسټریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځاې ورکړ. او همیشه یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډېره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستي وو ، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کسټریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوي سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځاې ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان همیشه د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځاې د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره زیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول.هغه ډیره مذهبي ښځه وه . د بله اړخه ابوجعفر هم همیشه په اورنه کې موجود و . ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و . هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوتوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لارښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دځو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول.

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې تړړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولارښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغي نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لارښود وګڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوږه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځای د «قيصر » يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځایه به يې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يې د يسوع مسيح ددين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبي توګه عيسايي و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيد يلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم دسلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيدیلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيديلدرم لمسې او دسلطان محمدخان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها !دا شهزادګۍ ستا دمنګلو څخه لرې نه ده. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يې په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يې تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يې وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوړه مرۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيې پادشاه جان کسټرياټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يې چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيې د پادشاه جان کسټرياټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیستریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په څیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلې وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستې و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته تر ټولو کوچني شهزاده ته د قې کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دڅو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطانې ماڼۍ په لړزیدو راغله. سلطان مرادخان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کستریاټ» ژوندې پاته شوې و. په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفې او همځولې و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو دروند هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې تر څنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کستریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لورې د بغاوت هیله پیدا شوې وه او ودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل راپور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې درونډ قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دباړودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې څارنې لاندې نیولې دې او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نښیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر «ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و . هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه ښکاریده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځای یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر څارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار در څخه په بیړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بیا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شې.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې د اخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې ، غم او غصې هغه بدمزاجه او بدکړچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې ورتیاوې هم را بربنډې کړې ، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید.د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چرې په عسکری روزن ځاې کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د یني چرني روزن ځاې په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه ، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو ، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو . مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کیښود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستوڼي کې پالي. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهري ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زیږدیز کال پیلیدونکې و ، دپسرلي ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غاښن ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیدا شوې زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان ، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ویې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړاني او ځواک باندې قایل یو ، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښووني او روزني څخه ډاډمن يو ،اوتا خپل زوي ګڼو . ستا دماتې خوړلو د اغيز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپريکړې په اوريدو سره د سکندر بيګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلې ماتې ټول غم له ياده وويست. او يوناڅاپه يې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټيټه کړه او د سلطان د پريکړې څخه يې خوښي و ښوده او دخندا کولو هڅه يې وکړه او ويې ويل:

دروند ه سلطان ! تا يو يرغمالي شهزاده ته دخپل زويوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښيګڼه هيڅکله هم له ياده و نه کاږم او نه به يې د بدلې د پوره کولو وړتيا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښېګڼو په بدله کې يواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربيګ د خبرو په اوريدو سره ډير خوشحاله شو او بيا يې وويل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تيار کړه. هلته د سرحداتو د جاګير والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره يو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ د سلطنت يو ستر جاګيردار يې. او زه هيلمن يم چې ته به خپله دغه دنده په ډيره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبيا د ميلې په دريمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره يو ځاي دغربي پولو په لور روانيدونکې و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وويل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بيا يې له ځانه سره يوسي. مارتها هم همداسې هيله درلوده. خو مارسي په سپينه پاڼه ترې ددې کار کولو په اړه ښننه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زيات فشار راوست نو مارسي ديوه بل چال په لوبولو باندې پيل وکړ اوپه علني توګه يې وويل چې هغه نه غواړی د يوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چيرې سکندر بيرته عيسايي مذهب ته را وګرځي نوبيا دهغه سره واده کولو ته تياره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حيران دريان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقيقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پيژندونکې مارتها لوروه. هغې يو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه يې حقيقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی يوې بلې ځانته خونې ته يوړه او دا حقيقت يې ورته ډاګيزه کړ چې سکندر بيګ په اصل کې مسلمان نه دی بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده. د مارتها د خبرو په اوريدو سره د مارسي سترګې د حيرانتيا څخه بوتې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زيات شو او هغه يو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د يوې سترې پټې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زياتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ويې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مورې ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې د دغه ابوجعفر حقيقت څه دې او دا څه ډول انسان دې ؟ څکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کيږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

د مارسي د خبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه د اسې قدم واخلي . خو د ابوجعفر په څير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب د لرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې ! دا وخت د دې خبرو نه دې . تا شرط اېښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ . اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر د خپل واده له پاره ځان تيار کړه .»

د مارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې د هغې مور په څومره لوی سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې او په پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې :« سهی ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم .»

د مارسي د خبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې د هغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . څکه هغه په دې پوهيده چې سکندر څومره خطرناک وګړي دې . که چيرې هغه يو ځل د هغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي . د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه . سريې ټيټ کړې و او په فکرونو کې ډوبه ناسته وه . بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر د واړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونو سره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره درورم . بيا مونږ ټول همّلته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې . هغه د مارتها خبری په ډير غور او دقت سره واوريدې او بيا يې په تفهيمي او طنزيه توګه د هغې سره د هوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او د دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر د مارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې د کوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروري سهي ده ! زه به دهغه ځاي د چاپيريال د كتلو وروسته ، ډير په تاسي پسي هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

د سكندر د خبرو څخه دمارتها ويره لږ څه كمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چي:

هو هو ! په دي كي د انديښني كولو څه خبره ده. مارسي او سكندر دواړه د يوه كور كوچنيان دي. مونږ چي كله هم وغواړو دهغوي تر منځ واده كولي شو .... اخر مارسي به دسكندر پرته بل چيري ځی ؟ د ابو جعفر اخري خبري دوه معناوي درلودي. دا چي سكندر به پري پوه شوي او كه نه ، خو مارتها پري رسيدلي و ه.

خداي خداي يی كول او سكندر دهغه ځايه ولاړ . دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود كي ساه راپيدا شوه . د شپي مارسی وكتل چي دهغي مور په خپله بستره باندي اوري را اوړي ، بيا نژدي نيمه شپه وه چي مارتها دخپلي بستري څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. كله چي مارسي دخپلي مور دا حالت وكوت نو پرته له ځنډه يی تري وپوښتل: « درني موري !ولي دومره انديښمنه يی ؟ مارسي دخپلي مور دكيناستو سره سم دا خبره وكړه. مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مرژواندي ژبه يی وويل :« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم . ته پوهيږي چي سكندر يو ضدی او جګړه كونكي انسان دي . هغه به ستا دانكار كولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دي چي تر اوسه پوري هغه تا دخپلي وينځي لور ګڼي ، او په دي هم پوهيږي چي ته د هغي پرته دبل چا كيدي نه شي. خداي دي نه كوي ، كه هغه ته دا ډاګيزه شي چي ته دهغه سره واده كول نه غواړي نو حالات به ډير كړكيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، كيناسته ، او دمور د اوږي سره خپل سر يو ځاي كړ او ورته يی وويل: « مورجاني ! ته انديښنه مه كوه ! هيڅ ستونزه به نه راپيدا كيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پوري په همدي خبرو كي مشغولي وي ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور ستركي ورغلي او بيدي شوي.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسيز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، درې ورځې مخته يې د تورې وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار يې «سکينه» دواړه ډير خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر يو «عمر» او «علي» له ده سره دهغه دريمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنيانو سره د خپل کاکا د تورې د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختي قاسم خپلې دندې ته حاضريده. دهغه ورندار ورته سهار وختی د زيتونو په غوړيو کې حلوه تياره کړې وه ، کله چې مابنام طاهر کورته راستون شو نو هغه يې په لاسو کې د سمندرې ماهيانو څو ټوټې و کتلې. داسې څرګنديده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې ميلمستيا تياره کړل شوې وې. مابنام يې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وويل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښايسته ترکي پيغله پيدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چيړم.»

ددې خبرې په اوريدو سره کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پيل کړل (دکاکا واده دې....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ويې ويل چې:« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تيرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس بايد نرۍ ووينم غواړم سلطان «قيصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنيه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونياډې » دصليبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوي دې ، عثماني سلطنت د څلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې. نو په داسې وخت کې به د ينې چرې د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډيره معقوله لاره خپله کړې وه. سکينه د قاسم دځواب څخه ډيره حيرانه پاته شوه.

«او هو ... ! تا خو داخبره ډيره جدي واخسته. سهې ده ، وروره سهې ده ، ته لمړۍ قسطنطنيه فتحه کړه اوبيا واده وکړه. بلکه دهمغه ځايه له ځانه سره کومه اروپاې ميم راوړه.» سکينې ورته په خندا کې وويل اوخبره يې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بيا يې په خندانه خوله وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیګم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوي دي ، نو لري نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره دري واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دروه چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دي ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په خیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دي. په هر صورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلي یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دي .» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلي دي ؟ تر څو چې ماته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دي.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندي خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل :« هغه وایې چې له ماسره د کتلو له پاره راغلي دي ، هغه ستا دوست دي ....هغه همداسې ویلي دي که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلي دي. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دي. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوې دي په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حيرانتيا سره دا بوجعفر خبرې اوريدې او بيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت وګاله ... رېښتيا هم په ينې چرې کې زما د ورور مقرريدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دی. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و. خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه. ځکه چې د ينې چرې سالار دهغه د سازش ځانګړې ښکار وه. تر اوسه هغه د ينې چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښکيل کړي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناوادوه شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول..... او يو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بېرته را ستنيدل شوني نه ښکاريدل. هغه به د ينې چرې مهم سالاران د بغاوت په لور را بلل. ينې چرې د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي « عثمان خان» زوی « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست. د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې د سلطنت رعايا ګرزيدلي و او د ذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه وځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه وګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د څارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږې. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راننوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړاندېز سمدستي ومنل شو.

ددې کار دپلي کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځي روزنه ورکړل شوه، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځي روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره يوه ستر صوفي « حاجې بكطاش» ته ددعا له پاره ورغې ، دغه خداې پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندې لاس كيښود او دې فوځ ته يې دعاينه وينا وكړه او د «ينې چري فوځ » نوم يې پرې كيښود.

په دې ډله كې قاسم بن هشام لمړى كس و چې عيسايى نه و. خو بيا هم په ينې چري كې شامل شوې و، عيسايي ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه كوله .دهغوې په فوځې روزنه كې به ډيره سختې كيده ، همدا علت و چې هغوې به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوې ټولې هيلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوې د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده. سلطان به هم په هغوې ډير باور كاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوكت سره اوسيده او ځنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عيسايانو ته په خپله په دې فوځ كې د ورننوتلو هيلې په زړه كې را ټوكيدې. همدا علت و چې هر كال به د بلې دورې له پاره د خلكو شميره په خپله پوره كيده بلكه كله به دخلكو شميره دومره زياته شوه چې خلك به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په ينې چري فوځ كې راننويستې و. خو د سلطان ددې پريكړې حقيقې حكمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو كې يو پوخ مسلمان هم ورګډ كړي تر څو د راتلونكې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسې. ابوجعفر د ينې چري يو شمير سالاران بيرته مرتد كړې و او عيسايت ته يې را ګرځولې وو. په ينې چري فوځ كې د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو. همدا علت و چې سلطان د پوره بصيرت څخه كار واخست او قاسم يې په دې نوې مسلمان فوځ كې شامل كړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده. هغه د سلطان د پريكړې څخه سخت په ويره كې پريوتې و. ځكه چې اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون كې د ابوجعفر له پاره په ينې چري كې دبغاوت كولو پلان جوړول ستونزمن شوې و. دابوجعفر په ګيډه كې همدا درد و چې هغه يې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام كورته په راتلو مجبور كړې و. او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازې داخستلو هڅه كوله.

خو قاسم بن هشام د ځو ښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و. ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلې را پيدا شوې وه ، ځكه چې دهغې مكارو او تجربه لرونكو سترګو دا احساس كړې وه چې په خپل جال كې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه كار نه دې.

هغه د اخوا ديخوا خبرو كولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په ينې چري فوځ كې يو مسلمان سالار و ټاكه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې او دهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه وواییی ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلې مې دې چې په ینې چرې کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې . غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را برښهولو په خاطر زما په وړور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چرې فوځ کې د بغاوت مشرې پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل . ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالي واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چرې مرکزی قرارګاه ته ورغې. دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه . قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا ځرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترڅنګ یې د ینې چرې د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کرچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشرې ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چرې د فوځ مرکزې چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې . قاسم هم سمدستې دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چرې دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل . اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه .اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې :« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځای کې د توري د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !.... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژنې...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دځو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دینې چرې ټول فوځ په یوه ځای کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و او په دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تیار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته یو ناڅاپه ابوجعفر په یاد راغې.اوبیا ورته په ینې چرې کې د بغاوت خبره رایاده شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتیا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن یو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډېر راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: « دا خبره به څومره سهي وي چې په ینې چرې کې یو شمیر خلک دسلطان پر خلاف په فعالیتونو کې مصروف دي ؟ ایا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟ »

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور یې و کتل اوبیا یې په ډېره محتاطه توګه وویل چې: «نه زه په دې اړه ډېر معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګیزه شوې ده چې یو شمیر خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتیاو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهیمې توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه یې اجازه واخسته او ولاړ.

د ینې چرې په فوځ کې قاسم ډېر ژر د یوه وړ او مقبول سالار په څیر را څرګند شو ، اوس یې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ینې چرې د فوځ مرکز ته تګ او بیرته راستنیدل د قاسم معمول ګرزیدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کیده او کورته به ناوخته راته.

یوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زیتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زیتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نژدې دغره په څنډه کې د اوبو یو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته یې شین والې خپله قالینه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسید نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځایه دتالاب په لورې کاڼې وویشت. دا کاڼې په اوبو کې پریوت او د اوبو څپې یې راپیدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څیر یې په ډېره بیړه خپله توره را وویستله « دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پیدا کړئ نوبیا به مو د ښټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سیورې لکه د جادو وزمه ښار په څیر تورې په دیو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زیتون د ونووچې پاڼې په ټول چاپیریال کې یونوې رنګ راپیدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه یې بیداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه یې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنړیدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټینګ کړ او آس یې همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یې و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یې وویل چې « دلته څوک دي ؟..... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یې کمان را پرانست، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه اینښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یې کړ چې: « خبردار ! ته څوک یې ؟ هملته تم شه، یوقدم هم مخته را نه شې، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځاې و درېده، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یې قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دې. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره، وویریدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ و دریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا وړانګو دهغه روڼ اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یې ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه بېننه غواړم، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره وګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسی دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پيغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل يې حق هم و.

« ته چې ماته څه ويل غواړې هغه به را ته وروسته ووايې ، خو لمړی راته دا ووايه چې ته يې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه يې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره يې وويل چې :« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهيدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه يې درته را بربندوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وويل:« درونده سالاره ! ته يقين وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربيګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عيسويانو د يوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستړياټ څخه په سکندر بيګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهۍ کې دغربي پولو جاګير ور وسپاره. تا ته به دا ډاګيزه وی چې هغه دالبانيه د مړشوې پادشاه جان کستړياټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د يو شمير عيسوي جاګيردارانو او د فوځ د يو شمير سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانيه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې يقين وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې يو شخص هم شريک دې....زه تاته ددې نه زيات نور څه ويل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبيا په ډيره بيړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحيرانتيا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګي په څير ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه يو ځوان راووت چې د ګاډيوان په څير کالې يې اغوستې وو. هغه هلک په تيزۍ سره په بګۍ کې کيناست او آسونو ته يې لښته ورکړه ، قاسم د حيرانتيا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ښېښ شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځايه تللې وه.

هغه ته دهغه ځايه په ناڅاپي توګه ددې اجنبي پيغلې تلل د خفګان وړ و ګرزيدل ، له ځانه سره يې پريکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې يې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقيبوله ، هغه غوښتل چې ددې پيغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟او هغه څه يې چې ده ته ويلې تر کومه ځايه پورې حقيقت لري ؟دهغوې بګۍ هم په لمړيو کې ډيره ګړندۍ ځغليدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کيدو سره هغې خپل ګړنديتوب پريښود او کرار کرار روانه و ه. د يني چرې عسکري کالوني د « اورنه» څخه بيرون اروپايي لورې ته پرته وه. دهغه ځايه د ښاره پورې د راتللو له پاره څو کوسه واټن وهل کيده. دښار ديوالو ته د ورسيدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپي توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمي ټوله سيمه په خپله رڼا باندې ښايسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسيد نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې ! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم ؟» که تا غوښتلې نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ، «درونده سالاره ! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګې و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبورى ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کيږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانى فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړو، هغه د مارسي په سترګو کې د سهار د ستوري په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالې هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. د مارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم، داسې څرګنديده لکه د ياقوتو کانړې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسى دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

« تا چې ماته څه وويل، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې.....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم.....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايې نو مه يې وايه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تا سره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې که د قاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم د هغې د محبت څواب په محبت ورکړې وې نو دا د مارسي له پاره دراتلونکو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندی پاته کيدو يوازنی لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او د څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ».

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم د مارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل: « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست.....ابوجعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستي يې د مارسي څخه د هغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې. خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډير مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «ينې چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلي وو. ابوجعفر د هغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم د هغه د مارصفته سترګو دکتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه وغوښته ، مارسي مسکی مسکی کيده او د شاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه. مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايي شوه. قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو او دخپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ «اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډېر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډېر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی یې د ینې چرې فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکې په ټکې پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدایت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په ینې چرې فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخرۍ لیکو کې و. په ینې چرې کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډېر وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډېر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و.

ابوجعفر ډېر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پای ته رسیدونکې وو. هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بیړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چرې د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځای اوسیدونکې یې یرغمالول. همدا راز د ینې چرې یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بهوهلي ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیې دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهیسی دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایی باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا تر مخه دا اعلان کړې دي.

په داسې حال کې چې د بوسنیا، سربیه او هنګري فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقیقت کې دسربیه دپادشاه «ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړي و. د لاړ ستیفن ځای ناستې یوبل عیسوي «جارج برنیک وچ» نومیده. دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډېر ګړندي کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تیارول پیل کړل. هغوې په دې تیاریو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې « د زانتي جزیره » او د «یونان» د جنوبي برخو تر څنګ د «سالونیکا» پورې ټوله سیمه فتح کړې وه او دلته یې وینسیانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ یې د وینس ریاست په ډیرو خرابو شرایطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وینس د قسطنطنیې د قیصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغوې په ماتې اوذلت باندې ډیر خوابدې شو. همدا علت و چې قیصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زیات ځآن مصروف کړ. د یوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربیه ، رومانیه ، هنګري ، کروتیا عیسایي سلطنتونو هم د بغاوت بیرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره یو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې یو لښکر واخست او د جنګ په ډګر کې یې نژدې اویازره عیسایان بندیان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو میدانو څخه بیرته راستون شو نو په هغوې سیمو کې یو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکې سپه سالار « جان هني ډیز» یعنې « هونیاډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونیاډې د سجمنډ پادشاه نا جایزه بچې و. دهغه مور «ایلزبت مارسي» یوه ښکلې حسینه اوبدکاره ښځه وه. هونیاډي هنګرې ته د رارسیدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم یې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونیا» د ولایت څخه ترکان وویستل. د ترکانو جرنیل « فریدبیګ » چې د سلطان له اړخه هلته د چارواکې په خیر ټاکل شوې و د هونیاډې په لاسو په شهادت ورسید. په د ې جنګ کې د فریدبیګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونیاډی له لاسه په تورو و ربیل شول. او هغوې چې د هونیاډې لاسو ته ژوندي ورغلي و دهغوې سره یې هم ډیر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحالیو کې په هنګرې کې جشنونه اومیلمستیاوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به یې کله کله مسلمان بندیان په ډیره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحالیو په غونډو کې د دې ترکي فوځیانو وژل یوه په زړه پورې لوبه ګرزیدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فریدبیګ او نورو شلو زرو فوځیانو د وژلو او د بندیانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسید نو هغه د هونیاډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د یوه ستر لښکر د ورلیږلو پریکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې عیسایي دنیا یو ځل بیا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه یې د ترکانو د ویستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لویې وچې څخه دهغوې د ویستلو له پاره په اروپایي ولسونو کې ډیره زیاته جوش او جذبه را خوټیدلې وه چې مثال یې ددې نه مخته نه و لیدل شوې. د هنګرې پادشاه « لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس » اود هنګري سپه سالار « هوینادي » په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فریدبیک د وژلو وروسته دهغه دمیړاني اوبهادری قصې په ځاي ځاي کې کیدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شریک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتولیک دکلیسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډینل «جولین» یې ددې صلیبي جنګ په خاطر دخپل نماینده په څیر روم ته و استاوه.

کارډینل جولین د شرقي اوغربي اروپا بیړنی دوره وکړه اوپه هر ښار کې یې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو راپارولو له پاره تبلیغ پیل کړ. هغه به هر چیرې چې ورته ، نو هلته به یې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به یې اورولې او د اروپا عیسویان ته به یې د غفلت د خوبه د رابیداریدو تلقین کاوه. کارډینل جولین د یولسمې پیړی د «پطروس هرکولیس» د ژوند تاریخ پوره لوستې و. هرکولیس لمړنی کس و چې دصلیبي جنګونو بنسټ یې کیښود. هغه د سلطان صلاح الدین ایوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را یو ځاي کړې و اودهغه دمقابلې له پاره یې راوستې و. هرکولیس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکیدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله .... خو تر شا به یې دعیسوي راهبانو یو لښکر هم را روان و. هغوي ټولو به په غاړو کې دصلیب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صلیب به یې د ټولو تر مخه وور. هغوي به خلکو ته ویل چې مسلمانانو ستر صلیب په کوړو وهلې دې اود مقدس صلیب سپکاوې یې کړې دې.

د پطروس هرکولیس په قدمونو د تلو له پاره جولین هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسیدونکو ته وویل چې ټوله عیسوي نړی د ترکانو په لاسو تباه کیدونکې اوډوبیدونکې ده نو که اوس هم عیسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګې نو بیا به دمسیح نوم اخستونکې په نړی کې پاته نشي. همدا علت و چې ډیر ژر د هنګری ،سربیا ، والیشیا ، پولینډ ، جرمني ، ایټالیی ، فرانسې ، استریا او بوسنیا فوځونه د هونیاډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوځې سکندر بیګ په همدې حساسو وختو کې دالبانیی په لور روان شوې و . سکندربیګ د ډیر لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګیر کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونیاډې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونیاډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانیی په لور ورغې اوبیا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څیر پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډیره زیاته مینه کوله او څوک چې سلطان یواځې د اتلس کلنی په عمر کې د یوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بیا ورته دسکندر بیګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څیر دې سلطان ورته شیدې ورکړل او را څوان یې کړ. سکندر دسلطان ټولې ښیګڼې له یاده وویستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې یې په پوره بریالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تیار و نو غوښتل یې چې مارسی هم له ځانه سره یوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانیه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بیا ستا له پاره د محل دکنیزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عیسوي مذهب باندې ولاړې دې»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبیا بیرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پریکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود .

سکندر دهغه ځآیه د غربي پولو په لور ولاړ او څو میاشتې یې هلته د هونیاډې د فوځونو د تیاریدو له پاره انتظار و کیښن. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونیاډې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فریدبیګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهید کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره یواځې یوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډیره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه یې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسیدو دمخه یې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار یې وکړ.

نیمایی شپه سکندر دخپلو ملګرو سره یو ځاې دسلطاني لښکر خیمو ته را ورسید. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د یوې کلا په څیر راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « میرمنشي » خیمې ته ورننوت. میرمنشي په خواږه خوب ویده و چې سکندر توره یې د ورمیږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې میرمنشی و ټومبه ، میرمنشي سمدستې راپورته شو ، خو کله یې چې سترګې پرانستې نومرګ یې په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وویل:

« رئیس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانیا صوبیدار ته شاهی مکتوب ولیکه.... هغه ته ولیکه چې سکندر بیګ چې دسلطان له اړخه د وائیسراې په څیر هلته دررسیدلې دې ، ورته د البانیه د دارالسلطنت په کډون د ټولو سیمو واکمني وروسپاره.»

درئیس الافندې د پښو لاندې زمکه و ښتیده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوې غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو یقین نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلې تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئيس الافندي ساه بنده شوه ، او سمدستي يې دحکم د تعميل کولو اشاره وکړه. سکندر يې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډيره بيړه يې سلطاني حکم نامه وليکله. ددې مکتوب د ليکلو وروسته يې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه يې سکندر بيګ ته ورکړ ، سکندر بيګ په يوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس يې توره پورته کړه او کمزورې ريس الافندی يې پرې داسې ووهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانيی د ښار « کروټيه » دترکي صوبيدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانيه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره برياليتوب سره تر سره کړ اودخيمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتياط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکي له ځانه سره واخستل او په پوره بيړه د البانيی په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دريمه ورځ دکروټيه « آق حصار» ته ورسيد. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبيدار څخه د خپل پلار تخت بيرته واخست او ترکي فوځونو ته يې د البانيی څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ. په البانيه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دين پرې ايښې اوبيرته عيسوي شوي دې. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوي په دومره ميړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زيات خوشحاله شول . هغوې د سکندر بيګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځي سالار فريدبيګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په ځو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بيګ په ډير نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربيګ بې وفايی سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه يې دناروغتيا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالی هم وې او حيرانتياوې هم. ځکه دهغه له اړخه تيار کړل شوې سازش برياليتوب ته رسيدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې يوبل بد خبر ورته را ورسيد. دهغه دسلطنت په اسيايی برخه کې د کوچنی اسيا په ښار « قونيا» کې قيصر يو لوې سازش بريا ته رسولې و . د قونيا سردارانو هم دبغاوت بيرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخوارېه خوبه را ويښ کړ. دغې دريم بد خبر سلطان د ناروغتيا اومړينې څخه را وويست او نوې ژوند يې ورپه برخه کړ. هغه د يوه سيلی اوتوپان په څير را پورته شو ،خپله توره يې د تيکې څخه را وويسته او نيغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کيناست او دربار يې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې يې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزيران ، امران ، رئيسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتيا وه چې د ستنې د لويدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوریدل کیدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په څیر و غوريد.

«دسلطنت مشرانو ، وزیرانو ، امرانو او سپاهیانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسیږي ، لمړۍ د سربیا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه دهغه سره د جنګ په میدان کې مونږ اویا زره عیسویان بندیان و نیول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهیږئ چې اوس یواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عیسویان د هونیاډې تر بیرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوې زمونږ یو ولایت (ټرانسلونیا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ یو ډیر میړنې اوبهادر جرنیل « فریدبیګ » اودهغه زوې یې د شل زره نورو عسکرو سره یو ځاې شهیدان کړې دي ، عیسایانو یواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې میلمستیا اومیلې کې ترک بندي فوځیان راوړي اوپه ډیره بې دردۍ سره یې وژني . او بیا تاسو ټول په دې پوهیږئ چې د سکندربې وفایی هم یو لړزونکې خبر و . خو دا یاد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوریدو باندې زړه بدې نه دې ، په دې اساس ما پریکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و ځپوم.

پخوا مو په خپلو پریکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسیدلې دې چې په کوچنۍ اسیا کې زمونږ د ښار د « قونیا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بیرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په یوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپریکړه کړې ده . لمړۍ به په اتیا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدین پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودویم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونیا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبیا دهغه ځاې د کوچنۍ اسیا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهیانو او دحکومت نورو مسؤلینو ته حکم کیږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تیارولو له پاره هلې ځلې پیل کړي.»

سلطان ډیر په قهر و او دا ټوله وینا یې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبیرته په شاهي مسند باندې کیناست . په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه . ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپی پریکړې څخه حیران شوي و ، ځکه چې دا ډیره ستره پریکړه وه . په یوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلیږل څه داسې وړه خبره نه وه .

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بیا د سلطنت یو وزیر را پورته شو او په پوره ادب سره یې وویل:
« د معظم سلطان پریکړه په یقیني توګه په پوره درائیت باندې ولاړه ده.خو که چیرې معظم سلطان لمړۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیادې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونې ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شي.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وې جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل:

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را وغوښتل شو. کله چې قاسم د سلطان مخې ته راغې نو دسلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شي له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره دسلطان خبره واوریده اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سيورې لاندې ماته د هيڅ شي اړتيا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نيک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بيا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووايي خو يوناڅاپه يې خوله و نيوله. هغه د لمړي ځل له پاره د کوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې د هغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وويل:

هو ، هو !ووايه ، تا څه ويل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وويل:

درونده سلطانه !زه غواړم يوه ډيره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل يولښکر د شهاب الدين په مشرۍ د اروپا په لور وليږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسيا په لور وخوزيږي ، خو زه انديښمن يم چې د «اورنه» داسې پرېښوول به په دې سيمه کې د قسطنطنيې د قيصر له پاره د خپلو جاسوسيو د تارونو د غزولوله پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې يو شمير پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندريې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان د قاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څير نښې راپيدا شوې ، په خپلې ګدۍ کيناست او سترګې يې په قاسم کې ور ښخې کړې. او د کومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډير درنښت کوم دلته زمونږ پخواني ډير پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډيرې پرانستې دي. مونږ همدا اوس اوس پريکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونياته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګرې ادارې مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بيګ تر شا د قسطنطنيې د قيصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډيره زيات خوشحاله يو او دحکومت ټولو مسؤلينو ته حکم کوو چې د اړتياو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پريکړه د هيلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسيز فوځ دسالار په څير د قاسم ټاکل هم هغه ته دحيرانتيا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهيلو پر خلاف پريکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ويلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټيټ کړ نو سلطان ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره د دربار د خلکو د تللو وروسته ځانته وینې ..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډیرې اړینې خبرې وکړو .» قاسم یو ځل بیا خپل سر د تعظیم له پاره ښکته کړ او شاته ولاړ.

کله چې درباریان ولاړل نو د دربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره یو ړ او د سلطان د اوسیدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « یلدرم قصر» وو. د دې ځاې ټوله لاره د شیشیې تیږو په واسطه ښایسته کړل شوې وه. په شاهي ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص دیوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهي کالیوکې ملبوس یو ښایسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نومیده. د معظم سلطان دویم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدین » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه یوې لورې ته ودریده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډیره مینه ورغاړیوت. او بیا یې په خندا خندا کې وویل:

« د میلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډیر زیات خوښ شو . او د همغې ورځې راهیسی مې غوښتل چې له تاسره ووینم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوریدل نو ستا د لیدلو له پاره راغلم .... خو د معظم سلطان سره د کتلو وروسته یو ځل هرومرو له ماسره هم ووینه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د لیدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډیر ښه انسان ښکاره شو. ژمنه یې ورسره وکړه چې د بیرته راستنیدو په وخت کې به ورسره هرو مرو وینې. بیا قاسم د همغې خادمې په لارښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم د مینې او شفقت له مخې د خپله ځانه سره کیناوه. او خپلې خاص خادمې ته یې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان د لیدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکیه لرونکې ګدۍ ایښول شوې وې. په دیوالونو یې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډیر ښه انځورنه او لیکنې موجودې وې. په چت کې یو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، د کمرې په فرش باندې دیونان څخه راوړل شوې سره تیږه یا « سنګ احمر» ځلیده، او د کړکیو رنګینه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

دورنده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې دیوې اجنبی پیغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا یې راته وویل چې سکندر بیګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پیغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو او هم د هغې د نوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پیغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کی کیناسته او تری تم شوه ....څرنګه چې سکندر ستا ډیر نژدې زوې ګڼل کیده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغي پيغلي خبره درواغ وګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې يې وکړې.

دسلطان سترګې د حيرانتيا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره يې د قاسم څخه وپوښتل«دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او يا دهغې وروست ؟»

«دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اوريدو وروسته په تفهيمي توګه وويل چې:« ددې نه ډاګيزه شوه چې سکندر بيګ د پخوا څخه غدار و . اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقيصر جاسوسان شتون لري..... ډېر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د يني چري په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن يم. زه يې څارم او وينم چې هغوې د باغيانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصيتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي تر لاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤليت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قيمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډېر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هيله لرو . زه غواړم چې دقونيا څخه زما دراستنيدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نيولو زيرې راکړې. پخوا خو ما د قونيې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پريکړه کړې ده چې مونږ به يو ځل دقونيه څخه بيرته دلته اورنه ته راستنيږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدايات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وويل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شی او په خپلو فعاليتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدايات ور نه کړئ، ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګير کړم ».

سلطان مراد خان ثانی يو فقير مزاجه انسان او يو ډېر غښتلې او ميړې عسکر و . هغه ته د قيصر په خير ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطاني بصيرت اوتدبير څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور انديشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د قاسم مشوره و منله. د دې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و . هغه د قاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو او قاسم یې له لاسه و نیو او د خپل ځان سره په نژدې ګدۍ یې کیناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جریان کې که چیرې زمونږ د وینځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و . »

دشهزاده محمد دخبرې په اوریدو سره قاسم دحیرانتیا څخه ټوپ شانته کړ.

« وینځه ، کومه وینځه ، او دهغې کومه لور ؟.... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسیدم »

شهزاده د قاسم دخبرو په اوریدو مسکې شو او بیا یې وویل.« ایا تاته در په یاد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفینو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچیانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډېر خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وینځې لور « مارسي» وه.»

قاسم د حیرانتیا په سمندر کې غوټې وهلې ، بیا یې لږ څه په سادګۍ سره وویل

« اواز خو نه و ،البته ما یوه چیغه واوریده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چیغه د کومه ځایه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اویو ځل بیا یې وویل: « هو ! ښاغلیه. هغه د مارسی چیغه وه..... خیر دا خبره به پرېږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست یو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوریدلي مې دي چې ته یې دشاهي ځارګرې اداري مشر و ټاکلې. درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم یودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چیغې کې راګیر و . او تر اوسه یې فکر کاوه چې دې پیغلې په ډېر نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلي دي اوپر دي یې ډېر احسان کړې دي. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنیزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونیت څرګند کړي.

په کوم خیال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پیغلې شکریه ادا کړم. خو نه پوهیږم چې هغه به چیرې پیدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې ښارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنی لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دښارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوي وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته ...... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځای د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایی مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د ښارګرۍ دپیل سره سم ورته تر ټولو لمړی اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوربینتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم وینښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پیغلې دځاې په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د ښارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د میني او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیاوویل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځاي ځیرې و ښایم. خو په یوه شرط. لمړی هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوريدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟... دومره د ښه نصيب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوي ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته يې وويل : « سهي ده ! درونده شهزاده. اوس راته ووايه چې د سکندربيګ د البانوي کنيزي لور مارسي چيرې اوسيږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړاو ورته يې وويل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنيزې مارتها کور دې. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کيدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړی سراغ په لاس ورغلي و. همغه و چې دلږځه ځنډ وروسته يې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص ديوان تر دروازې پورې راغي اوهلته يې پريښود ، او کله چې قاسم دهغه ځايه ولاړ نوشهزاده يوه ډيره عجيبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهيږو چې ته د البانوي کنيزې کور ته د شکريه د ادا کولو په ځاې دسکندربيګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو.»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې يې دهغه بصيرت ته افرين ووايه. قاسم په دې وپوهيده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوي « محمد» ډير ښه ذهن اوبصيرت خاوند دې... بيا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کيدې شي دمارسي سره ووينې ، د وخت په تيريدو سره دهغه يقين پخلنې ته رسيدلي و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پيغله ده چې د زيتون په باغونو کې يې دده سره ليده کاته کړيو. تر اوسه پورې دماښام تيارغوني ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تياره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې يې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وريرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې يې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وريرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به يې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوي دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره يو ځاې اوسيدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوي نه وه. هغه يوه نيکه او ديندار ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددينې عقايدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنيانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوريدلي مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه و پوهیدې ؟ ما خو هیڅ چا ته هم نه دي ویلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حیرانتیا سره و پوښتل.

«ماته ستا دوست دلس زریز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وویل ،او بیا د قاسم سره یو ځای په فرش باندې کیناست.

« هو ! سلطان غواړي په یوه وخت کې دوه لښکرې ولیږي ، یو د «هونیاډې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، او بل د « قونیا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته وویل. « ته یې په کوم لښکر کې شامل کړې یې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقیصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې ادارې مشر ټاکلي یم.» قاسم ورته لږ څه ټیټ اواز سره وویل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ایا ته اوس د پنځه زریز فوځ سالار نه یې ؟ طاهر ترې په حیرانتیا سره و پوښتل.

قاسم ورته وویل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقیقت کې ما پخپله سلطان ته ویلي و چې دلته په اورنه کې د قیصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته یو فکر را پیدا شو او سمدستي یې د خپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟همغه ابوجعفر چې یو ځل دلته زمونږ کور ته راغلي و.»

طاهر په حیرانتیا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته یې په ټیټ اواز سره وویل چې «زه خو دهغې په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م اوخطیب دې. خو ماته دهغه ځآیه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړیکې ان د شاهي دربار پورې غځیدلي دي. دطاهر د خبرو په اوریدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ایا ته په دې پوهیږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځایه راغلي دې ؟دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ایا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پریوت. اوس نو دهغه په تندې د فکرونو ګونجې را پیدا شوې وې ، د څو ثانیو د خاموشۍ وروسته یې وویل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هیڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسیدونکې دي او دځو کالو راهیسې دلته په اورنه کې مقیم شوې دې.»

ددې ډاګیزه کیدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځلیدې. هغه نیغ کیناست. اوطاهر ته یې وویل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته یې په یاد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څیر سور ښنن اودښه روغتیا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هیڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شینوالي د لاطیني ولسونو په څیر دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربنتیا هم جاسوس شوې یې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځاې کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیڅا شک نه دې کړې ، ...او اوس ته یې چې هغه د عرب په څیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وایي.»

قاسم دخپل ورور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځاې کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته یې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او ښارګري پریږده ، را ځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته ښارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډیر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنیې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنیې د قیصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل ورور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځاې دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره ریښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا ریښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ د سلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم » او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځاې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزیدیلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنیې د نیولو هڅې نه دی کړې.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ دارالسلطنت قسطنطنیه هم تر غاښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزید یلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کی یې ورځ په ورځ ډیرښت راځي ، داسې معلومیږي چې هغه به ددې لورې څخه ډیر ژر ځان بیغمه کړي او ستا په ولکه شوو سیموباندې به یرغل دروړي اوبیا به تاته دا ستونزمنه وي چې دهغه مقابله وکړای شئ. بایزید خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء یوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتیدلي و د خپل ځان سره د عزتمندو میلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغیان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغیان د سلطان بایزید یلدرم سره دمیلمنو په څیر واوسیږي او ته یې دهغه څخه بیرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډیره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسیا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هیواد باید په طبیعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امیر تیمور دومره ستر پادشاه و خو بیا هم دقیصر د چال لاندې راغې. دقیصر دې لیک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو ترمنځ د « انګورې» په سیمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې دجنګ په ډګر کې دمسلمانان خپل منځي عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تیمور بایزید ته سخته ماتې ورکړه...... او سلطان بایزید یې د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه یې و ګرځاوه او رسوا یې کړ.

قیصر دتل له پاره دهمداسې لویدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزورې شي نو بیا د مسلمانانو لاندې خپلې ریښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نو بیا د هیڅ لویدلي حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې د« سلطان مراد خان اول» څخه د ویریدو په خاطر ، قیصر درې ډیرې ښایسته او حسینې پیغلې لمړي مراد خان ته ورکړې ، یوه پخپله دهغه له پاره او دوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بیا هم قیصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنیې قیصر « پلیولوګس» لمړۍ دسلطان پر خلاف ډیر ناوړه سازش جوړ کړ او بیا چې کله دسلطان د غضب څخه وویرید نو دخپل زوې «تهیوډورس» یې دسلطان دربار ته راولیږه اودهغه څخه یې وغوښتل چې هغه ته هم دینې چرې په فوځ کې د ورداخلیدو عزت ورو ښښې.

قیصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خویندو د ورلیږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطینو په محلونو کې به هم دقیصر شهزادګانې هر وخت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قیصر په اړه په پوره تفصیل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پیښې په همداسې تفصیل سره ولولي او بیا یې بیان کړي. ځکه هغه یو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوی و چې د وخت دتیریدو احساس یې هم نه و کړې. هغه یو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسي سره کتل غواړي په دې اساس یې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسي د کور په لور یې د تللو پریکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته یې لاس پریمنځه او بیا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کیدونکې وکوت نوترې ویې پوښتل:«څه خبره ده ؟ ایا ته چیرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډېر ضروري دې. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پرې ایښې ده ، دهمغه ځآیه وروسته به یې زه د اوریدو تمنا لرم. ستا خبرې ډیرې په زړه پورې او هراړخیزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنیان دخوبه ډک و ، هغوي دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانیست او د کوره بیرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه یخیدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستوري ځلیدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزیدو باندې مصروف و . هغه بیړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډیر وخت داسې تیر کړي ، دیخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و . د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې یویو کس خوزیده ، دقاسم آسپ هم د ګرزیدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئیسان او وزیران اوسیدل ، تر څنګ یې د سالارانو او بیروني هیوادو د سفیرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د وربنوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په یوه کوڅه کې ور ګرزید او خپله نښه یې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودرید. لاس یې ور مخته کړ او د دروازې زنځیر یې و ټنګاوه. اوبیا یې د کوم کس د راتلو انتظار پیل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغي ددې سره دقاسم تجسس نور هم زیات شو ، دروازه پرانستل شوه او یوه عمر تیرې ښځه ترې را بیرون شوه. قاسم سمدستي یو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودرید او ورته یې وویل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووینم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حیرانتیا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بیرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وویل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووینم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه یې مارسي ته ووایم» خادمې ترې په استفهامیه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووایه چې د شهزاده محمد یو دوست راغلې دې» قاسم خپله پیژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کور ته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حيرانتيا په نړۍ کې ولاړو. تر اوسه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يو ځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه. دا پخپله مارتها وه. مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل. او پخپله د هغې نه مخته مخته روانه شوه. کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ورتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده.

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت. په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځای په ځای شوې و. په دې سالون کې د مسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګې چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسي عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه. مارتها د قاسم سره د کيناستو په ځاې ولاړه پاته شوه او د قاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما د لور مارسي سره کتل غواړې ؟» د هغې په لهجې کې لږ څه درونډوالې و.

قاسم د شرم نه سر ټيټ کړ او ويې ويل « زه د محترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر ما يې ډير احسان وکړ.»

د قاسم د ځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل:

« ځان ؟....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟.... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاې کې ؟» د مارتها په لهجې کې حيرانتيا و ه.

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بيګ سره د تورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پر ما د تورې ناڅاپې وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او.....»

لا تر اوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله. د هغې په سترګو کې د حيرانتيا سپينوالې و. او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه. کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې د هغې سترګې د غضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې د ننه را ننوتله نو مارسي د قاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم د مارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد. مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل:«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې د ميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه.....ما ته هملته کتلې وې.»

مارسي د خپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه. قاسم هم د مارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د همغې ورځې د احسان د ممنونیت په خاطر دلته حاضر شوې یم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما د ژوند په خوندي کولو کې دې را سره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وبانښه ، چې د هغې له پاره زه ستا د احسان ممنون یم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نیک بختي گڼم.»

د قاسم د خبرو په اوریدو سره مارسی وخوزیده او مسکی شوه ، « واه ،....دا څنگه خبره ده. ته د دومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونیت له پاره دلته راغلې یې...... ډیره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبیا یې په مړاوي اواز سره وویل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا د ځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی یم.»

په دې وخت کې مارتها هملته ولاړه وه او د قاسم د خبرو څارنه یې کوله. خو اوس د هغې وهم او بدگماني له منځه تللې وه. دا سې معلومیده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاریو کې بریالي را وتلي و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ریښتیا هم یو ساده سپاهی دې نو مسکی شوه او ویې ویل:

« سهی ده ، هیڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکریه او ممنونیت منو. تاسې کینئ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات را ولیږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبیا یې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او د کمرې څخه بیرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري یې په ځاې وساتله او مارسی ته یې وویل:

« گوره ! تاسې ما خپل خادم و گڼئ ، که چیرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به ویاړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې یې اوریدې. اوبیا یې په ډیر ټیټ اواز قاسم ته وویل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بیا هم زما درک پیدا کړ ، خو زه حیرانه یم چې تا ته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ویلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست یم. او د شهزاده څخه مې ستا درک ترلاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته یو ځل راشم. ما غوښتل ستا د مور سره ووینم او ورسره لیدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی یی ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انگازې کولې او د هغې ذهن کې ورکیوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کیدل د تعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې دیخوالې احساس وکړ ، د هغې دمخ غومبرې سره شوې و اوسترگې یی ښکته وې. قاسم ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډیرې ضروري خبرې دي چې له تاسره یې کول ډیر اړین گڼم.»« وخت ؟...... دورځې ؟ ......لیکن چیرې؟» مارسي دموم په خیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوې دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادگار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یادگار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه د کوم کس د راتلو پښنار تر غوږو شو ، او قاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه او سلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا د مور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

د قاسم د خبرې د کولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. د هغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. د خادمې نه لږ شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته د قاسم کار سر ته رسیدلی و. او د نور زیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه د مارسی مور له نژدې څخه کتلې وه. او هغه یوا ځې د همدې ښځې د کتلو له پاره د مارسې کور ته راغلی و. هغه شاهي ځارگر و نو په دې اساس یې د سکندربیگ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترگو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها د کور او د هغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و. او د هغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې او بیا یې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣

شاهي څارگر

د لاله شاهين يادگار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر خنګ جوړ کړل شوي و. دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و. دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده. په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې. ددې ځاې د شاهي باغ ټولې ښبې ښباني له منځه تللې وې، دلته به د ورځې هم د انسان غوني زيږيده، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تيريده.

دمارسي بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله. دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده. هغه د مارسي بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه، او ګڼو بوټو شاته يې و دروله.مارسي د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دوري د ماڼۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړوني کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسي..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په خير هوښياره .....او ميړنۍ وه. هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله. مارسي د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کاراواخست او په ډيره محتاطه توګه يې غږ وکړ: « سالاره !..... محترمه سالاره !..... ايا ته همدلته يې ؟»

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه. دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې. مارسي ته انديښنه پيدا شوه او خنجريې په لاس کې کلک و نيوه، خو د لړځنډ نه وروسته دمارسي تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسي ته وويل چې:

« زه ښښنه غواړم، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم. ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وې نو بايد مخته راشي.»

مارسي اوريده او يخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې، اوس نو قاسم او مارسي د باره درې په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندي په ځای ځای کي ګیاه را شنه شوي وه. دا وخت خزان په عروج کي و او وچي پاڼي هري لوري ته پرتي وي ، دوي دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځای پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدي کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړني لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پوري خاموشه ناست و.

تر ډیره پوري یوبل ته نژدي ناست و ، او سترګي یي د مخامخ یادګار په کنډرو نښتي وي. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوي یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغي و دیلو له پاره یي الفاظ نه شو پیدا کولي. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو وویی ویل:

«غالبا چي تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللي وم.» دمارسي په لهجه کي نري شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ..... هو ! رینښتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړي دي» قاسم ورته په تتړه ژبه وویل. هغه په فکرونو کي ډوب و چي ایا رینښتیا هم هغه مارسی دکومي خاصي خبري له پاره دلته رابللي ده؟ اوکار به څه شي وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنموني په توګه ، هغه په ابوجعفر باندي شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښخه عیسایپه وه ، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کي ځوان شوي و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکي موجود و. مارسی دخپلي مور ، ابوجعفر ، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یی دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شوني ده چي دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چي مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدي خبرو کي ډوب و . اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ یواځي همدا چي هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟که چیري همدومره خبره وایی نوبیا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلي شول. قاسم په خپل فکر کي را نښتي و .... اخرولي یی مارسي دلته رابللي ده. بالاخره د شونډو لاندي مسکي شو او د اتمام حجت په خاطر یی همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چي د قاسم په لهجه کي به څه وو چي مارسي پري په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چي دا به قهقه خندا نه وی ، داسي بریښیدل چي د هندوانو په کوم مندر کي طلایي ګنګري و شرنګول شو. مارسي یواځي ښایسته او ښکلي نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغي تجربه کاري مور ، مارتها ، هغي ته دمیراني او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولي و . مارسی دا و انګیرله چي قاسم په زړه کي غل دي ، څه لري خو نه یی وایی. غالبا چي د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په خیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومې ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایېه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوی دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا خو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي یې یو ځې ددې له پاره دلته نه وه راغلې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې دمحبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوی دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دې خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي...... زه غیر متوازن کارونه نه کوم، اوهره ښه خبره خوښوم..... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او د مارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کېږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم، پوهې، تدبر او عقل خاونده وي. هغه د مارسی د دې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې، ځکه ستا له پاره په تولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دي.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ: «هو! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي. او پاته شوه دا خبره چې د خلکو په سترګو کې به زما د اسلام د منلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دي. عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې.

مارسي یوازې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. د هغې تجربه کارې مور، مارتها، هغې ته د میراني او په پوره جرءت سره د نیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي، څه لړي خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل، خو د هغه د قاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې، د بغدادې دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا د هغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایښه ده او د مسلمانانو پر خلاف د هر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځاې را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکي په ټکي هر څه وويل. اوس نو هغه داړ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تر ډيرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ...... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.«ډيره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډيره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډيره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

«ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادي چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي...... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاى په خپل ځان د سکندر نوم کيږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسى ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډيره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهى نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډير ښه ژوند ميسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : «هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واي نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوي وي. او تر ټولو لمړی به دا كيده چې د سلطان د ويل شوي زوي سكندر سره به راته نكاح كول را پيښيدل. په داسې حال كې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلكو په سترګو كې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درښبت نور هم ډير شوې واې ، نو دا كار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دي. عزت بايد زيات كړل شي خو دالله تعالې په دربار كې ، زه په دې آند يم چې دا كار د نيت په خلوص سره شوني دي.

قاسم دا سې انګيرله چې دكومې عامې پيغلې په ځاې د كومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دي ،اوس نو هغه د زړه له كومې به مارسي باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو كولو انداز دهغې شخصيت نورهم را برسيره كاوه ، پههمدې خيالونو كې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليكن مارسي ، كه چيرې ته په ښرګنده توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د كوم مسلمان ملګرى سره څه ډول منسلک كړل شي ؟ زما مطلب دادې چې كه چيرې ته په عيسايې مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايي ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسي څخه دا پوښته وكړه. خو ددومره پوهې سره خبرې كونكې مارسي خپلې سترګې ښكته كړې او په مخ يې سرې سرې ښبې را ښرګندې شوې . دواده كولو يادونه هغه بلكل اوبه اوبه كړې وه. كله چې قاسم دمارسي مخ ته وكتل نو په زړه كې يې دا خيال راغې ...... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه كوي ، قاسم ته دا فكر په پوره ډاډ سره په زړه كې را وګرزيد . خو مارسي دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په ښرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو يواځې دخپلې مور درويې په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

كله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په كاليو كې نه ځايده. ځكه نن نه يواځې مارسي دمسلمانيدو په اړه اقرار كړې و بلكه په دې توګه يې دهغه د محبت پيغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لكه څه په ښرګندو ټكو كې وكړه .

« مارسي ! ستا جادو كونكې شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال كې چې يوه پيغله يې خو د ډيرو تكړو اوپوهو نارينه و څخه هم د عقل او فكر نه ډكه خبره كوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخرې خبرې د كولو په وخت كې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا كې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شكله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسي خپلې سترګې را پورته كړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل «ويريږم چې د دې سترګو په بحر کې ور ډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. د هغه مخ د انارو په شير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم او سپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه د کومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي د هغه اقرار منلې دي ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه د همدې خبرو له پاره دلته رابللې وم......ما خو فکر کاوه چې د ملک او ملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کندوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زوړند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي ،»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! درونده ! دا بلکل غلطه خبره او فلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انسانې آند په واسطه وکړل شي. دا محاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوې په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. د هغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پريښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دي. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او د هيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکميل لاره ده ..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې يې او يا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه يوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډير وخت تيرشوي و. په دې وخت کې نا ځاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه يوه تړپ د مارسي او قاسم تر مخه را پريوت. مارسي د ويرې او وار خطايي څخه چغې کړې ،او يوناځاپه د قاسم په لاسو کې را پريوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پريوت ، هغه داسې شو لکه برق يې چې په سينه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې يوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانيو له پاره وو. څکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بيله شوه او بيرته په خپل ځاې کې کيناسته. دهغې مخ د شرم اوحيا څخه لکه د انار په څير سور شوي و ،اوس نومارسي بيرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. څکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د يوځاې کيدو اوبيرته جدا کيدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و ....

هغه په لړزيدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته يې په کتلو سره وويل:« اوس نو بايد مونږ له دې ځايه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې ليدنه دهغه د دويشت کلن ژوند بهترينه اوښکلې تجربه وه. هغه ډير خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه يو ځاې والې داسې معلوميده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهي تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې يې يو ځل بيا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوريدلې مې دې چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانوسره هم اړيکې ځعولې دی. ايادا رښتيا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوريدلی دی، زما مور به ويل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره ډير نژدې اړيکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدين سره ؟.....دا ته څه وايې ؟.....نوايا شهزاده علاوالدين ، يعنې دسلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډيره حيرانتياسره په ډير لوړ اواز سره و پوښتل.

«نه ! په يقين سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدين په شخصې توګه پيژنم ، هغه هيڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګير کړې وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره هم تګ راتګ لري. یعنې هغه ته یو نوې راز را څرګند شوې و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او اېنوس ترونو راورسیدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تیاره کړې وه او هملته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پېښه نیولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وویل .

«ته خو ډیني چري سالار یی. داسې برېښي چې ته به هم دمحاذ په لور د روانیدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې یو وخت پخپله ستا ناست ځاې ته حاضره شم اوستا د کورنۍ سره ووینم.» مارسي په ډیره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وویل : اتفاقا چې زه یې ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې یم. ماته یې ویلې چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه یې اخوا دیخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډیره پورې حیرانه ولاړه وه، هغې هیڅ هیله نه درلوده چې د قاسم په څیر یو میړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس یې په استفهامیه توګه تري وپوښتل :

ایا سلطان ستا په څیر یو ویاړلې توره وهونکې سپاهي یواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پرېښې؟» دمارسی دخبرې په اورېدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وویل «نه سلطان چې ماته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بیانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کیدونکې سپاهی نه یم..... کیداې شې چې تر اوسه د جنګ په میدان کې زما د وړتیاو د ازمیښت وخت نه وي راغلې ... زه هیلمن یم چې سلطان به دقونیا څخه دبیرته راستنیدو په وخت کې ما ته هم دصلیبیانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون ویاړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهیده او په تفهیمي توګه یې سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه یې بښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو . دلږڅه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوویستې ، را وګرزیده او په بیړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کیناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و . خو شهاب الدین پاشا دهغوې څخه شو ورځې وروسته روانیدونکې و . دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دمیدان څخه د لرې پاته کیدو غم څپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څیر داغ لږولې و . هغه غوښتل چې دصلیبیانو په مقابل کې دجنګ په میدانو کې خپله میړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګیزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن ولید په څیر زړه ور او میړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کيدو حکم شوې و ، په همدې خيالونو کې ډوب د ينې چرې دخيمه ځای په لور ور روان و . دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په يوه چوک کې و درېد اوشاته يې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د ينې چرې د لس زريز فوځ قومندان و . هغه هم نوې مسلمان و خو په ايمان او قول کې د اوسپنې په څير پوخ اوکلک و . اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د ښنتو او تيږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و.

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسيد نو د کمرې دننه يې په زوره زوره خندا وې واريدې . داسې بريښيده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې روانې دي. قاسم دتم کيدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د ينې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه . کمره په ډير ښه فرش فرش کړل شوې وه . او ديوالونو ته تکيه ګانې ايښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وويل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څير ګرزيدلې دې ، داسې بريښې چې تاسو ته مياشتنۍ تنخوا ترلاسه شوې ده .» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زياته شوه. خو سالار امير خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې « وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنيا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو يو ځل بيا ښه په زوره وخندل.

د ينې چرې په فوځ کې امير خان تر ټولو زيات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګيره شوه چې نن دهمدې امير خان په برکت دا محفل دومره رنګين ګرزيدلې دې. کله چې ټول کيناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وويل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوريدلې مې دې چې د بايزيد يلدرم په وخت کې به ډيرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کيدې. ترڅنګ يې د اورنه د خلکو ترمنځ د ينې چرې د فوځيانو ډير ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو يې ينې چرنې دکوهيانو په ويستلو او دپلونو د جوړولو په څير په سپکو کار و مصروف کړې دې.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په يو شمير سالارانو دا خبره ښه ونه لګيده. خو يو شمير نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې يو ډير پوه او ماهر جاسوس ثابتيده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې يوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ينې چرنې کې درا ټوکيدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات ترلاسه کيدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړيد ، هغه به ډيره ساده ګۍ سره بل غشې پريښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته ووایاست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللې دي او د شهاب الدین پاشا سره به څوک ملګرتیا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د ینې چرې یو اخې پنځه زریز فوځ تللې دې ،پاته ټول فوځ په جاګیردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زریز فوځ قومندانی زمونږ دوست «ریاض بیګ » کوي ، خو دشهاب الدین سره به د ینې چرې د فوځ دیارلس ډلې روانیږي . په لمړیو لیکو کې به زه او امیر خان د قومندانانو په څیر درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دې ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کیږی. په میمنه او میسره باندې جاګیرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پیاده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې » په غاړه دې...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حیران یم چې ستا نوم په هیڅ لیست کې نه تر سترګو کیږي.

اغا حسن د شهاب الدین د فوځ دټللو تفصیلې خبره وکړه او په اخره کې یې د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسې ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور یې وکتل او ورته یې وویل :

« دا اسلم خان یې ولې دلته تم کړې دې ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حیران پاته شو . هغه په تړ ترې ژبه وویل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووایه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې یې او له ځآنه سره یې ملګرې کړې نه یې.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پیل وکړي ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووایم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره یو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کیناست او د پوخ عمرې سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسیدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې . داسې اوریدل کیږي چې دلته دقیصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ او په سترګو کې یې د ویرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې یو حیرانونکې څرنګوالې راپیدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وایی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نوکه چیرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بیا د هونیاډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتیا ده ؟ امیر خان په تندې باندې دیولس لکیرې جوړې کړې او ویې ویل:

اسلم سمدستې د امیر خان دخبرې سره ځان یو کړ « هو ! که چیرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بیا خو عثماني سلطنت د سختو ګواښونو سره مخ د ې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتیا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه دهغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان دخبرو په پاې کې قاسم خان یو ځل بیا خپله پوښتنه تکرار کړه او ویې ویل:

« هو ! تا غوښتل چې ووایې چې ته ولې د لښکرو سره یو ځاې ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل دقاسم په خبرو کې یو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډیر ښه محسوسا وه ، هغه یو ځل بیا ترټې شو او په لړزانده اواز یې وویل:

« په حقیقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پیدا کیږي. او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته.»

قاسم خان ترې په حیرانتیا څخه وپوښتل چې «ایا ته دلته د معسکر په اقامت ځاې کې نه اوسیږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسیږي ؟ ماته خو دا هم ډاګیزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتیري عبدالرحمن ورکړ « په حقیقت کې چې د یني چري کوم سپاهی اویا سالار واده کوي نو هغه ته د چونۍ په سیمه کې د سلطان له اړخه یو کور ورکول کیږي ، ته خو پوهیږې چې مونږ ټول پخوا غیر مسلمان و . او ته په دې هم پوهیږې چې دیني چري ډیره کې سپاهیان هغه بندیان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بندیان کړې دي ، په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خویندې ورونه. ستا خبره بیله ده. دیني چري په تاریخ کې ته لمړی کس یې له بیخه مسلمان یې او مسلمان پیدا شوې یې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بسټ د اسلم په اړه تحقیقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د یني چري یو شمیر سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پیدا شو او مصنوعي خندا یې وکړه او بیا یې وویل:

« یاره ، بس پریږی ږدئ ، تاسو خو ډیر ښه اورنګین محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پریږدو او دا راته ووایاست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبيا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوريدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ويې ويل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امير خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوريدو سره قاسم دامير خان په لور وکتل او په خندا يې ترې وپوښتل. « ډير ښه ، ته شاعرى هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه ليکلي دى ؟ امير خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعرۍ به څه ووايم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وايه. اودخاص ديوان شهزادګيو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شيندل.

دامیرخان په دې خبره يو ځل بيا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وويل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب يې ، ايا فارسي شاعري باندې هم پوهيدې شې؟

ته د پوهيدو خبره کوې، زه به درته په فارسى کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته يې په ډير ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووايه.

ان نه من باشم که روز جنګ بيني پشت من   آن منم که درميان خاک وخون بيني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښايسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پيل شول.د شعر دويلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورښتې وې، هماغه و چې هغه په ډيره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امير خان د قاسم خان د شعر په اوريدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه يې وغوښتل چې خپل شعر يو ځل بيا واوروى. قاسم مسکې شو او خپل شعر يې يو ځل بيا ووايه. دا ځل په ستاينه کولو کې اسلم خان هم را يوځاې شو ،

د ينى چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته يو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې نښې وې ، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګيرله چې دا هم د ينې چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپي» و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور ميړه او د شهاب الدين باشا ددريزره ايز پيدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دينې چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دريدل ، محمد چلپى خونې ته مسکې را ننوت. اوبيا يې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کيناست. اوبيا همله په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کیناستو وروسته یې ټولو سالارانو او قومندانو ته وویل « سپه سالار شهاب الدین حکم کړې دې چې دنوې میاشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هیله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تیار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره یواځې پنځه ورځې پاته دي ، داخل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونیاډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانیا د هربان سټاټ په سیمه کې هونیاډې زمونږ سالار فرید پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بیا دغه هونیاډی ترکې بندې فوځیان په بیلا بیلو میلمستیاو کې دخلکو تر مخه د تیغه تیر کړل او په بې ګناه توګه یې د جنګې بندیانو وینې توې کړې مونږ به دهونیاډی څخه ددې شهیدانو د وینو بدله اخلو .

دهونیاډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپایانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپیدا کړې دی ، په همدې اساس یې دترکانو د مکملو ویستلو له پاره په اروپا کې یوه ستر یووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګرې اوپولینډ دواړو هیوادونو مشرې په غاړه لرې دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګرې ، پولینډ ، لاچیا ، اوبوسنیا حکومتونه په پوره ځواک سره شریک شوی دی. سربیا هم چې دلارډستیفن په وخت کې د عثمانیانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځاې ناستې « جارج برنیکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادې فوځونو په لیکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمنې هم دخپلو جګړه مارو ډیره شمیره دې لیکو ته ور لیږلې ده . ددې نه علاوه د اروپاېې هیوادونو زیات شمیر عسکر په خپله خوښه دې لیکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صلیبیانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډیر په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماینده کارډینل « جولین سیزراینی » یې د یوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سیمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقیقت کې دا یو صلیبې جنګ دې اویاد ساتئ چې دا جنګ دعیسایت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وینس او جینوا دجمهوریتونو بحرې بیړۍ هم د عیسایی لښکرو د بسپنې له پاره رارسیدلې دی...... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثمانې سلطنت بحرې ځواکونه د نشت سره برابر دي . په دې خاطر هونیاډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسیا څخه، چیرې چې هغوې د قونیا د امیرکرمانیا په سیمه کې په جنګ کې مصروف دې اروپا ته ولاړې نه شي...... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سالاس تر قومندې لاندې دي خوپه حقیقت کې دهغوې سردار دهنګرې د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جایزه زوې « هونیاډې » دې چې په دې وختو کې دعیسایی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کیږې.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغیز و چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپي د هونیاډې دفوځ داسې یو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان یې هم په عسکری مهارت اوپوهه باندې قایل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې د جنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور میړه دې.

قاسم په ډیره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بیا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قیادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه یې ورته وویل :« داسې بریښي چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د میړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسیدلې دي. خیر په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله د جنګ قیادت کوي ، زمونږ دغه اتیازره کسیز لښکر خو یوازې د لمړیو دلګیو په څیر مخته ورځی»

خو قاسم د یوه فکر په اساس یوه ځل بیا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنیدو دمخه زمونږ فوځ د هونیاډی د فوځ سره لاس و ګریوان شی نوایا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسیدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسیدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل:« درونده سالاره ! اوریدل کیږي چې دلته په اورنه کې دقیصر خطرناکه جاسوسان شتون لري اوهغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګیا دی؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسیدلي دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کیدې. خو تر هغې چې د قیصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزیرانو ، سپیو او مرږانو د لوبولو شوق لري. ډاګیزه ده چې داسې شخص به نیغ په نیغه د جنګ میدان ته د راتلو په ځاې په همدې ډول سازشونو تکیه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پیدا کړي او معظم سلطان ددې خبرو د چاڼولو له پاره ډیر پوه او ماهره وګړي ټاکلي دي .

داسې معلومیده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و. خو په عام محفل کې یې دهغې د یادولو څخه ډه ډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کیدې ، ان تر دې چې د ماسپښین د لمانځه واخت راغې . دسلطان دخور میړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ یې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښین دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې یواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډېره ځنډه پورې خاموش ناست و او بیا پورته شو اود خونې دروازه یې د دننه څخه کونډه کړه . اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بیا یې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډیر په فکر کې ډوب معلومیږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کیدو اشاره وکړه اوبیا یې په ډېر ټیټ اواز سره اغاحسن ته وویل : « آغا !.....تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه . ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ : « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګیدې . د ینې چرې ټول سپاهیان د سلطان د زامنو په خیر دې ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته . اسلم خان ډیره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډیره بده ولګیده . خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن یو پاک سپاهي و ، د سراغ رسانی سره یې سروکار نه درلود . د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګیدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لویدلې و . ځکه هغه په ینې چرې کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله . سلطان مراد خان ثاني په رینښتیا چې یو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانی د کار له پاره د قاسم بن هشام په خیر ځوان ټاکلې و دهغه د بصیرت ښنه ګڼل کیده . قاسم دهمغه لمړی ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل . هغه د اغاحسن خبرې واوریدې او اوپه تأدیبي توګه یې وویل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله . دې ته هم ووینه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې . په داسې حال کې چې د سلطان پته محکمه وایی چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجودیت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ویل شوي چې دینې چرې یو شمیر سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« دا خو ماته ډاګیزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور لیوان شتون لري . خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هیڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دې ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچنې د پیدا کیدو له پاره لا تراوسه ډیر وخت شته . هغه زما دوست دې . څو ورځې دمخه یې ماته ویلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په میاشت کې لمړنې اولاد ورکړي . خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړ نو زه هم پرې حيران شانته شوم ، اوبيا تر ټولو ستره خبره داده چې يو سپاهې د جنګ ميدان ته د تللو په وخت کې هيڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګيزه شوه چې په اسلم خان يې شک کول سهي وو . هغه دځه ويلو له پاره خوله پرانسته چې يو ناڅاپه يې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوښتې. دهغه شپږم حس رابيداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځليدا اغا حسن هم په پلټنې پيل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کېښوده او اغا حسن ته يې د چپ پاته کيدو اشاره وکړه . اوپخپله دخپله ځايه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسيد او په يوه بې اوازه توګه يې د دروازې کونډه پرانسته. اوبيا يې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په يوه شړک سره پرانستې ، د دروازو د پرانستو سره سم يو درز شو او د يني چري يو فوځي دکوټې دننه راپريوت. داسې بريښيده چې هغه د دروازې د پلې سره غوږ اينښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوريدلو هڅه يې کوله.

قاسم او اغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نيام څخه را وويستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه يې بيا کلکه کړه. دا ديوه سراغ رسان په څير دهغه لمړۍ معرکه وه. د يني چري دغه سپاهې د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو. دهغه په مخ باندې د مرګې زيړې راخپور شوې و. او په چغو او سورو يې پيل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورميږ کېښوده اوشاته يې ټيل واهه او ددیوال سره يې و نښلاوه. قاسم تر ې په ډير غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوريدلې ......؟ ته څوک يې ؟.....اود چاپه وينا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې يې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و. هغه توکاڼې تيرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته يې په پوره غور سره کتل وويل « دا د يني چري د دوويشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګيږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډيرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبيا يې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت.....تر.....ترکبا.....ترکباز...» ځوان د ويرې په ترټرۍ ژبه خپل نوم وواېه. « زمونږ د خبرو د اوريدو له پاره ته دلته چا را استولې يې ؟» قاسم ترې يو ځل بيا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و. قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې. دهغه د ستونې څخه د حلاليدونکې وزې د اواز په څير اواز را وت. قاسم ترې يو ځل بيا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.« ووایه چې تا دلته چا را لیږلې وې ؟ » که چیرې را ته یې و نه وایې نو یاد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به یې ګوذار کړم.»

دویرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څیر ګرزیدلې و ، خوبیا یې هم څه ونه ویل. کیدې شي چې هغه نه غوښتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته یې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کېښوده او دخپل صندوق څخه یې رسۍ را وویستله او لکه شیبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلي د زمکې په فرش باندې تړلي پروت و. اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وویل :« ګوره ! مونږ ته ووایه چې ته دلته چا را استولي یې. اوکه نه ته پوهیږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمي کړ ، دهغه کمیس و شکید اود اوږې څخه یې وینې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ویرې اخستې و هغه دخپلې مړینې له ویرې په فریاد او ژړا کې وویل چې:

« زه ..... زه .....اس.....اس.....ودي.....اس ودي ..... اسودي رالیږلې وم ..... او زه .....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه یو غشي راغې او دترکباز په ستوني کې و نښت. ..... تر یوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهیدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وینو کې ککړ پروت و. لاس و پښې یې تړلي وې ، اوسترګې یې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړینې په حال کې و. غشي دهغه د ستوني سره یو ځای نښتې و اودهغه ساه یې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څیر یې ټوپ کړ او دکمرې دروازه یې پرانسته او بیرون ووت. اوس نو هغه هلته د بیرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خښتوڅخه زینې جوړې شوې وې. قاسم په ډیره بیړه په زینو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانیې وروسته دبام سر ته ورختلي وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هیلي شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتیدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ یې کړ « منډه کړه .....دلته نه شته ......هغه بلې لورې ته ...... د بوټو په لور یې ووینه..... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بیرته شاته منډه کړه او د سیلۍ په څیر د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهیلې شول ، ځکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د یوه دلګې سره یوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوی و لکه دخره د سره نه چې ښکر غیب وي. د ماښاام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

« د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونوږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلی و اوخپل کار یې تکمیل کړی و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اوووو وکړ.

قاسم ترې یو څل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددې پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولو اغیز و . قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته د اسلم د قومندې لاندې بل کوم سپاهي را وبوله. کیدې شي چې داسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومې توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. داسلم مخ اوخیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستایونکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدې پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې.ته بلکل سهي خبره کوې ، داسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدې دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې . قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و . هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل .

« اغا ! ...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس ږدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځای هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت دخپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولی. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپي توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات وړپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځای وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځای په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسې ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ ایښې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځای ځم.» « یوائې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځای وړو. کیدې شي چې اسلم دفاع وکړي اویا دهغه څه نور ملګري دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکي پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نيمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډيره ښه شوه چې تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چې امير خان هم په دغه ټول پلان باندې خبر کړې او په خپل وخت يې له ځانه سره د چونۍ تر دروازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو امورا تو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نيمايي زياته تيره شوې وه. د اورنه په فوځې چونۍ په سيمه کې دافسرانو د اوسيدو دځايو ته نژدې درې آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوې افسرانو داوسيدو ځاې و چې کورنۍ يې درلودې. ددې د اوسيدو د ځايو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنيانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسيدل او همدلته و دريدل. دلته د ونو سيورې دتيارو په ډيرښت کې کومک کاوه. دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کيوتل او خپل اسونه يې د شاتوت په ونو پورې وتړل. اوس نو دغه درې واړه سيورى د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دريم کتار کې لمړنۍ کور د اسلم خان د اوسيدو ځاې و . دغه درې واړه سيورې همغه لورې ته ورغلل . کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دريدل . دا دپټو ښځو څخه جوړ شوې يو کوچنې داوسيدو ځاې و .ددې کور بيرونۍ دروازه دکوڅې په لور خوارلس فټه ستره وه ، شاته يې د کور داوسيدو د کوټو ديوالونه وو. دامير خان سيورې د کور شاته برخې په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ور غلل. ديني چرې دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو. هغوې د چيتا په څير په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته يې غوږ ونيوه. هغوې غوښتل دکور دننه کوم اواز واورې ، تر ډيره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړې. وروسته بيا قاسم په دې ډاډه شو چې اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ويده دي ، په دې خاطر يې سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کاليو کې پټ و او په خپله ملا يې دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلې لورې ته يې د تورې خالي نيام را ځوړند و، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نيولې وه. تر شا يې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډير احتياط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن همدلته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډې احتياط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن يې دننه رانوبست.

په بل اړخ کې اميرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربوښې په څير خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کې دتللو په ځاې يې دبام په يوې لورې ديوال باندې په پټو پښو لکه دپيشو په څير تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زينو يې ځآن راورساوه. هغه ددې ځآيه دکور تياره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلي شو . امیر خان په تر ټول پورته پاټکي باندې غلي کیناست. هغه دهمدې ځایه د اغا حسن او قاسم خان د فعالیت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبیروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو یوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سیوري لکه د پیرې په څیر په دیوالو باندې پریوتې و . دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل ځو منزلونه وهلي و او نزدې و چې د لمر په تعقیب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ور غلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډیره تیاره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بیلو بیلو دروازو باندې غوږون کیښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غیر قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهیده. بلاخره یې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډیر حیران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته یې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تیارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نزدې و چې په هغه یو افت را پریوځې. په هغه چا د توري داسې درونډ ګذار وکړ چې نژدې و سر یې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم یې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اویوې لورې ته ودرید اوپه دې توګه په تیاره کې دېټ دښمن دتورې دغه وژونکي ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبیا یې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګیده او د ټنګ اواز ترې راپیدا شو ،داسې بریښیده چې دښمن یوا ځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې یې په اغا حسن باندې یرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګرې لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و .قاسم په همغو تیارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بیا هغه یو ناځاپه یو بل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پریوت . اوپه همدې ملاسته کې و خوید او ددښمن پښو ته یې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپریوځې خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونیوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپریوت خو توره یې په ګیډه کې ولاړه او ترشا یې ووتله. دغه تیاره خونه یوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګیډې څخه د وینو سیلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بیرته پورته شو اوپه بیړه بیرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زینو په لور د یوه سیوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبیا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې امیرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لویدلې دی. کله چې اغا حسن او قاسم د زینو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زینو ور وخیژي د زینو څخه د یوه درونډ شي د راپرزیدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز يې واورېد، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لوېدو سمدستي وروسته بېرته و درېد ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پېژانده چې اسلم خان دی. دهغه څخه توره لوېدلې وه اوپخپله د زينو څخه رالوېدلی و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمېږ يې ور کېښوده. اسلم جرءت وکړ او په لوړ اواز يې وويل: « څو......څوک ياستئ ؟اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز راوويست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څېر يې په غړمبار پيل وکړ او ورته يې وويل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډير ښه پيژنې چې مونږ د اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتيږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خير په دې کې دی چې ته بايد هر څه چې درسره وي مونږ ته يې ډاګيزه کړې.»

«څه.......څه درو ته ډاګيزه کړم ؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چيرې تاسو ماته څه وويل نو تاسو به پخپله هم خوندې پاته نه شئ. تاسې د يني چرې په يوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کيده.....

قاسم په ناڅاپې توګه د اسلم خان د ورمېږ څخه خپله توره را ديخوا کړه ، اسلم په حيرانتياسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چيغو ټوله فضا و څيرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننويستې وه. د تکليف اوزخم د درد په خاطر دهغه ستوني نور د چغو څخه چاودېده. کيدې شي چې دهغه چيغې په شاوخو کورنو کې هم اوريدل شوې وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل بايد سمدلاسه يې تر لاسه کړې وې. امير خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست.و. هغه د يوه ښه روزل شوي عسکر په څير خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننويستې وه خو بيرته يې و نه ويستله. اسلم دتکليف د زوره چغې او سورې وهلې. خواغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله يې لاس کيښود اوخوله يې وربنده کړه. قاسم د يوه وينه تويونکې انسان په څير د اسلم خان په سترګو کې ورکيوت او ورته يې وويل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډير ارزښتناک بل کوم څيز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څير غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوريښتيا ريښتيا ووايه چې ستا راليږل شوی کس ولې زمونږ خبرې اوريدلې.؟..... دا راته هم ووايه چې د ابوجعفر سره دې اړيکې تر کومه ځايه دي ؟ .... اوپه يني چرې کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قيصر جاسوسان دي. ؟..... اوياد ساته ، چې نورې چغې و نه وهې ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.
»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې دډېرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابوجعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې دې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په ينې چرې کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په ينې چرې کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې څوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږ ځنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده.خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پريښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره وروليږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم هملته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د تورې درون ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد. خو اوس ډير ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډيره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه ريږديږي ،دهغې په پښو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلي ښځي ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځي دخپلي کمزورتيا په اساس هغه استعمال نه کړاي شوه. او د ويرې نه يې لاندي غورځولې وه. د اسلم ښځي چي کله د خپل ميړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن يې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترګو تر ډېره پورې نقاب پوښه قاسم ته کتل اوبيا يې يو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د يوې پاګل وحشي حيوان په څير يې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بيا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولويده او د ديوال سره ولګيده. په همدې وخت کې د بيرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چي قاسم ته يې ويل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اوريدو سره د برق په څير بيرون ته ور ودنګل اود درې درې زينې خيزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسيد. اغا حسن يې هم ترشا په منډو و. امير خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې دمخکې يوه رسۍ دلاندې کيوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو دمخه اغا حسن لاندې کيوت ، ....بيا قاسم او په اخر کې امير خان هم لاندې را کيوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و. درې واړه په ډېره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سيورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د يني چري دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکميل کړې و او د فوځې چونۍ د سيمې څخه وتلي و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجيبه عجيبه خبرې کيدې. هرې لورې ته حيرانتيا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې دشپې دپيښې شوې پيښې په اړه خبرې کولې ، ځکه په يوه ورځ کې ديني چري په عسکرۍ چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی ، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قيصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډير کم وخت و ، خو ترمخ يې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترخنګ ګرزيده را ګرزيده. ځکه ابوجعفر همدلته اوسيده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې يواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتياوې پيدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالی يې اخستې و ، ټول په خپل کاروبارې زوند کې نښتې وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزيده. خو يواځې يو څو کسان د پرونيو پيښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کميس يې تر پښو پورې را غځيدلې و ،په سر يې حجازی لونګۍ تړلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور وروان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزيدونکې و چې په دې وخت کې يې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګيدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړينو شيانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووينې ، کله چې داکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپيژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او..... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوي ؟..... مارسي ستا ډيره ستاينه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلي دي..... هغه زما دمشري مالکې دوست دی. .....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسي ډاګيزه شوه چي اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستي د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... د نیلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نيلا ستګو خاوند وويل نو د قاسم ذهن بيا په را وڅرخيد.د نيلا سترګو خاوند عرب اوسيدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکيده. قاسم سمدستي پريکړه وکړه چې هغه به مارسی ته يو پيغام استوي ، په همدې خاطر يي اکبر ته وويل :

« زه تاته يو ليک درکوم. ايا ته يي په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به ليک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زيات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپيدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د ليکلو کوم ځاي پيدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراي د منشي د کاغذ او قلم څخه بايد کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره يوځاي د يوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګونه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خويوشمير خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزيدل. دهرشي اوهر ډول وسايلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پيرلو او پيريدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پيليده او دښار تر منځه پورې رسيده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادي دروازې تر چوکه پورې را ورسيدل ، قاسم د اکبر د وينا په اساس په يوه ځاي کې تم شو ، دا ډير ستر او ښايسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حيران پاته و ، دا تيرو څخه جوړشوې يو ډير ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تير شواو د استقباليه ميز په لور ورغې ، هلته يو دپوخ عمر سړي دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کيناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کيښوول تر څنګ يي د قلم رنګ هم رامخته کړ. قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته يي وليکل:

«نن يوځل بيا عقاب ستا په انګړ کې دی ، پخوا له دې چې هغه ستا د کيناستو ځاي زيانمن کړي دهغه عزايم ځانته ډاګيزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډيره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کميدونکې دې . اميد دې چې د شاهين تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکارى ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه ليکنه وه. خو مارسى ذهينه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګيزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته ليکلى دغه ليک را تاو کړ او بيا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهيده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تيار شو. خو قاسم يوځل بيا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمرى سړې چې د قاسم دا ليک يې دخپلو عينکو لاندې کوت ، حيران پاته و. ځکه د قاسم د ليک مضمون ډير عجيب و. که چيرې ليک د مارتها اويا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبيا يې هم راز ترې نه شو پيدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د يوه ډير پوه سراغ رسان په څير خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وويل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووايه چې ددې ليک ځواب به همدا نن راکوي او هغه هم ژر تر ژره...... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښين ستا د راتلو انتظار کوم.... هلته د لاله شاهين ديادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هداياتو د اوريدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پرېښود چې ژر تر ژره ولاړ شى. له يوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور وليږه خو دبله اړخه يې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځي. خو اوس هغه داکبر د بيرته راستنيدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشى شکريه ادا کړه او بيرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې يې سراې ته د يوه اجنبي په را ننوتلو سترګې ولګيدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عيسايى معلوميده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم يې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تير شو ،خو تم شو او په ډير معصوميت سره يې دقاسم څخه و پوښتل.

« ايا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په يقين بدل شو. دا رېښتيا هم دهنګرې اروپايى اوسيدونکې و ، د قاسم په څير سراغ رسان د هنګرې ددې اوسيدونکې پوښتنه غنيمت وګڼله او په مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځايه راغلي ياست ؟..... ايا ته د سراې په لټون پسې يې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنگری ځخه راغلې يم ، او همدا اوس دې ښار ته راننوتم.» داجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه دقيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه اودسترګو شاوخوا يې توري حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په ځير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په ځير نه معلوميده. کيدې شي چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي ځخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبی ته وويل:

« هو !دا سرای دې او ډير ښه سرای دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سړي وخندل. او خپل سر يې د نفي په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلې ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر ځو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل او پيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو او پيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناځاپه د اجنبی په خبرو کې دلچسپي واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمړی په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يوازې دانسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح دمرکز ځخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا ځخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه ځومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمړي قدم د اينبودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه..... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبی په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !دروند ه ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده . دا خبره خو تاته د مسلمانانو يو کوچنې ماشوم هم کولې شی.»

اوس نو اجنبي د پخوا ځخه هم ډير حيران پاته شو.

« ايا ريښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګڼي ګانه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګوری او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذهب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولری ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، ای اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی څخه یې رخصت واخست او روان شو. خو اجنبی هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،.....را څه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یې اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایې نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګې څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګري اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یې ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یې. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبا به څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او دسرایه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دځارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یې چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي. اوبیا دځارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې ځارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه. ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوځې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه او همغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و. هغه څو کوڅې دا کبر تر شاولاړ او بیا په یو موړ کې را وګرزید، وبې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه وازه پاته شوه. هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځاې کیدو په ځاې دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځاې کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځاې په لاره روان و. اکبر لکه د طوطې په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله او همملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته اینښودې. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په یني چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهې سراغ رسان کړنه ده. ......اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهې سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې. دهغه وجود داسپ د وجود په څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لرې.

اکبر همدومره وویل او بیا خاموشه پاته شو. قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځاې کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخری پوښتنه وکړه. « ایا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې ».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شې چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې داکبر څخه څه غوښتل و پوښتې ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایی اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شوني دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړی ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته دد ې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکرو ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه نبې ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و. په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وي. او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و. خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغې ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«دا ته څه وایی ؟ مونږ څنګه کولي شو دابوجعفر په څېر شخصیت و نیسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دي. او د سلطاني قصر سره نیغ په نیغه اړیکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوریدې او خوله یې را جوړه کړه ، لږ څه په قهر یې وویل « که هغه د سلطاني قصر سره اړیکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ویرې ونیسئ چې اړیکې یې دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنیولو پرته ارام کینمم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقیصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هیڅ هم ونه ویلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نیولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه مالیو په اساس د شهزاده علاوالدین نه علاوه د سلطنت نور ډیر مسؤلین هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګیرله چې د ابوجعفر په نیولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزیران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څیر د شاطر انسان دنیولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نیوه نو شهزاده علاوالدین به زما په لاسو کې زنځیرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښیمانه ښکاریده چې سلطان یې دده په اړه د هدایاتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرلید اوباریک بینۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګیرله چې سلطان به یوائې یو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګیزه شوې وه چې هغه یوائې یو سپاهې نه بلکه یو ډیر پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا اندیشۍ په اړه احساس کیده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بیا به دا ستونزه نه رامخته کیده. خو په هر صورت هغه داخرې حربې په توګه بهرام ته وویل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې یم ، په دې اساس زه تا ته حکم کوم چې دابوجعفر په نیولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ریښتیا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کیده چې سلطان ورته په ځانګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وویل نوبهرام یو رامات شو او په مړاوې لهجه یې وویل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤلیت ددې کار کولو له پاره تیار یم. خو یاد ساته چې که شهزاده علاوالدین ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پریږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

«سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابو جعفر بیرته پریږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابو جعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرايي د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلی و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلې و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستې ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابو جعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابو جعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابو جعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابو جعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره دري په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره دري ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره دري کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده .ته هم همهلته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نژدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څارنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګيو څخه په جوړو شوو چوکيو باندې يو بل ته مخامخ کيناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم يو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوي زنګونونه يو د بل سره نښتل. نن مارسي په ساده کاليو کې وه او ډېر ښايسته او ښکلې ښکاريده. دهغې په لويو لويو سترګو کې يو ډول تجسس او پلټنه وه. يو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه را پرانستل شوې او په اوږو او مخ يې راوغوړيدې. هغې بيرته په بيړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې ثرګنديده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړيدلې وي. تر يوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤليتونه له ياده ويستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتيا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر يې و ځنډه او په پوره غور سره يې وويل.

«نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلی و»

مارسي دقاسم خبره واوريده او په زوره يې وخندل او بيا يې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ويې ويل: «تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ويلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصليت را ثرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهيده او د شرم څخه يې سر ښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چيرې تاته ډاګيزه شوې وی نو ته يې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه يوه نيکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووايه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وويل « زه نن هغه وخت ډيره زياته حيرانه شوم چې وامې وريدل چې زما مور او ابوجعفر د قسطنطنيې د قيصر جاسوسان دي او دهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي .... هو ! دا خلک دسازش په کړيو کې را نښتي دي ،پرون چې د ينې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابوجعفر وايي چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان يعنې قاسم بن هشام هم شريک دي. ديني چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډير نژدې سړې و اوابوجعفر يې په مړينه باندې ډير خواشينې ښکاريده. هغه تاته د څه زيان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې يم نو زه فکر کوم چې هغوي به اورنه ته دسلطان د راستنيدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د ليکلو په ځای پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پريکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوريدو سره قاسم حيرانتيا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک يې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنیدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږخه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وویل:

« ته اندېښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نیسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړۍ را بربنډې کړي»

مارسي ورته په حیرانتیا سره وکتل او په پوره جذبې سره یې ورته وویل: « ایا ریښتیا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوریدلي دي چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړیکې غوځولې دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هیڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدین ملګرې کړې دې »

دشهزاده د یادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځایه همدا خبره اوریده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پیدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدین د ابوجعفر د نیولو په کار کې ورته خنډ پیدا نه کړې. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته یې دهغه په زنګون کېښوده او زور یې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څیر ټکان و .داسې وبریښیده لکه قاسم ته یې شاک ورکړې وي ، یوناڅاپه را نیغ شو ، مارسی دهغه په کتلوسره مسکۍ شوه او رته یې وویل:

«په خداې ! ته یوخالصه عرب مسلمان یې. ستا ټول کړچار د یوشریف الطبع انسان نمایندګي کوي .... کله چې تاته وینم نو په زړه کې مې را ګرځي چې یوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حیا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتي او مینه ناکه توګه وویل : « که چیرې د لرې کیدودومره ویره درسره وي ، نو یوځل ولې نه رانژدې کیږې. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډیرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګیزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې ییغه نیغه شوه. قاسم داسې و انګیرله چې یوه ډیره ستره خبره یې ډیره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر یې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګیده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوریدو سره ټکان وخوړ او سمدستي یې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتیا په اړه یې څرګندونې پیل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وایه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزېدلې دې . تاته به ډاګېزه شوي نه وي چې زه سکندر څومره تنګه کړې یم . په حقیقت کې زه اوسکندر یوځاې را ستر شوي یو . زما مور دهغه د پلار وینځه وه . په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګیر ګڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځایه سره یوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه یومسلمان دې او زه یوه عیسایی ، زه نه غواړم چې دیوه مسلمان سره واده وکړم . ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ . خو اوس هغه داسلام څخه بیرته اوختې دې . اوعیسایی شوي دې . زه هره لحظه دخپل ځان د خوندي پاته کیدو په اړه اندیښمنه یم . ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم . سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دایی ویلي و چې هغه به ډیر ژر ما هلته ور وغواړي ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترین ځاې دې .

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پیدا شوې . هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر . هغه ته دا ډاګېزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څیر د یوه حیوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې . اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په یوه عزم سره یی هغې ته وویل :

مارسي ! تا ډیره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزایمو څخه خبر کړم . اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم . ته اندیښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نیسم ، زه هیلمن یم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم . او ډیر ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا داندیښنو لړۍ هم پاې ته ورسیږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بیرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانګ په څیر متحرک شو اوسمدستي یی د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بیړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پیدا شوې وې . هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپیدا شوې ده ، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت . په دې وخت کې اکبر هم را ورسید . اکبر دراتلو سره سم وویل :

« مایو آس سپور وکوت چې ددې یادګار په شاوخوا کې ګرزیده . او د دیوال دچاودنو څخه دننه یی دیادګار د کتلو هڅه کوله .»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغیز وکړ ، سمدستي یی خپله توره را وویسته او اکبر ته یی وویل ، ته په بګۍ کې کینه ، زه به بیرون دحالاتو څارنه وکړم . اوس باید مونږ ددې ځآیه و لاړ شو .» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوریدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پیدا کیدو سره درزیده . په دې خاطریی دخپل پړوني لاندې پټ خنجر را وویست اوپه لاس کې یی ونیو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهرډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې د آس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزی سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهرډول اواز داوریدو له پاه خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داند یبنبنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړشئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و ، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقيصر جاسوس

پخښنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځای د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر د کور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه مانۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد او بغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیي د دندې داخستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سرې څنګه یو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور ور وکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه وپوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ...... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووایه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځان د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغي. هغه څوکیدار کوټ چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل او په دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغي ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید ، خو هلته هیڅ اواز نه اورېدل کېده . دروازه یې لږ څه ور ټېل وهله ، ویې کتل چې د دیوال تر څنګ یو مشال روڼ دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې ځلورو خواو ته کتل ، دا د هغه ځای منځنۍ کمره وه. او په ډاډ سره چې د هغې تر شا د کور نورې خونې هم وې . ځکه چې د دې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کېده .....دا دروازه پرانستې وه ، دا سې ځرګندېده چې ځوکیدار همدا اوس اوس د همدې دروازې څخه دننه ورغلې و . کله بې چې د هغه بله اړخه اواز واورید نو همله ته تم شو ، داسې معلومیده چې د هغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو د دیوال سره ځانونه تکیه کړې . لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واورېدل شو اوبیا چا دروازه د هغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام او د هغه ملګرې ساه نیولې ولاړ و، د هغوې سره دې کمرې ته یو اځې ځلور کسه عسکر راغلې وو . پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و . د دروازې د پرانستلو سره سم لمړی ابوجعفر خونې ته رانوت . هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې د خوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د اېښودو سره سم یې د حیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه د خپلې حوصلې په ځای کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو ، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !....دا څه بدتمیزي ده ...؟تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایی ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیی دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړی خپل ګریوان ته ووینه.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې د همدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه . ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، د هغه په سترګو کې د قاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځای کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه د جادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړی ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده . دا هغه ځوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلي شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې : « لاس و پښې یې و تړی او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو تر منځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خو په حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلي و و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلې و ، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه ، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« بهران خانه ! ته اندیښنه مه کوه ، له ماسره راځه ، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلي نوم یې څه دي. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسې دلته میشت دې. ایا تاته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ماسره یو ځای راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي ، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زړه کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل :

« تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ ، دهغه څخه به دپلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایي خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

« څه ویلو ته اړتیا نه شته ، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلي. کله چې هغه د کوټول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یې مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلي شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. ځرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و ، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلي ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول ، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

« تا ډیرهستره غلطی وکړه ، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي ، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي ، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولي څخه د سلطان دزوي دکليمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا رایاد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نيولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته يو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډيره ځايه يو دبل سره يو ځاې روان و . بيا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډير ستومانه شوې و . ځکه هغه په يوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکيل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن يې ټول مات مات دې. کمبله يې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خوارږه خوب ويده شو .

هغه تر ډيره پورې ويده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر يې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه . دهغه ورور او وريرونه يې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو ، او ورځ ښايسته ډيره راپورته شوې وه.

د ورځې د يوې برخې دتيريدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې. ځکه چا د طاهر هشام دکور بيرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله. هغه خپلې سترګې منبلې او په دې حيران و چې ويې کتل دومره ورځ يې په خوب کې تيره کړې ده . د بسترې نه راووت او څپلۍ يې په پښو کړې او د بيرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم يې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې ......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ يې څلور کسه سپاهيان او څو نور لاس پوڅي هم ولاړ و . دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا څاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحيرانتيا څخه بوتې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره ميړانې سره نيولې و او د کوتوال په زندان کې يې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حيران دريان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې يې وويل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهيسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تيرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډيرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورين غواړي تا دشهزاده علاوالدين دربار ته وړاندې کړي. دا بايد ډاګيزه وي چې زه دشهزاده علاوالدين د ځانګړې حکم په واسطه را پرېښول شوې يم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزيده ، د ابوجعفر په سترګو کې يې سترګې ور ننويستې او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کيدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبريم. زه به د شهزاده علاوالدين تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او ياد ساته کله چې زه تا يو ځل بيا ونيسم نو بيا به هيڅوک هم تاته زما د غضب څخه نجات در نه کړاې شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شيطانت نښې د ورايه ځليدې ، ابو جعفر په زهرجنې خندا سره وويل: « ته نور ما نه شې نيولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هيڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهې دربار کې يې وړاندې کړاې شې. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د ينې چرې د يوه سرتيرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندې خاې ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هڅه يې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه يې يو سرکارې مامور ته و کتل او ورته يې وويل:

« تاسو واياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکارې مامور چې يو ښايسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وويل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو .....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر يو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوي و. هغه دځوان څخه کور ته د وبيرته ورننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ويلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنۍ ليدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايى سره د شهزاده تر مخه و دريد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلې مې دې چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلې يې. داسې معلوميږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دې ، دلته په اورنه کې کوم قيامت راتلونکې و چې دشاهي سراغ رسان دټاکلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به دروند سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوې په اړه شکايت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي يې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دې. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړۍ.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه یې سر ښکته کړ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپنې سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زنداني ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چړي کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولې و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستې دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ورځې تیرې شوې ،مارسي هم ډیره اندیښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ویرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې ترې تم شوې و ، تر اوسه پورې یې درک نه و لګیدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهیانو سره یو ځای د ښار ډیر ځایونه تر سترګو تیر کړل خو د قاسم په اړه یې کوم معلومات تر لاسه نه کړای شو . اوځنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې وای ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و .

مارسی به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بیرته هر ماښام ناهیلې را ستنیده. هغې اکبر د لاله شاهین یادګار ته هم ځو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

یوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نیولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ویلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګیرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نیول شوې نه دې. خو هغې ته د اندیښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتیریدو سره سره بیا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډیره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډیره روږل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور ولیږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصیلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نیولو له پاره دهغه په کور قاسم د پولیسو سره یو ځای یرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانید کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په ځآرن ځاې کې بندي پروت و.

او بیا یوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدین پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نیش» په سیمه کې د « هونیاډې » د لښکروسره د ټکر وروسته ډیره سپکه ماتې خوړلې .

پیښنه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسیا د قونیا په ښار کې د « کرمانیا دامیر » سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدین پاشا او محمد چلپې په مشرۍ د « هونیاډې » دبې شمیره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و. عیسایی لښکر د « ډینوب د دریاب» څخه تیر شوې و او د « نیش» په سیمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې یې خیمې وهلې وې. دهونیاډې د بیرغ لاندې د ټولې نړۍ د عیسایانو ډیره نامتو جګړماران را ټول شوې و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدین پاشا تر قومندې لاندې یوا ځې اتیا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختې ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پیل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. د محمد چلپې پیاده عسکر په ډېره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لار ښوونه یې کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یې په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه ددښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یې یو په بله پسې و څیرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډي به حمله کوي ، هغه په ډېره میړانه خپل ځان د هونیاډی پورې ور ورساوه ، خو کله یې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځای په خپلو متوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډي ساتونکې ډله یې څیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډي اس دهغه تر مخه و. هغه تر ډېره وخته پورې توره چلوله خو ناځاپه متوجه شو چې بازو یې له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې دشهادت وخت یې را رسیدلې د ې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې یو ډېر عجیب فکر را ګرزید ، په ډېر قوت یې خپله توره د نیزې په څیر د هونیاډي په لور ور و توغوله. تورې هم فضا څیرې کوله اونیغه دهونیاډي په شا کې ور ونښته. هونیاډي دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډېرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونیاډي خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستې را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یې دهونیاډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره څوکه دهونیاډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډي د راپریوتو سره سم ترې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډي زخمي شوې و خو د پوره میړانې څخه یې کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چرې ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپې ډېر مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډېره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپې هم په اس سپور ددښمن په لیکو کې د برق په څیر ښې او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمدچلپي ددښمن دنیزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سینه یې څیره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمدچلپې د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یې لکه دبرق په څیر هرې لورې ته پرکیده ، او په پرلپسې توګه یې ددښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم په ناځاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمدچلپې پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یې په څټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جټکې سره په زمکه راپریوت، ځکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یې هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و او په دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ اوهغه ځای یې هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یې د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یې هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوي شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه همدلته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یې ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او «د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپای تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلای شو ، ځکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالي کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالي سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځای د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یې دډنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یې چې د شهزاده محمد سره ووینې ،ځکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیداکولو کې ورسره مرسته وکړي. ځکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې ځکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیکې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي ...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغي ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځاي په خپله هلته ورغي، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونې ته ورغي ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړیوت او سمدستي یې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چیرې دې ؟.... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به وینې، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونوکې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلې منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په څیر د یوه وګړې داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې نښه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږې چې قاسم غایب شوې دې ؟اودا راته ووایه چې په اخرې ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسیلې وکړ او لږ څه په ټیټ اواز یې وویل :

اخرې ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځي ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص دا پیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ې.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخرې ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګیرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو تر څنګ یې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکیده ، چې په دې اړه باید د محل د مؤظفینو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر یې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلي منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندیښنې په حال کې یې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندیښنې نښې تر سترګو کیدې. هغه کمرې ته را ننوت او په ډیره مؤدبه توګه یوې لورې ته و درید. شهزاده محمد ورته وویل:

علي خانه !......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسیدلې.... ته په دې اړه ماته څه ویلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوریدو سره د علي خان په مخ کې د ویرې سیورې را ښکاره شول او په لړزیدلې اواز سره یې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدین سره دکتلو له پاره ورغلې و. او شهزاده علاؤالدین ......

علي خان څه ویل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ویناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و. ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان یې د ویلو څخه ویریده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته یې وویل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووایه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بیا چیرې ولاړ ؟مه ویریږه ، څه چې درته معلوم دي ټول مونږ ته ووایه.

اوس نو د طاهر زړه په سینه کې په درزهار و. خداې پوهیږې چې علي خان به څه ویل غوښتل. د شهزاده محمد اوطاهر سترګې دعلیخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته علیخان ډاګیزه کړه چې شهزاده علاؤالدین خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پیداکولو او امن ته د زیان رسولو په جرم د معظم سلطان دبیرته راستنیدو پورې په شاهي زندان کې بندي کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غیر متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت ولیعهد دې او دسلطان په نه موجودیت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څیر میړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصیت په بندیخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدین د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختیار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډیر غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګیزه نه وه چې شهزاده علاؤالدین دکوم ډول خطرې د راپیداکیدو په اړه دهغه ورور بندي کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلي منتظم علي خان دوې ته یو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... اوتاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار اوسلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اېښودې دې اوپه دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه اوعلی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. اوپه خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالي خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالي کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي ؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. اوپه احتجاجي توګه یې وویل : درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې ؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دې چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړې د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پریښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخواني وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یی زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشي کړ او د قاسم خان د بندی کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړی دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې خو ورځو کې بیرته راستنیږي ، د معظم سلطان د راتلو سره سم به مونږ ټول حقیقت د هغه تر مخ بیا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاګیزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدین په مکمله توګه په خپل جادو کې را نښلولې دې. په دې اساس یې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدین به دهغه هیڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بیا یې دخپل ورور څخه اجازه واخسته او بیرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بیړه تر میلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم یې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وویل:

داسې ډاګیزه کیږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدین په خپل جادو کې را ښکیل کړې دي. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هیله نه کیږي چې هغه دې قاسم بن هشام د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه اندیښمن یم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او د سلطان د راتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړاندیز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډیر غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګیزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل :« ته چې څه ویل غواړې پرته له ځنډه یې راته وویایه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوریدو شهزاده محمد ډیر زیات خوشحاله شو او بیا یې وویل : «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په یو ډیر ګړندي اوتیز تلونکې آس باندې سپور شې او زما لیک به کوچنۍ اسیا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري یم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدین ته سمدستي یو بیړني پیغام را ولیږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډیره احساساتي توګه یې وویل:

« ستا لیک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان د سفر کولو له پاره تیار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما لیک تاته در ورسیږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډیره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبیا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډیر بدل شوي وو. هغه تر ډیره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګیزه شوې وه چې ورور یې چیرې دې؟ او په څه حال کې دې ؟ هغه په بیړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس یې را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله یې کوچنیان خبر شي چې دروند کاکا یې په خیر خیریت سره په سلطاني قصر کې موجود دې ، نو ډیر زیات به خوشحاله شي. تر ښنګ یې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره یې هم ځان تیاراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسید نو هلته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دریدو او کتلو سره یې حیرانتیا نوره هم زیاته شوه ، داسې څرګندیده چې کومه میلمنه ښځه دهغوې کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونو کې شو چې هغه ښځیه میلمنه به څوک وي چې ددوې کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهیده چې په اورنه کې دهغه اړیکې د ډیرو کم شمیر خلکو سره جوړې شوې دي. خو په هغوې کې داسې څوک نه شته چې ښځې یې په بګیو کې سفرونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنیانو یې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم یې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته یې وویل:

« پلار جانه ! کورته یوه ښځه راغلې ده .....اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نیامې دهغې سره په خبرو لګیادي ...»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زیاتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زیات شو. دا سې برېښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پیژنې. هغه ته دا خبره نوره هم دحیرانتیا سبب وګرزیده. ځکه قاسم خو یواځې څو میاشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به یې څنګه د یوې ښځې سره اړیکې پیدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور یوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنیان یې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه یې خبرې کولې ، طاهر دهغوې خبرې له نظره وغورځولې او ورته یې وویل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنیانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله یې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلو سره د طاهر حیرانتیا نوره هم ډیره شوه نو سمدستې یې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا میلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآیه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکینې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې یې وویل:

« ته قاسم و لتیوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څیر ناوې راکړې.» طاهر دخندا په ځاې نور هم حیران شو او ویې ویل: « دا ته څه وایې ، د یوې بیګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې یاست ، اول خو راته ډاګیزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکینې هم په ډیر غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل میړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټیټه لهجه یې وویل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لری ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي.او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبرې له یوه اړخه ښې ولګیدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایی پیغلې سره دمحبت تارونه غځولي دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړي ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل.کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: « یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي. داپیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمنونکي نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړې. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلې دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیداکولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږ څه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا سترې سترې سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونې ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کيڼ او ښي اړخ کې کيناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار يې په ډېرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کيناست. طاهر مارسی ته په ډېر غور سره کتل ، هغه ته ددې پيغلې په مخ د پريښتو په څير معصوميت تر سترګو کيده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهيده بلکه يو نيغ په نيغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر يې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستي يې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته يې مخ کړ او ورته يې وويل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحيرانتيا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مينې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو وکتل او تر ټولو دمخه يې وويل:

«آ..آ......آيا ته رښتيا واې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحيا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډېره بيړه وويل: « زما زوې چيرې دې...... چيرې دې هغه...؟ تا خو ويلې و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وويل او زياته يې کړه: ددې نه ډاګيزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خير او عافيت سبب وګرزيد. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وويل : « څنګه معلومات يې شوې دې......؟ اوس قاسم چيرې دې ، ايا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډېر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوريدو وروسته طاهر په ټيټ اواز وويل: « نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډېر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدين د غرب د خطيب ابوجعفر په وينا دتيرو درې اونيو راهيسي دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوريدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلوميدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر يو ډېر ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ويلې و چې هغه به ډېر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خبله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پيښې په اړه تفصيلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپې د طاهر په زړه کې يو فکر راغې اودقاسم قصه يې په نيمايي کې پريښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمې ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته يې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه ، ترڅو زما په ذهن کې انديښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې دمارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې دهغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې تکان وخوړ. او بيا يې د لږه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يواځې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته د خپل ژوندانه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

ددې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل. هغې دالبانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې اوبيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل....دهغې په قصه کې د سکندربيګ يادونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه دقاسم سره دخپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او دخپلې مور مارتها د جاسوسۍ دکړچار په اړه هم. کله چې مارسۍ خپله قصه پوره کوله نو دطاهر دمور اوښځې د سترګو څخه اوښکې رواني وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او دمارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، دمارسی د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو ځاځکې لکه دباران په څير په زمکه راپريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او دمارسي سره يې دمينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې دخپلې مور مارتها څخه هم خوندی نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شی نو مونږ به دقاسم ترمخ څنګه سر پورته کړو.

دسکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په رېښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې دخپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. ددې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تاته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم دپلار دخبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام دخپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږڅه وخته وروسته هشام وويل: سهې ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نوهغه هم وخندل اوپه خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولي څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و . د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندي ته همدا نوم مناسب و . کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و . خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه . خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځي تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړای شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځي او د کومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او دسکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و درواله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیچیرې نه شې تلاې. تاته ډاګیزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځاې په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآیو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو ځخه لږ ځه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې ځرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دې کړې بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل ناز ورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې را ستره کړې ده. یو ناځاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجانې !ځه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلاې شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایی وینځو سره هم غواړم ووینم.... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایی شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایی توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې ځخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړیتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه ووینې او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایی شهزادګۍ ملکه سروین چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه و ګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لاړډ ستیفن لور وه. د سربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځاې اورنه ته دسلطان دناوي په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروین سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروین مارسی وکتله نو په خندا يې ورته وويل:

« خوش امدید.......نن خو زمونږ الباني خور زمونږ لیدلو ته راغلې ده.....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څير خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ویې ویل: « درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې ماڼیو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غریبانو تیریدل څه معنې لري.........

ملکې یو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه یې په خوند اخستلو سره وویل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلومیږي چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې یې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سریې ښکته کړ اوبیا یې وویل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کلیمې په اوریدو سره داسې ډاګیزیږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پیدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وویل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مینه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما دروند او معظم پلار لارډ ستیفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطینو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټینګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډیره مینه او محبت دغې ښکلې اوښایسته ملکې ته کتل. لږوروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وایه مارسي ! څنګه دې پيښه راکړې ؟ داسې ډاګیزیږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې یې؟

مارسی د حیرانتیا څخه سترګې راپورته کړې اوبیا یې په پوره خوشحالۍ سره وویل: عجیب........ درنې ملکې ! ډیره عجیبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهیږې. »

« د زړونو په حال یواځې الله تعالي پوهیږي.... مونږ یواځې ستا په مخ لیکل وکتل، تا نه دې اوریدلې چې خیرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بیایې وویل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پیل کړې وه .....

« درنې ملکې !.....تا به اوریدلي وي چې معظم سلطان یو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څير ټاکلی دې......»

« داسې بریښي چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولی دې.....ولې ؟..... ایا زړه خو به دې پرې نه وي بایلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي څيره د حيا څخه سوربښنه شوه . سترګې يې ښکته کړې او دلږڅه ځنډ نه وروسته يې وويل : « ددرنې ملکې سترګې هر څهويني...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حيرانه شوه او سمدستې يې وويل : « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده. . . . . »

مارسي لږ په تتره ژبه وويل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دې...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل : « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او ولېعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل : « درنې ملکې ! زه يواځې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟........ ايا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ يې د لاطينې ولسونو په څير نيلې دې ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دې..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ،...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه . هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه . په دې خاطر د نا اشنايې په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي .... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه ..... اوس نو ته که څه کولاې شې ویې کړې ......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار ثخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درووند بار را پریوتې دې .... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم ... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یی په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده ....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویی وپوښتل: « هو هو ، ووایه ».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی ....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه .... دځو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یی د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یو ځاې راځه ... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو .» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوره په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښی یی په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ورنژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یی درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته ودریده. او په تحکمانه توګه یی وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دي ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په ترتړې ژبه يې وويل :

« مم....ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دى.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسې په لور و کتل ، دمارسې مخ هم د احساساتو ډک و،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاي دلته له ځانه سره راوړه.»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسې ترمخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسې د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشي کړو.»

قاسم چې د پخوانه يې دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يې خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندي کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاي نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دې، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ ددروند سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميره سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډې په لاسو بندي شوې دې ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلې دې او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوې دې. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته اوهغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او دقونيا بغاوت يې ځپلې دې. اوس به معظم سلطان په څو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډې پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو ، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميره سپه سالار محمد چلپي د بندي کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشينې شوې يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شي. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړي و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د دروند پلار له اړخه راکړل شوې نوم دې....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ورګرځندی شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخري خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې ..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلې دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينی د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل وررور د شهزاده علاوالدين د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانيال ددرياب څخه تير شو او کوچنۍ اسيا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبيرته راستنيدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکرو قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي يې د شهزاده محمد لخوا ليکل شوې ليک د سلطان تر مخ کيښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري يې تک سره شول ، په مخ کې يې د غصې اوقهر نښې را وځليدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بيا يې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وويل :

« تا ډيره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډير ژر اورنه ته رسيدونکې يم،خو هلته به زمونږ په رسيدو کې وخت لګيږي ، او کيدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپيلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې يو تيز تلونکې قاصد له تاسره يو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې يې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره يوځاې د کوچنۍ اسيا څخه لکه دباد او توپان په څير د اورنه په لور راواالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسيږي ، دملکې د وينا په اساس شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بيرته ا ورنه ته را ورسيد نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه يې د کوچنيانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله يې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستي يې تړوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر وررور وکوت نو ورمنډه يې کړه اودهغه استقبال يې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلي چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه يې داسې چيغې کړې چې اسمان يې په سر واخست......هغه دې...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې يې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپيره شول. د کوچنيانو د چغو سره سم سکينه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحاليو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو يې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدين هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بيا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په يوڅو ملګرو د څارنې کار پيل کړ. اوپه ينې چرې کې يې خپلو ډلګيو ته دتيارسئ حکم وکړ. خو اوس يې د سازشي کړيو د نيولو په ځاې د سلطان تر بيرته راستنيدو پورې په انتظار کې کيناست. تر څنګ يې په ټول ښار کې دينې چرې فوځې دلګې خپاره کړل او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره یې خپل ځان تیار کړ. تر څنګ یې په ډیره ناقرارۍ سره دسلطان د بیرته راستنیدو په انتظار کې کیناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسیدو خبر را ورسید. دښاروالۍ مسؤلینو د ښار پاکوالې پیل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسیدو له پاره په ذهني توګه تیار شول. دابوجعفر زړه هم په سینه کې په لړزیدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پایلو په اړه په زړه کې ویره راګرزیده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي، هغه په مارسی ډیر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کیده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هیڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بیا یې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ویره درلوده. هغه به ښکته پورته کیده ، ناسته پاسته به یې کوله خو د وخت په اړه به یې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوابنونو دمقابلې له پاره دخپلې ادارې لاندې جاسوسي کړیو ته خبر ورکړې و اوهغوی یې تیارسئ کړي و. د هغه پلان دا و چې که چیرې سلطان یې و نیسي نو د قیصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پیل کړي. په ینې چرې کې موجود جاسوسانو ته هم لاربښوونه شوې وه چې که یو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوي دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله یو پخوانې جاسوس و اوهغه هیڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر یې سمدستي د خپلو تښتیدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونیسي نو په همغه وخت کې دې د ینې چرې د غدارو سپاهیانو یوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې ترې خلاص کړي، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره یې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوي چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه یوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پیل له پاره تیار ناست و. اوس نو دهغه له پاره دیوه کار دپیلامي مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانیه پادشاه سکندربیګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه خیر به ورته تاویده راتاویده.

دهغه وخته چې سکندربیګ د اورنه څخه د البانیا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربیګ ابوجعفر ته پیغام استولې و چې دهغه امانت یعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې دسلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بیغمه کړي. همغه و چې یوه ورځ یې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لوري شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو بړستونو لاندې ویده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپیو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوښه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته یې و درول ...... هغه دخپله اسه راکیوت او دمارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوښه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني. ابوجعفر خپله توره په تیکې کې ایښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک یې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر یم. دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه .» دمارتها خادمې ابوجعفر و پیژانده. او سمدستی یې دروازه پرانسته. د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل..... ابوجعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبیا درېواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابوجعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و. ابوجعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیی ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې یې نښتې اغزې وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې د پرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کیښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرزیږي.......»

خو لا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څیر و غړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور را واخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم.....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیوتتوب تر پولو پورې مینه کوله. مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ښځه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابوجعفره ! ما له تا ښځه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې ...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې ځوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو ډکه شوه. دهغه په مخ د نرۍ دشیطانت ټولې څپې ګرزیدې. هغه نه یوازې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل : « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم دا خبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزوري ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزوري ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملای اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تیرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بیان کړې او ته به دې هم پوهیږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هیڅ ډول ثبوت نه پریږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وینه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نیمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اویوځل بیا یې په ډیره مکروه او ناولې توګه په خندا پیل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره یې په نیام کې وه چې مارسي پرې یو ناڅاپه مرګونې ګذار وکړ خو ابوجعفر یو اړخ ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه یې ځان خوندی کړ ،که چیرې دمارسي ګذار پرې لګیدلې وې نو دهغه اوږه به یې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسیدلې وې. اوس نو نه یواځې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره یې هم را وویسته او خپلو دواړو ملګرو ته یې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې یې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډیر حیران پاته شو چې مارسی د یوې ماهرې تورې وهونکې په څیر ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د یوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څیر مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها یوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه یې دمارسی دتورې دوهلو دفن سیال کاوه. مارتها هم ډیره حیرانه ولاړه وه او مارسی یې کتله چې څه ډول یې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان یې خوندې ساته. دشپې په تیارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځایو پورې اوریدل کیده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابیداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ویره او د ځوان اکبر په زړه کې میړانې ټوپونه وهل. اکبر په یوه ټوپ سره خپله بستره پریښوده او په یوه منډه یې په دیوال باندې نښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډیره ګړندۍ توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او یا دا چې دښمن په مارسي باندې یرغل راوې دې. په ډیره بیړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته یې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ یې مکروه اوشیطان شکله ابوجعفر خپله توره د تیکې را ویستلې اودمارتها په لور ورروان دې نو ډیر زیات حیران دریان و درید. هغه باورنه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژنې. همدا علت و چې هغه مارتها پریښوده اودمارسی دکومک له پاره یې ورمنډه کړه اوپه یوه ګذار یې د یوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننویست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتیا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوریدې اودهغې په لور یې ورمنډه کړه . داکبر سترګې دحیرانتیا څخه بیرون را وتلې وې. ځکه هغه باورنه شو کولې چې دمارتها ډیر پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه و کتله نو هر څه یې پرېښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل. منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ....مورې ... خو دمارتها په ګېډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوې نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګېډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوې تجربه لرونکې غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکې نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناڅآپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې و کتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده ......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و.....

«مم....مم....مار ......سي ! ..... اب .....بو .....فر...... دقیصر جاسوس دې........مم......مم .... ما ال....بان وې ....شاه زادګانو ته ......زهر ....ور.......کړ...........کړی.....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه. خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې. مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خوارې خوبه رابیدا ر شی. دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتې وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نو دهغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بځرکي په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راوا خسته اود زخمي زمرۍ په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه. کله چې نقاب پوښه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلۍ په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي.

دمارسي څخه هم برق او بریښنان جوړه شوې وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډاګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړې و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلاې. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږې او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګري وار پار یې وارخطا کړې و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابو جعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډیر زیات وار خطا شو ،هغه داسې وانګیرله چې ټول کار یې اوبو ویوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګیډې څخه یې دهغې توره رااوویستله. او په ډیرې واخطایی په حال کې یې خپل نقاب پوښه ملګری ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآیه یې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي یې په لاسو کې واخسته او په ډیره بیړه بیرون ووت. ابو جعفر هم ور پسې په بیړه ووت. اوس نو دابو جعفر له پاره دمارسي ژوند ډیر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبې کومک ورسوي ، کله چې ابو جعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وویستله نو هغې زړې خادمې په ډیر احتیاط سره د اواز دپیدا کیدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو یوازنۍ شاهده وه.

ابو جعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسی د خپل یوه بل جاسو او فعال غړي سلیم پاشا کور ته ور ورسوله. سلیم پاشا د اورنه ډیر مشهور معالج ډاکتر پیژندل کیده ، خو په حقیقت کې هغه هم د قیصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس یې تر سلطاني قصر پورې لاره پیداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبیبانو شمیره شل کسو ته رسیدله. اوسلیم پاشا هم دهمدې ډلې څخه یو و. په تیرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدین د کتلو له پاره د سلیم پاشا تګ راتګ ډیر زیات شوی و. ځکه چې شهزاده علاؤالدین د ډیرو ورځو راهیسې د ځګر په ناروغتیا ککړ شوی و ، کله چې شهزاده علاوالدین دخپلې ناروغتیا په اړه ابو جعفر خبر کړ نو هغه ورته دسلیم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدین د ابو جعفر په واسطه د ځګر په ناروغتیا اخته شوی و. هغه دڅو میاشتو راهیسی شهزاده علاؤالدین ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه یوسي.

څو میاشتې مخته ابو جعفر داسې محسوس کړې وه چې کار یې نور په اورنه کې پوره کیدونکې دې نو په دې خاطر یې د عثماني سلطنت ددغه میړني او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پیل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثاني وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قیادت او قومنده به یې په غاړه اخیسته. خو ابو جعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له یوه اړخه هغه تنکې ځوان و او دبله اړخه ابو جعفر دا انګیرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتیاوې نه شته . همدا علت وچې ابو جعفر د شهزاده علاوالدین سره اړیکې پیدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره یې دهغه له منځه وړل اړین و ګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پای ته رسیدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغیزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سلیم پاشا د شهزاده علاؤالدین طبیب و خو په حقیقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابو جعفر نه وروسته د قیصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سلیم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه. اودهغې د ښایسته ښهرې رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوې و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته بڼو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خواږه خوب ویده ده......

پاته تپوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دې. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسيدلی دی. زما خبره په غور اودقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ وګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځای البانيه ته يوسم ، خو تر شا وروستي کارونه په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او دسلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د يني چرى ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژنې او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وې. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو درونډ مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دې ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شی او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګري دخپلو خپلو ځآيو په لور تللې و. هغه مارسی هملته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان » اودهنګري اوسيدونکې و، نوموړې د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دې او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلي دې. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و. همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطر ناک خوب يې کتلې دې. دهغه وجود ستومانه و او زړه يې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه يې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، د سهار د لمانځه له پاره جومات ته ولاړ . د لمانځه د فراغت وروسته بيرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنيان هم دخوبه را ويښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سيکنې سره په شکل او قواره کې يو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنيانو دخپل مور اوپلار په ځای د قاسم او مارسي سره ډيره اشنايی پيدا کړې وه. دتيرو څو ورځو راهيسې به مارسي هره ورځ د قاسم کور ته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کيناسته. مارسي پخپله هم يوه شوخه او شقبه پيغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزيده. يوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وويل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږه لور غزاله جانه بايد زمونږ کور ته راوستل شي . ځکه هغه هلته دخپلې عيسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډير حيران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تيرې شپې دخوب تر منځه يو ډول يوشانتوالې تر شترګو کيږي . هغه ته په ناڅاپې توګه د مارسي هغه خبره هم ياد ته راغله چې ډيره موده مخته يې قاسم ته ويلي وو ..... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم »...... ډاګيزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپيښ شول چې يو ناڅاپه يې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډير غمژنه توګه خپلې مور ته وويلې:

« مورجانې ! داريښتيا ده چې زه د غزالې د خونديتوب په اړه ډير اندیښمن يم، خو دسلطان د راستنيدو دمخه زه هيڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغرسان ټاکلې يم. نو اوس که زه چيرې په دښمن باندې دڅارنې په ځای دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بيا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم...... بس يو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بيرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځای کې مشغول و ، هغه چې څه ويل هغه يې په خپله هم نه اوريدل. خو دهغه په دماغ کې د تيرې شپې خوب يو ځل بيا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډيره نا ارامي يې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا وټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو يو ناڅاپه ډيره حيران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډير بيړه دروازی ته ورغې. خو کله يې چې په دروازې کې د پتې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډير حيران پاته شو ، مارسي يې له ياده ووته او دا فکر يې په ذهن کې را وګرزيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختې......؟؟»

خو دبهرام څیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب یې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هرډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر یې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختې دلته څنګه راغلې یې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یواځې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز یې هم له پامه و نه ویست. خو بیا یې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ یې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دې. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا ښکاره کیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرځید. هغه دخپلو پښبولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها ، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و . اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دې.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا یې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د خو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسې څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتۍ سره ورغلې وې. دهغه د بدن وېښتان را زيږه شوي و. او د يوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبيا يې د ويرې پرته په ډېر قهر سره بهرام ته وويل: « څه ؟.......دا ته څه چټيات وايې ؟ تا خو اصل جاسوسان پرېښې دي اوزما څارنه دې پيل کړې ده. دومره ستره پيښه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه يم او همدا وخت دی چې دمجرمانو ښځونه ورمات کړم...... خو ته زما دبندي کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وريده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څېر و غريد او ويې ويل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شې ور ننوتلې. زه ستا د نيولو اوبندي کولو د ټول تياري سره يو ځای دلته راغلی يم. ما د پيښې د پلټنو د تکميليدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدين ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نيغ په نيغه دلته راغلی يم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندي شوی و ، هغه ته ډاګيزه شوه چې هغه په ډېره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکيل شوی دی ، هغه فکر وکړ چې داخل بنديتوب به يې د سلطنت له پاره ډېر زيات زيانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسيدلي دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدين هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شوني ده چې نوموړی به دهغو دری ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر يې پريکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي بايد د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا يې دروازه پرانستل شوه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوريدلی و ، په دې خاطر ددروازې نه بيرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بيرون شو نو سترګې يې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوی چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړی بې وسلې کړئ او ويې نيسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځايه هم ونه خوزيد ، هغه د حجاز د درې منل شوي توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره يې ذاتي پيژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقيقت ځانته معلوم کړی و ، خو هغه د بهرام خان په نيت باندې وپوهيد. هغه دا هيله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون يې پرې حمله وروړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو تر منځه د تورو د وهلو شړنګار له لرې لرې څخه اوريدل کيده. طاهر دخپلې تورې په زور ځلور واړه سپاهيان په نښا نښول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوی نه شی کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکي په مقابل کې برېا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام تر مخه لکه د نانځکو په څیر نڅیدل، بلاخره یې په قهر او غضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کېږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې دی. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوی نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نڅیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل او بیا یې د توري په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړی زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووتنو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ورمنډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل .اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زيجيډين تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسي ورک شو لکه دخره دسر نه چي ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقيقت کي هغه دخپل کور تر څنګ په يوه کوڅه کي د يوه کور په ډيوډۍ کي ور ننوتي و . خو بهرام خان او دهغه ملګرو داسي انګيرله چي هغه به تر لري کومه ځايه پوري تللي وي . په دي خاطر هغوي دخپل فکر له مخي په يوي لوري منډي وهلي. کله چي قاسم دبهر ام خان او دهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څير بيرته راستون شو او دخپل کور مخي ته راغي ، دلته يي ورور لا تر اوسه توره په لاس حيران و پريشانه ولاړو. قاسم په ډيره بيړه طاهر ته وويل :

« وروره ! غزاله يي تښتولي ده .دهغي مور او دهغي ملازمين يي چي کوچوان اکبر هم په کي شامل دي وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددي ټولي قضيي شک پر ما کوي او يو ځل بيا يي د شهزاده علاوالدين څخه زما د نيولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چي غزاله را پيدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دي کار ته همداسي پري نه ږدي. خو ما پريکړه کړي چي پخپله د البانيه په لاره د غزالي د را پيدا کولو هڅي وکړم، ځکه زه په دي ډاډه يم چي غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربيګ له پاره ددي ځايه تښتولي ده . ځرنګه چي دا ټوله پيښه د شپي په نيمايي کي ترسره شوي ده نو په دي اساس به تښتونکي تر ډيره لري پوري نه وي تللي.»

کله چي قاسم خپل ورور طاهر ته داخبري کولي نه هغه دخپل کور ددروازي تر مخه هملته په کوڅه کي ولاړ و . خو دخبرو د خلاصيدو سره سم يي د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبري اوريدي او دهغه سره يو ځاي د اسونو اخور ته ور ورغي. کله يي چي قاسم دآس دزين کولو په حال کي وکوت نو ورته يي وويل:

« زه به هم درسره يو ځاي ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کي هرساعت د بغاوت د راپيدا کيدو ګواښ موجود دي. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکي سروين سره ووينه او د ابوجعفر د نيولو احکام تري تر لاسه کړه. زه سل په سلو کي ډاډمن يم چي مارتها د ابوجعفر کسانو وژلي ده.»

قاسم خپل آس تيار کړي واو په کور کي د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره يو ځاي را روان و . په دي وخت طاهر يو ناڅاپه د قاسم د اس د زين سره تړلي وسلي ته وکتل او ورته يي وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه ......ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډیر کم غشي دي ......لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم ......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځای سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورنږدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تبنتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تبنتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره یو دردونکې خبر و. هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بایدونیول شي»

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځای دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دې ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیداکولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځای ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځای د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل. ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ورننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتې شهزاده په کتلو سره حیرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و. شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یې پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوي دې. شهزاده محمد ددې څخه څو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و ، یواځې د تبې اوبخار تکلیف یې احساساوه. خو نن یې کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یې ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثمانې سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس ، سلطان ته ډیر ګران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولې زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یې وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یې........ اومونږ ته یې یو خوله خبر هم را و نه لیږه......»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر یې. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهې شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته ، دشهزاده لاس یې په خپل لاس کې و نیوه او ورته یې وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یې ؟ ته دومره سخت ناروغه یې او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایې حالت خراب شو ، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایې حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي......، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلې وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یې داسې خراب تراب کړې یې ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او ترى ویى وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یې تښتولې ده......همدې خبر ...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یې په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پريوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي يا مړ نيولو حکم کړې دې ، تاسې انديښنه مه کوئ که دا ځوان يو ځل زمونږ په لاسو کې راشي نو بيا به زما روغتيايي حالت پخپله ځاې ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدين خبرې واوريدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځايو کې حيران او ګوته په خوله پاته و . د سليم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې . شهزاده محمد او ملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې د کومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې د کولو ځاې نه ليدل کيده . اود طاهر وجود د شهزاده د نيت په کتلو سره په لړزه راغلې و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس بايد څه وکړل شي ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوريدو ته هم تيار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نيولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې يا سلطان پخپله اويا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پيغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په انديښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څير په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځاې ولاړ او وجود يې په دې فکرونو کې لړزيده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدين په لاسو ورشي نو پايلې به يې ډيرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ويل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډير درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځايو کې په فکرونو کې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځانګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدين دروازه چي ته په پلټونکې سترګو وکتل او بيا يې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چي د راننوتلو سره سم وويل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوريدو سره سم نيغ را پورته شو او سمدستي يې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حيران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ويښتان په خاورو ککړ و اوڅيره يې د حده زياته لويدلې اوخړه پړه وه . شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلوميږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړې ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځاې په ويستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبيا يې ديوه ماشوم په څير د شاهي ادابو د په نظر کې نيولو پرته چيغې کړې او ويې ويل:

« دغه دې......دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته يې د تيښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دې . سمدستي ددې نيولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې وراچوم ، زما په سپاهیانو یې حمله وکړه او معامله یې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دی او ډیر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم دخپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پریږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سلیم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. دملکې او شهزاده محمد په امیدونو باندې ګرد پریووت. طاهر هم په ډیره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هیڅکله هم دا نه وه انګیرلې چې دداسې حالاتو سره به هم مخ کیږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدین خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې یې ورننویستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزیده ، خو څرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت وکړ او شهزاده علاوالدین یې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته یې وویل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ویلې شو چې دالبانوي وینځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پیښه کې قاسم بن هشام هیڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قیصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دي. دا جاسوسان نه یوازې په اورنه کې دبغاوت د پیداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم دخپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدینه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بیړه کومه پریکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلې وی چې قاسم بن هشام یې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه دتنور په اور کې سوزیده. بیا یې په لږ څه سخته لهجه وویل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږد سترګو لید تر هغو ځایو پورې رسیږي چې د محل درنې بیبیانی یې نه شي کتلې. ته په کومو دلایلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. دشهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځاې کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبیب سلیم پاشا مخته راغې او په ډیره مؤدبه توګه یې شهزاده ته وویل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بیګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په یقین سره د البانوي وینځې مارتها بیګم سره سیمه ایزه مینه اومحبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره باید له نظره و نه غورزول شی.»

دسلیم پاشا په خبرو ملکه و بګنیده، که څه هم دا په څرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقیقت کې دا یو زور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدین د سلیم پاشا په دې خبره ډیر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه یې سلیم پاشا ته وویل: «طبیبه ! ته پوهیږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان یې. معظمه ملکه د کومې البانوي وینځې سره د سیمه ایز محبت په ځاې زمونږ سره ډیره مینه اومحبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډیر زیات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سلیم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډېر وارخطا شو او پښې یې په لړزیدو راغلې. او د یوه مکارې ګیدړې په څیر یې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولوید او په ډېر منت او زاریو سره یې ورته وویل:

« درنې ملکې ! دا حقیر او کمتر شخصیت په خپلو خبرو ډېر زیات پښیمانه او نادم دې ، زما د وینا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سلیم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغوړزولې او شهزاده علاوالدین ته یې وویل:

« علاوالدینه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دې. زه غواړم چې ته کوم تیز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نیغ په نیغه لارښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بیګم ډېره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطیب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود . اوس هم مونږ په همدې فکر کې یو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نیوکه کمه کړئ اودهغه په ځای د ابوجعفر څارنه پیل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له یاده وویستې او دخپل مقصد خبره یې بیرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته یې د ابوجعفر د نیولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس یې وویل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څیر تاسې ته دا په دعوې سره وایو چې دقاسم په څیر سربښندونکې مجاهد به هیڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سلیم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهیدلې و. خو شهزاده علاوالدین د هیڅا دخبرو منلو ته تیار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نیغ په نیغه یې دبهرام خان څخه دقاسم د نیولو او دهغې د تیښتې په اړه د راپور داوریدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه یې په ډېرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پیل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نیولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه یې زمونږ په سپاهیانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ......هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځاې په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هیڅا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید . که چیرې مارسي قاسم تښتولې وې نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې . بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یی پیدا نه کړه اوپیدا کولې یی هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل . بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یی بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وې او که نه ، تر نن ماښامه پورې یی زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یی واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړَوه . دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړې. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندې قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یی وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس ښښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځاې دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر د سلطاني قصر څخه د راستنيدو وروسته نيغ په نيغه کور ته راغي. ډير زيات انديښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خوطاهر ورته په لنډه توګه وويل چې قاسم روغ رمټ دي او ډير ژر به بيرته راستون شي. خو په حقيقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم اودهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتيا نوره هم ډيره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په يوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه يې په همدې حال کې تيره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډيرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانيې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بيرته را ستون شوې دي. د طاهر له پاره دا خبر ډير خوشحالونکې و. خو دخپل ورور قاسم د ورکيدو په اړه انديښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شي او د حالاتو څخه يې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالې د ورکيدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغي ، او دسلطان سره يې وکتل ، سلطان يې خبرې په ډيره سړه سينه واوريدې. خو څه ځانګړې دلچسپي يې دهغه دخبرو سره ځرګنده نه کړه. يواځې همدومره يې وويل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا وروړ ته به هيڅ زيان نه رسيږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هيڅ ډول انديښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بيا هم طاهر يوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستينده نو انديښنې يې نيمايي را کمې شوې وې.

سلطان د قونيا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بيرته برياليې را ستون شوې و.ځکه د کرمانيا امير د سلطان دلښکر تر مخه په هيڅ ځاې کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسيا په ټوله سيمه کې هغه مخته په تيښته و او سلطان يې تر شا ور روان و. بلاخره د کرميا امير د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې بايد د قونيا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدين پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرميا دامير سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و .او شهاب الدين پاشا هم د « وازاګ» د سيمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدين پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسيا کې ور رسيدلې و. همدا علت و چې هغه په ډيره بيړه بيرته اورنه ته را ستون شو ، دهونياډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور ميړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پريوتې و . کله چې سلطان بيرته خپل شاهي محل ته را ستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړيدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنيانو واسطه يې ورکوله او دخپل ميړه د راخلاصون له پاره يې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدين دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنيدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته یې چې کله د شهزاده علاوالدین حالات وکتل نو هر څه ترې هیر شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډیرو سختو ازمیښتونو کې را ګیرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم یا ابوجعفر په اړه هیڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه ددخپلو ستونزو دحل له پاره یې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تیرولې اودهغه څخه یې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حیرانتیا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اویا بهرام خان په اړه هیڅ هم و نه پوښتل.او نه یې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حیران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبیب سلیم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډیرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سلیم پاشا هم په دې حیران و چې سلطان ته دمحل درارسیدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسیدلې دې. اوس نو ابوجعفر دپخوا څخه ډیر محتاط ګرزیدلې و ، هغه دډیر چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بیداره شوې و. هروخت به یې غوږونه بیداره و ،څکه هره ګړۍ دخپلو نیولو تر ګوابښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکیدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتیا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابیده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغیزمن ثابت نه شی ،اول یې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوې پلان باندې باید سمدستې اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتیا باندې نه پوهیده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سلیم پاشا شامل و

یوه ورځ سلیم پاشا ابو جعفر ته وویل : چې سلطان د خپلې خور دمیړه محمدچلپې د خلاصون له پاره دصلیبیانو د فوځونو دمشر هونیاډې سره د خطونو دلیږلو را لیږلو په واسطه اړیکې کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهیلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونیاډې د پنجو څخه دخپلې خور میړه محمد چلپې را ازاد کړي ، په همدې اساس یې د حیرانتیا ښوولو پرته وویل:

« نو ایا دسلطان دهونیاډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پرې اینبې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سلیم پاشا وویل: « نه ! سلطان دصلیبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تیارولو کې مصروف وي ......د خپلې خور د میړه دخلاصون لاره یې یوائې د دیپلوماتیکو لارو څخه اړیکې نیولې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د څلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و . دهغه مشر زوي علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاي ناستې نه شو کیداي. نو که چیرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و تړل شي»

دسلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابوجعفر دخندا اوخوشحالۍ نه شین و اوبیا یې وویل:

« ته څنګه دا ویلې شې ؟د سلطان کشر زوې شهزاده محمد هم داد ي د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه ! مقدسه پلاره ! له یوې خوا محمد ډیر کوچنې دې ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کیني او سلطنت کنترول کړاي شي. بله خبره داده چې هغه ډیر بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدین له لورې پوره ګوابښ موجود و چې د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و . د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګیرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یې وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شیبه داسې څرګندیږي چې دسلطان څارونکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چیرې موجود دې..... نن ماته ددې له پاره را بللې یې چې دمارسي د روغتیایې حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چې زه باید ددې نه زیات په اورنه کې پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې خو کله یې چې دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غونې یې زیږ شو ځکه هغه پوهیده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کې پریوځي. په دې اساس یې په ډیره ناهیلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمته ده. خو د اوږد سفر اویا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یې زخمونو ته زیان رسیدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانیې په لور بوتللې واې......تاسې خو ددې ځایه ځئ ، خو زه په دې انګیرم چې په اورنه کې به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه !ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تیارې نیولې دې. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاې. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پریږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کیدي شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پریږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاډې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرې نه ږدي نو بیا به دا ستا مسؤلیت وي چې په یني چري کې عیسایې مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږې ، په ښار کې به په هر ځای کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدي.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې . هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکي ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشې څخه لاس اخسته نو په یني چري کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په یني چري کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې . بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدي . په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ . ترڅنګ یې د هر نا څاپې حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ . اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په یني چري کې دهغه تیارې ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوی د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټنځاي ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره یوځای شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شوني ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوې و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه یې ورکوله، خلک په ډېر ادب او درنښت سره ناست او خطبه یې اوریده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې یو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابوجعفر په منبر ولاړ و خطبه یې ویله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او همله و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډېره حیرانتیاسره دې ځوان ته کتل. کله چې ابوجعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وینه یې وچه شوه . هغه هیڅ نه پوهیده چې څه کیږي ، لمړۍ خویې ژبه درنه شوه، بیا سمدلاسه خاموشه شو او په ترټره ژبه یې ددې ناپیژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک یې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ویلو په وخت کې د راپورته کیدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سینو کې درزیدل، دې ځوان د ابوجعفر خبرو ته هیڅ اعتنا و نه کړه. او نه یې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودریداوخپل مخ یې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بریښیده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته یې څه ویل غوښتل ، بیا یې د خولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وویل:

د جمعې د لمانځه ډېرو درنو حاضرینو !......دغه کس چې تاسې یې د مغرب د خطیب په نامه پیژنئ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهیسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دی..... بلکه یو پوخ عیسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه کې دقیصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري.....

درنو حاضرینو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نیولو څخه ځان ژغورلې دې. ځکه دروند سلطان په دې ویریده چې د ابوجعفر په نیولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډیرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپریکړه وکړه چې ابوجعفر په دې درنه ټولنه کې و نیول شي.»

په دې وخت کې دابوجعفر حالت هم دکتلو وړ و . دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو یې د قابو پیدا کولو وړتیا درلوده ، نن یې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې یې تر مخه ناکامې معلومیدې. دسختې یخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګیرله چې دهغې د رنګونو څخه وینه ویستل شوې وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکیدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګیزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابوجعفر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې ابوجعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نیول کیږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې یواځې یو داسې کس و چې هغه د ابوجعفر د جاسوسي تنظیم غړیتوب درلود ، کله چې هغه ابوجعفر دغسې په شرمیدلې حال کې وکوت نو همت یې وکړ او ممبر سره نزدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته دروا‌غ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړی دی. دا ټولنه به تا ژوندی پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان يې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تا سره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو .»

دې سړي په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوی کړی....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړي وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوی يو قدم هم نه و اخستی چې په جومات کې يو انګازه کونکی غږ را پورته شو......دا انګازه کونکی اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرل بيګ د زمري په څير و غړمبيد او ووېي ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډير ښه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځای ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځای کې را پورته شوي و هغه بيرته هملته په خپل ځای کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړۍ څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و . چې څو ورځې مخته د مارسی د ييدا ينبت له پاره د البانيه په لور تللې و . هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لارکې داسې ښبې ښناني ترلاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وي. هغه په ځای ځای د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځای کې ساتل شوې د ه. هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځي او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسيا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپيداکيده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسيا لاره پريښوده او د البانيه لاره يې ونيوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تراوسه پورې د اورنه ځخه نه ده راويستلې نو بيرته اورنه ته يې د رستنيدو پريکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګيزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوې دي. ځکه شهزاده علاوالدين هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهرام خان اود هغه کارندې د بوې کونکو سپيو په څير د قاسم خان د بوې پسې ګرزيدل. په دې خاطر يې پريکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ورننوځي. بلکه دبناره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جرياناتو ځخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همدا سې وشول. هغه د خپل سفر په يولسمه ورځ د سلطان مراد خان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حيران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د وريپښو شوو حالاتو تفصيل ووايه نو سلطان حيران دريان پاته شو او د يوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر يې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار «طغرال بيګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې يې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په يوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهيانو يوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د يوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کاليو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د ريښو ځخه د ځان دخبرولو له پاره کار پيل کړ. خو تر دې دمه يې په هيڅا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پريکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکيلو وګړو د نيولو مخته بايد ابوجعفر و نيول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تيښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نيولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څيره را ډاګيزه کړي او هغه و نيسي. تر څو په ښار کې هر ډول فساد خپرولو ځخه مخنيوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډير خراب شوې و . کله يې چې قاسم وکوت نو ساه يې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې يې دخطرې داحساسولو سره سره بيا هم اورنه پرې نه ښوده . سلطان او قاسم دهغه د هيلو ځخه ډير هوښياران او د تدبيرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لويه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډيرو کسانو هغه وپيژانده . په دې خاطر په مجمع کې يوځل بيا مکمله خاموشي حاکمه شوه . ځکه خلکو قاسم د يوه ميړنې ، بهادر او ښه انسان په څير پيژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو يو ځل بيا يې ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه په دې هم شکمن یم چې ستاسې د مغرب خطیب به په نسلي توګه عرب وي بلکه دا لاطیني وګړي دي...... خو له ماسره په دې اړه هیڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوریدلي وي چې دیني چري په نوې مسلمانو فوځیانو کې چا د بغاوت تخم شیندلي دي. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دي.... تاسې به دا هم اوریدلي وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسیدونکې یوه میلمنه الباني کنیزه وژل شوې او لور یې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دي چې داسې ناوړه کار یې تر سره کړې دي.

درنو حاضرینو ! تاسو ته به ډاګیزه شوې وي چې د شهاب الدین پاشا په مشرۍ زمونږ لښکر د ماتې سره مخ شوې دي... زمونږ ډیر ښه سپاهیان شهیدان شوي دي ، په داسې حال کې چې د معظم سلطان د خور میړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهیانو سره یو ځای د صلیبیانو په قید کې پروت دي. مونږ باید د خپلې دغې ماتې بدله واخلو..... او په دې لاره کې یني چري زمونږ ځواک دي ، په داسې حال کې چې ابوجعفر هغه وګړې دي چې په یني چرې کې یې یو شمیر سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهیان بیرته خپل پخواني مذهب عیسایت ته را ګرزولي او دلته په اورنه کې یې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نیولې دي. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړې حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابوجعفر نیسو او بندي کوو یې.......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ویل پیل شول. که چیرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوڅو تورو ویره نه وایې ، نو یو شمیر احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو د ابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهي وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې ورواچولې او د خپله ځانه سره یې و نیو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس د هغه له اړخه د پخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړای شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وتړلې او له ځانه سره یې په ګاډۍ کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بیګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام درې ورې پاته شو . کله چې د هغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نیولو خبر ور ورسید نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زیر خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرویزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پریښود ، پاته سپاهیانو ته یې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته د زیرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بیګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې نو ابوجعفر یې په مقابل کې ډیر مقاومت و نه شو کړای ، هغه د اذیت په دویم پړاو کې د سازش ټولې کړۍ را وسپړودې. خوبیا هم هغه ابوجعفر و. یو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تیار ولاړو څه وویل اونه یې د طبیب سلیم پاشا په اړه کومه خبره ډاګیزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم د پوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وي اودپښو تر منځ یې د لرګي یوه ډنډه ورکړې وه او د هغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر د پښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیدای شوې ، قاسم به دغه لاستي خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دمیز تختۍ لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه . اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستي و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستي و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستي باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو څومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اند ازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده . او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندي پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ . قاسم یو ځل بیا لاستي په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې څرګنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ویې ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته ....مارسي دلته نه شته ....دخدای له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و . قاسم د لاستي د ګرزولو پرته ترې یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب......هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایې.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسیا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بیا به هغه د سمندر د لارې ددانیال څخه تیرېږي اوالبانیا ته به رسیږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګوني و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زیات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د لیږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهیدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړای شو خو دهغې سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهیلو پورته معلومات ورکړې دي. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرویزونو وروسته یې دماښام لمونځ ادا کړ او بیا یې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په یوه کاغذ باندې ولیکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بیرته راستنیدو تیارې یې وکړ. دابوجعفر لاس و پښې یې ازادې کړې او هغه یې هملته په زیرخانه کې بندي پریښود اوپخپله د کلا څخه د بیرون را وتلو له پاره بیروني دروازې ته راغې.هلته یې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هیله هم نه درلوده چې په دې وړې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقیقت کې یوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د دیوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعمالیده چې ښار به کلابند کیده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بیرون تر لرې لرې ځایو پورې حمله کونکې ځارل کیدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او ترخنګ یې دا هم ورته وویل چې د ابوجعفر د نیول کیدو په اړه هیڅ‌ته خبره ونه کړل شی..... قاسم دهغه ځایه را ووت. طغرل بیګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه یې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپریدو ګواښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصیل سره بیان کړ. اودسلطان څخه یې د ټولو هغو وګړو د نیولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکیل شوي و. په دې ډله کې یو شمیر ستر ستر وګړې هم وو. دیني چرې یو شمیر سالاران او سپاهیان هم په کې ورګډ وو . او ترخنګ یې دښار په مختلفو ځایو کې دقیصر څو کسه جاسوسان هم وو. څو که په هغوې کې یو اخنې نوم نه و نو هغه دسلیم پاشا نوم و ، ترخنګ یې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې یادونه هم نه وه چې نن شپه یې ابوجعفر ددې شمالې کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهي ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یې په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یې د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یې چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دي ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوتوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه . قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یې د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یې د سازشي کړیو زیات شمیر وګړې تر ولکې لاندې راوړې و. خو یو شمیر مجرم عناصر همدته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوې د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوتوال ، د یني چرې وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و . خو اوس یې هم خوب د سترګو څخه غایب و . په خپله بستر و غوځید او سترګې یې په چت کې ونښتې . دهغه دماغ دلته و خو زړه یې البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و . خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یې سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و . هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې اوله ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې څوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړي هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې.....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي»..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یوائې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځاې د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو. مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و منې او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړې او نقدي زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو. غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګوانښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توري په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږخه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

ځوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې څخه دبدل داخستو په ځاى دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د «زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړي نماينده، «کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډ سلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د «واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې «ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و، محمد چلپې هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاى ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړې و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناځاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته بې د دې فاني نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و. کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ور سید نو سلطان سخت ټکان وخوړ . دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناځاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوې ناځاپې مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوې د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوې داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناځاپه چې بوډا شوې وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوې لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي. شهزاده نه یوازې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناځاپې مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپې نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوې پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پری نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندي ډېر زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکې چې تا کوم کړچار ادا کړي دهغي له رويه دې په عثماني سلطنت باندي ډېر زيات احسان کړي دی. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولي. مونږ ستا د وړتياو او اخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تگ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانگړي سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډېره ښه توگه تر سره کړای شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډېر مسؤليتونه بار کړي دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قيصر د جاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلي يې..... خو ځرنگه چې اوس د سازش او بغاوت گوابس کم شوي دي نو په دې خاطر مونږتا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانگړي سلاکار په توگه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دی بلکه « سلطان محمد خان » دی.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانگړي هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په ځيرانتياسره تري و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ د پنجو څخه ازاد گرځي ، زه ډېره هڅه کوم چې هغوي هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دی. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په ځير ټاکلي واست. ته دجنگ د محاذ سرې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوي ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په يني چري کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځای پاته شوه.

د شهزاده محمد په تخت د کيناستونه وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا د «ايدين» درياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعي ښکلي منظرې وې او تر څنگ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې د ښاري ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترگو کيده. بلکه ددې ځای خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعي مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرگونو واره زيات سکونت او ارام وربانبه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . ځکه سلطان مرادخان ثانی يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو اوسيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې ترړې دشيطان د پيروانو کار گڼل کيده. هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالي په پيژندلو کې پټ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر یې د سلطنت څخه د ګوښه کیدو پریکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه یې پریښودل او په دې اړه یې یوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پریښوده او ترې ولاړ. د سلطان مراد خان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کیدل او یوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عیسویانو او صلیبیانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزیدل. په دې اساس یې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسلیک شوي تړون د ماتولو هڅې پیل کړې ، د هنګرۍ قومي غونډې دا وخت دا اورپا څخه د ترکانو د ویستلو له پاره بهترین فرصت وګانه ، په دې لړ کې ډیر ستر محرک عنصر د پوپ نماینده « کاردینال جولین » و . هغه د پوپ د پوره تایید په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا یې روم) د روم د کیتولیک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکیدې. د قسطنطنیې قیصر هم په دې تحریک کې له ټولو مخته و . په داسې حال کې چې قیصر د (ارتوډکس د کلیسا) پیرو و . ارتوډکس کلیسا د ورمن کلیسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بیا هم د قسطنطنیې قیصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډینل جولین او د هنګرۍ د خلکو تر څنګ قدم په قدم روان و . دا حالات د صلیبیانو له پاره د هیلو نه ډک و ، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤلیت د یوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو ، او کرمیا امیر هم ددې خبر په اوریدو سره یو ځل بیا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرمیا امیر د ځپلو له پاره یو ځل بیا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانیال » په دره او سیند باندې د (جینوا ، برګنډي او وینس) بحرې بیړیو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته یې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانیال دد ریاب څخه په اسانۍ سره تیرې شي . اوس نو ټول حالات د صلیبیانو په ګټه او د مسلمانانو په زیان باندې راڅرخیدل. خوددې ټولو خبرو سره بیا هم د هنګرۍ پادشاه لاړډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړی. تر څنګ یې د هنګرۍ د قومي غونډې یو شمیر غړي هم د تړون د ماتیدو پر خلاف و او دا کار یې غیر اخلاقي ګانه. ان تر دې چې پخپله هونیاډي هم د تړون د ماتولو پر خلاف و . خو کارډینال جولین د خپل مذهبي اغیز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس یې د پادشاه ضمیر ارام کړ. او هغه ته یې دا ډاډ ورکړ چې د غیرعیسوی خلکو سره تړون هیڅ معنا نه لری. په دې لړ کې د هنګرۍ د قومي غونډې د یوشمیر کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغیز لاندې راغې ، جولین په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائید نه برخمنه ده . هغه غونډې ته په خپلې وینا کې چې تاسې یې « د عثماني دولت ، لمړی ټوک او د ګبن د ځلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وویل:

« ایا تاسې په دې زرینه موقع کې خپلې ټولې هغه هیلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده . ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداي او ستاسې دمسيحي ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخواني تړون چې زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دې. نن په نړۍ کې دمسيح نماينده د روم پاپا دې اودهغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به دهغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونياډې لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلې ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمنې ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونياډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاريې دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونياډې ته ورحواله کړل شي او هونياډې به دهغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

دهونياډې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې دراتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و، په ډير جوش اوجذبې سره جنګ ته تيار شول. هونياډې وراندېز وکړ چې دتړون دماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه ومومي چې ترکي فوځيان يې د دې تړون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يې هم د تړون په ماتولو باندې اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخې « دکومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، دهغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددې نه بلهزياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوې چې دماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلي سيمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبي فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاړېسلاس ، کارډينل جولين ، او هونياډې دعثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يې دحملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان دهغوې ددې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګي کلاګانې صليبانو ته پرې ايښې وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل وروړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورزول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ اوتالان کړې او دبلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يې دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار يې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناځاپي يرغل دمقابلې له پاره تيار نه وو. په دې اساس يې دمجبوريت له مخې خپلې وسلې په ځمکه و غورزولې او « وارنا » يې صليبيانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې ځومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سيمې د عيسايانو او صليبيانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزيدې.

د صليبيانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوي ځوان سلطان ، سلطان محمد خان ته را ورسيدنو په هغه وخت کې د « وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوريدل نو وارخطا شو، سمدستي يې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزيران را ټول کړل اودهغوې سره يې په دې لړ کې مشورې پيل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزيدلې و، د ينې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار « خواجه خيري » تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلوميده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پيل کړه او په خپلو خبرو کې يې ورته وويل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګيزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صليبيانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمير جنګې کلا ګانې او سيمې يې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته يې چور او تالان کړې او خلک يې په عامه توګه وژلې دي او اوس يې د « وارنا » په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صليبيان غواړې ترکان د اروپا څخه بيرون وکاږې ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاريخ کې ډير بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زياته برخه هلته په کريميا کې دکريمياد امير د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ينې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نژدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره يوځاې د هونياډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهيسې په دې فکر کې يم چې زمونږ يو شمير پخواني سپه سالاران او وزيران اوس د صليبيانو سره د پنجه په پنجه کيدو څخه ويره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نيولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړينې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډيرو پورته خيالاتو ښرګندونه وکړه او ددربار حاضرينو ته يې هر څه تر مخ کيښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلوخپلو ځايو باندې ناست و اوپه ډير تعجب سره يې د نوي سلطان خبرې اوريدې. په دې وخت کې د ينې چرې زوړ سالار « خواجه خيرې» تر ټولو دمخه پورته شو او وې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزیرانو یادونه وکړه ، هغوې د سلطنت د پاینت له پاره دخپلې وینې اخري څاڅکې هم ځاروي. هیڅ یو ریښتوني مسلمان به د عیسویانو سره د جنګ اوجهاد څخه دریغ ونه کړي ، په حقیقت کې د سلطنت یو شمیر پخواني وفاداران دا هیله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صلیبي فوځونو پر خلاف دهغوې قیادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خیري د خبرو د خلاصیدو سره سم طبیب سلیم پاشا سمدستي و درید اوپه ډیر قهر سره یې د خواجه خیري په لور وکتل او بیایې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خیري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دی ، ځکه یې د ګوښه کیناستو څخه دمعظم سلطان دبیرته راستنیدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وینه ځغلي ، همستا قیادت دصلیبي فوځونو له پاره دمرګ پیغام ثابتیدې شي ، ستا په قیادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اومیړانه د صلیبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانیو سالارانو په قیادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هیله لرم چې تاسې محترم ، خپل دروند پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بیرته راستنیدو تکلیف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قیادت په غاړه واخلئ. »

سلیم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم « لوګان» و. او د یوه طبیب په څیر دابوجعفر په ملتیا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدین ته سست زهر ورکړي و اوهغه یې پرې شهید کړې و. سلیم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قیادت په غاړه واخلی او دصلیبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونیاډي په څیر د یوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سلیم پاشا یې په ژورو سترګو کوت دخپله ځایه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته یې وویل:

« درونده سلطانه ! دروند اومحترم سالار « خواجه خیري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دي. دسلطنت په تخت کیناستل یوه خبره ده ...... او د جنګ په میدان کې ددښمن په چالونو پوهیدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې دروند او معظم سلطان یعنې ستاسې محترم پلار یو ځل بیا دحکومت په تخت کښیني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوریده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتیا نه لری. په دې خاطر یې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم یې داسې ولیکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه د خپل دوست او ملگري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خیري د مشورو سره متفق یم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملگروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ایدین » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بیرته اورنه ته راوړي ......»

سلطان محمد په ډیره عجیبه توگه د سلیم پاشا په لور وکتل او ورته یې وویل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملگرو ته ډاگیزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورو ضروري خبرو باندې بحث پیل شو اوبیا د سلطان مرادخان ثاني تر را تلو پورې ددربار غونډه پای ته ورسیده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خیري په همدې ورځ د « ایدین» په لور وخوزیدل، هلته دایدین په خانقاه کې د زاهدانو او درویشانو یوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کالیو کې دهمدې درویشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به یې بحث او څیړنه کوله. کله یې چې قاسم او خواجه خیري په خانقا کې وکتل نو یوڅکان شانته یې وخوړ اوبیا بیرته خاموشه کیناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخیري دلته ایدین ته راغلي دي. خوسلطان اندیښمن نه و . ځکه هغه یو درویش صفته انسان و اوهیڅکله هم دنیاوی امورو نه اندیښمن کاوه.

خواجه خیرى او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملگرو درویشانو ددې دواړو میلمنو ډیر ښه استقبال وکړ. اوبیا یې دخپله ځانه سره نژدې په زمکه کینول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پریشانه معلومیده. خو د زاړه خواجه خیري څیره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترگو په واسطه دهغوې دحالاتو جایزه واخسته اوبیا یې ترې وپوښتل:

« داسې بریښې چې د سلطنت منتظمین دکومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر یې تاسې دواړه تر دې ځآیه راغلي یاست..... وواياست..... څنگه راغلي یاست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بریښیده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه یوفقیر او درویش خبرې کوي. خواجه خیري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پیل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتیا لري. ځکه هغو بدبختو صلیبیانو د ۱۴۴۴ز کال د جولاې د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لاړډسلاس ، کارډینل جولین

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډي تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښولاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوي ښار « وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعنې په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دي. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لارډسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښي و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکي لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوي له پاره به دعبرت درس وګرځي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاي تللو له پاره ځانونه تيار کړي. په ډير لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطاني لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستي يې د کوچ حکم ورکړ. په ډير کم وخت کې سلطان دڅلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د « اورنا » په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د يني چري بهترين دلګي هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ يې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبي ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان « جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوريوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د « جينوا » او «وينس» بحري بيړۍ به داډول رشوت اخلي او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د « وارنا » په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبي فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شي او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګونښه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځآن دلارډ سلاس خيمې ته ځآن ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتي غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبي فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو بريالیتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کني او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو ترمنځه دجنګ لیکي جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین ترقومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګری پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنریلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف ترقومندې لاندې یو لښکر ولاړو خو هونیاډې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړو.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د «زینجیدین» د ټرون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي» لیکي چې: «هغه، هغه منتقم ذات ته غږکاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د ټرون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه. جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډې دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړې دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تيښتې په ځای خپل اس ور مخته کړي او د هنګرې د پادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې يرغل وروړي. او د همدې حملې په پايلو کې شهيد کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې د اناطوليا بيلربې رامخته شو خپل اس يې و دراوه او عرض يې وکړ:

«درونده سلطانه ! د انديښنې له پاره تر اوسه کوم ځای نه شته»

سلطان د بيلربې د خبرو په اوريدو سره داسې وځليد لکه څوک چې د خوبه را بيدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او د ينې چرې د دلګيو په لور متوجه شو او په لوړ اواز يې وويل:

«قاسم بن هشام...... دلته راځه....»

قاسم د سلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې ليکې څيرلې خوکله يې چې د سلطان اواز واوريد نو خپل آس يې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څير د سلطان خوا ته راورسيد. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! د ينې چرې ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګيږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بريا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شيبه وروسته قاسم د ينې چرې ټولو سالارانو ته د سلطان پيغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهيلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپې توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسيد..... لارډ سلاس په ډير تکبر سره سلطان د خپل ځان سره د مقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه د کمان څخه يو غشې هغه لورې ته ورپرينبود او د هنګرې د پادشاه لارډ سلاس اس يې پرې ننبه کړ ، اسپ د غبنې دلګيدو سره سم په هنړيدو شنړيدو شو او لکه د ليونې په څير يې مخته منډې کړې ، لارډ سلاس يې د کنترولو ډيره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغليدو وروسته د خواجه خيرې د عسکرو تر مخ را پرېوت. دآس د راپريوتو سره سم لارډ سلاس هم د ينې چرې د فوځونو په پښو کې راپريوت. خواجه خيرې سمدلاسه خپله توره راوويستله اودلارډ سلاس په ستونې يې ورکيښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نو په زاريو يې پيل وکړ او خواجه خيرې ته يې لاسونه جوړه کړل او ورته يې وويل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونيسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شی»

خو قهرجن خواجه خيرې ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګرې د پادشاه يوه خبره هم وانه وريده اودخپلې تورې په يوه وار يې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګرې د پادشاه او زيجينډين دترون لاسليک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسيدلې و. خواجه خيرې د لارډ سلاس سر په خپلې نيزې کې را وپورته کړ او نيزه يې د عيسايانو په لور ور مخته کړه ، ددې تر مخه د ترون يو نقل لا دپخوا څخه د يوې نيزې په سر کې ټومبل شوې و او صليبيانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوی ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړ وروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغي ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړې دی اوعیسویان یې د زنجیډین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د یني چري ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه. بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندي ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادې ځواکونو درېمه برخه فوځونه له منځه تللې و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللې و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و . هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و . ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه.هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و .

دسربیا یو تاریخپوه « رانګې» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ» د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې برى ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوڅې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي .»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او د اسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و . دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې څوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و . نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلوسره حیرانتیا و ښووله. دې کار د یني چري فوځیان د ستري ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځینو وسلوالو قومنده د یوې بوسنیایي شهزادګۍ په لاسو کې وه . دې ټول ښځو د محل په دهلیزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې . قاسم خپلو فوځیانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله یې په لوړ اواز د بوسنیا شهزادګۍ ته ورغږ کړ :

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هیواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستا جنګیدل هسې بې مقصده دي . ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې . »

خو شهزادۍ د زمرۍ په څیر و غړمبیده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسلیمولو په ځاې مرګ ته ترجیح ورکوو . مونږ اوریدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حیواناتو څخه کم نه دي .... »

« درنۍ شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوریدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هیڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو . بلکه زمونږ تورې د حق او صداقت پریکړې کوې »

د بوسنیا شهزادګۍ چې مخ یې د اور د لمبې په څیر تک سور ځلیده دقاسم دخبرو د اوریدو سره اغیزمنه شوې وه خو بیا یې هم په پوره رعب سره وویل :

« سهې ده ، که چیرې تاسې ریښتونې یاست نو زمونږ له پاره لاره پریږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ ..... »

قاسم سمدلاسه خپل عسکر یوې لورې ته کړل . بوسنیایي شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره یو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله . قاسم دهغوې تعقیبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل ځلوینبت پنځوس ښځینه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې .

نن قاسم دیني چرې دفوځونوسره یو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه یې فکر کاوه . هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنیا کې د جنګ کولو له پاره ډیره اړتیا پیښه نه شوه . یوازې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډیر ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې ځلورو آسپ سپرو عسکرو سره یو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزیده . دبوسنیا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ویره کې وو . یوازې یو کس نیم به دکوره د وتلو جرءت کاوه .

قاسم د یوه کور تر څنګ تیریده چې یو ناڅاپه ودرید . د کور څخه دیوې ښځې چغې او سورې اوریدل کیدې ، قاسم په پوره حیرانتیا سره دخپلو ملګرو سپاهیانو په لور وکتل اوبیا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره یوځاي دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډیر احتیاط سره ددروازې په لور ورغې ، توره یې راوویسته اود خپلې تورې په لاستې یې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډیره ځنډه پورې ددروازې ترمخه ودرید او انتظاریې کاوه ، د ژړغوني ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوریدل کیده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره یو ځاي کور ته ور ننوت. دا یو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د یوې کوټې څخه د یوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نیولې په ډیر احتیاط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه یې پرانسته او د کوټې دننه یې وکتل. خو کله یې چې هلته یوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بیرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کیدونکې و او د هغې سره په کور کې هیڅوک دویمګړې نه تر سترګو کیده.

قاسم په عجیبه حالت کې را ګیر شوې و ، نه پوهیده څه وکړي. یوناڅاپه یې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بیرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډیو کورونو څخه څوک پیدا کړې اوددې ښځې کومک ته یې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتیا ولري. هغه هملته د یوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې یې هلته ددروازې تر مخه انتظار وویست ، لږه شیبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبیا یو چا د دروازې تر شا په ویریدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د یوه زوړ سړي اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ویره کې را ښکیل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنیا کې دهیچا مال او سر ته زیان نه ورسولې. خو بیا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې ترلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوریدو سره سم وویل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاریم ..... ستاسې تر څنګ یوې ښځې ته د اولاد دپیدا کیدو له پاره کومک ته اړتیا ده. هغه چیغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د یوې ښځې د شتون اړتیا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چیرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګې نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ایا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوریدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتیا وه اوبیا یې دروازه پرانسته ، دا یو کمزورې اروپایي بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او ویره هم. دغه زوړ سړي قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چي زمونږددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وویل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه ځخه ویره تللې وه. ځکه هغه د بیرته ستنیدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پریښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډي د اولاد د پیدا کیدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ریښتیا ښکاره شوه او ویره یې له زړه ځخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لویو لویو ټکریو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوې ددرنښت له پاره یې د یوه ریښتوني مسلمان په څیر خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم اندیښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننویستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته یې وویل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتیا پیښه شي نو د ویرې او خوف پرته یې ماته ووایه. مونږ به د کوچني دپیدا کیدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخیر دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په یاد شو ، یعني هغه وخت چې د رومن کتولیک کلیسافاتحین چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحینوپه څیر دې ښار ته را ننوتل نو دښار هیڅ ځاې سلامت پرینښود. کورونه یې لوټ اوتالا کړل ، ځواني نجونې یې له ځانه سره یوړلې ، زاړه او کوچنیان یې په ډیره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته یې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحینو په څیر دلته راغلي دي خو دوې د هیچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه یې چاته کوم زیان ور رسولي دي ، زوړ بوډا اوس د حیرانتیا په ځاې قاسم ته د مینې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زویه ! یوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به یې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننوتې وې ، یواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره یې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوریدو سره وخندل او ورته یې وویل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هیڅ خبره بده و نه لګیږي»

« ګوره زویه ! ته خو پوهیږې چې مونږ عیسایان یو اوزمونږ د نجات ورکونکي نوم یسوع مسیح دي. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوریدلي دي چې تاسې مسلمانان هم یو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کیږي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډيره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته يې وويل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلى الله عليه وسلم» دې ، هغه د الله تعالې بنده او د هغه استازې دې. مونږ عقيده لرو چې الله تعالې وحده لا شريک ذات دې. او د هر ډول اړتياو او احتياجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه يې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې د هغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړي.»

د بوډا سړي په تندي باندې دحيرانتيا ليکې راپيدا شوې اوپه سترګو کې يې په زړه پورې ځلا را وځليده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې يوه ورکه په نا څاپي توګه راپيدا کړي .... هغه په بيړنۍ توګه د قاسم څخه يوځل بيا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کيږې ، زه دننه ورځم که چيرې دکوم شي اړتيا پيښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به يې وايم.» زوړ سړي دننه ورغې خو يو ځل بيا پښه نيولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر يې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته يې وويل:

«تاسې بيرون ولې ولاړ ياست ، دننه راشئ او کينئ د لږې شيبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وويل اوبيا يې دقاسم دځواب د اوريدو پرته دننه قدم کيښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهيان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکليف نه ډکې چغې اوريدل کيدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و. په دې وخت کې هغه زوړ سړي ترې يوه بله پوښتنه وکړه:

« اوريدلې مې دې چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دليله يرغل نه وروړي ...... عيسويانو په ډيره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر يې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ايا دا رښتيا دې؟»

« هو ! دا ريښتيادي. زمونږ سلطان د هونياډې سره د لسو کالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و. خو صليبيانو هغه په همغه لمړۍ مياشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ يواځې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نيزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماينده کارډينل جولين هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عيسوى ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اورېدې. داسې برېښېده چې د قاسم شخصیت او خبرو پرې ډېر زیات اغیز کړی و ، هغه د مسلمانو سپاهیانو د کړچار څخه هم ډېر اغیزمن شوی و. په همدې وخت کې د کوټې څخه یوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه د دوی لورې ته راغله خو انګړ ته د راکیوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي یې ځانته ور وباله. لږه شیبه وروسته هغه زوړ سړی بېرته راستون شو او قاسم ته یې وویل..... « دخه ضروري شیانو له پاره اړتیا ده..» قاسم د هغې شیانو د راوړو له پاره خپل سپاهي و استاوه ، هغه ښځه بېرته ولاړه او قاسم یو ځل بیا د هغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو. په دې وخت بوډا ورته وویل:

« زویه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده ...... اونه دې راته دا وویل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې. یوا ځې همدومره دې را ته وویل چې ته د سلطاني فوځ یو سالار یې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل او بیا یې په خندا کې ورته وویل: « زما نوم قاسم بن هشام دې ... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار یم ، خو ستا دروندډه مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزین» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تیرکړې دې ، د عمر په لمړیو کې مې د عیسویت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کریټ د جزیرې د یوه بحري جهاز کپتان وم..... اوس مې عمر خوړلې دې نو په دې اساس په کور کې ناست یم. اوس زما زوی د جهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې یوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارټاکوزین» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پیژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درنښت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهي هم د سامان داخستو وروسته بېرته راستون شوی و. بارټا کوزین سمدلاسه پورته شو او هغه سامان یې واخست او د کمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چیغې او سورې لا تر اوسه هم لکه د پخوا په څېر اورېدل کیدې. داسې برېښېده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به د هغې دا چغې په سختو زېږیرویو بدلیدې. بارټاکوزین دا ځل دننه ورغې خو بېرته زر راستون نه شو .....قاسم د خپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو د دې ستونزمن وخت د تیریدو انتظار یې کاوه. څو شیبې او څو ساعتونه یو په بل پسې همداسې تیر شول اوبیا داسې شیبه هم راغله .... چې د کمرې دننه د یوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزیدل ،قاسم دخپله ځآیه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شیبه وروسته یې چې د کوچني ماشوم ژړا وارېده نو اندېښنه یې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د یوې اولاد پیداکونکې ښځې سره کومک کړی و ، د یوې داسې ښځې سره چې د جنګ په خاطر یې خپل ځان په کور کې بند کړی و او هیڅ یار و مددګار یې نه درلود او د درد څخه یې چغې او نارې دکوره بیرون اورېدل کیدې. اوهمدا د یوه مسلمان سپاهي دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم راپورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايي حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزين ته ورغږ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه په ډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟نن به ته هيچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو . تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريټا » د سپوږمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو . ته به ډير حيران شې چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تيريږي ! !.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانو کومه اړتيا نه وه . .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارټاکورين ته وويل.

« دروندە مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزين څه نه وويلې چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو درې واړه د حيرانتيا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ.... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت........ته ؟؟»

« هو ! ......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په یوه وخت د ممنویت ، احسان ، محبت او عقیدت جذبه ښکاریده. هغه خپله ښایسته ځیره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډېره ویریدلې او اغیزمنه شوې ولاړه وه.دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقیدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډیر ښه ښکاره شو. خو هغه یو مسلمان مجاهد شخصیت و ، سمدلاسه یې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وویل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو میاشتې مخته کارډینل جونیل دپاپا پیغام را وړې و او بیا یې دمسلمانانو پر خلاف یوه وینا وکړه اوپه هغې کې یې مسلمانان ددې زمکې بدترینه وحشیان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړچار او کړنې ماته دا ډاګیزه کړه چې دروم د پاپا نماینده کارډینل جولین درواغ ویل».

قاسم همغسې دخندا نه شین و. بیایې په ډیره ټیټه لهجه وویل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماینده کارډینل جولین ما پخپله دجنګ په میدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډینل دصلیبیانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه یې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عیسویانو ته مې دا ثابته کړه چې عیسائیت د خپل دین څخه ګرزیدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سیورې کې سوزیدلې روحونو ته یخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکین ور په برخه کیږي.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره بارټاکوزین یو قدم نور هم رامخته شو او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ایا ستا په مذهب کې داسې یو زوړ سړې هم را داخلیدې شي چې خپل پخوانې ژوند یې ټول په عیسویت کې تیر کړې وي ؟

د بارټاکوزین په خبرو قاسم یو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې یې دخوشحالۍ ځپې و ځلیدې. سمدلاسه د بارټا کوزین په لور یې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه یې ونیوه او ورته یې وویل:

«زمونږ په مذهب کې یو سړې دخپلې ساه په اخري شیبو کې هم داخلیدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وایم. ته زما سره یو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووینه. اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه.»

خو دبارټاکوزین د ځواب په اوریدو سره قاسم یوځل بیا دحیرانتیا احساس وکړ.ځکه کوزین ورته وویل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوږدې مودې راهیسې د حق پلټنه کوله. ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډیر اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتیدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاریږي هغومره راته سلطان نه ښکاریږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کیدل اړین و ګرزیدل. ځکه هغه باید بارټاکوزین مسلمان کړې وي. هغه فکر کاوه چې یوائې د کلیمې په ویلو څوک نه مسلمانیږي ، په دې اساس دې ته اړتیا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وویل شی. په دې خاطر قاسم زوړ کوزین ته وویل:

« سهي ده دروندہ مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځاې په لور ولاړ شم. زه به تر ماښامه پورې یو ځل بیا ستا دروازې ته راشم. او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړین معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې ، او بیا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنیان شهزادګۍ وکړه ...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنیان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده . د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بیرته دراستنیدو ژمنه وکړه او اجازه یې واخسته او ولاړ.

د بارټاکوزین څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نیغ په نیغه خپل لښکر ځاې ته ورغې. مسلمان سپاهیان ډیر زیات خوشحاله و . دوارنا څخه نیولې تر بوسنیان پورې ټوله سیمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بیا پادشاه «جارج برنیکووچ » چې دلارډ ستیفن نه ورسته یې دهغه ځاې نیولې و ، دلارډ ستیفن د پالیسو برعکس یې دمسلمانانو سره سخته دښمنی درلوده. په داسې حال کې چې دلارډ ستیفن یوه خور د « بایزید یلدرم » ښځه وه او دهغه لور شهزداګۍ «سروین» دسلطان مرادخان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنیکووچ ته هم ماتې په برخه شوه اوسلطان د سربیا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او د عثماني سلطنت یوه برخه یې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر یې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنیا ته په ور رسیدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بیرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کیدو له پاره لاره ولټوي اوبیا ددې ځاې ه د البانیه په لور ولاړ شی اوخپل محبت یعني مظلومه مارسي د سکندربیګ د وینو تویونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره ویني اودخپلې دغې پریکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم یو ځل بیا بیرته ښار ته راستون شو . خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نیغ په نیغه د کوزین کور ته ور روان و . او بیا د لږ وخت وروسته هغه د بارټاکوزین کور ته را رسیدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبروکې ورسره مصروف و . د بارتاکوزين لور خپله هغه ګاونډۍ هم دخپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم يې د اولاد په زيږيدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزين په کور کې د بوسنيا ښايسته اوښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزين دوه ځوان زامن هلته په «وينس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنيانوسره يو ځاې هملته د وينس په ښار کې اوسيدل دهغه يواځنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه ميړه يو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنيا شهزادګۍ چې کله د نيولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډير په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزين اودهغه لور د اسلام دمنلو پريکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزين قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته يوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزين ، دبوسنيان شهزادګۍ ، او د کوزين لور ټول يوځاې کيناستل او ډوډۍ يې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنيا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان دعيسويانو د عبادتځايو په اړه څه فکر لري ؟...... ايا کليساوې به له منځه يوسي ؟ اوريدلې مې دي چې مسلمانان دخپل مذهب په اړه ډير سخت او متشدد دي ؟»

« سلطان خو حکم کړې دې چې هر چيرې چې په سربيا اوبوسنيا کې مسجد جوړيږي ، تر څنګ دې يې يوه يوه کليسا هم جوړه کړل شي تر عيسويانو ته دخپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کليساوي چې چيرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډير مهم قدم دې . ددې برعکس هونياډې ويلي و چې هغه به په سربيا اوبوسنيا کې ټول « يوناني کليساوې » له منځه وړي او په ځاې به يې د «رومن کتوليک دمذهب» کليساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنيان د شهزادګۍ تر منځه ډير په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزين هم ددوې بحث په ډيره دلچسپۍ سره اوريد. هغه لږ څه په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« ديسوع مسيح خداې اودهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وايي ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ويې ويل: « مونږ هغه ته خداې نه وايو. بلکه هغه دخداې يو غوره نبي او پيغمبر ګڼو . مونږهغه دسيدنا عيسې عليه السلام په نوم يادوو . اودهغه درنې اومحترمې مور ته سيدة مريم عليها السلام وايو ،اسلام دا عقيده بلکل نه مني چې خداې دې وويشل شي اويا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ يو دم را ټوپ کړ او ويې ويل:

«دا نو څه خبره شوه، که چيرې يسوع مسيح خداې د خداې زوې نه وي نو بيا هغه د چا زوې دې ؟ ايا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

د شهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه .ځکه هغه به اوس څه ويلې اود چا نوم به يې اخسته . که چيرې دايی ويلې چې عيسې عليه السلام د پلار پرته دمور په ګيډه کې پيدا شوې و نوبيا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چيرته د تللو اونه د پښو د ايښودو په خير کيفيت پيدا شوې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسی علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې د قدرت ښکارندوي دي ..... ځرګنده ده چې خداې تعالې یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نو بیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي ...... او د همدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسی علیه السلام د همغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې. »

اوس شهزادګۍ یو ځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایې چې خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې ، نو بیا ته د انساني واک او اختیار په اړه څه وایې ؟ ستاسو په مذهب کې د انسان سره څومره واک دې او د خداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب و وایې. هغه د بوسنیایې شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و. خوبیا یې هم د میړانې څخه کار واخست او ویې ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالې په اړه د فکر کولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذهن کې د خداې تعالې په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، د بایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نو کله یې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یې خبرې واوریدې» (بایبل د پیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږي چې خداې تعالې په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و وینې. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیرو او ختو څخه په خپل تصور کې د خداې شکلونه جوړوي او بیا د هغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو د هغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت ..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو. لکه د یوه چاسره ښسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، ریښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښیګڼه کول او یا د بدۍ څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نیغ په نیغه د الله تعالې له اړخه دې او د همغه کلام دې ، هغه د مقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یو اځې د سیدنا عیسی علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ د کتاب نوم قران کریم دې ، په قران کریم کې الله تعالي فرمایلې دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعنې الله تعالي انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ وویني ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او د مرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې ترلاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شي. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شي. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې. تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمړي ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شې دې ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو یو لازمي شي دي. څوک چي اخرت نه مني نوکه هغه خداي هم ونه مني کوم توپیر په کي نه راځي. داسي خداي چي په اخرت کي دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداي د ویلو اړتیا نه شته. قران کریم کي مونږ ته ویل شوي دی چي هر عمل او فکر لازمي پایلي لري ،تاسي چي دڅه په اړه فکر کوئ دهغي له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چي کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چي مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغي له مخي زمونږه را تلونکي لمحه په خپله سهي کیږي ، اعمال په شخصیت باندي هم اغیز کوي ،ځکه چي اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او دیوچا چي انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بیروني شخصیت او ذات هم باوقاره او ښایسته ښکاري. همدي ته نیک یا حسن عمل وایی. کله چي د یو چا ډیر اعمال سهي او درست وي نوهغه بیا په خپلي ښکاره او پټ ژوند کي ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداي شکر کونکي ګرځي. همدغي نفس ته په اسلام کي مطمئنه نفس ویل کیږي. څوک چي دهمداسي مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابیږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روح یي پوره اوسلامت د خپل ربښتوني پیداکونکي لوري ته ور رسیږي ، همدي ته اخرت وایی. هغه څوک چي مطمئنه نفس له ځانه سره یوسي نوهغه به تل پاتي ژوند ترلاسه کړي او همدي تل پاتي ژوند ته جنتي ژوند وایی. اوهر هغه څوک چي د مطمئن نفس خاوند نه وي او په ژوندانه کي ددغه ور په لاس شوي وخت غلط استعمال کړي وي او داسي اعمال یی ترسره کړي وي چي دهغه داخلي او بیروني شخصیت یی هم دتباهۍ سره مخ کړي وي نو هغه د مړیني وروسته بیابیا مړ کیږي او په تل پاتي سوځونکي اور کي به سوزیږي ، همدغي ته مونږ جهنم وایو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقیده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کي خپلي سترګي ور ننویستي وي،هغه په همدي فکر کي وه چي ټول مسلمانان به همداسي وي لکه قاسم چي دي. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نیکو اوښه عقایدو خاوندان.... هغي هم هوډ وکړ چي د بارټا کوزین سره یوځاي به اسلام مني ، ځکه نور نو هغي ته د قاسم څخه د زیاتو پوښتنو کولو اړتیا نه وه. هغه خاموشه کیناسته خو په دي وخت کي بارټا کوزین یوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زویه ! ددي معني دا شوه چي تر اوسه پوري چي څومره انبیاء اورسولان راغلي دي،دوي ټول دخداي تعالي غوره بندګان وو ، ددوي هیڅ یو هم پخپله خداي اویا د خداي زوي نه و.»

« بلکل دا ټول د خداي تعالي له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبیان خو په هره زمانه کي او هر قوم ته لیږل شوي دي ، په حقیقت کي په پخوا زمانو کي چي هر نبي یارسول ددي نړۍ نه سترګي پټي کړي دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهیو اویا کم عقلیو په اساس هغوي ته دخداي ، دخداي د اوتارو ، اویا د خداي دزامنو نوم ورکړي دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کي ووینئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم» د خدایانو په څیر منلي دي. حال داچي کیدي شي دا ټول وګړي دخداي نیک خلک واوسي ، په حقیقت کي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د یوه ډول شعور او پوهې خاوندان نه او سي. یو شمیر خلک دالله تعالې له اړخه غوره کیږي چې مونږ ورته پیغمبران وایو. دا وګړي د شعور او پوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته یې ورښئ چې دعقل او شعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهیږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وایو. خو یو شمیر داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپینوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کیږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق او سخت کافر ویل کیږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله علیه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هیڅ بل انسان نه شي رسیدلې. همدا علت د ی چې الله تعالې هغه صلی الله علیه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقیده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقیده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوي کتاب قران کریم تر قیامته پورې د ټول انسانیت له پاره هدایت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنیا هر انسان د یوه امت وګړي ګڼو او هیڅ انسان دبل کوم انسان په غلامی کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغیز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د یو ډول عام فهمه خبرو په څیر ښکاریدې، لږه شیبه وروسته شهزادګۍ په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دروندده میلمه !ما د زړه له کومي پریکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عیسویت پریږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسیدو سره سم بارټاکوزین وویل:

« دا خو نوره هم ډیره ښه شوه ! اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووایه چې دمسلمانیدو له پاره کومو شیانو ته اړتیا ده. ایا مونږ به د صلیب په څیر کوم شې په غاړه کې را ځوړندوو. یا بله څه ؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هیڅ کولو ته اړتیا نه وي، تاسې به یوازې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حیواناتو ته ووینئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي ،تاسې ووینئ یوه پیشو موګک نیسي او وژنی یې، ، خو په حقیقت کې هغه د خپل پاته نسل د پایښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهید مرګ د ټول قوم حیات ګڼل کیږي. مونږ په حیواناتو کې دا لرې وینو خو انسان په خپله په دې حقیقت باندې باور نه لري، ځناور خو یوازې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندي اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینې وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهړدول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دی ، چې وحده لاشریک دی ، او دزمکې او اسمانونو یوآځني مالک دی. انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یی په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شی. همدغې ته توحید وایی. تاسې به یوآځې څو کلیمې وایی. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات درښایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارټاکوزین ته کلیمه یی طیبه وروښوله:

اوبیا یی په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارټا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوي مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یی په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یی هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیچاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یی ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یی د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دی چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندي دي اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره يو ځاې د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسيدلي چې هلته په بوسنيا کې بوسنيايي شهزادګۍ چې اوس حميران نوميده ، يوه ورځ اعلان وکړ ...... چې هغه غواړي په بوسنيا کې د اوسيدو په ځاې اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حميرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان يا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اويا لرې نږدې سيمو ته تښتيدلي و. د بوسنيا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه.او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې يوه اسلامي ښار ته دتللو او همدلته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولي و. کله چې دهغې ددغه تصميم څخه عباس اودهغه لور مريم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تيار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درويشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغيانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بيرته اورنه ته را ورسيد. قاسم د جنګ په ميدان کې بريالي او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د وړپيښوشوو حالاتو د اوريدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلارېې د خپلې سينو سره يو ځاې کړ اوورېرونو يې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې يو زخم پاته و چې هغه يې ارام ته نه پريښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د يوځاې اوسيدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بريښيده لکه ټوله دنيا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بيرته راستنيدو په دريمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ويني او د البانيا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تياروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډيل نه کوي او سمدلاسه به د البانيه په لور روانيږي.

هغه ماسپښين د کوره ووت. اوغوښتل يې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووينې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تيريده او په زړه کې يې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانيه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهيسې چې سلطاني لښکر بيرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زياته شوې وه، دعيسويانو دلښکرو څخه په لاس راغلي د غنيمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کيده. خو قاسم دهرڅه څخه بې نيازه و اويواځې دمارسي په اړه يې فکر کاوه او دبازاره په بيړه تيريده. خو يو چوک ته د رسيدو سره سم يې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره يې سترګې دحيرانتيا خلاصې او خوله يې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل يوا ځنۍ شاهده وه ، دغه عمرتيرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور څخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزيده. خلکو به د سوال کونکي په څير لږ څه دخوراک څښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر همدلته د جومات په دروازه کې ويده کيده. قاسم هغه پيژندله. کله يې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډيره بيړه يې ځان د يوه ډوډۍ پلورونکي ريړې ته چې دا خادمه يې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر يوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پيژانده خو کله يې چې وپيژانده نو سترګي يې داونښکو ډکي شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پريوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونيوله او راپورته يې کړه او غوښتل يې له ځانه سره يې يوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګيرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې ليدنه کتنه هسې يو خداېې معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتيا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصيلي معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرايه شوې سپرلۍ باندې کينوله اوکورته يې يوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غيږ کې د پريوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ويې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه د قاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حيرانه پاته شوه. خپل کار يې پريښنود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتيا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ويې ويل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکينې د قاسم دخبرو د اوريدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه يې په خپله غيږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل يې چې ويې وايي خو داسې بريښيده چې کوم ناليدلې ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بيا دهغې دژبې څخه په ډيره سخته توګه دا څو ټکي را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ايا تاسې مارسي بې بي ته غزاله واييی؟ که چيرې تاسې وايی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بيا ډيره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه او سمدلاسه يې وپوښتل چې ايا مارسي تښتول شوې نه ده ؟ که چيرې هغه تښتول شوې نه وې نو بيا چيرې ده ؟ دقاسم زړه په زوره زوره درزيده ، او په خپل زړه کې يې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خيريت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو . هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت يې وکړ او بيا يې تري وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دي ؟ ته ماته څه ويل غواړې ؟ ...... که مارسی ريښتيا هم نه وي تښتول شوي نو بيا چيرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځاى په چغو چغو ژړا پيل کړه . دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور اوپلار او وريرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلي او ژړل يې . دکور ټولو خلکو په ډيره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه يې ترې وپوښتل. خاد مې د سلګيو په څپو کې وويل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره يو ځاى تللې ده»

دا دروغ دي ، که داسې واى نو بيا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره يو ځاى را پيدا شوې و. د قاسم ورور ورته په ډيره احساساتي توګه وويل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و . دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه. بيا نو خادمې ورته وويل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کيدو وروسته په ډيره ميړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بيا يې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګيډه کې ور ننويسته. ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وينو کې لت پت و او اخري ساه يې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله ......بيا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره يې يوړ ، د دروازې بيرون دهغوې يو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله. ماغوښتل ددې پيښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهيدم چې تاسې چيرې اوسيږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډيرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهيڅچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ.

د قاسم وينه وچه شوې وه ، تک ژيړ رنګ ولاړ و او ديوال ته يې تکيه کړې وه . خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوريدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ويلو له پاره نور څه نه و . په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو.

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره يې وړې وي. که چيرې هغه شهيده شوې واى نوهغو خلکو بيا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ويل يې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پريوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګيډه په توره سورى کړې وه نودهغې څخه دا ډاګيزه کيده چې که هغه بې هوشه واىې نو په هوش کې د راتلو سره سم به يې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه. زه په ډاډمنه توګه ويلې شم چې مارسی بې بي هم شهيده شوې ده.»

دا سې څرګنديده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرينښوول اوبلې خونې ته ولاړ. مارسي دهغه مينه وه . هغه او مارسي څو ورځو کې يود بل کيدونکې و. قاسم ته دهغې سره د تيرو ورځو دليدو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللي وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندی ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیی په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرک او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځاې شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندی وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چرې یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتي و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداي تعالي دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په خير د انسانيت محسن له ياده وکاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ښرګنديږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يې .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزې دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يې . مونږ همدې ته د غم دولت وايو .»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو . دقاسم په اوږه يې لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په خير يې . ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو . مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني . زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي . ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده . زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولي ځوې د ضد په څير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوائې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يې هم تبديل کړې دې . يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم . خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي . ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ورليږلې دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده . اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسی به بيرته ورته را وليږي . لمړۍ خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډاډه نه و . خوبيا يې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې همدلته چپ چاپ ولاړ و . خو بيا يې وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دڅو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ سلطانه ! ماته داسې بریښي چې په اورنه کې یو ځل بیا سازش د پښیدو په حال کې دي. او د قیصر سلطان ددي جال دخپرولو له پاره دسلطان د غیابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پیدا کیدونکو اندیښنو په اړه د خپلو خیالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ یې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځای په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« ته اندیښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات ترلاسه شوي دي. اومونږ د ینې چرې د فوځیانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړې دي ،په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دي رامنځته شوې ، بلکه د ډیرې مودې څخه د سپاهیانو دا غوښتنې مونږ ته را رسیدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هیڅ صورت ډاډ من نه و. داسې بریښیده چې دقیصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر یوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وویل چې هغه غواړي یو ځل بیا د ایدین سیمې ته د خپلو پخوانیو مصروفیتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پریکړه وه او قاسم ددې پریکړې دماتولو له پاره هیڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبیرته راستنیدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ یې دهمغه سره یو ځای تیره کړه.

څو ورځې وروسته قاسم د ایدین خانقاه ته ور رسیدلې و اوشهزاده محمد یو ځل بیا د سلطان ځای ناستې ټاکل شوي و، په اورنه کې ښه خوشحالي وه. د نوي سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تیاري نیول شوې و، تیرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسیدونکې ډیر خوشحاله کړې و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځایو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به یې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کیدې نو د مسافرینو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځای په د راتلونکو شمیره زیاته وه. دینې چرې سپاهیانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ ینې چرې لښکر ځای ته د بازار د دروازې څخه تیریده. په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په یوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډیره لویه وه او نه ډیره کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافله معلومیده ...... په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوي و اود قافلې نارینه اوښځینه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و. هرې چیرې یې خپل پوزکې غوړولې و او په خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخه د تیریدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د یوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه او بیا یې د خپل آس واګې سستې کړې وې. خو د سربیایې پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایی شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

د سربیایې پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې دخپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبې ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یو اځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلې و ډیر ځنډ روانه شوی وه او که نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوځو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: «سهي ده کاکاجانه !.... ځنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده. دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه او په فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده. دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته. ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل. دعباس له پاره ددې سړې کتل د هیلو پر خلاف کار و. ښخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

«درونده مشره !..... ایا ستا نوم «بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو. دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و. خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړ او سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده ...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي. داسې بریښې چې تاسې زه و نه پیژندلم. زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم. ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې ځرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه رابیدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده. ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت. ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را ځرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده. دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه. خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلې. دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده. په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و . ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلې کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و . اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي. اوس نو اربان دعباس پخواني پیژندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و . په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې دخپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده ..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده ....»

« مریم؟ ..... حمیرا ؟ ...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله د شهزادګۍ په نوم غږ کاوه ....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د ځوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده . او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و . خو تر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده . دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي . که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شې، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و . دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و . او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې ځرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د تر لاسه کولو شوق په زړه کې و ګرځید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړی د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې تر څو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل دسراې مالک دهغه سره د ورورګلوۍ اړیکې جوړ کړل

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژند ګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم.....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځاې غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل : زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړې خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړې په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې داډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دي نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي.(عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي.....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچني نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو ورونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

ځو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لونړو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګري و . شهزادګۍ حميرا دخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچني کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتني تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوي ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خو په زړه کې هغه مسلمان مسلمان و.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځاې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه. قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه. اوپخپله بيرته « ايدين» ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده. او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و. هغې هڅه کوله چې خپل ځان را ښکاره نه کړي. هونياډې دهنګری د پادشاه لاړې سلاس د وژنې وروسته د هنګرې د پادشاهي تخت نيولې و. اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و ...... مارسې شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه. په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسی ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځاې ته ورغي اونوي شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کېنه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندي انسان و . هغه د سلطان د نشتوالي څخه ګټه پورته کړه او په ینې چرې کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیرې پخوانې مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوې ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو تړرو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه ترولکې لاندې راوړي. دښار کوتوال هم په هر ځاې کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. ځکه چې هغه دشاهي سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و . او دبله اړخه دمارسې بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړې و .....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندي ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په ینې چرې کې هم درز پیدا شوې و ، او عثمانې سلطنت یو ځل بیا په بنستیزه توګه د ګواښونو سره مخ و . د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوې سلطان دربار ته راغلل اویوځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوې سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځاې دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دینې چرې باغې ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و.

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یواځې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډېر ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورلېږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورلېږی تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډېرې انديښنې وړ و . خو د قاسم او د هغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د لېږلو د خبر سره سم دهغه په سترګو کې دمکارۍ يوه څپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوځې را وبلل او هغوې ته يې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللې دي ، تاسې دهغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي دهغه کورنۍ ته کوم زيان ور ورسوي.» ددې خبرې سره دهغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه اوپه سترګو کی يې شيطاني نښا ځليده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکي و . دهغه دغو پټو ګماشتو دهغه خبره ډېره ښه درک کړې وه. او د هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه دخپلو ځايو څخه پورته شول.

دسليم پاشا دحکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او دقاسم د کور په لور ور روان و . دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و . سليم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړي نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې دخپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځي . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې دبام سر ته وختل. اوپه کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخوانې را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و دريد. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشي او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناسته. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنيانو په لور واوخښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علی اوعمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو .....» خو د زاړه هشام د دروند اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوي ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو تر مخه زرواري فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسي تر مخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکي هشام بن عدي ولاړ دي.

خو څو ثانیې وروسته په بلواګرانو کي دري ځلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه. دهغه مخ د غصي اوقهر څخه تک سور اوختي و. او نیغ ولاړ و. په همدي وخت کي ددروازي یوه دړه را پریوته او دري نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپني ددیوال په څیر دهغوي تر مخه ولاړ و. کله یې چي توره پورته کړه نو د ستوني څخه یې خالصه عربي لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسي و چي دغه زوړ هشام په ځانته ځان د دري ځلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کي ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چي دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چي دغه وګړي په یوائي ځآن ددوي مقابله کوي اوددوي هڅي یې د ناکامۍ سره مخ کړي دي. ځکه د هشام یوي توري د بلواګرانو ځلور توري تم کولي. په همدي وخت کي دکور دیوه سنګر څخه یو غنړیدونکي غشي راغي اودیوه نقاب پوښه په څټ کي ور ونښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندي راپریوت. په همدي وخت کي یو بل غشي هم راغي اوبل نقاب پوښه یې پري را ځملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چي د بلواګرانو دڅو کسو متي یې پري کړي وي، د اسمان سترګو کتل چي دهشام ځواني بیرته راستنه شوي ده. سکینې هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په نښه کاوه اوغشي یې ویشتل. ددي کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کي تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دي کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سربې پري پري کړ. همدا وګړي ددي ډلي د بلواګرانو مشر و. کله چي بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کي یې هغه ځاي پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کي نیولي وه او همل‌ته په دروازه کي ولاړو. او بې زړه اوبې غیرته بلواګرانو پسي یې غړونه کول. نن هغه دخپلي توري د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چي که چیري دهغه زامنو هغه کتلي وای نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلي وای.

خو لا تر اوسه پوري د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللي. هشام د را لویدلي دروازې هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځاي کي و نښلوله د کوم ځآیه چي را غورزیدلي وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پوري هشام پوره ډاډ من شوي نه و. په دي خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډي کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوي خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پرې نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه ددښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډی کور ته یوسو»

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوي مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوي وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوي ټول د ګاونډي کور ته بوتلل شول. دهغوي په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوي و خو دهغه ښځه او یو زوي هملته اوسیدل. دهغوي په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللې و خو دهغوي دبیرته راستنیدو ګواښ موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللې و. خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام هملته په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ.

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالې څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامی خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله څیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د یني چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړي و. دوي ټول په اسونو سپاره ، دوي غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوي ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوي ته هملته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست وواېه ...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشې په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې بریښېده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره میړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهیان یې دوزخ ته ور تیر کړل ، دسکینې د غشو د ویشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهیان زخمیان شوي و ، خو دسپاهیانو شمیره زیاته وه او د زوړ هشام متې نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګیدو وروسته په شهادت ورسید......

دهشام د راپرزیدو سره سم د سلیم پاشا دباغیانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سلیم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سیکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ویره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکینې بې بې هم د غشو ویشتل پرې ښودې و او توره یې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ویره ویره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی یو نقاب پوښه اوتر شا یې سلیم پاشا خپله توره په لاس کې نیولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډیر احتیاط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتیاط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکینه لکه د وږې زمری په څیر د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه یوه ناڅاپه یې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړنې ګذار سره د یوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او دیوې ماهرې تورې وهونکې په څیر په سلیم پاشا باندې حمله وکړه. سلیم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ویره کې لویدلې و ځکه هغه یوطبیب و ، په داسې حال کې چې سکینه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکینې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکینې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکینې پرې د لیونۍ په څیر حمله راوړه. دسکینې توره د طبیب په لاسو ورپریوته اودهغه د لاس درې ګوتې یې پرې کړې او په لاندې فرش باندې یې ترې وغور ځولې. سلیم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څیر رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس یې په تخرګ کې ننویستې و د کوټې یوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکینه یې تر شاوه ، اما سکینې هغې ته و نه رسیده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه میړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکینه و نه توانیده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر یې هم د تورو زخمونه و. یوناڅاپه یې د سترګو تر مخ اسمان و څرخید اوبې هوشه په زمکه راپریوته.

نقاب پوښان ددې میړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسلیم پاشا په لور ورغلل. ځکه سلیم پاشا د لاس د ګوتو د پریکیدو د درد څخه ډیر زیات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې یې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سلیم پاشا د همدې چغو او واویلاو په وخت کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاې شی ؟...... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډیانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یې منډه کړه .....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یې مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ...... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یې دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل...... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و .....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یې په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یې ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه یې هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په څیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یې را پورته کړ ، اوس یې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دطاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمي وه ، دې باوقاره اومیړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پړمخ پرته وه. په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیرهستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشي په وینو ککړ معلومیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کېښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و. را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه، دسکينې سترګې خلاصې شوې، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کېښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل،دهغېد شونډو څخه په ډېر کمزورې اواز سره څه راوتل.« تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې......ژون...ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده.....پلا...پلار جان شهيد شوې دې.....هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه.....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه.....ما.....دهغې..... سر... دار...... زخمې .....زخمي....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه، داغا حسن ملګري اوبه راوړې، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کېښوده، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستونې څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل: « زما ....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

« ميرنۍ ښځې ! مونږ سپاهيان ستا ميړاني ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه ، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه، او دخپل ژوندې پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګمصم خوني ته را ننوتل، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګي په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهيدکيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دلیدلو توان نه درلود ، کوچنیان خپلې مور ته راغلل اودخپلې مور په څنګ کې کیناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واویلا کې کوتې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ژر چې شوني وې یوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبیب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډیر هیلمن نه و. سپاهیانو د برق په څیر منډې وهلې ، سکینې چې کله خپل کوچنیان و کتل نود یو لاس د راپورته کیدو هڅه یې وکړه ترڅو د هغوې په رخسارو یې را ښکاږي. خو ونه توانیده. دهغه پورته کړل شوې لاس را پریوت او هغه یو ځل بیا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه همدلته په دهلیز کې ناسته وه او ویر یې کاوه. د شاوخوا دګاونډیانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکینه تر ډیره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهیانو بګۍ راوړه ، اوبیا یې په ډیر کم وخت کې سکینه د ښار د طبیب سلیم پاشا ځای ته ورسوله.

خو دسلیم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سلیم پاشا کور ته بوځي. په ښار کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نیم که په سترګو کیده هغه هم د ویرې او خوف له لاسه ناارامه معلومیده. بلاخره د سلیم پاشا کور راغې ، سلیم پاشا همدلته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس یې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره یې راوویسته او د سلیم پاشا خادم ته یې وویل:

« سمدلاسه طبیب را وبوله او کنه سپاهیان به کورته ور ننوځي او په زوره به یې راوړي. ته پوهیږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعمیل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکینه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه یې ډیره خرابه او تیزه وه. دهغې سینې ټوپونه وهل.شاید چې هغه خپلې اخرې ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکینې دا حال وکوت نو پخپله د سلیم پاشا کور ته ور ننوت خوسلیم پاشا بیرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په یوې پټۍ تړل شوې و. او څیره یې د زیړ لرګي په څیر ژیړه شوې وه ،قدم یې ډیر سست او وجود یې کمزروې شوې و، خو داغا حسن په ګواښنه باندې د هغې زخمي ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله یې چې دسکینې مخ ته وکتل نو هوش یې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بیرته راژوندۍ شوې اوغوارې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې مریضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسیدلې دې. دغې غیر متوقع او نا څآپي پیښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډیر غور سره د سکینې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکینې پټې سترګې هم و غوړیدې اوپه سلیم پاشا ورونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سلیم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلې و خوبيا هم دهغه دسترګو د ليدلو وروسته ساه ورکونکې سکينی ډيره زياته حيرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس يې راپورته کړ او غوښتل يې دسليم پاشا په لور د اشارې کولو په ترځ کې څه ووايي. خو په هغې د مرګې څپه راغله او هملته يې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا يوه عجيبه معما وه ، هغه ته داسې ښکاره شوه چې سکينې په خپل اخري وخت کې غوښتل سليم پاشا طبيب ته څه ووايي. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکينې طبيب پيژندلې و ، کله چې سکينې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سيني څخه يخ تپ راووت ، هغه ډير غمژن او پريشانه و ، دهمدې پريشانې په وخت کې هغه دسليم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهيانو ته يې د سکينی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله يې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بيرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتيارو بدله شوې وه ، دهغوې ميړنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحاليو ملګرې سکينه هم په هديره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نيکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبيرته راوستلو له پاره ايدين ته تللې و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو يو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان يوځل بيا هوډ وکړ چې بيرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانيدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابيرون کړي اوبيرته يې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزيادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وريځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس يې په زړه کې را و ټوکيد،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پيښې په اړه ټول هغه څه چې يې کتلي وي په تفصيل سره وويل ، هغه دګاونډيانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پيښې په اړه تفصيل ويلې و. او ورته يې ډاګيزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ويلې و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکيدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ويلې و چې طبيب سليم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسليم پاشا د طبيعت او د لاس د زخمي کيدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدين او سليم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړيکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنټرول لاندې راغی ، سلطان د راتلو سره سم د بغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د یني چري ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یو ځل بیا د امن او سکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندی و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلی و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلی و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنټرول او حکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږي څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې او کومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې توري ، نیزې ، کمانونه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شو کولای دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟ او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرره انسان دې خوبیا هم یو اروپایی او عیسوي نژاده وګړی دې نو په دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« دروند ه دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شي او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلی دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډېره حيرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه يوازې زما دوست يې بلکه مسلمان ورور مې هم يې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟...

د قاسم په خبرو کې رېښتيا هم حيرانتيا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووايه نوقاسم دحيرانتيا څخه يو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وويل:

« په ما کې دا بدلون زما د وريرو مريم اوحميرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وريرې ډېرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکريم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره يو استاد هم نيولې دې ،ته خو کله زمونږ کور ته راشه....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه يو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډېرې حيرانتيا له وجهې يې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حميرا او مريم درې واړه پيژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم اېښودې و. هغه به د بوسنيا هغه شهزادګۍ څنګه له ياده ويستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ يې د يني چرې د پنځه زره کسيز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حيران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسيدلي دي. اوبيا د اربان سره يوځاې دوې ټول په يوه محله کې اوسيږي. دهغه سترګې دحيرانتيا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ يې افسوس کاوه. هغه اربان له ځانه سره واخست او په يوه قهوه ځاې کې ورسره کيناست او تر ډېره پورې يې ددې بوسنيايي نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وويل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره يو منجنيق شکله توپ جوړوي اوتر څنګ يې غواړي دسلطان سره ووينې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحيرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به يې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته ورې. هغه د اربان څخه دهغه د اوسيدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه يې ترې رخصت واخست چې هغه به نيغ په نيغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوې. ترڅنګ به يې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د يوې اوږدې ليدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ايجاد په اړه يې هم ورته تفصيلی معلومات ورکړل. سلطان ډير زيات خوشحاله شو او په پوره شوق سره يې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم يې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه يې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمين يې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ويلي و. خو دبوسنيايي شهزادګۍ اوعباس په اړه يې ورته هيڅ و نه ويل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدايت په اساس همدلته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار يې پيل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنگر اربان په پوره درنښت سره د سلطان په خدمت کې حاضر کړل شو. دا سلطان خاص دیوان ځاې و. اوپه دې ځآې کې د سلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و. اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و. سلطان د دې اهنګر د ښه راغلاست له پاره د خپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده. ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې د قیصر په دربار کې حاضریده خو د مسلمانانو د سلطان په کتلو سره د هغه د زړه څرنګوالې بدل شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته د نورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مراد خان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و. په همدې خاطر یې د سلطان په خندا کې د خپل ځان له پاره د خپلولۍ ځپې وکتلې ، سلطان د اربان سره د خبرو په وخت کې وویل: « مونږ د خپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې ځلورو میاشتو را هیسې دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږ سره یې د کتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې.»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ. هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......د خانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وي... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم. خو فقیر د هغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې د سلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې.»

د سلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او د هغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله. خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر دفن قیمت نه شي ګرزیداې ،خو بیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي.»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و.

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو. او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي. هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوې یوا ځې څو میاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور بښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسين او ستاينې احساسات را پيدا شوي و. دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه يې لاس کېښود او ورته يې وويل:

« واي قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز ميلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستايلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډېرې ښې و لګيدې. ترڅنګ يې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوريدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د يوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هرډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه يې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرءت باندې هم حيران و او دسلطان په فياضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغي او دده ټول حواس يې رابيداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاې کولو وروسته وويل:

« دروندە سلطانه ! سليم پاشا طبيب د ډېرې مودې د ناروغتيا وروسته غواړي ستاسې حضور کې بارياب شي.»

دقاسم له پاره د طبيب پاشا نوم اوريدل يو ډول احساساتي پيغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت يې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډه ډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه د څه وخته راهيسې عليل او ناروغه شوې دي او کله يې روغتيا پيدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهيسې دسليم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سليم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندي شو ، هغه د يو ځل بيا شاهي سراغ رسان کيدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به يو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلوموي ، خو نن په ناڅاپي توګه سليم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلي و.

کله چې سليم پاشا خاص ديوان ته را ننوت نو د ادب له مخې يې سر ټيټ کړې و، دسلطان مخې ته په رسيدو سره يې سر اوملا دواړه ټيټ کړل. خو کله يې چې سر راپورته کړ نو سترګې يې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په ليدلو يې زمکه د پښو څخه و تښتيده ، پښې يې په لړزيدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پريوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حيرانتيا سره کتل.

دسليم پاشا د څېرې رنګ اوښت را اوښت. او په غير ارادي توګه يې خپل زخمي لاس چې په پټۍ يې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پيل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوځه ډول زخمي شوې دې؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلي و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلي وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ...... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او دبدن ویښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. ځکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یی په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یی په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یی سره ورغلې وې. ځکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځاې کولې. ځکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ اینبودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«دورنده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یواځې اویواځې د الله تعالې حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښي چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دي.....ددښمنانو په برخه دې وي پرې شوې خو به نه وي ؟اوریدلې مې دي چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوې واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، ځکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوي و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. ځکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

«دورنده سلطانه ! .....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسي په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یی دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپي لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یی فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړانديز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوې دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي....»

قاسم خبرې کولې او د سليم پاشا پښې د ويرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله ددرې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوې پاڼې په څير زيړ ګرځيدلې و، او د پادشاه سترګو ته د کتلو په ځاې يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ.دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... پښې دې ولې لړزيږي...؟داسې برېښې چې ته هم دهغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

د سلطان خبرو د سليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه !ماته دغه دربواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلي و چې هغې دحمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک ښرګند کړې و. د سليم پاشا حالت هم هره ګړۍ خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې د سليم پاشا دي او که د بل چا.......»

د قاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مرادخان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپې حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغې او دسلیم پاشا په څټ یې ور کېښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کې یې ور ننویست. دهغه رازونه راڅرګیزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ یې په یوې کوچنۍ ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایي میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه. قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره دشهزادګۍ کور ځلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په یوه ځآی کې کیناسته ، عباس د احساساتو او خوشحالیونه په ډک اولړزانده اواز وویل:

« حمیرا لوري !وګوره ! ..... ستا زلمي په خپله راغي ، زه ښه پوهیږم چې تا ته دهمغې لمرۍ ورځې څخه د قاسم سره مینه پیدا شوې ده ،نو اوس چیري پټیږي ؟»

د حمیرا څیره د حیا اوشرم څخه د انارو د ګل په څیر و ګرزیده . سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه . خو عباس هغه د لاسه و نیوله « لوري ! ځې چیرې ؟ همدلته کینه ، دومره موده وروسته قاسم یوځل بیا زمونږ کورته راغلي دې اوته تري تښتي ؟ خوشبوی او محبت نه پټیږي ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلي یی . »

حمیرا د شرم څخه ویلې کیده . اوعباس یی لاس کلک نیولې و ، بیا یی وویل:

«کاکا ! تا زما ددعاو اغیز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغي . ته زما لاس پریږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک څښاک غم وکړم .»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډیر زیات اغیزمن شوې و ، ځکه هغه هیله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځایه پورې ورسیږي . هغه خو د خپلې مارسي « غزاله » سره مینه کړې وه . خونن یی په زړه کې شهزادګۍ حمیرا د مینې شمه بله کړې وه . خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مینه سپره وه . هغه ته داسې بریرښیده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفایی کوي . ددې وروسته چې هغه ځومره وخت ددې خلکو سره کیناست په همدې احساساتو کې سوزیده ، او د حمیرا مینه یی د سترګو غورزوله . ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بیرته کورته ستنیده نو حمیرا ورته وویل:

« دورنده سالاره ! ..... ته ماته ډیر ورک ورک معلومیدې . داسې ډاګیزه کیږي چې ستا په زړه کې د بل چا د مینې چراغ لمبې وهي . نو که چیرې زما له خاطره تاته کوم تکلیف در رسیدلې وي نو دزړه نه در څخه بښنه غواړم .»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حمیرا په هغه پوه شوې وه .هغه یو ځل بیا وښنت . له یوه اړخه دمارسی یاد هغه ځوراوه . خو دبله اړخه کوم غیبي ځواک هغه دحمیرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه یی وویل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتیا نه لرم . ما پخوا د یوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تیارو کې ډوب شوې دې ، ته ډیره درنه او محترمه یی . او زه تاته په زړه کې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غواړم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته يوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او هغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دی؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را ځلیدلی و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل : « هغه شهیده شوې ده . د اسلام دمحبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهي دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دی. ما خو په اسلام کې اوریدلي دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غواړم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت او عزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. او دخپلې غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. د اوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستري ستري کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، د قاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟ اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم ......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار او پلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دی او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوي زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . او قاسم هغه د غزالي د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذي وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذي په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې د خپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه د هغه استاذې ورته وویل چې د غزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوي استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به د هغه جاسوس څه ډول د غزاله خبر تر لاسه کړې و . ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړی کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې د غزاله د یادونو په فکرونو کې ډوب و . خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نو د هغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترځنګ به یې شهزادګۍ حمیراهم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر د هغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان د خرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و . په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي او د سلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کیږي خو دوه ځلې د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت د کیناستو کار ، په تاریخ کې ، یواځې د سلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د څلوېښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوي ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې د قسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سر چینه ګڼل کیده. د سلطان له پاره د هغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و . خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود . البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو . قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا د هغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنگر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باریو په واسطه دا کلا ډیره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنی جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پیل کړې و ، د فورنت د فتحه کیدو وروسته د موریا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطین او تهامس له پاره دسلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موریا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه دعثماني سلطنت پخواني دښمن « هونیاډې» دخپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې دماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و. دهغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورایه ځلیده. په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زیاتو کوښښونواتیا زره وسلوال فوځ تیار کړ او د ډینوب د دریاب څخه تیرشو او د سربیا سیمې ته ور ننوت. دلته دسربیا او بوسنیا خلک یو ځل بیا دهغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې دسربیا او بوسنیا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و. خو د هونیاډې هڅو ددغو دواړو سیمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، اود مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ میدان ته راښکل. د ځواک دا ازمیښت د «کسوه » په میدانو کې تر سره شو. په دغو سیمو کې نژدې شپیته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان دسربیا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه. اوهغه یې دخپل خان تابع کړې و. دا ځل ددرې ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجري کال یا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان دهونیاډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه ددغه ستر جنګ په پایلو کې دسربیا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. دا ځل سلطان دسربیا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څیر قاسم بن هشام په پوره میړانه ګډون درلود. اوس نو هغه یوازې یو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څیر د یوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه دخپلې لور نوم «غزاله» ایښې و خو کله کله به یې ورته مارسي هم ویله.

دکسوده دجنګ دپاې ته د رسیدو وروسته سلطان ، سکندر بیګ ته دهغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرایمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر یې په البانیه باندې حمله وکړه. خو دسکندر بیګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانیه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزیده ، دهغې سیمې د تاو راتاو درو او غرنیو موقعیتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګیدو فرصت په لاس ورنه غې ، په دې اساس د زیاتو هڅو سره سره بیا هم سلطان البانیه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام په پنځمه ، یا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهیز او تکفین یې ددې سلطنت په پخواني پایتخت « بروصه» کې تر سره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به یې نه نیوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ایښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هځو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصیبت تیرولو وروسته یو ځل بیا واده کولو ته تیار شوي و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مریم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر ، دمریم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره یو ځاي اوسیدل. قاسم اوس یو ډیر پوښ او ذهین انسان ګرزیدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثاني دمړیني په وخت کې نژدې دیرش کالو ته رسیده. خو دهغه پوهه او زیرکتیا د فوځ د ډیرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانیايي کنیزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوریده. کله به یې چې مارسی را یاده شوه نو ډیر غمګین به شو. دخپلو همدغو یادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهین یادګار ته ورته او هلته به په همغه ځآیو کې چې مارسي به روسره په کې کیناسته، کیناست او پخواني یادونه به یې راتازه کول. دسلطان د مړیني وروسته قاسم ته هم پوره تکلیف رسیدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په یني چري کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د یني چري د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نورګڼ شمیر دوستان یا شهیدان شوي و اویا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانیو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه ریاض بیګ تر اوسه هم په یني چري کې موجود و. دسلطان د مړیني څخه سکندربیګ ډیر خوښ شوې و او دډاډ ساه یې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسیدلې و ، هغه یو ډیر ذهین او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسیا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کیناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر یویشت کاله و.

******

یادونه: «ددرویش پادشاه» لمړنۍ برخه پای ته ورسیده.

قریب الرحمن سعید . (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې »

داخل کله چې سلطان محمد خان په تخت کیناست نو عمر یې تر دوویشت کلنۍ پورې رسیده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر یې یوائې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړینې سمدستي وروسته د سلطنت اراکینو هغه ته د سلطان دمړینې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسیا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کیناستو مراسم هم تر سره کیدونکي و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم څوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اینښودونکي پخپله (عثمان خان) و چې د « غیاث الدین کیخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړیږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې یوسلودیرش کاله پخوا هغه وخت کیښول شو چې په ۱۳۰۰ عیسوی کال تاتاریانو په کوچنۍ اسیا یرغل وکړ او هلته یې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدین) اوبیا دهغه وروسته د هغه زوې غیاث الدین کیخسرو ووژه. غیاث الدین کوم زوې نه درلود ، یوازې یوه لور یې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکینو په یوه خوله او یوې راې سره عثمان خان د قونیا په تخت کیناوه او دخپل پادشاه په خیر یې و منود. په دې توګه د « اسرائیل بن سلجوق» د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې یې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عیسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې یې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عیسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقیانو پادشاهي وه ، دهغوې نیکه اسرئیل بن سلجوق نومیده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ اینښوونکي عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګوري په سیمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پیدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدین سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمیړاني اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطینی د سرحداتو جاګیر ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدین د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنګیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پرېښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پرېښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور وارېده شوي وو. دوې چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړیني نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوې د ارطغران خان او دهغه د ورور «دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ورننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکنې لاندي لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړیني وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ورننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځې ډلې په جنګ کې را ګیر څرګندي شوې. هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوې یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځاې دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پرېښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوې د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لوری یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور بانښه. ارطغرال اودهغه ملګري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکری کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندې دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځانګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړې . او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي» کیښود او هغه یې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه...... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ اینښوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده . سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کیښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته اوپه کوچنۍ اسیا کې ملوک الطوایفي حاکمه شوې وه. عثمانیان یواځې دبازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګیدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یواځې د عیسویانو پر خلاف په جنګ راښېتي و . په دې وختو کې د قسطنطنیې پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړې. ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنۍ اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسیا کې د بازنطین سره یواځې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلې پاته شوې و . د بازنطیني سیمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه د اسلام د تبلیغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبردارۍ په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړني سپه سالار عثمان ته د« نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکې د جارې کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ دپادشاهۍ نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان دسلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې دپرلپسې مړینې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پاې ته درسیدو سره سم د ال عثمان حکومت پیل شو . خو یو شمیر سلجوقي امیرانو لکه (دکرمانیا امیر) عثمان ته په ډیره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه یې خپل رقیب ګاڼه . همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانیا دامیر تر منځه د جنګونو یوه نه پاې ته رسیدونکې لړۍ و نښته . اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځایو تر منځه هم همغسې جریان پیدا کړ . عثمان د اسلامی حکومت بنسټ کیښود او په ۱۳۰۱ کال یې د « ټایئکومیډیا» سره رانښتې د «قیون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنیا دشاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډیره ستره بریا تر لاسه شوه . او تر شپږو کالو پوري یې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پوري و غځیده . هغه په خپل ژوند کې په دري محاذونو کې په یوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی .... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف .... بل ...د تاتاریانو پر خلاف . .. دریم .... دبازنطیني فوځونو یعنې د قسطنطنیې د پادشاه پر خلاف.... په ۱۳۰۷ عیسوي کال کې عثمانیانو دبروصې ښار کلابند کړ ، دا ښار په قسطنطنیه کې د کوچنۍ اسیا په نامه یادیده . دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو یې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عیسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کیښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څیر دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړینی څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه . همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم یې وکړ چې دمړیني وروسته یې په بروصه کې خاورو ته وسپاري. تر څنګ یې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پایتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصیت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو .

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاریخ لیکي چې:عثمان خان د عثمانیه دولت لمړی تاجدار و . هغه هیڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کلیمه نه استعمالوله . دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امیر کلیمه استعمالوله .د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکي عثمان واده هم په ډیره په زړه پوري توګه تر سره شوي و . هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سیمه کې یو خداې پالي عالم او درویش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسیده ، عثمان به دخپلې ځوانی په وخت کې هلته ډیر ورته ، هغه یوه ډیره ښایسته اوحسینه لور درلوده چې (مال خاتون) نومیده . یوه ورځ په ناڅاپی توګه د عثمان سترګې په دغه پیغلهٔ و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پیغام ور ولیږه خو « اوه بالي» د یوه درویش او د سلطنت د امیر تر منځ د توپیر په پوهیدو باندې دا پیغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پوري د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ . په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هیله ښرګنده کړه . خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې یوه ورځ را غله چې عثمان هملته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و یو عجیب او غریب خوب یې وکوت . « ویې کتل چې یوه سپوږمۍ د اوه بالي دسینې څخه را ووزي او کرار کرار ترې د څوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بيا د عثمان په سيني کې ور ننوځي ، بيا د هغه اړخه يوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستريږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځايونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دريابونه دجله ، فرات ، نيل او ډينوب را بهيږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې يوه تيزه هوا راپيدا شي اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د يوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لويو وچو د رابوځاې کيدو په نقطه کې پروت دې ، او د يوې ګوتې په څير را ځرګنديږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نيلم ځاې په ځاې شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې يو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بيداريدو وروسته يې خپل خوب اوه بالي ته بيان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه يې يوه غيبي اشاره وګڼله او د خپلې لور « مال خاتون » نکاح يې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نږدې يونيم سل کاله مخته ليدلې و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کيدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لويو وچو د رابوځاې کيدو نقطه د قسطنطنيې ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نيکونو کې د عثمان خان يو زوې « اورخان » هم د يوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم ياديږي، دا عثماني سلطنت دويم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدين داسلامي علومو شوقي و تر څنګ يې د تصوف اوفلسفې سره هم ډيره مينه درلوده ، هغه ډيره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړۍ منظم ، په دريشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځايو کې اوسيدونکې فوځ « يني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو . دهغه سره په دې مشوره کې « قراخليل» هم شريک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظميدل او په ځانګړيو کاليو هم سنباليدل، خو دا کار به يواځې او يواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کيده . د روميانو او يونانيانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسيدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګاني ټاکلې شوې وې او د رخصتيو رواج هم دهمغه له وخته پيل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او ياد تلپاتې عسکري تمځايونو آند له چا سره نه و . په دې اساس دا کار تر ټولو لمړۍ اورخان د خپل مشر ورور علاوالدين او خپل دوست قرا خليل په سلا سره تر سره کړ . هغه ټول هغه ځوان عيسوي بنديان چې په مختلفو جنګونو کې يې نيولې و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځايو کې واچول او يو باقاعده فوځ يې ترې د « يني چري» په نامه جوړ کړ .

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال يعني په ۱۳۲۶ عيسوي کې د « ټايئکوميډيا» په سيمه ولکه وکړه ، بروصه يې خپل دارالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطين په اسيايي مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه يوازې د « نائيسيا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنيې نه وروسته دويمه درجه ستر اهميت او ارزښت درلود . د قسطنطنيې پادشاه « قسطنطين» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډيرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډير کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عيسوي کال يې هغه فتحه کړ او د خپل سلطنت يوه برخه يې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطولیا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځاي خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۲ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یې د قسطنطنیې د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیې سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطولیا او شام پورې غځیدلي و اوس یوائې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیې د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یې خپل شپږزره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یوځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیولوګس» یعنې ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن» په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیې د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ور ولیږل. جان پلیولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یې د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځاي په ځاي کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یې د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د « ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولې باندې یې ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو په تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپاکې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحي اروپا کې یې د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یې دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړۍ پیړۍ مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولي و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټې کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یې په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شوربا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یې ډېره نږدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یې تل دخپله ځانه سره یو ځای ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوی (مرادخان اول) دڅلوېښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمینیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړی ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکې لړۍ یې پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پای ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یې د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړی د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یواځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یې بله کلا د « کرک کلیسې » ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یې د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یې هغوې ته ډېره بده ماتې ورکړه.

پایلې یې داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستي خپله وسله په زمکه کې کیښوده اوپه دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې . ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یې په « فلیپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطینې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحي حکمرانانو دبازنطینیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه . لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي . دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډېره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده . دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه . اوبیا یې درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه .د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین دشاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یې روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یې د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډېره دښمني روانه وه . شهنشاه په ډېر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه . خوبیا یې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه . اوبیا چې کله بیرته د « وینس » څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوی « اډرونکس » بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و . دهغه تر ټولو کوچني زوې شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځای شوې و ، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوې په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلې او ور واچوله او ړوند یې کړ . اوبیا یې وریسې وواژه ، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده . بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال « افرینوس » په مقدونیا باندې یرغل وکړ ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و . دهغه ځایه « کوالاډروما » او « سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته ، « دردار ددریاب » څخه تیر شول ، مراد سربیا ، البانیه ، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول . د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته ورالدې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته . اوبیا یو په بل پسې « مونا ستر » او « صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه ، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور « نفیسه » دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو ، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې تر منځه نښتې پیل شوې ، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو .

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو . په دې اتحاد کې سربیا ، بوسنیا ، بلغاریه ، البانیه ، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو . په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و . مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځای ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندی حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده ، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د « کسوده » په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاې ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سر بیایی امیر « میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه ، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ . او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو دهغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه او په خپل هدف کې د بريالېتوب وروسته يې د تيښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت ميلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او دسربيا پادشاه «لازار» ونيول شو او دمراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شيبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. دمراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پاې ته ورسيد. شهزاده بايزيد يلدرم په تخت کيناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده يعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره ميړانه ښوولي وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکي له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې دسربيا پادشاه لازار هلاک شو نودهغه وروسته لاړې ستيفن دسربيا حکمران وګرزيد، هغه خپله خور شهزادګۍ ډيسپينا د بايزيد په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره يو ځاې ګډون کوي. اوبيا هغه دخپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بايزيد د قسطنطنيې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بايزيد شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفيا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پيښه منځته راغله چې پخپله عيسويانو په عيسوي فلاډلفيا باندې يرغل وکړ اوهغه يې فتحه کړه اوبايزيد ته يې حواله کړه، د بايزيد په وخت کې د ايدين، امشا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بايزيد د قيوس په جزيره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانيا هم د بايزيد د تورې څخه خلاصې نه شوې، بايزيد په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنيه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي يې اوه مياشتې دوام وکړ خو بيا چې کله بايزيد ته د هنګري دپادشاه سجسمنډ چې د هونياډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتيا پيدا شوه نوپه دې خاطر يې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پاې ته ورسوله. دسولې شرايط يې هم ډير سخت و. دکلني خراج له پاره ديرش زره طلايي کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره يې په قسطنطنيه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بايزيد له اړخه يو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکليسا تر څنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنيې دقيصر په مينول کې يې دښار اوه سوه ځآيونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ يې دغلطې نيمايي برخه هم بايزيد ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهيسې عثمانيانو قسطنطنيې ته د استنبول نوم ورکړ.

بيا واليشيا فتحه شوه اوبيا يوپه بل پسې نائيکوپولس او بلغاريه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بايزيد غوښتل په هنګري باندې يرغل وکړي خو يوناڅاپه د کوچنۍ اسيا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانيا امير يو ځل بيا بغاوت وکړ، بايزيد يلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانيا دامير سره وجنګيد خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بايزيد لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوريدو سره سم بايزيد په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانيا امير ته يې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانيا دامير دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بايزيد يلدرم نه مخته ټولو عثماني اميرانو ځانوته د امير کليمه استعمالوله. خو بايزيد په لمړي ځل دمصر دعباسي خليفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختيار کړ.بايزيد دنورو حکمرانانو په نسبت عياش طبعه انسان و. هغه دخپلې ښځې (ډيسپينا) په ترغيب سره د شرابو څښل هم پيل کړي و. په همدې وخت کې يو ځل بيا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عيسويانود اتحاد له پاره هلې ځلې پيل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کليسا په ځاي دروم د کليسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډير ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانيال د درياب څخه د را تيريدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه يې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تيريده نو دجرمنيانو ځانګړی فوځې ډلي هم وروسره را يو ځاي شوې ، دا د ټولې عيسوي نړۍ اتحاد و. هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربيا ته ورسيد نو هغه د بايزيد دوست او فاداره ملګري لارډستيفن باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه يې په سربيا کې ډيره وحشيانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره برياليتوب سره د «ستيډا» ، «ويدين» او « ارسودا» سيمي تر ولکې لاندې راوړې او ځان يې د نائيکوپولس» سيمې ته ورساوه. او هغه ښار يې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائيکوپولس قومندان « يوغلان بې» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بايزيد به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسيږي، او بيا همداسې وشول ، بايزيد د برق په څير خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائيکوپولس ته ورساوه. فرانسويانودا ګمان هم نه کاوه چې بايزيد به دومره ژر دلته رارسيږي ، هغوې په دې آند و چې بايزيد به د ابنای فاسفورس څخه د تيريدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۲۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بايزيد يلدريم د «کانټ ډي نيورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډير ستر اومشهور صليبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهيده چې د ترکانو نوميالۍ ډلې په يوه غير منظم او لړ.روزل شوي فوځ سره يو ځاي کيږي او بيا په ډيره ښه توګه جنګيږی. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضايع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خوپه صليبی اتحاد کې ورګډو د نورو هيوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زيات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربيا پادشاه د بايزيد په ملاتړ و جنګيد. عيسايي فوځونو ته ډير زيات زيان ور وا وښت. اوبايزيد دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعيسايانو په لاسو شهيدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عيسويان و نيول اود ټولو د وژلو حکم يې ورکړ. په دې بنديانو کې کاؤنټ ډي نيورس ، او ځلوريشت نور عيسايي امرين هم شامل و و. خوبايزيد هغوې پرېښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوي د تللو د مخه يې د کاؤنټ ډی نیورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهیږم چې ته دخپل هیواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستاددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ويريدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوي په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه یم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسیږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و وينې. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټرواردين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ترون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل » ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانبار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندې حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايي ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتې پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د «ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين دديوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسلطنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و. بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او دهمدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو ښار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوې ارطغرال مامور شوې و. ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږ لکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې د کلا بندشوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنستېونه وکني، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنستېونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه. ګوډ تیمور د خپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوې ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل، په دې وخت کې بایزد د قسطنټنیې په کلابندۍ بوخت و. د دې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پاې ته ورسوله او د توپان او وسیلې په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره د دواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه. او بلاخره اسمان د دواړو اړخونو تر منځ د هغه دردونکې او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې د دواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار «انګوره» کلابنده کړه، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم د تاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و. تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول، هغوې هم د جنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځاې شول، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلی دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوې و هلته اوبه ډیرې کمې وې، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندی له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوې چې ژوندی پاته شوي و هغوې هم د تندی او لوږې له لاسه بې هوشه وو. کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکرګاه باندې د ګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده، د هغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو گرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنگ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه وچې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انگورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (گبن) ليکي چي دې جنگ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادگار پريښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنگ په وخت کې گڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملگرتيا پريښوده ، په دې توگه بايزيد دگوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يو اځې دلس زره يني چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمودخان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنوڅخه چې په جنگ کې شريک و درې کسه ژوندی پاته شوی و . دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوگرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسی دکرميا په لور وتښتيد . شهزاده موسې ژوندې و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنگ کې وژل شوې وي ، د جنگ د پای ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او گوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانگورې د جنگ نه وروسته په ډاگيزه توگه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت ټول باج ورکونکي رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و . دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانگورې په جنگ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبايزيد د بندی کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و گرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنگونو پيل وکړ. اخري سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و . او په دې توگه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو . دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول » په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوې « دویم مرادخان » په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوې سلطان « محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې......

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي یزید » څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و ، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنگر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړې او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د**۸۵۵** هجري کال د محرم الحرام دمياشتې په پنځمه ،يا د **۱۴۵۱** عيسوي کال د فروری د مياشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو . دهغه تجهيز او تکفين په پخوانی پايتخت «بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړيني وروسته دهغه زوي شهزاده محمد دکوچنۍ اسيا د «ايدين» په رياست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر يوشت کاله او څو مياشتې و . ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړيني خبر ور ورسيد نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه يې داخبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مينه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانيال ددرياب څخه راتير شو او اورنه ته راورسيد. همدلته يې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان گرزيدلي و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمير مينه وال يې وکتل. ملکه سروين چې د سربيا د پادشاه لارډ ستيفن لوروه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد ميرنۍ مور وه... دخپل ميرني زوي شهزاده محمد په تخت کيناستو باندې ډيره خوشحاله بريښيده . دملکې سروين د ګيډۍ نه د شهزاده محمد يو ميرنی ورور هم پيدا شوې و خو په دې وخت کې دهغه يواځې اته مياشتې و . دملکې سروين نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو . دوې د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره يې هرډول تياري پيل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کيناست خو دواړه ځله يې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بيرته پريښودې. لمړۍ ځل يې د لارډسلاس او هونياډۍ د تړون ماتولو په اساس او دويم ځل په ښار کې د يني چري د بغاوت له امله . دواړه ځلې يې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبيرته راستون شوې. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا انديښنه راپيدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتيا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت ترلاسه شوې و هغه وخت خبره بيله وه او اوس چې ددويشت کالو په عمر کې ورته يوځل بيا سلطنت ترلاسه شوې ، خبره بيله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره يې هغه ته ښه راغلاست ووايه. تاريخ ليکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته وويل: «راځه.....قاسم بن هشامه راځه.... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دې. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزيدلي يم. ته خو پوهيږې چې زما په اوږو ځومره ستر بار اچول شوې دې ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډير ځواک او توانايي راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتيا وکړې .....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حيران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کينول شوې و . قاسم ته داسې محسوسيدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصيت کې هم ډير بدلون راغلې و . دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وينه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره يوځاې په سلطاني تخت باندې دکيناستو اراده لري. په دې خاطر يې پخوانۍ دوسته له ياده ووېستله او په ډير ادب سره يې وويل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څير تاجدار باندې وياړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډيره ستره کارنامه تر سره کوي .....تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ داسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبيک وايي.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له ياده ويستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره يوځاې يې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته وويل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له ياده ويستلې شو خو د ينې چرې د يوشمير ډلو بغاوت له ياده نه شو ويستلې. دهمغه بغاوت په پايلو کې ستا پلار او ورندار هم شهيدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت يې په ينې چرې کې د بغاوت اور بل کړې و انديښنه لرم. هسې نه چې دا خلک يو ځل بيا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړې ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکيدلو انديښنونوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ينې چرې په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلوميږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان يوځل بيا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړينه بريښيده. ځکه دسلطان مرادخان د مړيني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په یني چري کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یی وویل:

دروند ه سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوې نه غواړی ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خو داسې خلک هر څوک چې دي ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنیی د پادشاه روزل شوي او لاسپوڅي عناصر او ځانګړی خلک دی»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یی دهغه څخه اجازه واخسته او بیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یی په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران او سپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه او غځیدلې برنډه وه. ددې ځای څلورو خواو کې د غونډی ګڼون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه اومحبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګیډۍ یی د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډی نه وې پرانستې چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپی شور او غوغا جوړه شوه ،ملکه سروین په خپل ځای ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکې راپیدا شوې. لږڅه په قهر او غصې سره یی حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دي ؟ .... چې زمونږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي .....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یی راوړئ...»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور ښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایو کې سره خوزیدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو یو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نیولې و او د سلطان مخې ته یې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونوکې کوم څیز نیولې و چې په کالیو کې یې را تاو کړې و. داسې بریښیده لکه خواجه سرا چې کوم تیخور ماشور را خستې وې. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته یې په واویلاو پیل وکړ او ملکې سروین مخې ته ورغې او په مخ وهلو یې لاس پورې کړ ، ملکې هغه د پخوا څخه پیژانده او د هغه په دې کار باندې ډیره حیرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې د هغه په لاسو کې تیخور ماشوم وکوت نو ولړزیده ، هغه هر څه له یاده وویستل او په ژړا یې منډه کړه او د خواجه سرا لورې ته ورغله. د هغې زړه په زوره زوره دربیده. یقیننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پیدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمد خان میرنې ورور و چې تر اوسه یې شیده خوړل. او ملکې سروین د ګیډې څخه را پیدا شوې و . ملکه زیږ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې یې د هغه دلاسو څخه را واخست.

دې پیښې په دربار باندې عجیبه اغیز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې د ماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګیرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروین د تیخور کوچنې لاش پروت دې. په دې وخت کې د سلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوویشت کالو پورې رسیده . هغه ددې حالاتو څخه سخت اندیښمن شوې و . هغه په دې نه پوهیده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پیښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نو یوه زړه شکونکې چغه یې ووهله او ټول وجود یې په لړزان شو . ملکې وکتل چې د هغې تیخور ماشوم چې عمریې اته میاشتې و وژل شوې دې. دا څه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شیبه مخکې خپل د غه نوې شهزاده په خندانه خوله او خوشحالۍ سره پرې ایښې و اودلته راغلی وم. لږه شیبه مخکې د غه نوي شهزاده د خپلې مور سره لوبې کولې ، بیا دا هر څه څنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونیوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرینو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه یوه مور وه او کوچنې شهزاده د هغې د زړه ټوټه وه. سلطان په ډیر بد حالت کې واقع شوی و . دا د هغه د تخت د کیناستو لمړۍ ورځ وه . ناڅاپه یې په زړه کې را وګرزیدل چې د خواجه سرا څخه حقیت معلوم کړي ، په دې اساس یې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هر څه ،څه ډول مخته راغلل ؟...... مونږ ته حقیقت ووایه .... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته ولیږو او د خپل د غه کوچنی ورور بدل واخلو .»

د سلطان د خبرو په اخري الفاظو کې غورس و . خو د خواجه سرا د خبرو په اوریدو سره د سلطان د پښو لاندې زمکه و تښتیده ، سمدلاسه را کوز شو او په زمکه و درید او بیا لږه شیبه وروسته ټول دربار د هغې څپیړې اواز واورید چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ویلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچني شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم......»

خواجه سرا چيغې اوسورې وهلې او د دربار ټول ميلمانه هک پک حيران ولاړ و، خواجه سرا د ډيرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګيزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت د کيناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړې ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچني ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروين ددې خبرې داوريدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو يې د سلطان په لور کتل . دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وي. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کيږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچني معصوم ماشوم لاش يې دسينې سره کلک نيولې و او په ډيرو حسرتناکو سترګو يې دسلطان په لور کتل . څکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و. او ددربار ميلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړ و.

په همدې وخت کې يو زوړ سردارد دخپله ځايه پاڅيد او سلطان ته يې وويل: « دروند ه سلطانه ! .... ددربار ميلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی ....او ټول خلک غواړی په دې و پوهيږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنې شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زيات خاموشه پاته کيدل د زغم وړ نه و . يو ناڅاپه يې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بيرته د تخت په لور ورغې. اوپه ډيره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کيناستو په ځاې و دريد او په ټولو درباريانو يې يو نظر و څغلاوه. بيا د يوه زخمي زمری په څير و غوريد او وويې ويل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شيبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځيرونو تړلې زمونږ مخې ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهيږو چې هغه دکوم شيطان په حکم سره داډول کرغيړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهيانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بيرته را وڅرخيد او د خواجه سرا څخه يې وپوښتل« مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه ببښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې ووايې چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کيفيت څخه لږ څه راوتلې و. ترڅنګ يې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقيق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلې و اوپه دې توګه يې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه . خوکله چې سلطان هغه ته بښنه وکړه نو هغه بیرته را ژوندي شو او په لړزیدلي اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و . او په دربار کې هر کس په خپل ځای باندې ګم سم ولاړ و . د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکینې کرچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په نښتې ژبه باندې یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه ! ... دغه معصوم شهزاده د ینې چري سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه . سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوږه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه . لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د ینې چري سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر تړلې یې د سلطان مخې ته راوړي . خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د ینې چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست . سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې و درید.... دسلطان مخ تک سور شوې و . او سترګي یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې . هغه د ینې چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله . ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښووله چې هیڅ ډول ظلم او تیرې یې نه دې کړې . بلکه هغه څه یې چې یې کړي دي بلکل درست اوسهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پرېښونکي په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره ! .... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه . ایا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟.... یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دې کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپیدا کیږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندې لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تیریږې.... تا نه یوازې کوچنی شهزاده وژلی بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولې دی ، چې دهغې په اساس دملکې خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شریک ګڼی...... حال داچې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنیې د قیصر له پاره او که د هنګری د پادشاه هونیاډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خوپه حقیقت کې هغه لږ څه په ویره کې و . هغه په دې پوهیده چې دیني چري دفوځ په څیر دغسې یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شی . نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه . داسې لمحه چې په اړه یې ویل کیږي (نه جاې رفتن..... نه پاې ماندن ..) ، اوس که چیرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباریانو او نورو خلکو کې به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږي ، اوبیا په ځانګړې توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کیدو نه وروسته بې هوشه پرته وه اوپه خپله سلطان ته هم خپل کوچني ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دې خاطر یې هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یې بې وسه احساسوه . هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکې را ډاګیزه شي اوبیا ددې سفاک څټ په اسانۍ سره پرې کړل شي... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسې ځواب ورکړ:

« درونده سلطانه !..... سلطان بایزید یلدرم چې څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړۍ یې خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدې مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړې دې . ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې...... الفتنة الشد من القتل ..... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده. په دې خاطر یې شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله وواژه . ترڅو په راتلونکې کې کومه فتنه را ولاړه نه شی . ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاې ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکې پیدا کیدونکې فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :« ته بلکل درواغ وایی ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوې. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانوکار دې چې کوچني ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیږې په څیر یی په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دی یی کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو اوپه ډیره مضطربه توګه یی سلطان ته مخ کړ اوورته یی وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ یني چري راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان پروا نه ده. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوابنونه وو چې سلطان پرې ډیرښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یی چې په هیڅ صورت به دا ظالم اوسفاک نه بښي. دسلطان د حکم سره سم جلاد هملته د سپه سالار دکار دپای ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوي دې په زنځیرونو کې تړلي سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغي اوسلطان ته یی عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یی دچا په اشاره سره تر سره کړي دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحي ډلې سره ثابتې شي نو بیا به دیني چري د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته ځرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یی بسپني ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یی په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهيان رخصت کړل. اوکله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وويل: «سپه سالاره !تا د پادشاه ورور وژلې دې، او په خپلو لاسو دې وژلې دې،ته خو پوهيږې چې ته د مرګ څخه خوندي کيدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کيدو له پاره يوائې يوه لاره شته او هغه داچې زه تاته د دې ځايه د تيښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تيار يم ، خو په دې شرط چې ته به ماته يوه خبره کوې »..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهيږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه وو ايم چې زه د عيسويانو جاسوس يم. خو دا به ستا ډيره غلطه انګيرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ يم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خير ښيګڼې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هيلو نه زيات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او يو ځل بيا يې ورته وويل :

« ماته له تا څخه دکومې خبرې د راويستلو اړتيا نه شته. زه ډير ښه پوهيږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر يم چې ستا اصليت د کومه ځايه دې. او په يني چري کې څه ډول ورننوتې يې. شايد تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې هغه ځوک چې د لمړي ځل له پاره يې د ابوجعفر او سليم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدين په خپل طبيعي مرګ نه دې مړ شوي بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګيرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره يوه سودا وکړم. ماته دخپل يو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتيا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوريدو سره د سپه سالار زړه درزار پيل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې رينښتياوالې احساسيده. هغه په دې هم پوهيده چې د قاسم دښمن ځوک و. هغه به ښنګه اوځه ډول ابوجعفر له ياده ويستلې وي چې د پرېښودو او ازادولو له پاره يې ځو کاله مخته ، په يوې تيارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله يې د شپې په تياره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه يې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ، دسپه سالار قصه ډيره لنډه وه. هغه په قسطنطنيه کې پيدا شوې و . همدلته روزل شوې و ، کورنۍ يې د قيصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قيصر هغه د يوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. اوهغه ستر کار دا و چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړي او دسلطان په يني چري کې دې ځان ور ننباسي. اوبيا هغه همداسې وکړل. ددې يو علت دا و چې دسلطان يني چري په اصل کې د عيسوی بنديانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بنديان چې په جنګ کې به نيول کيدل اوبيا به د روزنې او مسلمانيدو له پاره په يني چري کې ورداخليدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوريدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهیږي نو روح یې په لړزه شو . هغه ته داسې ځرګنده شوه لکه سلطاني توره یې چې په سر سپره وي. سمدلاسه یې پریکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبیا به داورنه څخه د تیښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبیا یې وویل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پرېږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګیدلې و . ګویا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قیصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وویل: « زما په سودا باندې یقین کول ستا مجبوري ده ،که چیرې ته پرې یقین نه کوې نو مه یې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذیت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډیر ښه محسوساوه. هغه په ډیره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته یې وویل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځیرونه پرانیزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تیار یم.»

قاسم دهغه ټول زنځیرونه پرانستل. یواځې په لاسو کې یې ورته هتکړۍ پرېښودې تر څو حمله ونه کړای شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کیناست ، په دې وخت کې سپه سالار وویل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نیمې شپې نه وروسته په شمالې کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بیا د کلا د دیوال په لور دښاره بیرون کوز شو ، د ښاره بیرون د البانوي کنیزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره یو ځاې زمونږ منتظر وه. ......»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ایا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ایا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې یوپه بل پسې راولاړیدې. په دې اساس یې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وایې ؟ ایا د البانوي کنیزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمي وه ، خوبیا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په یو غواې ګاډۍ کې واچوله او دالبانیه په لور مو ولیږله. مونږ نیغ په نیغه د البانیه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسیا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبیا د یوه اوږد مونږ نه د راګرزیدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وویله. او بیرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خیري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غیر حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګیدې.»

په قاسم د حیرانتیاو غرونه را پریوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزیدلې و . مارسي دهغه لمرنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپېړکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شمیرلې وه . اوبیا کله چې دهغه خاص سړی د البانیا څخه د بیرته راستنیدو په وخت کې هغه ته ویلي و چې سکندر بیګ د مراد خان ثاني قاصدان شهیدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نو هغه متیقین شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوریدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسیدلې و. هغه ډیر زیات نا ارامه و . اوغوښتل یې چې په څه ډول ددې ځایه والوزې او مارسي ته ځآن ورسوي. خو دا ورته ډاګیزه نه وه چې مارسی چیرې ده. هغه په ډیره جذباتي توګه وویل:

« ایا تاته ددې البانوي کنیزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چیرې ده ؟او ابوجعفر هغه چیرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانیی کې سکندربیګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانیه کې نه شته ، ما یې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ځارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتي کیږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زیات معلومات نه و . همدومره پوهیده چې ابوحعفر له ځانه سره البانیا ته یوړه. بیا هغه لږ څه په ناهیلۍ سره وویل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زیات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډیره په زړه پورې وه. دهغه دبدن ویښتان راپورته شول او په پوره توګه یې دهغه خبرو ته غوږ کیښود سپه سالار ورته وویل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنیی په ستر کلیسا کې « ایا صوفیا » کې میشت دې. دهغه اصلي نوم « ډیمونان » دې ، هغه اوس په ایا صوفیا کې ډیر ستر « بطریق » دې. ډیمونان دخپلو پخوانیو کارنامو په اساس د بطریق اعظم او شهنشاه سره ډیري نژدې اړیکي لري. خو اوس هم دهمغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحیرانۍ وړ و . د ابوجعفر داصلیت په پوهیدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزیده . هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګویا تر مارسی یې ځان ور رسولې دې. قاسم د سپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبیا یې هم تر ډیره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه د سپه سالار څخه دا هم را برسیره کړل چې په اورنه کې اوس د قیصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم د هغه ځایه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډېره بیړه راپورته شو اوویې ویل:

« دا څه دې ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کیږي ؟»

« ته مه ویریږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځایه باسم..»

خو هغه شپه هیڅکله هم رانغله. قاسم د هغه ځایه نیغ په نیغه د سلطان دربار ته راغې او هغه ته یې ټول تفصیلات ټکي په ټکي وویل. چې په پایلو کې یې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړیده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته یې وویل چې دیني چرني سپه سالار یې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په یني چرې کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونیول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګواښ چې د یني چرې د سالار د مړینې وروسته را پیدا کیدونکې و له منځه ولاړ. سلطان دیني چرې سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه او هغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن یو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ یې یو بهادر اومیړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغیرت ،حمیت ، میړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنی ډېر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنیې په لور د تللو تلوسه را ډاګیزه کیده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوي ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقیقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهیسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګیزه شوې دې نو خوب یې دسترګو تښتیدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنیې په لور د تللو په فکر کې و ، یوه ورځ کور کې حمیرا هغه ډېر اندیښمن وکوت او ترې ویې پوښتل: « نن سبا ډېر اندیښمن معلومیږې ،.... داسې بریښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حمیراته د مارسی په اړه هر څه ویلي و . په همدې خاطر یې ورته په خندا نه خوله وویل: « هو !....په حقیقت کې ماته یو ډیر په زړه پورې خبر ترلاسه شوې دې، په دې فکر کې یم چې تاته یې ووایم او کنه....»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته یې ماته د ویلو څخه ویره محسوسوي.....ته اندیښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه . که تا له مارسی سره مینه کړې ده نو ما له تاسره مینه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چیرې ته مارسی بیرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته یې هم راوړې.»

قاسم د حمیرا په خبرو په اوریدو ډیر حیران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مینه راغله. حمیرا یې په خپله غیږ کې و نیوله او دخپل ځان سره یې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس یې دهغې په سر باندې واهه او ورته یې ویل:

«حمیرا ! ته زما ژوند یې. زما دلور مور یې ، اوریښتیا خو دادې چې ته زما مینه اومحبت یې..... حمیراجانې ! زه له تا څخه هیڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهیده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګیزه نه ده چې هغه اوس چیرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځایه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنیه کې دي . ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوي دي. زه غواړم چې د سلطان څخه په یوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنیې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات ترلاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کیدو خبر دحمیرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حیرانتیا نښې راپیدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې یې و مخلې او بیا یې په ژرغوني اواز سره وویل:

« واه ، واه ، دا خو د ډیرې زیاتې خوشحالۍ خبره ده. که چیرې مارسي ژوندۍ وي نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به یې راوړم. هغه نه یواځې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډیره ستره ده. ما خو هیڅ هم نه دي کړي خو هغې د ایمان او اسلام په خاطر ډیر څه قربان کړي دي ، دداسې پیغلې خو زیارت ته ورتګ په کار دې .

دحمیرا په زړه کې له یوه اړخه د مارسی له پاره د عقیدې او خیرښیګڼې جذبات را پاریدلي وو. خو دبله اړخه یې دخپلې مینې د ویش په اړه اندیښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هیڅ داسې اندیښنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غیږ کې یې نور هم ځان ور سلیښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کيناست. په همغه لمړۍ ورځ پرې چې دخپل کوچني ورور د وژلو کوم الزام لګيدلې و هغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمير عمايدينو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چيرې د نوې کوچني او تيخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډير ارام سره ترسره کړې ، هيچا ته ددې کوچني تيخور ماشوم د تخت د کيناستو په اړه کوم فکر نه و پيدا شوې. بلکه ټول دمحمد خان ملاتړی و. سلطان د تخت د کيناستو څخه يوازې دوه ورځې دمخه «اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چيرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به يې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسيا څخه اورنه ته دهغه سره يو ځاې راغلې و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې يوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پيژانده ،داسې حکم ورکول د احتياط پر خلاف کار و. بيا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «يني چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکين په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوي و . په حقيقت کې د يني چري فوځ د عثماني سلطنت ډير نازولې فوځ ګڼل کيده نو په دې خاطر به په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغيز تل تر سترګو کيده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار ترسره کړې و اوهغه هيله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ويرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پيښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د يوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر يې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه يې ددوه ځلې ناکاميو وروسته سلطنت پرې ايښې او اوس به هم ناکاميږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکيناستو څخه دري کاله مخته د بازنطيني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطين ، د قسطنطنې په تخت باندې ناست و . نوموړې هم د « جان پلپولوګس» په څير چالاکه اوهوښيار انسان و . هغه د سلطان محمدخان د په تخت کيناستو وروسته د کوچنۍ اسيا سرکشه او باغي سردارانو او اميرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کيناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسيا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسيا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنيې پادشاه ورته پيغام وليږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهيسې د عثماني سلطنت يو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوې و بايد په هغې کې ډيرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بيا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځې کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بایزید یلدرم لمسي و. او دبایزید دهغو زامنو څخه د یوه زوي و چې د انګوري د جنګ نه وروسته خپاره شوی و. په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و. څرنګه چې د قسطنطنیې قیصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان یو کمزوری شخص ګاڼه. نوپه دې خاطر یې غوښتل دخپلو ګواښوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هیڅ پرواه ونه کړه. هغه دقیصر قاصدان نامراده بیرته ولیږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عیسویانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقیام ته به تل ګواښ ګڼل کیږي ، په دې وخت کې سلطان دقیصر قاصدانو ته سپینه خبره ونه وکړه. خوپه خپله یې دقیصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پیل کړل.

قسطنطین یو جنګجو شهزاده و. خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه یې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې «مینوئیل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سلیمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوویشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي ورتیاو ، او دهیواد په کورني تنظیم اوتدبیر کې دخپلو ټولو پخوانیو څخه مختوالي کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزیر « خلیل پاشا » د قسطنطین د قاصدانو ددغه غیر معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس یې هغوې ته وویل:

ستاسې لیونتوب «قسطنطنیه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په څیر اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولایتونه چې تاسې یې بیرته اخستلې شئ دهغوې د بیرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډیر ژر د بازنطینی سلطنت پای په خپلو سترګو ووینئ.

په هغه ورځ چې د قیصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شیبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنیه به دخپل سلطنت یوه برخه ګرځوي. د « سینوپ» او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازینطیني سلطنت په ټولو سیمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې یواځې قسطنطنیه اودهغې شاوخوا سیمې عیسویانو ته پاته وې ، د قیاصره هغه ستر سلطنت چې یو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کیده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسیدلې و. اوهر هغه ځای کې چې ځواک او قوت لیدل کیده هغه نژدې ټول له منځه تللې وو. خو په دې ټولو کې دقسطنطنیې وجود او په خپل ځای پاته کیدل پخپله داهمیت وړ وو. او دقیصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځای باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهیسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ایښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته یې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هیلې په زړونو کې را ټوکیدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخیده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کيدل چې بيا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بايزيد يلدرم» په وخت کې را ښکاره شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابناى فاسفورس په شرقى ساحل کې يوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآيه يې قسطنطنيه کلابنده کړه. خو د کلابندى څو ورځې لا نه وې تيرې شوې چې تيموري حملې د بايزيد دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بيا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګني را پيدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارۍ هغه دې ته مجبور کړ چې دسلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسيو مرکز قسطنطنيه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسيږي. خو دبازنطينى سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره يې هغو لوريو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهيده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانيانو حکومت دې او په منځ کې يې يوازې قسطنطنيه ده چې دعيسويانو په لاس کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنيه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسيايي او اورپاې مقبوضاتو کې امنيت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه بايد په قسطنطنيې باندې د ولکې کولو له پاره ځان تيار کړي. ځکه هغه بايد د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنيه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړۍ ورځ په قسطنطنيې باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د ټينګولو دستر کار د ترسره کولو له پاره يې خپل ځان تياراوه.

د قيصر دقاصدانو د بيرته ستنيدو وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا په لور ولاړ ، هلته يې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزيرانو ، امرانو اورئيساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و. سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه يوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ملاتړ هم ترلاسه کړي. دا يو ډير ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنيې د شهنشاه يو بل قاصد اورنه ته رارسيدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنيې باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جريان درلود ، د سلطنت وزير سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ يې د قيصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې يو شمير خلک د قيصر سره داړيکو دخرابولو ملاتړي نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقيصر د قاصدانو راتګ د غيبي کومک نه کم و. په دې خاطر يې د قيصر سفير د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقيصر سفير دربار ته را ننوت نو د ټولو درباريانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په يو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې يې طلايي صليبونه را ځړول شوي و. او په سرونو يې د قسطنطنيې ځانګړې خولۍ اينبودي وې. کله چې د شهنشاه سفير دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډيره بې ادبۍ سره و دريدل بيا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه يوه د قيصر پيغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د شهنشاهانو د شهنشاه ، د قسطنطنیې د قیصر « دولسم قسطنطین » له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، د هغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ، په دې خاطر سلطان ته په کار دې چې په دې پیسو کې ډیربښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیې د قیصر د قاصدانو د دغه نالیکلې پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او د قهره او غضبه سره تاویدل راتاویدل. د سلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم د دې پیغام د اوریدو وروسته د خپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل .د قیصر د قاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنیې باندې دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شي او د دې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیې باندې حملې کړې دي ، خو هر ځل به د کوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل او دا حکمرانان مجبور وو چې د هغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیې باندې د حملې کولو د مخه د « کرمانیا » د امیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې د دې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان د هغې د ویلو اجازه راکړي....»

« اجازه ده»

« درونده سلطانه ! د کرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې دروند سلطان د هغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني او په دې توګه به مونږ د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي.....»

سلطان د سلطنت د دغې زاړه او وفاداره غړي مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام د خپله ځایه راپورته شو او د سلطان څخه یې د خبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته د خبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دروندہ سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځاې او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګري دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده.ّ ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړې د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووايي د سلطنت يو ځوان وزير دخپله ځايه راپورته شو او ويې ويل:

«دروندہ سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم.ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړې.»

دسلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویې ویل:

« دروندہ سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار«ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو دروندہ سلطانه ! دهغه وخته راهیسې چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزې اتحاد له منځه تللې دې.ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکې وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځاې شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویې ویل:

« دروندہ سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګري خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دې. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو دروند او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو ډیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډي سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته ددرې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډېره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډې خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګواښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډېره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د یني چري سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګواښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډېره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وځغلي.»

په دربار کې د اغا حسن په خبرو تر ډېره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډېرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«د سلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځاي له اړخه ډېر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندري فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډېر کم دې، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډېره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو....»

د سلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډېره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډېر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځي مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و غځيده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتی کلا، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وې زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګوابمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور وليږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګوابښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره ځوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، ړوند دخدايه څه غواړي..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داخل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړ شي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده ..... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطيني سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننې برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وکړې په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و. د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره « ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډېر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمبر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې او بیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دي ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و. هغه د سلطان محمد خان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مرینې پا پاڼه لاسلیک کړې و. سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا د امیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګرۍ د پادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منع کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځې کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځې کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایی ساحل تر مخه د ابنایی فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځې کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې د اسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو د سمندر په واسطه جداکیږي خو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویې ټوټې یو له بل سره یوځاې شوي دي. چې دې برخې ته یې اروپاېې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پتۍ په څیر ددوارو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دوارو په سر کې سمندر پروت دې، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم «توره بحیره» او په بل سر کې یې د سمندر نوم «د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږي هغه ځاې ته «دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسي د شرق او غرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایې ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. او په دې جنګ کې ددوارو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطیني سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخري پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّخل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښننه نه کوي،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه، او سلطان غوښتل چې خپل عسکرې ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله او په قسطنطنیې باندې د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړي. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

«درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلویښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله اینښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان «احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څېر د تيز جوړونکو معمارانو يوه ډله د قسطنطنيې په اروپايي ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنيې څخه پنځه ميله لرې واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې يوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشري يې هم د مصلح الدين اغا په څېر داعمار په فن کې يو تاريخ جوړونکي شخصيت ته ورکړه . هغه هم په ډېره کمه موده يعنې څلورو مياشتو کې « د روميلا» په نوم دا کلا تعمير کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کيدونکې وه . ددې کلا د تعمير د تکميل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس ميله پراخه غځيدلې دغه نيلګونه پټيې يعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. دروميلي د کلا څخه د قسطنطنيي د « برج غلاطه » سيمه په څرګنده تر سترګو کيده. له يوه اړخه سلطان د روميلي د کلا د تعمير له پاره د مصلح الدين اغا په مشرۍ يو ستره ډله قسطنطنيې ته وليږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنيې د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ يې سلطان دموريا په لور هم يو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن ، احمدکدک پاشا او محمود پاشا په څېر سالارانو سره يو ځاې د يوه مضبوط او ناقابل تسخير فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پيل کړ. په هر ولايت کې يې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولايت حکمران ته « بيلربيګ » ويل کيده. بيګ اوپاشا يو څېر الفاظ و ، دهغو سردارانو د نيزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څېر د ويښتانو يوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به يې بيګ يا پاشا ويلې. يو «بيلربيګ» يا دکوم ولايت پاشا به هغه څوک و چې د نيزې په سر کې به يې دآس دلکۍ د اخرې ويښتانو د ګنډې په څېر څه ورښلول شوي و. دا خلک به دهغو جاګيرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کيدل. ددې جاګيرونو خلک به بيا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بيرغونو لاندې تلل ، علم يابيرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ويل کيږي ، هلته به دهرې سيمې بيل بيل سنجق يا بيرغ و نوپه دې خاطر به ډيرو خلکو ولايتونو او سيمو ته سنجق ويلې. د هر سنجق «بيګ» يعنې « بيلربيګ» د فوځي بيرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټوليدل ، دهر بيګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې ستري حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپايي ملکيتونو څخه هم د يوه لک فوځونو د تيارولو حکم ورکړ. د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدين هم ملګري کيدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول اوبيا به يې د جنګ د غنيمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د يني چرې» د ځوانانو فوځ ډير په شان اوشوکت کې و ، چې مشري يې اغا حسن کوله. که له يوه اړخه د اغاحسن په څېر يو متقی ، ميړنې اوبهادر انسان د سلطان له پاره يو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته« احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څېر د ولايتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنريلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتلیو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د سترې اوځواکمنې بحریې د جوړولو حکم کړې و او دا یې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شمیره باید د یوسل او اتیا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتې ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحریه کې یې کار کاوه ، نه وی شاملې .

سلطان محمد خان یو باتور او د ډیرو ښو وړتیاو وړ ځوان و. الله تعالې ورته ډیره ښه وړتیا او فکري ځواکمني ورکړې وه..... هغه د « ایدین » په سیمه کې د ډیرو غوره استادانو څخه په ډیره چټکۍ سره علوم زده کړې و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا به عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطیني اویوناني ژبو باندې هم ښه پوهیده. سلطان محمد نه یوازې د نړۍ په تاریخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافیه کې یې هم پوره پوره بلدتیا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقیه « ملاعبدالرحمن جامي» سره نیغ په نیغه نسبت درلود، تر څنګ یې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و. دسلطان د ولایتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکریت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دویمګړې نه درلود.

په قسطنطنیې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په یوې ډیرې ژورې او تاریخي لیکنې چې د « یونان او روم » تر نامه لاندې یې کړې وه اوپه هغې کې د یونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصیل موجود و ، په لوست پیل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطین اول» او « تهیوډوسیس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنیې د اوړې ماضي په اسرارو یو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سیمې حالات څه دا ډول وو. چې په کوچنۍ اسیا کې د کرمانیا امیر په خوشالۍ سره راضی شوې و. په « البانیه» کې دسلطان محمدخان سره په یوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربیګ» بیرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بیګ لا نه ځورولې. د« ولیشیا» (ولاچه) مشر « ولاد» یو ظالم او کینه کښه انسان و اودظلم حد یې تر دې رسیدلې و چې د بندیانو په جسمونو کې به یې میخونه ټک وهل او هغوې به یې له منځه وړل خو دومره همت یې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه یوازې دهنګرې پادشاه « هونیاډې» و. خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسلیک کړې و. «هونیاډې » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو یوځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطریې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې. اوس نو یوازې موریا داسې سیمه وه چې ترې قسطنطنیې ته کومک رسیدلې شو. اوسلطان ددې سیمې دکنټرولولو له پاره هم یو ستر ځواکمن فوځ استولې و.

د ټولو تیاریو د تکمیلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباریانو یوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنیې باندې یې داخري حملې کولو پلان ته اخري ښه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړي و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلي کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دي چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دي ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندي پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشرې یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو.

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدې هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړی و چې په دربار کې یې کار کاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدی هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس » ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلي کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختو کې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوي کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر وړ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالي په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دي ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر يوه برخه ګرزيدې شو چې دهغې په اړه رسول کريم صلی الله عليه وسلم په دې دنيا کې د مغفرت اوبښنې زيرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطين» په دريمه عيسوی پيړۍ کې عيسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاريې خپل پايتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته يې نوم قسطنطنيه ګرزيدلې دې. خو دا ښار د ډيرې مودې راهيسې دبازنطينی سلطنت او عيسوي مذهب دواړو ډير مهم مرکز و.

د سيدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله عليه وسلم رضاعي خور وه. يوه ورځ رسول الله صلی الله عليه وسلم دهغې په کور کې ويده شوې و . ناڅاپه رابيداره شو نو په مبارکه خوله يې خندا وه. سيدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سيدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...يا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته دعا وکړه. اوبيرته ويده شو ، د لږ ځنډ نه وروسته يو ځل بيا رابيداره شو ، بيا يې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځليده ، سيدی ام حرام ترې يو ځل بيا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل :...« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قيصر د ښار « قسطنطنيی » د نيولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زيرې راکړل شو . سيدې ام حرام ترې يو ځل بيا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل .... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې يی .....» (بخاري شريف)

د سلطنت درنو اراکينو !د رسول الله صلی الله عليه وسلم دغه دواړه زيرې داسې تکميل شول چې دسيدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سيدنا معاويه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاريخ لمړۍ بحري ميشن و . په دې حمله کې سيدې ام حرام رضی الله عنها دخپل ميړه سيدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره يو ځاې شريکه وه. دا جنګي ميشن په دې خاطر بريالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بيرته ستنيدل نو سيدة ام حرام د آسه را پريوته اوهملته يې د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله عليه وسلم لمړنی بشارت و چې تکميل شو . دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنيی د مجاهدينو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنيه د جهاد کولو له پاره دسيدنا معاويه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې يو لښکر په قسطنطنيی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوي « يزيد » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جيد اوستر صحابی «سيدنا ابوايوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنيې لمړنۍ محاصره وه چې تر ډيرې مودې پورې يې دوام وکړ. سيدنا ابوايوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جريان کې ناروغه شو او بيا هملته شهيد شو اودهمدې ښار د ستر ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانيد قسطنطنيه فتحه کړي ، البته درسول الله صلی عليه وسلم د بشارت دويمه برخه هم تکميل شوه.

د سلطنت درنو اراکينو ! په ياد لرئ چې دا يوائې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله عليه وسلم يو حديث هم دې چې په هغې کې يې يوائې د قسطنطنيې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته يې زيرې ورکړې دې.

سيدنا بشربن سحيم رضی الله عنه په يوه حديث کې روايت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنيه فتحه کوئ ، نوبيا به بهتر امير هغه امير وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي » (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حديث کې دبيان کړل شوې نيکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر ، ګڼ شمير مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنيې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سيدنا عمربن عبدالعزيز رحمة الله عليه ، هشام بن عبدالملک ، مهدی عباسي ، او خليفه هارون الرشيد....شامل دي. خوهيڅ يو يې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بريښې چې عثماني سلطنت الله تعالې دهمدې له پاره قايم کړې دې چې داسې يو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ورته ډيره ښه اوغوره لښکر ويلې ، زما نيکه سلطان بايزيد يلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنيه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تيمور په کوچنۍ اسيا باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه زما نيکه هم د قسطنطنيې کلابندي ماته کړه. دا پيښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پيښه شوې ده. او ددربار يوشمير پخوانيو اراکينو ته به اوس هم دا پيښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نيولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکينو ! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډيدو سعادت تر لاسه کوو چې قيام يې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنيه» په يوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکميل ته نه شي رسيدلې. اوزه ډاډمن يم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمايلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتيا دخپل ځان له پاره نيکبختي ګڼم. زه د تيرو پنځه ويشتو کلو راهيسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوريدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند يو يادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام يې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپايي ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهيسې په سفر کې مصروف و ، هغه د« اورنه » څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسيايي ساحل کې د سلطان بايزيد يلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپايي ساحل ته ورته. هغه د عيسايي راهبانو کالي اغوستي و او په غاړه کې يې طلاې صليب را ځوړند و ترځنګ يې دعيسې عليه السلام د انځور په څير يو انځور هم د يوه طلاې زنځير سره يو ځاې را ځړولې و ، په سر يې د پادريانو خولۍ او په بدن يې ستره چپنه پرته وه. قاسم يو ډير هوښيار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډير برياليتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحيرانتيا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادريانو په څير لباس اغوستي و چې د رومن کتوليک د مذهب سره يې تړاو درلود،او مرکز يې په روم کې د « پاپای روم»د رياست لاندې کار کاوه ، د رومن کتوليک مذهب د عيسويانو د لاطينی ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګرۍ او دبالقان د غرونو په يو شمير سيمو کې اوسيدله. ددې برعکس د عيسويانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار يې قسطنطنيه و . او دې ډلې ته يې دعيسويت يوناني ډله ويله. تر دې وخته پورې پروټسټ عيسوی فرقه لا نه وه پيدا شوې او دپروټست فرقې د جرمن نژداه بنسټ ايښوونکي چې د « مارټن لوټر» دسيمې په « ايزګبن» کې يې لا دپيداکيدو له پاره ديرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ يې په نيلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس ميله لرې سمندري پټۍ نوم دې. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحيره » او جنوبي سر کې يې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز يې په شرقي سر کې د اسيا او په غربي برخه کې يې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو ترمنځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډيره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالي يې درې نيم ميله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالي يې د تورې بحيرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی يې اته سوه ګزه دې. او ژور والی يې په مختلفو ځايو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه ديرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډير کم وخت کې د ملاح څخه ډير زيات معلومات تر لاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابنای فاسفورس په داخل کې يې د عثماني فوځونو د کشتيو تګ راتګ ښاره. هغه ته د ابناء په اسيايي ساحل باندې د عظيم فارس د هيبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل .... هغه ته په یوه ډیر لرې ځاې کې ..... ډیر لرې ځاې کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو ښبې ښباني تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه وینه ..... هغه څه دي ؟ ..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندې دې ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادرې یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دې....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید . « دا ته څه وایې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،ځکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دې.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید. ځکه هغه ته یو نا ځاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دې ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دې ،.... اوریدل مې دې چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دې.»

«هو ! .... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړې دې. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپايی جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دې. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شي ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن اومحبت پیغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډېرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بیزاره شوې وي اویا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بیزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بیا وپوښتل:

« نوبیا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبیر نیولې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبیر په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنیه کې داسې کوم وګړي نه دي پاته شوي چې دخوندي پاته کیدو په اړه فکر وکړي ، خلک وایي چې قیصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا ځولې دې ......زه وایم چې دداسې کارکولو اړتیا څه وه ؟زوړ ملاح همداسې بریده خو څه خاص ورته معلوم نه و.»

د قاسم له پاره دا سفر ډېر په زړه پورې و ، په ابنا کې یو یا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه یوځل بیا دخیالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنیه په دیوالونو د عثماني توپونو د ګولیو د لګیدو ننداره تر سترګو کیده او د « طرابیبه» د خلیج به غاړه یې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزیدله. د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسیده . دقسطنطنیې په زمکې د کیوتو سره سم دهغه په زړه کې ډېرې عجیبې اوغریبې هیلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافریونوله پاره لنګرونه اچولي و . قاسم داسې و انګیرله چې دا د ماهیانو د نیونکو کوم کلي دې چې دساحل تر مخه د اینځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تیروشوو یخنیو یخې څپې را لیږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابیه خلیج» ته‌وله سیمه یخه ګرزیدلې وه او ګرمي په کې ډېره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسیدله

دماسپښین وخت و ، کله چې قاسم د «پاسفورس » په اروپایې ساحل کې د همدې ماهي نیونکو دکلي سره یو ځاې دکشتۍ څخه کښته شو. هغه د ماهي نیونکو کوچنیان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو درې میله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنیې ښار پروت و اوښی لورې ته یې د « دتورې بحیرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځیدلې وه. هغه د باسفورس په اروپایی ساحل باندې و درید او دهمغه ځایه د بایزید یلدرم په‌لاسو جوړه شوې د « اناضولي» جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم یوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته و کتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوي ځاې څخه ډېر لرې دې. په حقیقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځاې کې د جنګي ستري کلا جوړول د میړاني نه ډک کارو . ځکه‌دا د دښمن سیمه‌وه او په ځانګړې توګه دغه سیمه چې هغه پرې اوس ولاړو د یوناني عسکرو په‌ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطین د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډېر بداخلاقه او بدکړچاره و . که چیرې قاسم غوښتلې ددې ځایه قسطنطنیې ته ولاړ شي نو باید ددې ځایه یې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې میله واټن سفر کړې وې . خو بیا هم هغه په دې خاطر قسطنطنیې ته و نه رسید چې دهمغې لورې نه د قسطنطنیې د دیوال سره یو ځاې د « ابنای فاسفورس » یوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندرې اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته یو مستطیلې خلیج هم ویل کیده چې د فاسفورس غربې لورې ېې د وچې سره یوځاې کوله . اود ښکر په څیر شکل یې درلود. یو چا دقسطنطنیې د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا یې مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلاېې بریښې نو په دې اساس یې ورته « طلاېې ښکر » یا « ګولډن هارن » ووایه چې بیا په فارسې ژبه یې د « شاخ زرین » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلايې ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبې غاړې سره یو ځاې تر ډیره پورې د شا لورې ته ورځې ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړې.

دریمه او یواځنۍ لورې یې د وچې سره نښلې ، خو هغې لورې ته یوپه بل پسې دیوالونه جوړ کړل شوې دې.

قاسم تر ډیره وخته پورې د قسطنطنیې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل یې. هغه ته له دې ځایه « برج غلاطه » د یوه میخ د څوکې په څیر راوتلې تر سترګو شو . لږه شیبه وروسته دماهیې نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نژدې شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوې راهبانو کالې یې په ښه توګه پیژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته نارې وهلې اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیې ته د ور رسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړې اودهغوې کار تر سترګو تیر کړې. په دې خاطر یې دهمدې ماهی نیونکو په کلې کې د تم کیدو پریکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادرې پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک یونانې معلومیدل. دا ماهې نیونکې هم په اصل کې د یونانیانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یې کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مینه منله . قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچنې څخه وپوښتل:

« ځنګه زویه ! دلته نژدې څه عسکر راغلې دې..... کیدې شې چې هغوې غیر ملکې عسکر وې ... ایا ته پوهیږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دې او تورې یې راتاوې شوې شانته دې ....لکه» دې کوچنې دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالې تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته یې وښود. دقاسم په مخ خوشحالې را ځرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلې دې ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتې چې دوو نورو کوچنیانو په ډیره بې صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډير زيات سامانونه هم راوړی دي...هغوي هغه لوري ته دي » دي کوچنيانو د توري بحيري د ساحل په لور اشاره وکړه ، دي کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چي د پګړي لرونکو سپاهيانو او يوناني عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږي ، قاسم ډاډمن شوي و چي د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړي دي ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چي ستاسي کلي ته ورشو . زه به تاسي ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالی نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يی منډي وهلي . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچني کلي و چي د کورنيو شمير يی د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوي نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاي د سمندر دفاسفورس په ابناء کي تر لري لري پوري تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځي په خپلو کورونو کي په پخلي او خوراک په تيارولو کي مصروف وي. خو نجوني بيرون د ساحل په غاړه په ګرمی کي په لوبو کي را لتاړي وي. يو شمير پيغلي هلته په لمر کي دنورو ځانته ناستي وي او خپل وينبتان يی را سپړلي و او په هغوي کي يی په څه لټولو باندي اخته وي ، هغوي يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کي به يی په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چي دي پيغلو قاسم وکوت نو خنداګاني يی و درولي او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړي شوي او وريدي، لوبي کونکو نجونو هم ورمنډي کړي او د پادري په لور راغلي. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوي دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کي د لمړی ځل له پاره کوت. هغوي مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يی ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوي. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کي دخپل ځان له پاره د ستايني احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يی ووېل:

« بچيانو ! سلامتي اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چي خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلي په خپلو منځو کي سره و پسيدي ، په دي وخت کي يوي تيزي او چالاکه پيغلي د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ايا تا محبت کړي دي ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړي دي ، زما په زړه کي د محبت او ميني پرته نور څه نه شته.... بچيانو ! زما په زړه کي د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دي اخري ټکو باندي يوي شرمناکه او حياناکه پيغلي د لمړي ځل له پاره خپلي سترګي راپورته کړي او هغه يی پري وکوت. کله چي د قاسم سترګي په هغي پيغلي ور ونښتي نو دا يی احساس کړه چي دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځاې ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو یې د ماهیانو د نیولو سامان ایښې و هغې لورې ته راغې. دې پیغلې وویل:

« سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته یې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووایه. « مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډیر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډیر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د یوې جونپړۍ څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر ماښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډیرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې د دې کلي خلک ورسره دومره مینه او محبت لري اودومره ښه استقبال یې کوي. هغه داسې انګیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتونې توګه د کلیسا سره تړلې دي نو دهغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاګیزه شوه چې « فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غیرمذهبي خلک و. تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه یې هم ډیر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې دپاته کیدو پریکړه وکړه تر څو ددې ځایه د قسطنطنیی د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآیه قسطنطنیی ته ولاړ شي. خو ددې ځایه هغه ته د قسطنطنیی په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل یې چې د وچې له لارې قسطنطنیی ته ور ننوځي نو بیا به د « طلاي ښکر » دپاسه تیریده او د « سینټ رومانس» ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم همطته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حیاناکه پیغله ددې کلي د سردار لور وه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خوبیا به یې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځی ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړي چې دخوبونو شهزاده به يې د يوه راهب په کاليو کې راځي، هغه به تړوله ورځ په يوه يا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحياناکې دغې پيغلې په همغه دريمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ايښې و او قاسم ته به يې ويل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د يوه راهب په کاليو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته بايد يوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پيغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا يې چې زړه ايښې دې هغه په حقيقت کې يو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دويمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلايي ښکر » په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلې و او دلرې څخه يې د « مصلح الدين اغا » معماران د جنګي کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلی و. د اپريل د مياشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « روميلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جايزه واخلي ، په حقيقت کې هغه غوښتل هغه زنځير له نژدې څخه ووينې چې د طلاې ښکر په خوله کې يې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن يا طلاې ښکر په حقيقت کې يو کوچنې خليج و چې د قسطنطنيې د ديوالونو تر څنګ غځيدلې و. دا کوچنې شانته خليج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپايي ساحل کې ور داخليده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خليج کې به هم ور داخليدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنيې اروپايي تجارت ترسره کيده. په همدې لورې د ښار يوه بله دروازه هم وه چې دخليج لورې ته پرانستل کيده. دهمدې خليج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې يو ډير ستر زنځير داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کيده او په سمندر کې به را ځوړنديده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کيدې نوزنځير به يې را ښکود او دروازه به يې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړيو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنيه نه شوه نيولې علت يې همدا زنځير و چې دهغوې مخه به يې نيوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځير له نژدې ووينې.

نن دماهي نيونکو په کلې کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې يوه پيښه منځته راغله چې قاسم ته يې تکان ورکړ. نن سهار وختي د يوناني قيصري فوځيانو يوه ډله دماهي نيونکو دې کلي ته راغله ،کله چې سپاهيان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلې دې نود ليدلو له پاره يې ورغلل. خو کله يې چې د قاسم په مذهبي کاليو سترګې و نښتې نو پښه نيولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چينه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه يې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندېښنه را ډاګيزه نه کړه او په ډېره بې پرواهۍ سره يې وويل: «دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې ننبه ده.»

خو کله چې قاسم په خوب کې ددې ډلې د سالار خبره واورېده نو حيران پاته شو. دې سالار وويل:

«ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلی دی چې د رومن کتوليک د مذهب پادري د يوناني مذهب په سيمه کې ازاد ګرځېږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتيا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نژدې شي خو ګورئ چې مونږ يونانيان به هيڅکله هم دا خبره و نه منو..»

په حقيقت کې د قاسم حيرانتيا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقيقت دادې چې قيصر دهمغه وخته راهيسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهيان د ابنای فاسفورس په اروپايي ساحل باندې را ښکته شوي و. او شهنشاه دهمغې ورځې را په ديخوا د قسطنطنيې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پيل کړې و. دهغه ښار دديوالونو مرمت يې پيل کړې و او په ښار کې يې خلکو ته د ډېر زيات خوراک څښاک د شيانو د راټولولو او جمع کولو هدايت کړې و.

ددې وروسته يې د غربي هيوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو د تر لاسه کولو له پاره يې د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې. او يوناني کليسا يې د رومي کليسا تر کنټرول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پيل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنيه په چرچونو کې هم د رومن کتوليک راهبان تر سترګو کېدل. په حقيت کې دا د قيصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعيسويانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پيدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعيسويانو د «پروټسټنټ» ډله نه وه را پيدا شوې ، دعيسويانو يوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «يوناني کليسا » هدايت ته غاړه اېښوده. د رومن کتوليک مشري پوپ يا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنيې مذهبي مرکز «ايا صوفيا» بشپ اعظم ته «بطريق اعظم» ويل کېده.

دسلطان محمد خان د حملې داوريدو وروسته قسطنطين د روما پوپ ته ليکلي و چې.... اوس وخت راغلې دې.... اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه يوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقايد په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د «اياصوفيا» دمشر په څير منلو ته تيار يم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړانديز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس يې کله چې د يوناني ډلې دمشر خبرې واورېدې نو حيران پاته شوې و. هغه ترې په ډېر تعجب سره و پوښتل چې «دا ته څه وايې ؟ ايا شهنشاه دواړه کليساګانې سره را يوځاې کوي ؟دا خو ډېره ښه خبره ده ، زه خو وايم چې ټول انسانان سره را يوځاې کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و . حال دا چې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شی کولې. خو د ډلې سالار ډیره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي. قاسم فکر وکړ چې دا خو ډیره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووینې چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو تر اوسه زمونږ میلمه یې. ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده. خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ د میلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاې د راپیدا کیدو په فکر کې شې.»

د یوناني عسکری ډلې سالار همدومره وویلې او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلي تول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و.

دا د نن سهار پیښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ورورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یوځاې کیږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یې څنګ ته راغله او په څنګ کی یې و دریده. روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرویزنې کړې وې . هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیر ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ثوک و چې په ځنګل کې یی روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزي دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطین د ساحلې فوځې چونۍ څارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلي ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و ښلوي. خو کلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي» هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل. باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه یې هیڅ نه شو ویلای. پخپله روزي هم د هغه د بدبویه کالیو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. د هغه اوږده اوږده ویښتان، چې د څو میاشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوي، د هغه دسترګو تر مخ را ځړیدلي و. د هغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې، د همدې سترګې تر مخه را ځړیدلې ویښتانو دا سترګه په ناروغتیا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په یوې پښه ګوډ هم و، ګویا د هغه شخصیت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ویرې روزی ته څه نه شو ویلای. او که نه، که وس یې کیدې نو یوه لحظه به یې هم روزی نه وې پری ایښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مینه پیدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود. هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څیر تاویده را تاویده. خو په سبا یې په ذهن کې یوه لاره راپیدا شوه، په دې اساس د یوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته یې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې، مقرون هم د تیر یوه کاله راهیسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډیر ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډیر زیات خفه شوی یو. په اصل کې دغه کس چې د یوناني ډلې سالار و ډیر زیات بدطینته انسان دې، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمرې ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حیرانتیا سره یې ورته وویل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ایا ته هغه د پخوا څخه پیژنې ؟»

« هو !.... ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې څوکیو څارونکې، هغه یو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نیولم، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځي را ګرځي. ماته مې پلار ویل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهیان راغلي دي، په دې خاطر مقرون د پاګل او لیوني په څیر منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په ډیر غور سره واوریدې. اوس چې کله هم روزي د هغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به یې خامخا وایه. قاسم د هغې په سترګو کې د محبت پیغام لوستې و خو هغه دلته د محبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزیدو نه ځان و ساتي.

ماښام را نزدی کیدونکې و، او دتیارو د خپریدو سره سم هغه د «روميلي کلا » په لور تلل غوښتل، دې ماهي نیونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته یو ډیر ښه آس ورکړې و، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعلیم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کلیو او باندو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو دمخه په ډېره عجیبه توګه روزي ته وویل:

« روزي !...زه د ټولو دپاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څیر دي. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپنې له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواری په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرځید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې وی یې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دې. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یوائې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزې د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یې سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پریږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابنای فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یې د رومیلي دکلا په لور مخ کړ او آس یې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزې څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یې خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په شټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ور ورسید نو دآس واګې یې دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځای کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیریږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دښپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډیره محتاطه توګه مخته روان و. یوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د رومیلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و ، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځیر په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. اوبیا لږ څه وروسته یې دمسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کیدل ، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و اوهغه دخپلې تورې د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویې ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاتې شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره یوځل په اورنه کې کتلې و ، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما نه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه ، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویې ویل:

« ډیر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډیرښه پیژندلې و . هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډیر کم وخت لرم. ته زما دکار په اهمیت باندې پوهیږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بیرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلی دی او د روم پاپا دقسطنطنیې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړی دی په دې خاطر هغه باید د غربي اروپا په لور حتمي توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډیر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پورې یې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځای کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلی و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځای عسکر په خپل ځای حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یې تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلی و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په څیر الوت اوروان و. خو په یوځای کې یې یو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و. دوی د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل. او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یې و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوی د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و. قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یې دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یې یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکي اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یې؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوی تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را څرګند کړي. په همدې خاطر یې دماهي نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوی ته یې وویل:

« ماهي نیونکې یم ، محترما ! د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، راباندې ناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلی و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځای درومي راهب په کالیو کې کتلی و. په دې اساس هغه عسکر په ډیر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایې ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکې نه یې. بلکه ته همغه رومي راهب یې چې همدا نن سهار یې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې یې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګير وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره يو ځاې مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پيښيدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وويسته او په يوه ځل يې په هغو پنځو باندې را کيښودل. ډير وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازميښت له پاره زمينه نه وه برابره شوې ، هغه د يوه وږي زمري په څير په يوناني فوځيانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شميرې د ډيرښت د پروا کولو پرته يې پر هغوې يو په بل پسې مرګوني ګذارونه پيل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څير ددښمن په جسمونو باندې را پريوته. دشپې په تياره کې د تورو يوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پريښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه يې هم تر ډيره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځاې د خلورو لاسونو په تيزۍ سره په خوزولو د يوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبيا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکيدل. تر څنګ يې د قاسم تورې په يوه وخت کې دوه سپاهيان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه يې و تښتيدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کيدو باندې دهغوپاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خوقاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به يوکس هم ژوندې نه پريږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصليت پيژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پيژندونکي بايد ټول له منځه يوسي اوبيا کلی ته ستون شي. د قاسم توره يو ځل بيا د يوه بل عسکر په سر داسې راپريوته چې هغه يې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هيبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر يې د تيښتې لاره ونيوله او دجګړې څخه يې دخپلو پښو د ويستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورميلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغليدونکي آس د زين څخه يې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه يې يو تير را وويست اوهغه يې په کمان کې کيښود ، دا غشې د يوناني فوځې په ځاې دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او يو خوا بلخوا يې منډې کړې او بيا يې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وويشت. دغه يونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بيرون وکوت و او په دې ترتيب په زمکه راپريوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه يوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغليدونکې نا ارامه آس د خپل راپريوتي مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته يوړ. د را پريوتي عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکريده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کيدي. په دې اساس هغه يوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل يوناني عسکر تر شا يې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتيدلي عسکر يوکس و او هغه چې کومې لورې ته ورته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، روميلي کلا ته په ورننژدې کيدو سره ترکي عسکرو هغه کتلي و ، د ترکانو د ساتونکو يوه ډله يې مخته ولاړه وه ، کله چې يوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی يې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کيدو خير يې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څير د يوه غيرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پريږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاې مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهي نيونکو په کلې کې دهغه ځاې ځيرې څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغوې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابربنډولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه اوپه دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړۍ تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړۍ په کړکيو کې د رڼا ننبې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړۍ تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. اوپه خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزى خواته ورغې، روزى په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

«په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاى...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزى ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړۍ تر شا يې خپل آس تړلې دي، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي .....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزى د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلي و اوپه ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د وینې ځاځکې هم تر سترګو کېدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو ځاځکې پاک کړې روزي پرې ناځاپه را ننوتله اوقاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلی و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

«باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځای تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو ځاځکې .... ولې ......دا څه در پېښ شوي دي ؟ .... ته خو به نه یې زخمي شوې .....؟»

قاسم بې ځوابه شوی و او سمدلاسه یې لستوڼي راپورته کړ اودمخ څخه یې د وینو د ځاځکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوی ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوی سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.ّ»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یونانی عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپرېږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډېر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وې اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې وربډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې ښې ښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځای کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډېرو کلو او بانډو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکرې ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلی کې هم ډیره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې د هغه د خوبونو شهزاده یوازې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنې هم دې ، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب د غسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي . د همدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه د هغې آند مشکوک شوې و. ځکه د غه نوې ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پریږدې او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالې احساسوله. خو ټول کلې په غم او مصیبت کې اخته و. یوازې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوې ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي؟ هغې غوښتل چې د دې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به د هغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او د خپلو دروا غو په واسطه د دې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو ، د قسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون د خپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي د دې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي او د هغې حکم سره سم به د غه یوموټې لږ مسلمانان د تیغه تیروي. د هغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت د هغه د حکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې ، هغه ګوډ ګوډ کیده او د هغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه د کوم ښه او ناڅاپې خبر د اوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ او د خپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه ! څنګه راغلې یې ؟... داسې بریښې چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتيارو د خپريدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «روميلې کلا » په لور تللې و . اوبيا د يوه ساعت وروسته بيرته راستون شوي .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره يې وويل: « نوبيا څه وشول ؟... ايا د يوه راهب چيرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ د کلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چيرې لرې تللې و ،زه په پوره يقين او ډاډ سره ويلې شم چې همدې راهب دغه يوناني عسکر ټول له منځه وړي دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نيغ شو او کيناست. بيا يې په پوره شوق سره تري و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ يقين علت څه شې دې ؟»

« زه يې تاته علت وايم. ته زما خبره په ډير غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بيادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوي ، زما غوږونه ودريدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ. او د کوډلې چراغ يې روڼ پريښود. لږه شيبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ يې زنګون ووهه او کيناسته. ما تندې ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و. زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چيرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هيچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زيات شو په دې خاطر مې پريکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ځارم. خو د کوډلې دروازه همغه لورې ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بيا زما په ذهن کې يوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : بايد د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووينم. نو زه هغه وخت ډير حيران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و تړلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه يوه ډير پټ ځاې کې کيناستم ، نژدې يو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس يې د قيضې څخه نيولې و د آس داخور په لور راغله او آس يې هملته و تاړه او بيرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما يوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډير زيات حيران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زين او جسم باندې د وينو ښښې ښښانې دي. بيا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وينې تويونکې پيښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپيدا کيدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصيب ! زه تاته په ډاډ سره وايم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکمليدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او د خپلې تورې په لاستي يې لاس کيښود او ويې ويل « که چيرې هغه ريښتيا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس او همدا ګړی دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډير ټينګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څير بيرون را ووت. اودخپله ځانه سره يې د پنځوسو عسکرو يوه ډله هم واخسته. لږه شيبه وروسته دغه ټول د ماهي نيونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځيرو د ونو په سيورې کې ناست و او په خپلومنځو کې يې خبرې کولې، نن روزي ډيره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. يو ډير ښايسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مينه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مينه او محبت کړې واې؟ هغه خو لا د پخوا څخه دخپل يو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډير اهميت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنيې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهي نيونکو په کلي کې يو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډيره ښه توګه ډاګيزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګيرنه کې را ننبتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې يولس يا دولس کلنه نجلۍ وه په ډيره تيزه منډه دوی ته را ورسيده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته يې دوی ته وويل:

« مقدسه پلاره !.... د يوناني فوځونو همغه پروني سالار د ګڼ شمير سپرو عسکرو سره يو ځای لوڅې تورې په لاسو کې نيولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوښې کولې او هغوی مو وکتل چې د کلي په لور په تيزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د يوه پورته ځاې په لور يې ورمنډه وکړه او ودريد، په خپل تندي يې د لاس سيورې وکړ اودغرب په لور يې وکتل. د لمر پريوتو ته لا ډير وخت و. دروزی خور ريښتيا ويل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسيدونکې و. دا خو ډيره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره يوځاې دکلي څخه بيرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سيورې کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د يونانيانو داسې ورتګ وکوت نو ووېريدله او رنګ يې تک ژيړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځايه دپټيدو د ويستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځايه په پټو څنګه تښتيدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په يو پټځاې کې د پټيدو وويل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د لیوني سپي په څير کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه يوائني کوچني چرچ ته ،چې د يوې کوډالي څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاې هم و. کله چې يې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاې ته ورمنډه کړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بيرون يې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډير قهرجن و د مقرون مخې ته راغي ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سينه يې کيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې تورې کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار کې ستا له لاسو شکايت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وويل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشي ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلي يم.

خو دکلي هيڅوک مخته را نه غي. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولي و. مقرون بوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسيدلي و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلي وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياد ه ووتل. هغه لکه د ليونۍ په څير د خلکو د ټولي په لور ور منډې کړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې دپاګلو اوليونيو په څير چغې سورې وهلې ځکه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې ترې هم د کوچنيوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار يې دا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څير پاللي وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې اوپه ډېره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلۍ !..... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډېره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزي ورته وویل:

« هو ! هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډېره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې د سردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډېر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنېهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل.....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې اودقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلوملو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل اود راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و اورا غې. خیمې ته د راننوتلوسره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښې یې پرې کیښودل « د ابنای فاسفورس»ماهیان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوې ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمیر تر کومه ځایه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴ م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر ځلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شونې ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شی نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونود لاندېنیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقیني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي.»

قاسم په ډیر خوند سره د روميلي کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید . دغه سپاهیانو وویل چې : یوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلي و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوناني عسكرو د وژلو نه وروسته تنبتيدلي دي ، سپاهيانو خبر ورکړ او نور بيرته ولاړل. مصلح الدين اغا قاسم ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدين اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبيا يې وويل: « مونږ بايد د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصيبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک د شپې تر ډيره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبيا يې يو ډير په زړه پورې حکمت خپل کړ چې د سهار دلمانځه وروسته يې د هغې د پلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدين اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځيانو يوه پنځوس کسيزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي ځارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بريښيدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمرنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدين اغا دغه عسکرى ډله لکه د توپان په څير د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسيده. دا مرکز په يوه ډير کوچني تعمير کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته يې د انسان په قد ديوالونه ولاړ و. په منځ کې يې څلور پنځه خوني د خټو اوتيږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په يوه کونج کې يو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ويشتونکي د ډيرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدين اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ويده يوناني ټول عسکر يې د تيغه تير کړل. هلته په برج کې ناست يوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هيڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تيرې شپې راهيسې ددې ځايه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځيرونو کې تړلې روزى د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځايه پوره لرې پروت و. دا يو پخواني زوړ څو پوړيزه مينار و چې پلنوالې يې دومره و چې انسان پرې د يوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود يوناني فوځيانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکيو ځارونکې هم و. دا برج قسطنطنيې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطينى پادشاهانو د جهازونو او کشتيو دلارښود په څير « د رڼا کور يا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډير اوږود و او ډير منزلونه يې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تيره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او دروزى په عزب به يې حملې کولې خو روزي لکه د يوې وينه تويونکې پيشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځیر هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که ریښتیا هم مقرون په هوش کې واي نو د روژې د عصمت خوندي پاته کیدل شوني نه و. خو د زیاتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شو کنټرولولاې او ټول وجود به یې لړزیده. بلاخره د سهار په وخت کې یې سترګې سره ورغلې، او په دې توګه یې روژې هغه وخت د شرنه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته د مقرون سترګې په یوه ډېر بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا د هغه په مرکزي پوسته باندې حمله کړې وه او د هغه ټول عسکر یې له تیغه تیر کړي و. د مقرون له پاره دا یو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنیې د قیصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه د خپلې غیرحاضرۍ کوم دلیل نه شو وړاندې کولې. سخت وویرید او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګیزه شوه چې هغه مغرور چې دوې ورته عیسایي راهب وایه، هغه د سره راهب نه و، ځکه چې په دغه مرکزي پوسته باندې حمله کول د یوه کس کار نه د ې او مقرون په دې هم پوهیده چې دلته یې ډېر دښمنان مسلمانان دي. څنګه یې چې په ذهن کې دا خبره را وګرزیده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو اندیښنه یې نوره هم زیاته شوه. اوس نو د هغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته د دې خبر د ورسیدو تر مخه هغه د رومیلي کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلې. رومیلي کلا د هغوې څخه په پنځه میله واټن کې جوړیده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کیوت او یوه کشتۍ یې و نیوله او د ګولډن هارن د دروازې څخه تیر شو او بیرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تیره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل د هغه عسکرو خیمې وهلې وې، مقرون په ډېر احتیاط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل، هغه له دې ویریده چې هسې نه چې د دیوالو څخه د بیرون حالاتو څخه د دیوال دننه شهنشاه خبر شي. د ښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر د خاورو او ګردونو په وریځو کې د ورمیلي د کلا په لور وررروان دی...

د مصلح الدین اغا تیز رفتاره جاسوسانو، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې د مقرون د یوناني عسکرو ډله رومیلي کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکیدل اړین وګرزیدل. ځکه مخکې ورته د رومیلي کلا عسکر تیار په لیکو کې ولاړ و. مصلح الدین اغا مقرون ته د یوه لښکر په ښه ښه راغلاست ووایه. او سمدلاسه یې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمیر له اړخه کم و او د هغوې د سپرو شمیره هم د اتیاو په شاوخوا کې وه. او دپیاده جنګیدونکو شمیره هم تر سلو نه زیاتیده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدین اغا د جنګ پیلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هیلو نه ډېره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پیل شو او یوائې په نیم ساعت کې پای ته ورسید او مقرون خپل شاته ګڼ شمیر لاشونه پریښول او بیرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د یوه عذا ب په څیر راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسید نو هلته ورته د شهنشاه پیغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قیصر له خوا د مرګ او یا عمری بندي کیدو سزا ترسترګو کیده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه یې یو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی یې دخه ویلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نیکې وه چې په اخري وختو کې یې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پیښو د اوریدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه یې د خپلو څوکیو د څارنې څخه را بدل کړ او یو عام سپاهی یې وګر ځاوه. اودهغه په ځای یې «ویلاروس» و ټاکه. اوبیا یې د یوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنیې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقیت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنیې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنیه باندې یوه ځواکمنه حمله کیدونکې ده.

د قسطنطین دقیصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې یې شمیره تریولکو زیاتیده، د قیصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پیل کړل. تر څنګ یې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبلیغات بند کړل او د عیسویانو د دواړو ډلو د رایوځای کیدو له پاره یې خبرې پیل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رویه وکتله نو سمدلاسه یې د «سینټ صوفیا» په چرچ کې، چې د شرقي کلیسا اوبطریق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عیسوي ډلو د یوه متحده مجلس د راغوښتلو پریکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره یې د رومي کلیسا «پنځم پوپ جان نیکلسن» ځانګړي نماینده «کارډینل اسیډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنیه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

ددیوال نه بیرون د یوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته، شهنشاه یو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو یوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته ولیږله. اوهغه ته یې دمسلمانو سپاهیانو د اوسنۍ حملې څخه شکایت وکړ. خوسلطان محمد خان ددې شکایت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره یو ځای ورکړ. اود شهنشاه دسفیرانو د بیرته رالیږلو په وخت کې یې ورته وویل:

«د قسطنطین قیصر ته وو ایه چې سلطان محمد خان د یوه فاتح په څیر قسطنطنیې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنیې دروازې پرانستې پریږدي او که نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت یوه نښه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونو کې لکه دتوپ د ګولیو په څیر ولګیدې، او هغه یې په ډیره خرابه توګه را ومروره. هغه سمدلاسه ټولو اروپایي هیوادونو ته خپل سفیران و استول او دهغوې څخه یې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روژې سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روژې حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړای شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلي کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلي آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روژې په اړه ورته سهي معلومات ورکړي. په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده .»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و. خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغربي هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه دآسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو ترمنځ د ابناې فاسفورس همدا شني اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نژدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته اوپه خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځاې دې چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيې موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډېره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چيرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لويو وچو ترمنځ دغه ابنا د غوايې د ورمېږ يا سر په څير ترسترګو کيږي چې يواځې يو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې يې يو درز راپيدا کړې او ديوه کوچني خليج شکل يې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې ښکر هم وايي ، او ځينې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ » هم وايي. د قسطنطنيې جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختيار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنيې ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل ترڅنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت کې يې دکشتيو د تګ راتګ له پاره ترې، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر ترڅنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار يواځنې اړخ چې د وچې لور ي ته غځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريکړه وکړه. هغه په حقيقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات ترلاسه کړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي کې شک را پيدا کيده ځکه چې دغلاطې برج د يوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ورننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسکرو يو مستقل کمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون ترې د څلور سوه کسانو عسکرو يوه قوي ډله تياره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيې ته ور داخليدې. دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ کم شوې و خو په لويو لويو غواې ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل اوسامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځابوکې به د کشتيو څخه را ښکته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کيده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډي وکتل نو فکر يې وکړ..... چې قيصر دقسطنطنيې د کلابندۍ له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واي. په حقيقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلې ټول سامانونه او مسافرين را ښکته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسيد. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخليج اوبه وې اود خليج نه اخوا د قسطنطنيې دښار ديوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د يوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسيد. دا ځاې ډير ښايسته جوړ کړل شوې و او تر ډيره پورې د خوراک څښاک او نور وسايل چې د غوايي د ګاډو په واسطه دلته را رسيدلي و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقيقت کې دهغې يوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بنديزونه لګيدلي و اودقسطنطنيې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشی کاوه. لويو لويو کشتيو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپير يال کې يوډول عجله او بيړه محسوسيده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کيوتې و ، هرې لورې ته د قيصر درويشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کيدل. قاسم د يوه عام وګړي په څير دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډير کم وو، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه يې ترې کيوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسايل ، ادويات او نور ډير شيان شامل و . د کشتيو نه د سامانو د راښکته کيدو له پاره لويې لويې تختې دسمندر لورې ته ور غځيدلې و ې. د ا تختې ډيرې مضبوطې او پيړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هيوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنيه ته يې د خپلوخپلو هيوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار ديوالونو تر منځ پوره غځيدلې و اوپه دې توګه د اوبو او ديوال تر منځ يوه پټۍ دښار په سمندرې چاپيريال کې را ګرزيدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پياده کړل شي ، دديوال تر څنګ دا پټۍ په ديوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په ننبه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزيدونکې کشتيو نښتې وې ، په همدې وخت کې يوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې يو ځوان سپاهي په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم يوناني عسکر معلوميده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او ميړانې څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره يې يو ځاې کړه او دکشتۍ رسۍ يې د تمځاې د تښتو سره و تړله اوپخپله يې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې يو ډير عجيب اوغريب ترکيب راغې ، هغه په بيړه بيړه ددغه ځوان لورې ته ورغې. د قاسم په لاسو کې د آس قيضه وه اوپه بدن يې دعامو خلکو لباس و . د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه ودريد. او ورته يې وويل:

« دا سې څرګنديږي چې ته د بازنطينې سلطنت کوم عسکر يې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکليف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډير بې وسه يم نو په دې خاطر مې درته تکليف در کړ. زه غواړم دقسطنطنيې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هيڅوک ما له ځانه سره هغه لورې ورلو ته تيار نه برېښي. که چيرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پر ما ډير احسان وی.»

درويشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبيا يې ورته وويل: « ستا له لهجې څخه څرګنديږي چې ته د قسطنطنيې اوسيدونکې نه يې.....ته د کومه ځايه راغلې يې ؟ او په قسطنطنيه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډيره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې يا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اويا يې زما په لاس کې ددې قيمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امير او مهذب وګړې ښکاره شوې يم. قاسم ورته په خندا کې وويل:

« هو ! زه د بوسنيا څخه راغلې يم. او په قسطنطنيه کې ديوه شخص نه پرته بل څوک نه پيژنم. اودا هم راته ډاګيزه نه ده چې هغه شخص به ماته چيرې تر لاسه کيږي. ما اوريدلې دي چې په قسطنطنيه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنيې په فوځ کې د يوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عيسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزيت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقيصر په فوځ کې ور شامليدل. په دوې کې يو شمير رضاکاران په خپله خوښه اويو شمير نور به دخپلو هيوادونو دبيرغونو لاندې اوپه ډله ايزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنيا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلي. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستايني جذبات را وپاريدل شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغيز هم شامل و. قاسم په ډيره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بيان کړه. په دې خاطر هغه يوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډيرې نرمې لهجې سره يې ورته وويل:

« په قسطنطنيه کې هغه څوک دې چې ته يې ليدل غواړې ؟ او ته يې پيژنې هم ؟ »

« ډيمونان ..... ډيمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته يو ځل بوسنيان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پيژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه يوناي عسکر سترګې دحيرانيتانه وازې پاته شوې.« ډيمونان ؟؟..... دا خو « اياصوفيا » بطريق دې . د قسطنطنيې د « دی هولي ارتوډکس چرچ اياصوفيا » بطريق. سپاهي په ډيره حيرانتيا سره داخبرې کولې اوبيا يې قاسم د لاسه و نيوه او په دير درنښت سره يې ورته وويل « ته خو د يوه ډير ستر انسان ميلمه يې. له ماسره راځه ،.... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځايه دفراغت وروسته بيرته ستنيږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې يوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنيې ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بريالی شو ، خو ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دي ؟....دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستاینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکې جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ . په لاره کې قاسم د هغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم . لږ تر لږه د خپل محسن نوم خو باید راته یاد وي . »

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دې . اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه .»

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده . په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضي نوم و ښوده .

« زما نوم ...مورګن دې . مورګن . ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم . هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه .

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه . ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې . اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي » د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه . زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې . اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده . هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته وررروان و . خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې ووینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړې ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې . خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ . ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي.....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رينښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړي چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځاې د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ ورونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنستونه لړزيدلي و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلو سره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅچا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګې د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلي قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځی افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم وروپيژانده.

« دا مورګن دې ،...... د بوسنيا د پخواني شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنې په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځني عمر فوځی افسر پخپله رومیل دې. قاسم هم ورمخته شو او په ډېر آدب یی ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو او په ډېره خوشحالۍ سره مخته راغې اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډېر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یی هڅه کوله چې رومیل یی په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یی وویل:

«ستا میلمستیا به ماته ډېره ستره نیکبختي وي، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډېر درنښت کوم. کلاډیوس ډېر ښه کار وکړ چې ته یی دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: «بلې! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږه شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

«ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایی.. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوې نوم هم «سلطان مراد» دې.»

د رومیل خبرې د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څېر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلې دې. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډېر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یی یو ځل بیا وویل:

«اوهو هو! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم، دیسوع مسیح خداې رېښتوني خادم او پیرو یم.....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دې، په دې خاطر یی خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندې کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپی توګه یی د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و دريد، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د يوه خاص علت په اساس ايښودې دې. ستا په څير يوشمير نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتين » وايم. زه هر چا ته ددې علت نه وايم. خو تاته به يې ووايم. ځکه چې ته زما د وطن سړې يې. لږه شيبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووينې نو ډير به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ويره ويره يوه پوښتنه وکړه. « ايا ستا ښځه هم بوسنيايي ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنيايي والي باندې وياړو.»

اوس نو د قاسم ويره لږه لږه کميده. هغه ته دروميل شخصيت ډيره حيرانونکې ښکاره شو. کلاډيوس هم د روميل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم دروميل سره يواځې شو نوبيا يې ترې وپوښتل:

« ايا دا رينښتيا ده چې په قسطنطنيه باندې ستره حمله کيدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوريدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقيقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، روميل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته دروميل خندا ډيره اسرار اميزه لګيده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. روميل ورته ځواب ورکړ:

« هو !دا خبره رينښتيا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکې را ټولول کيږې.. ستا احساسات د قدر وړ دي . که چيرې ستا په څير ځوانان د شاهي بيرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنيې ته به هيڅ سلطان زيان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د روميل په اړه شک نه لرې کيده. نن قاسم د خلکو د پيژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړې ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې يو ناڅاپه ترې روميل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دي ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پيدا نه کړاې شو ، ويې ويل « نن.....نه ، ددې نه مخته زما ډير وخت په غربي اروپا کې تير شوې دې...»

روميل دقاسم په خبرو باندې حيرانتيا و نه ښووله. په خاموشۍ سره يې سر و خوځاوه اوبيا يې وويل:« خو ما د جنګ په ميدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څير پړقيږې.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې د سلطان مراد خان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

د قاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلی و ، او په همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم د همدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نو په دې خاطر هغه دپلټونکي په څیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و . ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. او قاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځاې د کور په لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره د هغه د کور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پرې نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کورته څوک راغلې دې.»

دا یو کوچنې شانته کور و چې ددرې څلورو خونو ځخه جوړ شوې و . په دې وخت کې د یوې خونې ځخه یو شپږ کلن کوچنې راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوې چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچنې مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باورې شو، کوچنې رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوې په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوې دې چې ما یې نوم سلطان مراد خان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولتن وایم.....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپیژندګلوۍ په اوریدو سره بریټا د خوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځاییده. ډیره خوشحاله وه ، تر ډیره پورې د دعاییه کلیماتو د ادا کولو وروسته رومیل او بریټا خپل دغه نوې میلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننویست.

بریټا د خوراک په دسترخوان باندې ډیر شیان کیښودل. د ابناي فاسفورس د مرغاوې وریته کړې غوښته ، او د بوسنیا په څیر جوړشوې کباب .... قاسم هم لوږې راختلی و. خو د ډوډۍ د پیلولو دمخه یې رومیل ته وویل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګیزه کړې نه ده چې د یوه راسخ العقیده عیسایي په څیر دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډیره مینه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وویل ، ددې خبرې سره سم بریټا او رومیل دواړه په خندا شول اوبیا دلږ څه خاموشۍ وروسته رومیل په خبرو پیل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ویلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پریوزې. .....رومیل ورته وویل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پیدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنیا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندې پاته کیدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپیدا کیدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بریټا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچنې د راپیدا کیدو په سختو او کړکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثماني فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبریټا چغې او واویلاوې اوریدلې او سمدلاسه یې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه یوازې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندي پاته شو ...بلکه زما یوازنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بریټا ته خو اوس دهغه عسکر نوم یاد نه دې نوپه دې خاطر یې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټین وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونیاډې په فوځ کې وم.»

د رومیل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنیا کې یې د یوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبیا یې هملته د حمیرا ، مریم او عباس سره هم لیده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حیران دریان پاته و. ډوډۍ یې په ستونې کې ننښتله. او دحیرانتیا له لاسه یې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې رومیل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بریټا ته په ډیر غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم یې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبیا قاسم دسولټین په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکي کرشمه باندې حیران پاته شوی و. خداې په څه ډول هغه د بریتا اودهغه د زوې سره یوځاې کړې. دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن.... مه ویریږه ...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتهن ایښودې دې.... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور، طاهر یې ورته خبره کوې.... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و، کله چې قاسم، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه، نه، هیڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې، ډیر دې ښه کړې... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم،..... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم .....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په رېښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و. اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ...... چې دبریتا پیژندګلوې وه. عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و. په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه.....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو. خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا صوفیاء

قسطنطنیه د خپل جغرافیایي جوړښت او تاریخ له اړخه په نړۍ کې یوائنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدلیده رابدلیده. ددې ښار تر ټولو پخوانی نوم « زارغراد» و بیا « میکله غارو» ترې جوړ شو. په یوناني او رومی وختو کې یی ورته «بیزنطیه » وایه بیا په دریمه عیسوي پیړۍ کې رومي پادشاه قسطنطین هغه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنیه وګرزید. په هغو وختو کې یی ورته « نوي روم » هم وایه. په لمړیو وختو کې ورته بازنطینی خلکو « هیپولس» وایه اوعربو ورته په هغه وخت کې د « مدینة الروم» نوم ورکړې و.

په حقیقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت یو ستر ښاخ ویل په کار دي. دروم ښار چې په ایټالیا کې دې د عیسي علیه السلام د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته اباد شوې و ،په ایټالیا کې یو دریاب دې چې ټایمر نومیږي ، دا دریاب د شمال له لورې راځی او د « روما » څخه تیریږي او پنځه ویشت میله لرې د روم په بحیره کې تویږي. په یو وخت کې دا دریاب د تجارت لویه لاره وه ، په همدې دریاب کې به یی ستر ستر شیان لاهو کول اوکوچني شیان به یی په کشتیو کې ایښول او د « فلورنس څخه تر نیپلز» پورې به یی پرې تجارت کاوه. ددې دریاب په غاړه یو ځاې دې چې دخپل شینوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډیر مشهور دې ، هلته تجاران خیمې وهي او شپې شپې تیروي اوبیا دهمدې دریاب په غاړه سفر کوي. دمسیح د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پیسې واچولې او دلته یی یو سراې اباد کړ اوبیا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وایی. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه اوخوشحالۍ به یی تر سره کولې ، په هره معامله کې به یی حکم صادراوه. اوخپلې قبیلی به یی د کوچنیو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسیح دپیدایښت نه مخته په شپږمه پیړۍ کې هلته یوې اسیایی قبیلې سر راپورته کړ چې د « تاریکینو » په نامه یادیدل. دې تاریکینو په ۵۰۹ قبل مسیح کې دلته یو ډیر ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوریت ورته ویل کیږي. همدې جمهوریت کرار کرار په شاوخوا قبایلو باندې هم حاکمیت پیدا کړ ، ان تر دې چې ۲۷۵ قبل مسیح کې روم دیوه ځانګړي ځواک مرکز وګرزید ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پیل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپین» ، یو کال وروسته په شمالي افریقه او مقدونیا ، په ۲۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجیم ، په ۹ عیسوي پیړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عیسوي پیړۍ کې « برطانیه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطین» او په ۱۱۴ عیسوي پیړۍ کې « ارمینیا» او په ۱۱۷ عیسوی پیړۍ کې عراق د رومیانو د سلطنت برخې وګرزیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا ینبت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و . خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنگ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایي نظام یې قایم کړ . په هغو وختو کې به جمهور یت یواځې د خواصو او اشرافو دطبقو پورې را نغښتې و . د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وگرځي او په خپله د سیاست نه ځان څنگ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و . هغه تر لمړۍ شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسي. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وگرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړۍ پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید، په ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت و گرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځای د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړینې وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومي سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې « رومن ایمپائر» اوشرقي برخې ته یې « بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا « دریم قسطنطین» چې د ۶۱۰ نه تر ۶۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۶۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه گڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنیې په اړه ډیر معلومات ترلاسه شوي و . هغه ته د عیسویانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه ترلاسه وه ، ترڅنګ یې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډیر ښه خبرو . هغه په دې پوهیده چې هغه وخت چې د قسطنطنیې قیصر عیسوي مذهب ومانه نو دعیسوي او د ایران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقیصر او کسرې او یا روم اوفارس ترمنځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامې حکومت منځته راغې او عیسویانو او مجسویان یې په حیرانتیا کې و غورځول. دمجوسیانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنیې عیسوي حکومت تر ډیره پورې قایم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عیسوي ددغه حکومت د پاې ته د ورسیدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و . هغه هلته د رومیل په کور کې د یوه رضا کار په څیر اوسیده. رومیل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې لیکلې و . خو هغه یې سرکاري بیرکونو ته د ورلیږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، رومیل د شاوخوا ګاونډیانو ته ویلي و چې مورګن یې ورور دې او د بوسنیا څخه راغلې دې. رومیل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع ترلاسه شوي وه ، ځکه په قسطنیه کې ورته دهغه دهیلو نه پورته خوندي ځاې ځیرې ترلاسه شوې و ، هغه تر ټولو نه زیات د بریټاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنیا کې د عباس او مریم دګاونډې په څیر یې د بریټاسره د خپلوۍ احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « ایاصوفیاء » ترمخه تیریده. خپل مخ یې د څادر په یوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهیده چې ابوجعفر همدلته په ایاصوفیا کې اوسیږي او نه یې غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دې هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخواني مرکز په څیر یې دعیسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته اباد شوي و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنیه په پخواني مذهب باندې روانه وه. ددې برعکس رومن چرچ درومن کتولیک د مذهب تر اغیز لاندې و . د ایاصوفیاء د تعمیر په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا یو ستر او عظیم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره یې بیا هم په کوم ځاې کې د زوړوالي نښې نه تر سترګو کیدې. ځکه چې دا دعیسویانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښایسته کولو او او ترمیم کار په ډیره ښه توګه ترسره کاوه. د مانۍ دروازه ددوو سترسترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځلیدونکي پتیل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صلیب نصب کړل شوي و . دا کلیسا لمړي قسطنطین په **۳۲۰** عیسوي کال د لرګیو څخه جوړه کړې وه ، بیا په شپږمه پیړۍ کې یې اور واخست او وسوځیده ، خو « جستینین » قیصر په **۵۳۲** عیسوي کال به همدې ځاې یو نوې پوخ تعمیر جوړ کړ، دا تعمیر په پنځو کالو او لسو میاشتو کې تکمیل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلي و . قیصر ددې کلیسا دتعمیر له پاره د نړۍ دمختلفو ځایو څخه دمر مر تیږه راوسته.... د«فریجیا» سپنیه د « لکونیا» شنه ، د « لیبیا» نیله ،« سلینګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تیره ځنډه لرونکي دمرمر تیږه یې دې کلیسا ته راوړه.دمصر د «دستاراتیږې» او «دسماق تیږې » یې هم ورته راوغوښتې. اوپه دې کلیسا کې یې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کلیساو د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یې ورته را ولیږلې. ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې ، هماغه و چې « جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ویې ویل:

« سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړې و . او د جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه.

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو . هغه تر ډیره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و . قاسم ددې ستري کلیسا دتعمیر څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و . اوددې عبادتځاي سیل یې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه ماڼۍ د عیسویانو د روحاني مرکز په توګه استعمالیده. دهغې په بیروني دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوي و ، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یې د صلیب انځور را ځړول شوي و ، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یې شول چې د یوه عیسایي عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. یوازې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و ، ځکه په دې کلیسا کې د رومي او بازنطیني کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه ، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالي منځته را تلو ته پرې نږدي.

« دې هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده. ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم ، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و . او دا شوني وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیې د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې ، بلجیم ، سپین ، او برتانیې فوځونه دلته را شي ، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ « پطروس هرکولیس » د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و .اوبې شمیره جنګې بیړۍ یې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډېره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بيا يې خپل سر و څنډه او آس ته يې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پيل کړ. اوغوښتل يې په داسې بڼه ور ننوځي چې ابو جعفر يې ونه شي پيژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د روميل کور ته ورسيد.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنيې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې يې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهيده چې ابو جعفر په اياصوفياء کې دې اواصلي نوم يې « ډيمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلي پلان پرته يې په ډيمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بريټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلو سره هغه ددرننبت له پاره و دريده. قاسم هم په خندا سره بريټا ته سلام وکړ بيا يې ترې و پوښتل چې « سلتړن نه تر سترګو کيږې ؟»

هغه د روميل دزوې خبره کوله بريټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چيرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تيار کړې اوايښې مې دې.... لمړۍ هغه وخوره !»

بريټا بلکل لکه د سکه ورندار په څير ښکاريده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل يې. خو په لږ څه نيولي لهجې يې وويل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره اياصوفياء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسيدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه يو ډول سوګند و ګڼه ».

بريټا په ډېره حيرانتيا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شين و ، ځکه هغه په يوه غشي دوه ښکاره کړې و . يو خو يې د بريټا پوښتنې ته ځواب ويلې و او بله دا چې دخپله ځانه يې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د يکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره يوځاې اياصوفياء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو . هغه خپل ځان ته افرين ووايه. خوبريټا ورته يوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه يې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پيژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بيړه يې يوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د يوه ځاې اوسيدونکي يو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چيرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها ورته په ژورو سترګو کتل اودهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتها ښخه کار واخلی. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتها ښخه وپوښتل:

«ته خو به ځې راځې.....آیا صوفیاء ته...»

«هو ! زه په اونۍ کې یو ځل «دی هولې ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: «بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم څوک وي ؟»

«هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یوازې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی.....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاط ډک و . بریتها د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یې شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و. اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یې په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یې د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتها د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یې ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتها ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

«خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما ښخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا د پخوا ښخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: «په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اودخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتونې پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځای ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلي دي ، ما خو ویلې دي چې په هغوې کې یوازې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتې لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان ښخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د ننبې په توګه راکړې و . کله چې بریټا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ . ځکه چې همغه د بریټا سره په ګاونډي کور کې اوسیدله . د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه . هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریټا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د جنګ دګواښ تر پایې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و . د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده . اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل . دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې . هغه خو دقسطنطنې دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریټا سره بس همدومره خبرې وکړې . اوبیا یې په دې خبره باندې و خنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و . هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و . بیا هم هغه دبریټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځای کړه . اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریټا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریټا او سولتین له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرننبت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړې ترڅو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د « ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینی ځواکونو دسالار « نوټاراس» د وړتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترځنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل ځخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلي شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشوني دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دوری وري کړي خو دې ځاې ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و . قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د سترې دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی ځخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریټاسره دیوه ورور په څیر ډیر ور نژدې شوې و. اوس به نو بریټا په هر ځاې کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلي و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو . که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دي ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریټا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کورته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبی خلکوسره زیاته دلچسپې نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلی و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل یې په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بریټا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نو په دې اساس یې د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریټا ته به د مارسي په اړه ټول څه وایی. ښکاره ده چې هغه بریټا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یې بوتلله. هغه نه غوښتل بریټا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي، په دې خاطر یې یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را بربنډیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یې دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بریټا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یې کاوه چې څه ډول یې بریټا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بریټا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یې له ماڅخه پټوې.»

قاسم به څه ویلي وي.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریټایی په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به یې درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریټا سمدلاسه په یوه لمحې کیناسته. اوسترګې یې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته یې وویل: « هرو مرو یې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریټا سترګو ته وکتل او ورته یې وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریټا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: «ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکنې تعارف پرته ووینم.»

بریټا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښښتې و. هغه نه غوښتل چې بریټا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړي ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریټا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته ورو پیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریټا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریټا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یوساعت وروسته چې بریټا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږ بلنه ومنل شوه... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یې څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کځوړه کې یې واچولې اوبریتها ته یې د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریتها هغه اشرفۍ واخلي خو بریتها بې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل وروور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده.»

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یې بریتها ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یې مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز induction وینم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریتها زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریتها سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و ، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریتها په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و . دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خدایږ خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوې... په دې خاطر یې قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریتها ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یې ورته وویل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یې ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوې.....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکارې وکړه نو بریتها ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟....داسې بریښې چې زما د وروور په زړه کې کومه ماجبینه پیښه شوې ده...»

بریتها دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یې په همدې لهجه باندې وویل: « تا سهي درک کړې ده .... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسې سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یوازې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بریتها دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو ! .... داسې برېښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پیژنې .... دا خو ډېره بده خبره وشوه ... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څیر ورپیژندلی یې ...اوس چې هغه له تاسره ووینې ، نوتابه وپیژني .. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پیژندګلوي ورانديکوم ....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته یې وویل: « بریټا خورې ! ته مه اندیښمنه کیږه .... ته خو زما د قصې د اوریدو دمخه وویریدې. اول خو ته زما خبره واوره ...... ډیمونان خو ماپیژني خو دومره مې نه پیژني چې زما هم مه خور لیږه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړیکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځای سهي دي.»

« خو که چیرې تا ډیمونان د پخوا څخه پیژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پریښودم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شاید چې تاته به معلومه وي چې دویم بطریق اعظم نژدې اوه کاله مخته د « اورنې ، ابانیې او بوسنیا » په سیمو کې اوسیدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانیه کې اوسیده او زه هم هملته وم. هلته ماته د یوې شاهي کنیزې مارتها د لور مارسي سره مینه پیدا شوه ، خو فادر ډیمونان د البانې پادشاه سکندر بیګ له پاره هغه له ما څخه یوړه. اودهغې مور مظلومه یې ووژله. خو مارسی د سکندربیګ خواته هم نه ده ور رسیدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهیسې اوه کاله تیر شوي دي اوزه یې په لټه کې یم. زه په حقیقت کې قسطنطنیې ته دهمدې له پاره راغلې یم ، فادر ډیمونان ما ډیر ښه پیژني ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې ....بریټا ، ته خو زما خور یې . اوخویندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي ....»

بریټا دقاسم خبرې په ډېر غور سره اوریدې. کله چې خبره پاې ته ورسیده نو هغې یو دم وویل:« واخله ....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې ...زه به نیغ په نیغه د فادر ډیمونان څخه وپوښتم چې مارسی چیرې ده ،که چیرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به یې ووایی ....»

قاسم دبریټا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډیمونان دذهن څخه خبره ویستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې بریټا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډېر ځایونه هم راغلل چې د بریټا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بیان کړې و. خو جزئیات او تفصیل یې ډېر په زړه پورې و. اوبریټا په ډېره دلچسپۍ سره هغه اوریده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډیمونان کرچار مشکوک تر سترګو کیږي..اوپه ډېره سنجول شوي توګه یې وویل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهیدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تیاره یم. خو په یوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را یاده کړم. اودهغه څخه حقیقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ایا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي ....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریتا پوښتني په خپل ځاي سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وويل : « بريتا ، خورې ! ته ولې اندیښنه کوې.. زه به دډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ویستلي . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم اوخپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاي دې چې قاسم یی د ډیره وخته راهیسې انتظار کاوه. اودهمدې فکر په بنسټ یی ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلوکالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډیره ښکلې ګوته یی راوویسته. چې په شنه غاړه یی د صلیب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بیا په خپلې اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریتا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یی ورته وویل:

بریتا خورې !دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې .کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کینې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبریتا ترې په ډیرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ویی وایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریتا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایی چې دا ګوته ما د قسطنطنیی په بازار کې اخستې ده.... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته یی د قصې څخه بلکل بې خبره یی ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بیان وکړي اوکه هغه بیان ونه کړ نوبیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندی ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده .....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نیغه خبره ده .....نه ستونزمنه او نه نغښتې .....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه ووایی. اوزه به یی ددغې دریڅې څخه د اوریدلو هڅه وکړم.....اویا به یی وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دي پوهیده چې ډیمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره یې ډېر ژور اړیکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپیژني. اوکله چې بریتها په دې اړه خپله بې خبري څرګنده کړې او ورته ووایې چې دا ګوته یې په بازار کې رانیولې ده. نو هغه به حیران پاته شي او که چیرې تر اوسه پورې یې د مارسي سره اړیکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره تر لاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بریتها ترې د مارسی په اړه خبره را برسیره کړي. اوس نو بریتها هم په دې مسئله کې ډیره دلچسپي پیدا کړې وه، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره یې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډیر سخت تیر شو ، نن رومیل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلی و. بریتها هم د ډیمونان دخوراک له پاره تر ټولو ښه غذا تیار کړې وه.تر څنګ یې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډیر ښایسته کړې و ، هغه د ډیمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځای جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې یې د ډیمونان خبرې په ډیره ښه توګه اوریدل کیدای شوې. ځکه په منځنۍ دیوال کې د لرګي یوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ویلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بریتها ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پریوتو لږ څه دمخه، قاسم چاته د څه ویلو پرته د رومیل د کوره ووت. او دکلي څخه لږ څه لرې د کجورو د ونو تر شا و درید. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتیا په وخت کې ډیمونان تر څارنې لاندې ونیسي. د ونې سره دهغه د دریدو انداز بلکل عام اوساده ښانته و.

هلته په کور کې رومیل د بریتها څخه وپوښتل: « اوهو !.... مورګن چیرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و....»

« هغه د اړتیاوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بیرته راستون شي.»

بریتها په دې پوهیده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآیه ولاړ. بریتها د مقدس پلار ډیمونان دراتلو تر مخه په ځان اوبه تیرې کړې ، پاک کالی یې واغوستل او ځان یې پوره ښایسته کړ، تر څنګ یې د ښې لاس په ګوته یې دمارسی ګوته ور ننویسته. هغه تیاره شوه اوبیرته کمرې ته راغله. نو رومیل ترې په خندا کې وپوښتل:

« واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښایست او ښکلا دکتلو چانس تر لاسه شو...»

بریتها ورته په خندا شوه . خو رومیل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل : « اوهو ! ...دا څه دې ؟دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ایا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتیا سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوي سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتیا د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوي کې د اوزي د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ دروميل دکور مخې ته ودریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوي تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله ښنه لاندې کینبوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځواني راهباني هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتي وې. دهغوي په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوي د حرکاتو څخه ځرګندیده چې هغوي د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوي ټول دننه ولاړل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځای کې و دروله ، اود بګۍ د اخري برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوي ټول دننه ولاړل اوددهغوي ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځای څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوي کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهباني ، رومیل او بریتیا ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتیا بلکل اندېښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريټا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دي چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

روميل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريټا کوچنې ورور دې ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځي ، په دې خاطر هغه د څه سامان دا خستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې تر مخ دمورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو .

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته..... هيڅ خبره نه ده... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريټا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريټا د ډيمونان تر مخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بريټا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده . د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس دډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ. او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې الباني کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله..... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې را په ياد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . او په حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريټا لاسو ته څه ډول راورسيده. دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريټا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله . خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريټا څخه وپوښتل:

« ګراني لورې !..... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بريښې چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده ..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله . بريټا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه . ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه. بريټا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووايه.

« مقدسه پلاره !...... ددې ګوتو د اخستو يوازې څو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم. .....زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بريټا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه. خو دډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را نښتې و. بريټا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیې ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لورې ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خو بریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو . هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شې اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ښنتې و. بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړې.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لرې نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړی. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهبانې ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسې ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلې و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي.....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

روميل په پرلپسې توګه په حيرانتياو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بريټا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بريټا وويريده ..... هغې به څه ويلې واې چې ګوته يې دکومه ځايه اخستې ده . خو خپله انديښنه يې پټه کړه اوسمدلاسه يې وويل: « دا ګوته ما تير کرسمس د غير ملکي سوداګرو څخه په يوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتيا داده چې دا يسوع مسيح ديوې ريښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه ديسوع مسيح په دين باندې قربان شوې ده ....يعنې شهيده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې يوه لور هم درلوده ....»

ډيمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سينې کې ګرميده . قاسم غوښتل چې ډيمونان ژر تر ژره د مارسي په اړه څه نورې خبرې هم وکړي . په بې صبرۍ سره يې اړخه بدلاوه را بدلاوه . د بله اړخه بريټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډيمونان دمارسي په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بريټا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظيمه او ستره و خيژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دين مسيح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم ووایاست. ځکه تاسې دهغې د يادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم ديسوع مسيح وينځه يم. تاسې ماته دهغې عظيمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووایاست. »

ډيمونان د بريټا دخبرو د اوريدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپيدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبيا يې هم د لږ شيبه خاموشۍ وروسته يوه اوږده ساه واخسته اوويې ويل:

« دهغې لور مارسي هم د خپلې مور په څير د عيسوی دين ريښتونې خادمه ده ...او د ايا صوفيا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډيمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بريټا او روميل دواړه سخت متوجه شول ، بريټا ترې په حيرانتيا سره وپوښتل:

«څه ؟؟..داياصوفيا مقدسه راهبه ؟..... دهغې څه نوم دې ؟..... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظيمې مورد لور او د سترې مارسي زيارت کول غواړم.....»

« سسټر ميري .....دهغې نوم سسټر ميري دې. دتيرو اوو کالو راهيسې مارسي په ايا صوفيا کې دراهبې په څير دنده تر سره کوي... خو دلته هغه دمارسي په نوم څوک نه پيژني ، ټول ورته سسټر وايي. .... يوازې څو پخوانيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخوانې نوم معلوم دې. د چرچ نورې راهبانې ورته سستر میرې وایې اودا دهغې مذهبی نوم دې
......

دډیمونان دخبرو دپاې ته در سیدو سره سم بریتها ترې په ډیرې جذباتې توګه وپوښتل:« اوه ! ....بې چاره سستر میرې !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را ځلیده. بریتها د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې ځخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاځیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتې توګه دمارتها دغه یاددانښتې ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسې اومارتها ټوله قصه یې بریتها او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د ځنګ دکوټې ځخه وتلې و. هغه ، هغه وخت چې دمارسې نوم یې دسستر میرې په نامه واورید نو د کوټې ځخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیې ته دمارسی دژوندی اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب ځخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسې په قسطنطنیې ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلې وې هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیې ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واوریدل چې مارسې دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن وینښتان یې ودریدل .... هغه اوس دخپلې مارسې سره کتلې شول..... مارسې چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د ځنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوائې د کمرې ځخه بلکه د ټولې حویلۍ ځخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوې و چې دبریتها ترمخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریتها دپښو ځخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریتها ته دمارسې اصلي خبره وکړې نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریتها ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان ځخه اوریدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یې ډېرې نورې خبرې پټې کړې وې. دنمونې په توګه دا یې ونه ویل چې هغه په «اورنه» کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود. او دا یې وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو او عیسویانو د پادري په څیر هلته اوسیده.

تر اوسه پورې بریټا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړي او که نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: «ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي او بیا راځي ؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریټا او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او د کور ددروازې په لور ولاړ تر څو وویني چې څوک راغلې دي ؟ خو بریټا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه ځنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دي د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دي ، له ځانه سره یې فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلي و.او په همدې خورولۍ کې یې ورته درواغ ویلي و اودخپل مقصد له پاره یې ترې کار اخستي و. بریټا د ویني غړپ کړې و. خو په خوله یې د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه ځرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یې ا ستعمالولې. ډیمونان د ځرمې لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یې د رومیل څخه وپوښتل: «دا څه دي ؟... د ا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و. رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویې ویل:

«ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه.»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیې پادشاه هغه ته په ځرمي لفافه کې لیک ور استولې و. هغه په دې کار ډیر حیران هم و. ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یې لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یې ځرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یې ولوست. دا رینښتیا هم د شهنشاه پیغام و. که څه هم مهر یې لږ څه پخوانې شوې و خو د لیک په پای کې اصلي مهر لګیدلې و. په لیک کې راغلي و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډېرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا ډېر نور شکيده ..... څکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې . لمړی خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده . اوبيا دا لمړی ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله . خو ځرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده . ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاځيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريټا ډېر ښېنه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهی پيغام عذر ورانډې کړ او دهغوې ډېر يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانو ملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو .

دا چې مابنام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه . کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و . ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه . او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهبانې هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې . ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستو سره سم کوچوان ته په لوړ اواز ووېل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړ شه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده . ډيمونان نن د پخوا ډېر ډېر نا ارامه و . نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو ډېر خبراوه .او اوس دمارسې د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډېر احساساتی او نا ارامه شوې و .

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دبردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي . ډېر زيات انديښمن شو او ويې ويل ...دا څه دي ؟ ..... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځی . بلکه د ښار اسيايي برخې ، کومې لورې ته چې ابنايي فاسفور س دې ، ور ځې ، ددې لورې خو قسطنطنيې ته کوم ګواښ نه دې متوجه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې اوپه همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیري کړه . په دې وخت کې ددوارو راهبانیو رنګ د زیړ لړګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نوپه دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ورنژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهباني دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناځاپي توګه مخته راغلي و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان همهلته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهباني د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځاې د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې دپریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډيمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنايان داوو کالو وروسته يو دبل مخې کې ولاړ و . ډيمونان سمدلاسه قاسم و پيژانده ، بيا ورته قاسم وويل:

« ابوجعفره ! .....ته به په يقين سره ما پيژنې ،ماتاته ويلي و چې ستا مړينه زه په خپله توره ليکم. اوس گوره ، زه دخپلي ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې يم..... اوستا تر مخه ولاړ يم... داخري ځل له پاره دخپلو گناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا گناهگانې ډيرې زياتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به يې څه در ته وبښل شي.»

د ډيمونان ټول جسم سخت لړزيده. ځکه نن ورته دخپلې مړينه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فرياد سره وويل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته ښښنه وکړه... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمنې غواړې زه يې درکولو ته تيار يم خو ماته ښښنه وکړه.....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلي وې نو دهغه د ژړا اوفرياد په واسطه به يې هغه ته ښښنه کړې وې. هغه خو د يوه ډير ستر مقصد له پاره دلته راغلي و . اوهغه د ډيمونان په وژلو سره تر سره کيده. قاسم دډيمونان د ژړا اوفريات لورې ته هيڅ توجه و نه کړه اوپه يوه گذار يې دډيمونان کار پاې ته ورساوه. د ډيمونان سره لاندې د ښځينه راهبانو په پښو کې ولويد. هغوې يو وارې چغې اوسورى جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته يو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و . هغه بايد دغه دواړه ښځينه راهبانې هم له منځه يوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرگنديدو ويره وه..... په همدې اساس يې زړه سخت کړ اودواړه ښځينه راهبانې يې هم يوپه بل پسې له منځه يوړې. بيا يې دهغه ځايه د راستنيدو نه مخته د ډيمونان کالي ولټول اودمارسى گوته يې ترې بيرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم يوډير عجيبه کار وکړ ، دخپله جيبه يې د رومن کتوليک يو صليب راوويست ، دا صليب د سرو زرو څخه جوړ شوې و . هغه يې د ډيمونان په لاس کې داسې و رکړ لکه د مړينى څخه مخته چې ډيمونان دقاتل سره لاس و گريوان شوي وي خو وروسته يې هغه د ډيمونان دلاس څخه بيرته واخست او د يوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقيقت کې ددې راهبې لاش په يوې داسې زاويې کې غورزيدلې و چې په قاتل باندې يې حمله را څرگنديده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره يې په تيکې کې کيښوده ، خپل کالي يې لرې کړل ځکه هغه په وينو ککړ شوې و ، هغه ددې کاليو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بگى څخه يو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږه شيبه وروسته هغه دښار په لور بيرته ور روان و. دښار د منځه د تيريدو په وخت کې قاسم دخپل په وينو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې يې نيولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار گنده لښتې ته ورسيد نو په دې لښتې کې يې خپل په وينو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځايه د لږ څه تلو وروسته يې دبگى آس هم په يوې تيارې کوڅې کې پريښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریتها باندې څه ډول انقلاب تیر شوې دې. ځکه بریتها دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبری سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل اوستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پای ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې دشهنشاه یو پخوانی لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودالیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلی و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځای یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانی خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ورو ټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریتها د زړه نه بې خبره و. بریتها په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریتها څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریتها ، نور نو بس دې. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي..... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریتها په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شي ، ځکه چې مورګن ورته په دروا غو خور ویلې و .او فریب یې ورکړې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبيا درومیل خبره سهي وختله. لږه شیبه وروسته بریتها دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه. یو ناڅاپه یې راټوپ کړ او کیناسته. زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل. هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریتها سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته. سولتن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه. اوس نو بریتها قاسم ته همداسې په زیر سره کتل. قاسم د بریتها د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګوابښ وګانه.

« بریتها خورې !..... خیریت خودې ؟..... داسې بریښې چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید. ما به څه کړې و. زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نو هغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ. همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو. دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و.»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریتها په مخ کې کوم بدلون رانه غې. او راغلې به څنګه و. ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه. بریتها په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل. .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل. .....بلاخره یې وویل : « بریتها خورې !.... داسې بریښې چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې. زه له تاڅخه د زړه له کومې بښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم.»

خو بریتها د ټس نه مس نه شوه. یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې. اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته. را وګرزید او رومیل ته یې وکتل. خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریتها تر څنګ و درید. اوس نو هغه د بریتها په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریتها یوائې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې. قاسم د لمرې ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریتها دغه قهر او غضب دکوم علت پرته نه دې. هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریتها پرې دومره په غضب شوې ده. اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و. قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو .....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریتها په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی. خو بریتها داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتها دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه ونیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« دروغجنه ، مکاره ، دوکه بازه ....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته .... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم.... زما دسترګو اخوا شه....»

بریتها ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې..قاسم بیا بیا درومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و ځرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې وای. هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتها یې تر کنترول لاندې راوړه.اوتسلي یې ورکړه :

« بریتها !....بریتها ! ..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې ؟ ماته یې هم ووایه ...بریتها !.....بریتها !.....»

خو بریتها داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکی کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریتها خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه بړاس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی....»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتها سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خبل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ.تر هر څه لمړی یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتها د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتها باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتها ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و. هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وي. خوبریتها رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوازې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«رومیله !......بس ما پرېږده چې پرېوځم..... زما سر ډېر زيات درد من دې....»

روميل بريټا په بستره باندې پرېښوده .... او په پوره مينه يې دهغه په سر زور کاوه . ..لږه شيبه وروسته بريټا په خوا ږه خوب ويده شوې وه.

خو روميل ته خوب نه راته. هغه به بيا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبريټا الفاظ را ګرزيدل....درواغجن ، مکاره ، فريبي ، دوکه بازه ...تا يوې خور ته دوکه ورکړې دې .... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بريټا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟ تر يوه وخته پورې همداسې و او بيا دخرګوش په خوب ويده شو .

خو نيمه شپه وه چې دروميل سترګې خلاصې شوې ....خپل اړخ يې بدلاوه نو حيران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بريټا به چيرې وي ؟ .... هغه په فکر کې شو . اوبيا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه انديښنې راټوکيدلې وې چې راپورته شو ، کيناست او بيا په ډېره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بريټا پيدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزيدل چې هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله يې چې وکتل چې بريټا په رېښتيا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې يې ډول ډول انديښنو سوړه وکړه ، په ډېر احتياط سره يې قدم اخست ترڅو د قدم څخه يې کوم اواز را پيدا نه شي ، لږه شيبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بيرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځايه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و. روميل وکتل چې بريټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د روميل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه يې په سينه کې سوزيدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ...... چې بريټا...... په قاسم باندې ور پرېوځې .... اوبيا د قاسم دسينې په لور ورښکته کيږي.....

د روميل شونډې او حلق وچ شوي و ..... ځکه معلومه نه ده چې بريټا د قاسم په سينې باندې دورښکته کيدو څخه څه مقصد لري..... بيا بريټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه.....ښې لاس يې په هوا کې پورته کړ، روميل ته د بريټا په لاسو کې يو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هيڅ هم نه شو کولاې ..... ځکه چې بريټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بريټا دخپل ورور په سينه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې روميل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په ځير يو روزل شوې عسکر دې ديوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي ... خو هغې هيڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بريټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....روميل يو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بريټا د يوې خور په ځير د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان يې بې خبره واچاوه . اوکله چې بريټا د يوې عيسوي مذهبې په ځير د يوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا د خنجر لاس یې کلک و نیوه. بریتا په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود اوغوښتل یې دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړي. خو بریتا د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یې تیره کینوده او د مسیح ددین د پیروې په خیر یې دخپل دښمن کار پای ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یې په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړې...»

« ته ...ته ... درواغجن اوفریبکاره یې . تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده . تا ماته دخپلې مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دې دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم . زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندي پرې نږدم....»

بریتا ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتا تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتا یو ځل بیا ورته وویلې ...

« تا مارسې ته دوکه ورکړې وه . اوهغه د ې د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه ..... اوبیا دې ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې ... ته مورګن نه یې ..... قاسم بن هشام یې....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و . ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و . تر یوه وخته یې خپل سر ټیټ کړ ، بریتا ورته په ډیر غضب سره کتل .... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یې ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمرۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یې .بیا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي ..... واې .... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یې د فاتح لښکر په خیر زما د کوچنې دپیدا کیدو په وخت کې زما سره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وې چې زما د سادګۍ نه یې ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یې ماته دوکه راکړې ده .

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و . بیایې دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ .... دهغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالې و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یې بریتا ته وکتل او ورته یې وویل:

«بریتا خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخوانې حساب کتاب درلود . هغه نه یوازې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په « اورنه» کې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده . زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارتها کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې خو ورځې دمخه ورور ویلې دې . اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریتها سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریتها د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریتها به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمتې ګرزیداې. پخپله بریتها او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلتېن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریتها سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې . هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې . قاسم اوبریتها دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وې ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته . خوبریتها پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریتها یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم د رومیل نوم واورید نو اعصاب یې ارام شول ، بریتها ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتیرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پیښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړي ، رومیل د توپان اوباد په څیر کمرې ته راننوت ، په لاس کې یې لوڅه توره نیولې وه او مخ یې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې په غرنده اواز سره وویل:

« فریب ورکونکې میلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه یم راغلې ... زه تا ته یوآخې همدومره ویل غواړم چې سهار وختې د قسطنطنیې څخه بیرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موخو ځله زیاته بدله درکړې ده. خوبیا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ببښم.... هو که چیرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنیې کې وکتلې نو دټول ښار پولیس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم.»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نیولې وه ، خو خپله توره یې د زمکې لورې ته کړې وه اوبریتها ته یې په حسرتناکه سترګو کتل. د بریتها مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د یوه دردناکه منظر یوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصیبت ور په برخه کیده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړي او ویې کاږي.. خو بریتها ته په حقیقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بریتها د قاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به یې څه کولې ، څکه یوې لورې ته یې خاوند و اوبلې لورې ته یې محسن. بریتها په ډیره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه یې کړه دهغې په پښو کې کیناسته.

« رومیله ! دخداې له پاره قاسم ته هیڅ مه وایه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړي قاسم ورته وویل:

تاسې اندیښنه مه کوئ.. زه له دې ځایه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کیږم. زه همدا اوس له دې ځایه ځم خو دتلو تلو په وخت کې یوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هیڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډیر ستر مقصد لرم او تاسې به یې ډیر ووینئ. زه به تاسې تل یادوم. او که چیرې مونږ قسطنطنیې ته دفاتح په څیر راغلو نو زه به تر ټولو لمړۍ له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځایه دقاسم له پاره تلل مناسب و .څکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډیمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نو بیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځاې د ورکولو دروند جرم کړې و. همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو. بریتها اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلې دې. د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دې. بریتها دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډې کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو. دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلې دې. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهبانې او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوچنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي ماڼۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي ماڼۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و. دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و. دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده. وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و. خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وې. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې ماڼۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیې خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريټا او روميل د ډيمونان د وژلو د خبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل دمذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريټا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. د روميل په زړه کې هرو مرو دومره انديښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دا ايا صوفيا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه تږدې نيم ساعت ولاړه وه...... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده ،په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخرى وختو کې ديوه پادرى په بلنه دهغه ځاې ته ورغلې و. خو دا يې نه وويلي چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډيمونان د قتل يوه معما پاته شى. دقسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې اود کليسا د غونډې ورځ سر ته را ورسيده.

د کليساو د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا ترمخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده ، اوخپل کار يې لکه دپخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکي غزولي و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې ايښودي و ، نن قاسم اياصوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلې و ، اس يې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه يې يوځل بيا د پادريانو صليب را ځړولې و ، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځاې د اياصوفياء د يوناې کليسا صليب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد . ددروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ يې درويشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نيزو سره يوځاې ولاړ و. دا ساتونکي د زرو کالو راهيسې دهمدې تيږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم تر مخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ ايښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د اياصوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځیدلي و . د سالون څلورو خواو ته دمرمر تیږي اینښول شوي وې ، په لاروکې يې د راهبانو ، اوپادریانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دویم منزل کې ستر ستر پادریان اوسیدل ، د دویم بطریق اعظم د اوسیدو خونه هم همدلته وه . د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسیدو خوني هم په دویم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» یا «سستر» ویلې . هغوې به سپین کالي اغوستل او د کمیسونو غاړې به یې سور رنګه وې. هغه پیغلې به چې راهباني ګرزیدلې نو هغوې به ددنیا د ټولو خوشحالیو څخه بې برخې ګرزیدلې . خو څوک پوهیدل چې په دې سپینو کالیو کې ملبوسې «ننني» ،د چرچ د تیاره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړیو څوکیو کې په یوې کیناست . تر مخه يې د سیدنا عیسې علیه السلام او سیدنا ابراهیم علیه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په یوناني کلیساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبیږی. قاسم په ډاکیزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و . هغه تر ډیره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې یې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقیقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسي په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتې و نو د وینې دوران یې زیات شوې و ..... هغه نه پوهیده چې څه وخت به یې مارسی مخې ته راځي. هغه تر یوه ساعته پورې ټیټ سر همدلته ناست و . په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې یخنې راغله. سترګې يې پرانستې ، ویې کتل چې دا د یوه زوړ فادر لاس و . دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ښنبې ښنباني وې ، دا داياصوفيا يو پخواني زوړ پادري و . قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډیر ښه احساسات را وپاریدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايي. زما عمر اويا کاله دې..... داسې بریښې چې ته دلته میلمه یې. دکومه ځایه راغلې يې.؟»

کله چې دې زوړ پادرې قاسم ته په ډیر شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډیرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وویل« درونده پلاره ! زه د تهریس د چرچ څخه راغلې یم دیسوع مسیح په خدمتګارانو کې شامل یم ، او د خپل مرکز دپاینبت له پاره دعا کوم...»

«د تهریس چرچ.....هغه......هغه چې بشپ يې لیمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، «هو ! زه د عزتمند لیمارک په اجازه دلته قسطنطنيې ته راغلې یم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کلیسا بطریق اعظم له پاره یو لیک هم راکړې دې .»

د تهریس کلیسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانیانو سره و خو د تهیریس ډیرکې خلک عیسویان و . قاسم په دې خاطر د تهریس نوم واخست چې هغه دهغې ځایه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهريس دكليسا د بشپ ليمارک سره ډيمونان نيغ په نيغه اړيکي درلودل. قاسم د ليمارک له اړخه ليک هم پخپله ليکلي و ، دقاسم دخبرو د اوريدو وروسته زوړ پادري ډير خوشحاله شو .او قاسم ته يې د راپورته کيدو او دهغه سره د ورغاړې وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره يو ځاې د بطريق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطريق اعظم د اوسيدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حيران دريان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکې ولاړ و. د دې بطريق دغه خونه په حقيقت کې يو لوې سالون و ، چې په کې يوه ستره قالينه غځيدلې وه. کړکيو ته يې د اطلس او وريښمو پردې را ځړيدلې وې ، په چت کې يې قيمتي فانو س را ځوړند و چې د قيمتي تيږو ياقوتو څخه جوړ شوې و . دپردو نه مخته وروسته د بطريق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. يوه ډيره ښايسته خادمه چې د ننانو لباس يې اغوستې و ، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطريق اعظم د ليدلو کمرې ته يې يوړل. هغې دغه دواړه د بطريق د کمرې د ښايسته دروازې ترځنګ پريښول اوبيرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي ديوال سره يو ډير ستر تخت اېښوول شوې و چې دواړو خواو ته يې دبطريق اعظم ښايسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطريق په دغه تخت باندې ناست و ، ډير ساده لباس يې درلود، بطر يق قاسم اوبروس ته د کيناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسيو کيناستل .بيا نو بطريق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ ځنګه راغلی ياست ؟ اودا له تاسره راغلې ميلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د ليمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ايرون » نوميږي. او له ځانه سره يې د بشپ ليمارک له اړخه يو ليک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطريق سخت متوجه شو او د قاسم په لور يې وکتل. اوبيا يې په سخته لهجه وويل.

« دبشپ ليمارک خط....؟ چيرې دې هغه خط ؟.....»

بطريق اعظم په دې پوهيده چې بشپ ليمارک يواځې د ډيمونان په نامه ليکونه ليکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطريق اعظم د بشپ ليمارک د ليکونو سره بلدتيا نه درلوده. اونه يې کله دهغه ليک کتلې و. په اصل کې دغير ملکي جاسوسانو سره يواځې ډيمونان اړيکي درلودل. که څه هم بطريق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډيمونان څخه ځو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کليساوې ډيمونان کنټرولولې. په دې خاطر د بشپ ليمارک د ليک په کتلوسره هغه لږ څه انديښمن شانته شو . اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سيمو څخه ليکونه او پيغامات دهغه لورې ته راځي ، ځکه ډيمونان له منځه تللي و . دبطريق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هرصورت هغه د بشپ ليمارک ليک رااواخست او ويې لوست. په ليک کې راغلي و :

« دعزتمند ، مقدس پلار !د قسطنطنيې د کليساګانو دمشر ، د ايا صوفيا د بطريق اعظم په نوم !

...... د يسوع مسيح ددين د خادم او د تهريس دشاوخوا دکليساګانو دمسؤل بشپ ليمارک له اړخه.... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ايرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډيمونان د شهادت نه وروسته ما دډير غور اوفکر نه وروسته پريکړه وکړه چې دې ځوان ايرون ته هلته په ايا صوفيا کې سخته اړتيا ده.

ايرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤليت منلو ته تيار يم ، فادر ايرون د مختلفو وړتياو نه ډک ځوان دې ، چې هيله ده چې ستاسې تر سيورې لاندې په پاته کيدو سره به د هولي چرچ له پاره ډير زيات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره يو ځاې

فقط

د تهريس د کليساو بشپ.....ليمارک»

د ليک دلوستلو سره د بطريق اعظم په مخ کې دلکيرو زيادښت را ته. هغه د ليک په اخر کې لګيدلى مهر ته په ډير غور سره وکتل ، دا مهر خو ورځې مخته په قسطنطنيه کې يوه ساده شکلې زرګر ته د ډيرو پيسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطريق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبيا يې پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنيو کوچنيو سترګو يې قاسم ته وکتل اوبيا يې ترې وپوښتل:

«ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنيه کې پخوانيو پيژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو ليدل کيږي ، مونږ يواځې د ليمارک د ليک په کتلوسره په تا نه شو ډاډمن کيدې. له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهريس دکليسا څخه راغلې يې.»

قاسم و دريد او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبيا يې د بطريق اعظم تر مخه غرض وکړ:« مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د اياصوفيا په بندي خانې کې بندي کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد وليږئ او د تهريس دچرچ نه يې تائيد راوړئ ، زه به په دې اړه هيڅ ډول شکايت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطریق اعظم قاسم ته په ستایونکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتیا وه. په دې خاطر هغه وویل:

« بلکل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهي لاره ده .... مونږ د لیمارک ښخه ستا په اړه د ځواب د ترلاسه کولو پورې تا د ایا صوفیا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل د قاسم عکس العمل ووینې.. خو قاسم داسې کوچنې جاسوس نه و چې د بطریق اعظم په جال کې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطریق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چیان یې هم د قاسم د نیولو له پاره راو بلل. خوکله یې چې وکتل چې قاسم د تښ نه مس نه شو نوبیا بطریق اعظم و خندل او دروازه چیانو ته یې د بیرته تللو حکم وکړ اوبیا یې قاسم ته په ډیره نرمه ژبه وویل:

« نه مونږ تا نه نیسو. که چیرې ته لیمارک راولیږلې یې نو یقینا چې دا به د قسطنطنیې له پاره ګټوره وي ....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ د سلګونو کلیساګانو مسؤل ډیمونان و. خو ډیمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کلیساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر یې. او د ډیمونان ځاي نه شې نیولې خو ته به نیغ په نیغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکلیساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کلیساګانو د سلاکار په څیر و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکلیساګانو تر منځ غونډه جوړیدونکې ده نوکه چیرې په دې وخت کې د شرقي کلیساګانو خبره منځته راغله نوبیا ماته ستا د مشورې اړتیا وې ، ایا ته ددې کار له پاره خپل ځان وړ ګڼې...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هیڅ هیله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموریږي ، هغه خو غوښتل چې په یوه ډول ددواړو کلیساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه کړي. په دې اساس یې سمدلاسه وویل:

« هو! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ویلې شم چې ایډریانوپل ، تهریس ، سربیا ، بوسنیا ، والیشیا ، او د البانیا نه علاوه د اناطولیه دساحل تر څنګ څنګ د « دې هولې ارتوډکس» څلور سوه کلیساګانې دې،او دا ټولې د ایاصوفیا په واسطه کنترولیږي. اوبیا دا ټوله سیمه یواځې د څلورو یوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالیږي..... زه غواړم یواځې د یوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصیل بیان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمد خان او مسلمانانو په اړه زه هم ډیر معلومات لرم....تر هغې چې دعیسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهیڅا ښخه کم یا وروسته نه یم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډېر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ.او دلمړي ځل له پاره یې د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبي وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې وټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډېر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډېر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یې کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ« سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځاې له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یې. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترڅو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې« مقدسه پلاره !..... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیې پادشاه هم ګډون کوي.....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومی کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوي تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډېر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایی ؟ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یې دا زغملې وې چې درومی کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یې قاسم ته افرین وواېه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډیرې هیلې راپیدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایا صوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشرې ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې یې چې راوتلې وې ، هغه ته داسې وبریښیده لکه په ریښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وې. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یې وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک وواېه ، او سپه سالار نورټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یې ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر مور کې چې راګرزیده زړه به یې ټکان خوړ .... فکر به یې کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. .....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یې یوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځاې و ، چې اوس د تهریس دپادرې ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یې وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړی کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یې هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و ، کله چې د ایاصوفیا یو پادرې جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددین د منلو بلنه ورکړه ، ډیوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلې و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم یهودی ته د کلیسا پیسو نه رقم ورکړاو ډیوډ یې دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړاو د ایاصوفیا په غلامۍ کې یې را ګیر کړ.

سونیا یوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به یې چې خندل نو دمخکې ژامليې غاښونه به یې لکه د مرغلرو په څیر تک سپین ځلیدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتیا وړ شیانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ویلو پرته د خپلې کمرې څخه بیرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته یې راوړي...

تر مابنامه پورې قاسم په ایا صوفیا کې په ډیره ښه توګه میشت شوې و. یو یو کس یې وکوت خومارسي یې تر سترګو نه شوه.نوره یې نو دصبر پیمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهریس دپادرې په توګه راغلې و په دې خاطر یې د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو یې په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې دیوه یوه قدم خبر بطریق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به یې څه کړې وې...... د ډیرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزیده را ګرزیده. هغه خو خپله دنده په ډیره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض یې هم ورکول غوښتل. خومره یې چې ژر غوښتل خپله مارسی ووینې نو همغومره یې دمارسې د لیدلو سره واټن پیدا کیده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم یو ځل بیا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د مابنام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګیلرې ته ولاړ چې ډیرې قیمتې قالینې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګیلرې دچراغونو په رڼا و کې ځلیدله. ګیلری ډیره اوږده وه ، قاسم یې اخرې برخې ته ورسید او بیا هلته را وګرزید او پښه نیولې شو. دلته یو ستر محراب جوړ کړل شوې و. په دې ګیلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسیدو ځایونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د یوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمیر ښځې را ټولې شوې دې. اوپه یوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو یو ډول خاورین لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مریداني یې ترې بیر ون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبیا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بیرته راستون شو ،نوبیا دهمغه لارې څخه را تیر شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډیر حیران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونیا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسرې توګه د سونیا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې....ګیلري په بښې لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ، ،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې !هغوی !...هغه ښځې دي چې دسسټر میري مریدانې دي. هغوی د ایاصوفیا تنانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیی عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندۍ دې.....»

قاسم نور څه او ریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دویني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سسټر میري وایي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ څنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوره مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روښنایانې را ټولې کړې وي.....»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیرل کیږي ... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخري حربه ده. او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شي. که څه هم دا ستاینه په درواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایي خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې ....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته ترلاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په ننبه لګیدلې دي. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایي. ماته ریښتیا ریښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په څیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه څنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلې دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دی. ځکه هغه نه غوښتل کوم دروغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

«او هو ! ..... دا سسټر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښي چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نو ټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میري څخه برکت تر لاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دی.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوي نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوي ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ وویني نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. او کله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به د سسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دې ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمرنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پرېږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډېره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و. هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. هملته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنيې کې د جنګ له پاره ځانونه تيارول په پوره بيړې سره روان و . د ښار ټولو اوسيدونکو لکه د ميږيو په خير د ميوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا ځخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکي سفيران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د يوناني کليسا د يوځاې کولو هوډ هم ښوولې و . د «وينس» او «جينوا » بحري بيړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسيدونکې وې ، په قسطنطنيه کې ديوه لکو نه زيات خلک اوسيدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار ديوالونه ترميمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تيارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځير نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د ديوال چې ځلوارلس ميله نيم دايره شکله پروت و يوناقابل تسخير ديوال و ګرزيد. د ديوال شاوخوا ته يو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتياو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپريښوول کيدې شوې ،په دې توګه د ښار ځلور واړه خواوې اوبه ګرزيدلې. د پخوانی تعمير دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ايښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جينوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستيماني » نوميده. نوموړې داروپا ډير ميړني جنګجو او تجربه لرونکې سالار و . شهنشاه جستيماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډير ژر د دانيال د دروازې ځخه را تيريدونکې و .

مقصد داچې د قسطنطنيې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تيار کړي و . د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د يرغل له پاره دخپلو تياريو په اخري پړاونو کې و . په دې خاطر چې هغه د قسطنطنيې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانيا دامير سره يې سوله کړې وه اودهغه لور يې ځانته نکاح کړې وه. بيا يې د هنګري دپادشاه هونياډې سره د دري کالو له پاره س وله وکړه ، هونياډې دکاتوليک مذهب پيرو وو او دقسطنطنيې سره د اختلاف په اساس يې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل ، خو د موريا سيمې ته يې چې هلته د قسطنطين بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهيانو يو لښکر ورولیږه تر څو د اړتياو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونيسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د روميلې کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتيا زره سپاهيان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهيانو د راټولو کار جريان درلود . ځکه سلطان پوهيده چې دقسطنطنيې د سوبې له پاره يوائې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجير « اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستراو تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ یې دسلطان بحري بېړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډېر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چړې د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعې دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلې عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د تورې د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګوکیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نمایندګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډېر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډېر زیات دروندوالې راغلې دې.....په همدې خاطر ډېر څښم. زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډېر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډېر ښه پیژنې...»

دنورټاس د خبرو څخه څرګندیده چې هغه ډېر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل « درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوې ..... هسې خو هم ته ډېر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنیی په لور سترګي راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمایندګانو په اړه ماته څه ویل غوښتل. اوستا خبرې په نیمایی کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورتاس د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره یی ورته وکړه ، اوس نو د نورتاس نشه نوره هم زیاته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوریدو ډیر زیات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په تال کې کیناست اوقاسم ته یی دهغه په ستاینې باندې افرین ووایه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورتاس په نشه کې به خبرو پیل وکړ:

« دشهنشاه نمایندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستیمانی د ښه راغلاست له پاره څه ډول تیارې ونیول شي ؟ .....اوس ته راته ووایه چې زه د یوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سینه دریدلی شم ؟ نوتارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې اودا خبره یی ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطینی سلطنت د ډوبیدو په خیر دې. ستا خبره سهي ده. د جینوا په څیر د یوه کوچني ریاست د قومندان باید ستا په څیرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورتاس د غوښتنوو سره سمه خبره یی کوله. اوس نو نورتاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر! ته څومره نیک انسان یی. ته زما په دردونو ښه پوهیږې ، دهغه وخته راهیسې چې جستیمانی د قسطنطینې په لور را خوزیدلی دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګیزه کړم چې زه څومره ستر سالاریم .... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پیژنې ..... زه دکارډینل خبره کوم......کاردینل اسیډرو .... غلط او ناولی انسان .....» سپه سالار نورتاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډینل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وویل:

« ته د کارډینل اسیډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلی یم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له یاده باسې ،خو بطریق اعظم داسې نه شي کولې..... خداوند دې خیر وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوې دې چې دقسطنطنیی دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. دیوې خوا یی تاته حکم کړې چې د یوه کوچني حنرال جستیمانی د استقبال له پاره ځان تیار کړې اودهغه ترمخه ټیټ شې اودبلې خوا یی په ایاصوفیا کې ددواړو کلیساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبیا یی دهغې مشرې هم کارډینل استیډرو ته روکړې ده. ته خو پوهیږې چې کارډینل د دروم دکلیسا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دي. په داسې حال کې چې دبطریق اعظم دنده دټولي عیسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دي چې بطريق اعظم ډېر زيات اندېښمن شوي دي ، هغه دلته زه تاته په دي خاطر را استولي يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و. په دي اساس د يوناني کليسا دسپکوالي دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالي و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چي ته هيڅکله هم اندېښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چي هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو اوراهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي او په هغې کې ټولو چرچونه ته داحکم وليږي چي هغوې دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. اوخلک دې راوګماري چي هغوې دې دکارډينل مشري او د رومن کتوليک د چرچ برلاسي په هيڅ توګه و نه مني.»

قاسم په دې پوهيده چي سپه سالار په نشې کې ډوب شوي دې خو د سپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چي سالار د نشې څخه راوتلي دې ،نورټاس ډېر زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډېر خوشحاله شو او نورټاس يې ډېر وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چي هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډېرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډېره مهمه پوښتنه وکړه.« دروند سپه سالاره ! که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ذاړ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... اوهغه دا چي ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چي له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم ديوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلي وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډېر ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډېر احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نيمايي څخه ډير يې سپاره فوځيان دې ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې تري کوم فاتح نه دې راتیر شوې ..»

قاسم تري دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم تري یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دې...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یی او له ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د ډاډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یی تري وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشي. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دا ښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده. .... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړې و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوې وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یی په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یی په ځان کړې و تر څنګ یی د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یواځې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاې کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یی د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یی وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا ! که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته څنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببښلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلي و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تاڅخه یې څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتوني خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتوني او میړني انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اساس هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم دخپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و. ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته دشهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسیدلي و. لا تر دي وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پیدا شوې. د روم پاپ نه یوازې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپینو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کلیسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تیري کاوه. عیسایت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزیدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاریو ښکار شوي و، دبیا راپورته کیدو د وخت نه نژدې دوه پیړۍ مخته اروپایی عیسوي پادریان د ظلم، تیري اوهوس بندګان و.

په دیارلسمه عیسوي پیړۍ کې د سسلي او جرمني په پادشاه (فریډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په لیست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څیر غسل کوي، د مردارو اوخیرنو کالیو د اغوستلو په پایلو کې به د سپږو دومره زیاتوالې راپیدا کیده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بیرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورایه معلومیدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کیدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې یې اویا زره کسان په اور کې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معیار دا و چې دهغوې د لمړنیو پادشاهانو څخه یې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسناد و د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونیا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم یې دروازه د ځان پسې و تړله. هغه په یوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کیناسته. قاسم هغه وخت ډیر وارخطا شو چې ویې کتل چې سونیا ژاړي.....قاسم ترې وپوښتل: څه درپیښ شوي دي.... سونیا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا یې ترې پوښتل چې: چل څه شوي دي؟ لږه شیبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونیا ته یې مخ کړ: «سونیا ! څه درپیښ شوي دي؟ ولې ژاړې ؟ چا درته څه ویلي دی؟»

«نه ! درونده میلمه ! ماته هیچا هم څه نه دي ویلي، ماته چې هر څه ویلي دی هغه تا ویلي .....زه اندیښمنه یم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې.....زه نه پوهیږم چې زه څه وکړم ؟....»

قاسم د سونیا په ناروغتیا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی یوه غمژنه پیغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوریدو ته تږی و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلې نو د جنسي هوس له پاره یې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطریقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطریق هم سونیا سلامته نه وه پریښې. خو هیچا هم د سونیا زړه نه و راسپړودې چې ووینې چې هغه څومره زخمي دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونیا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه یې وستایله. نو هغه ګیچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هیجان راغلې و چې ټوله شپه یې یوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښېږي. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوي و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځان ددې ځوان لایق او ور نه ګاڼه چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډېره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پرېښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډېره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډېره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

« ایا سستر میري ستا ډېره خوښیږي ؟ زه به یې در ته ووایم چې سستر میری زما هم ډېره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي »

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یو ځل د سستر میري لورې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکې وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لورور نژدې کړه او په ډېر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شي کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړ و. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپيدو شوې ، دخپل نصيب څخه په ويره کې شوه . څکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګويا هغه يې دمحبت په غشي وويشتله.هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره يې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګيدنو دسونيا په بدن کې د لړزيدو په ځای ارام او سکون راپيدا شو . هغې ته داسې ډاګيزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نيولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابيرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر ځاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونيا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار يې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونيا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او يو اجنبی وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبی په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونيا هم په وارخطايی سره يوې لورې ته ودريده. څکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې يې درلودې ، سترګې يې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ايښودې وې. دبطريق په څير کالې يې په ځان و او په لاس کې يې امصا نيولې وه .... دا شاګال و ..... د اياصوفيا پيرې .... سونيا به ورته د اياصوفيا پيرې وايه .... بلکه سونيا په ريښتيا هم هغه د پيرې په څير منلې و . څکه هغه به د ورځو ورځو راهيسې ورکيده ، هيچا ته به يې په اړه معلومات نه و چې شاګال چيرې تللې دې ؟ اوبيا به يو ناڅاپه په ايا صوفيا کې را څرګند شو، دهغه په اړه يوه خبره ډيره مشهوره وه چې هيڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننويستلې. ان تر دې چې د بطريق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تيروي. دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د يوې دقيقې له پاره د سترګو ننويستل انسان له منځه وړې ، هغه انسان بيا په څلورويشت ساعتو کې له منځه ځي... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه... خو دسونيا تر مخه شاګال يو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړې و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څيره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډير وکتل هغه به د ويرې اودهشت سره مخامخ کيده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطين پيرې دې چې عمر يې ددرې سوه کالو څخه ډير دې . او دقسطنطنيی د خوندې ساتلو له پاره د خداوند يسوع مسيح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دليل دا و چې هغوې دغه شاګال د تيرو ډيرو کلونو راهيسې په همدغه شکل سره وينې. دبطريق اعظم تر څنګ د يو شمير سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پيرې نه دې خو دا يې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونيا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونيا او قاسم واوريد اوقاسم سمدلاسه د سونيا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډيوډ هم تر سترګو شو ، او ډيوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پیژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لړه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ورننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و. په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لړه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندي نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاري.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده ..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا رینښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و . قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ....دا رینښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډیره ښه خبره ده .....تهریس خوزما ډیر خوښ دې.. زه ډیر وخت د تهریس کلیسا ته ورځم ..... حیران یم چې تاسره مې ولې هلته نه دي لیدلې.....»

اوس به قاسم څه ویلې وای. هغه د خپل ځان د خلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقیقت کې به زه ډیر وخت په ځانته عبادت کې مصروف ووم ، او د ډیرو خلکو سره به نه شو کتلای ، دا خو زما ډیره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي کتلي.....»

« هووووو !.....دا ریښتیا هم ستا بد قسمتي ده...خیر ! اوس خو زما اوستا تر منځ لیدنه وشوه نور نو ته بد قسمته نه یې..... زه به یو ځل بیا له تاسره وینم. د څه ضروري خبره له پاره ..... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه شاګال چې ګواښ ورته کوي. خوبیا هم قاسم ورته مسکې شو او ورته یې وویل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار کوم»

شاګال لکه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بیرته ووت. خو ډیوډ په خپل ځاي ولاړ پاته شو. قاسم ډیوډ ته مخ کړ او ورڅخه یې وپوښتل « ایا بطریق همداسې وي ؟ انسانیت ته د محبت د درس د ورکولو له پاره دیسوع مسیح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دایا صوفیا سره د څومره مودې راهیسې اړیکی لري..»

« په دې خو هیڅوک نه پوهیږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه کوې وایی چې شاګال یی د همغې لمړۍ ورځې څخه همداسې کتلې لکه دا اوس چې دې.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډیوډ هڅه کوي قاسم د شاګال څخه وویروي ، قاسم د ډیوډ په خبرو باندې په مسخریی توګه و خندل « ښه ، ډیر ښه ، سهی ده. تاسې ولاړ شئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور کار ترسره کول غواړم...»

سونیا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بیرته تللو حکم کړې و. نو هغه هم مجبورا دهغه ځایه ولاړه. کله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې کمرې دروازه یی له دننه څخه بنده کړه. اوبیا په خپلو کارو کې مشغول شو. هغه سر ښکته کړې و او څه یی لیکل چې ټکان یی وخوړ او فکر یی وکړ چې شاګال یی تر مخ ولاړ دې اوپه ډیرو بدو سترګو هغه ځاري... قاسم سر راپورته کړ ، مخته یی وکتل خو څوک یی و نه میندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره یی وویل چې د یوه مؤمن په صفت د یوه شیطانه ویره احساسوی. اوبیا بیرته په خپلو کارو کې مشغول شو.

کله چې سونیا خپلې کوچنۍ شانته خونی ته راغله نو زمکې ځاې نه ورکاوه. هغه دقاسم له اړخه ورکړل شوې ګوتې ارام ته نه پریښوده ، خپلې کمرې ته د راننوتلو سره سم یی د کمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته يې په لاس کې را واخسته او په ډېره مينه يې ورته کتل. بيابيا يې هغه ګوته ښکلوله اوبيا بيا يې په خپلو سترګو مخښله. اوبيابيا به يې خپل پخواني ترخه يادونه را يادول او دسترګو څخه به يې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره يوه يوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوړدو اوږدو ويناو کونکي دخداوند يسوع مسيح يواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپيڅلو پيغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونيا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په اياصوفيا کې ورته دهغې نه زيات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په اياصوفيا کې خپل لباس لويدلي وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کيدو له پاره دپناه هيڅ ځاي ځيرې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د اياصوفيا د شرايطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مينې نښه ،ګوته ، د تحفې په څير ورکړې وه اوهغې ته يې يو ځل بيا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په اياصوفيا کې په خپل تير ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به يې د ايرون په پښو کې هر څه په پوره وياړ سره قربان کړې وې ، همدا پيښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزيده ، ډېره پريشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بيرته خوشحاليو ته را ستنوله. څومره زياته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې يې په ذهن کې د سسټر ميري رڼ مخ هم را وګرزيد. په داسې وختو کې يواځې سسټر ميري وه چې هغې ته يې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونيا خپل سترغلي پاک کړل او دسيسټر ميري په لور د تللو له پاره يې ځان تيار کړ.

نن د سيسټر ميري په دروازې کې دهغې مريداني ښځې يوه هم نه وه. ځکه دهغوې له پاره يواځې د خالي اويکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونيا په ډېره کراره توګه د سسټر ميرې دروازه ور وټکوله. او کله يې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر ميري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق يې يو عجيب اوغريب کتاب لوست. دسونيا په کتلو سره يې هغه کتاب بند کړ او هغه يې په يوه صندوق کې کيښود او د سونيا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سيسټر ميري سپين کالي اغوستي واومخ يې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «اياصوفيا» يواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه يې کوم نارينه ځانته نژدې نه و پريښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه ديوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختيار کړې وه..... دا پخپله مارسي وه.

مارسي سونيا په ډېره مينه دخپلې سينې سره رايوځاي کړه اوپه خپل څنګ کې يې کينوله اوبيا يې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونيا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څيره کې اندېښنې راولاړې شوې ښکارې. ماته ووايه ، زه به دې دغم دبدليدو هڅه وکړم.»

خو سونيا د خواب ورکولو په ځاې په ژړا او واويلا پيل وکړ. سر يې دمارسي په سينې کيښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کيښود اوهغې ته يې دقرار ورکولو هڅه پيل کړه.....سونيا ژړل خومارسي خاموشه وه. داسې بريښيده چې هغې سونيا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونيا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غير اختياري توګه بيرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګيدې.... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونيا دا ګوته وکتله خو جدی يې ونه ګڼله . خو لږه شيبه وروسته دمارسی سترګې يو ځل بيا په دغه ګوته باندې ور ونښتې اوس نو مارسی په ډيره جدې توګه د سونيا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی يادونه را څرخيدل....دهغې سره د مارتها هغه يادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فريب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې يې غور کول پيل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود يې په لړزان شو ، سونيا يې په ډير احتياط سره را سمه کړه او په خپل هيجاني کيفيت يې قابو پيدا کړ اوبيا يې په ډيرې نرمې لهجې سره سونيا ته وويل:

« ګوره سونيا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړيږي ... اوس چپ شه ، شاباس.. اوماته ووايه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونيا په مخ ووهلې ، اوس نو سونيا خپل ځان ډير سنبا ل کړې و، رانيغه شوه او کيناسته. اوپخپل لاس کې يې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسستر ميري ته يې وويل:

« ته خودا ګوته ويني که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پريښتو په څير پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنيی اوسيدونکې نه دې ، دبيرون څخه راغلې دې ، خو سيستر .....زه څه وکړم....؟ما په هغه خپل زړه بايلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختيار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه يو راهب دې اوزه د يوه چرچ خادمه يم..... سستر ! زه خپل ځان دهغې ور نه وينم ، زه به هغه ته څنګه ووايم چې زه ښه نه يم پاته شوې ..... هغه ډير ښه دې.....»

خو مارسی د څه اوريدو ته تياره نه وه. هغه په خپل ځاې باندې لکه د تيږې په څير جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تيرو اوو کلونو کې ډير زيات ژړلې و، ډيرې سجدې يې کړې وې ، ډير لمونځونه يې کړي و اوپه پټه پټه يې دغه تير اوه کلونه د الله تعالې په مخ کې ډير ژړلې وخو هيڅکله يې د خپل فرياد ځواب نه و اوريدلې. خو نن بې په ناڅاپې توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونيا ورته ويلې چې هغه ځوان همدلته د ې او دا دمارسي له پاره ډير عجيبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړۍ ديوې راهبې د زړه اواز و چې دټولې دنيا د دناربنه و ښځه يې ځان يوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځوانې پيغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهيسې يې دخپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلې وی او تر دې ځايه را رسيدلي وي،په دې اساس يې په پوره ناقرارۍ سره دسونيا ښځه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده.... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا ددې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې دقاسم څيره مخته راوړه اوپه ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه. اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې. دمارسی کيفيت هم بدل شو. هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سر ور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايې چې.....« درځه ! .....ټول هر څه پريږده او ما ددې ستونزمن ژوند ښخه بيرون کړه....» خوهغې داسې نه شواې کولې. هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله. هغې يوه يوه خبره رايادوله.« لاله شاهين» يادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه.... اوبيا يې خپله مور رايادة شوه. او بيا يې يو ناځاپه ذهن و دريد اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيې ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دي ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلي و چې دسلطان مرادخان زوی سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانو کې هم ډيرښت راغلي و. هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راوړې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسی ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې. هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې دلټون هڅه وکړي نوپيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي. خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرېښنبوله.او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډير ښه.....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده. خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوکنه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وايې چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت نښه ده. خو سسټر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وایی ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي یوه پوهه او رسیدلې پیغله وه. هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا داګوته ورکړې ده تر څو یی تر ما پورې را ورسوي. او زه یی و پیژنم. دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را نښتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یی سونیا ته وویل:

« ډیره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تا ته یوه خبره درښیم ، ته یی هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده. چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ،هسې نه چې خپل یی نه کړې اوبیا یی دجدا والي غم هم و نه شې زغملې....»

سونیا مسکۍ شوه اوبیا یی په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل: « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یی دښوولو ژمنه کړې وه .» ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یی. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه. هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یی تکرار کړه اوویی ویل:

« هو ! ته سهي وایی. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سسټر زړه یی خفه کړ. سمدلاسه یی ښښنه وغوښتله ، اوبیا یی په زارۍ کونکې لهجې سره وویل « سیسټر !که چیرې ماته ښښنه وکړې نوبیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبیا یی ورته وویل:« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي.»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې. یوځل یی هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړې او ځان پرې پوه کړې خو بیا یی په حیرانونکې توګه وویل:

« سسټر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکي لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دې. دا دیو چا دمحبت پیغام دې...... او ډی زیات اغیزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیسټر میري پیغام یې په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه دشپې تر ناوخته پورې یې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلی دی. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالې دی. دقسطنطنیې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوی به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوی به یې په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکامو ي به یې. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي څکه همدې مذهبي خلکو، عوامو ته د هغوی د پیسو، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو د شهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته او په خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کي خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وخوت او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لړونکې شکل یې وکوت چې ښې او چپ لورې ته یې حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګن شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځای پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلي د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو د شپې لمړۍ برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وینبتان یې په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورنیژدې کیدو سره یې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یې پرانستې ده نو حیرانتیا یې نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یې خپور ور شوې و او داسې بریښیدله چې چا یې سامان ټول پلټلې دی. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ څکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتېدلې و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د ورتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یو حرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نرې اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نو دمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وغځېده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیدا کاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا و ښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتې کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په خیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قدو قامت، دهغه ځوانې اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي .. خو کوم نالیدلې قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې، خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

«دا څنګه حرکت دې؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟اوبیا زما په خونه کې ؟....»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځای باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویرشول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ځ..ځ...... څه.....تا .... تا څه وویل ؟ یو ځل بیا یې وواېه !»

سونیا یوځل بیا وویل « د لاله شاهین کوترې الوتې دې او کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پیغام و پوهیده. مارسي ورته همدا ویل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عیسوي فوځیانو ویني وبهیږي نو دې سپین روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بیامومي ...

د مارسي پیغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بریالیتوب تر لاسه کیده. هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس یې د سونیا په اوږه کیښود ، سونیا د انار د ګل په څیر تکه سره شوه . قاسم سونیا ته وویل:

« سونیا ! تا نن زما زړه د مینې نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې اوله ماسره ویې نو زه به یې هرو مرو درکړم»

سونیا په زړه کې سستر میري ته دعاګانې پیل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و. د سونیا زړه د مینې او محبت نه درزیده.اوپه خپل قسمت یې ناز کاوه. سونیا د قاسم د خبرې په اوریدو سره په شرارت سره وویل:

« ریښتیا ؟......ایا ریښتیا دې چې هغه څه چې زه یې وغواړم ته به یې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نوبیا ما د خپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حیران شو ځکه د سونیا خبره ذومعني وه. قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړې ،ځکه چې قاسم یو راهب و اوهغه په دې پوهیده. خو هغې د خپل ځان سره یوځاې دده ملګرتیا غوښتې وه. قاسم وویرید او ناڅاپه یې د سونیا په لور وکتل:

« دا ته څه وایې ؟.... ته خو پوهیږې چې زه یو راهب یم »

« نو څه وشول چې راهب یې ؟ که یو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزدیکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کیږدم او د ټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتې و. هغه په وختي توګه د سونیا د ټالولو له پاره په یوڅو ټکو تکیه وکړه بیا همغه څو ټکي د سونیا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکیه وګرزیده .. قاسم ورته وویل:

« سهې ده نو بیا د قسطنطنیې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چیرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکیه و ګرځم. او که چیرې هغوې ناکامه شول نو بیا به دې له ځایه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځای وه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پریکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پیغلې سره کومک کوي، سونیا ددې خبرو په اوریدو سره یو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته یوځل بیا وویل:

« لیونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډیره تیره شوې ده او تر ډیره پورې زما په کمره کې ستاپاته کیدله سهي نه ي ....»

« ولي سهی نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب وني چې دشپې یی خونه په ښایسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی..»

« زه ستا تر مخه ولاړ یم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووینه ، زه پاک لمنې یم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونیا زړه خو نه غوښتل خو په ډیره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې یی قاسم ته په ډیرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونیا ولاړه نو قاسم لږه شیبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځایه بیرون وکتل ، دهلیزونه وران ویجاړ معلومیدل، هغه شاوخوا وکتل اوبیا یی سترګې په هغه اوږود دهلیز باندې ور ونښلوې ، خو ددهلیز په اخرې برخه کی یی د چا په کتلو سره هک پک حیران پاته شو ..... څکه هلته ډیر لرې شاګال بطریق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره څیره د ورایه ځلیده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بخرکو په څیر ډاګیزه کیدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډیره کرکجنه توګه یی دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال یو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه یی ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې یوډول برقي امواج راپیدا شوي و، هغه بیرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه یی د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې یی په ذهن کې وې او دهرې لورې یی کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بیا یی سترګې پټې کړې او د ویده کیدو هڅه یی وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډیر لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخری ورځ وه ..... ځکه چې د هغې په سبا په کليسا کې د دوارو کليساګانو يوه ګډه غونډه جوړېدونکې وه .هلته په کليسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپريدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددايرې په څير په دوه سوه څوکيو ښکلې کړل شوې و. په چوترې يې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ايښودې و ، دسالون په منځ کې يو ستر اوپراخه ميدان جوړ کړل شوې و ، نن د اياصوفيا د پاکولو کار روان و. ځکه چې يوه وروسته يې د يونان او روم ددوو کليسا ګانو ترمنځ دجوړ جاړى او اتحاد له پاره خبرې کيدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن يو ځل بيا قاسم د بطريق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تيار کړ. دهغه ځاې د بيرته راستنيدو په وخت کې قاسم په ډيره نا محسوسه توګه د يو شمير پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بيرته را روان و نو دبازار په منځ کې يې خپل خادم ډيوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډيوډ دهغه په تعقيب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډير نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښين نه مخته ايا صوفيا ته را ورسيد ، په اياصوفيا کې دغونډى له پاره تيارى خپل اخري پړاو ته رسيدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و.

قاسم په بيړه بيړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه .... ډيوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شيبه وروسته هغه ليونۍ پيغله يوځل بيا دقاسم ترمخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډيوډ چيرې دې ؟»

« نه پوهيږم ، نن سهار مې يو ځل د بطريق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د اياصوفيا څخه بيرون روان و ..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول انديښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ويريده خو په دې انديښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسيدو دمخه يې کار شنډ شي ، قاسم سونيا ته د بيرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطريق اعظم د کمرې په لور ور وخوځيد. هغه دغه زوړ بطريق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله يې چې بطريق اعظم په انديښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډير احتياط سره يې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډير انديښمن معلوميږې ، زه ستا د انديښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تيار يم.
»

زوړ بطريق د قاسم په لور په ډير غور او دقت سره وکتل او بيا يې په لږڅه انديښمنه توګه وويل: « هو ! رينښتيا هم زه ډيرپه انديښنه کې يم. سبا دداوړو کليساګانو غونډه جوړيدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یې چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیوادپه کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدې چې دا یووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځای شوه اوبیا یې قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یې ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې ... خو په هرصورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبرې وکړې چې قاسم ته یې دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سسټرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سسټر میري خونې ته راغله نو سسټر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه . او په مصنوعې توګه یې ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یې..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم.....»

سونیا ته د سسټر میري په خیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیدا شوه . ځکه هغې دسسټر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت . اودا د پریښتوپه څیر دپاکوالې په ځای باندې بل ډول رنګ و . خوبیا هم دسسټر میري په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یې وویل:

« سسټر !......ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله . اوس نوهغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځای ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسې لږ څخه ځوړنده شوه . غوښتل یې څه ووایې چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وینم داسې راته بریښې چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د یوې راهبې په ځای یوه ښځه ښکاریږې»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه ... اوس نو مراسې ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یې کنترول پیدا کړ اوبیا یې وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونیا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کیدلې چې په دې وخت کې ډیویډ چې د سونیا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسیدلې و نوپه دې خاطر سونیا دمارسي سره خپله خبره په نیمایی کې پرېښوده او دډیویډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډیره پورې د بطریق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بیرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځید.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنیې د ایاصوفیا دکلیسا تر مخه د امرانو ، رئیسانو ، وزیرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنیو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کلیسا د پادریانو بګۍ په کتار کتار په دریدو شوې . کانفرس ماسپښین پیلیدونکې و ، هغه ګډون کونکې چې راغلې و نو هغوې په خپلو خپلو ځایو کیناستل د ایاصوفیا سالون د ماسپښین نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبیا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شیبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسیږي د ایا صوفیا بطریق اعظم او د سلطنت نور اراکین ټول راغلل تر څو دشهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطریق اعظم سره یو ځای راغې . په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دریدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو یوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډیره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه یې پورته او په پوره مستۍ کې شنړیدل ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسیدونکې ده . ددې آسونو شاته یو ځانته اس سپور چې بازنطینی بیرغ یې په لاس کې و ، پړکیدونکې لباس یې په تن و او خپله لوڅه توره یې په هوا کې خوځوله هم را روان و . دهمدې سپور شاته د قسطنطین شاهي بګۍ هم را روانه وه . دلرګې په دې بګۍ یې د سروزرو تارونه ګیېولي و ......د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورایه ځلیده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطین ور ونښتې نو سمدلاسه یې د رسول الله صلي الله علیه وسلم دا حدیث ذهن ته راغې .....اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده .... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبل قیصر به بیا نه راځي ... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قیصر دې چې د هلاکیدو وروسته به یې بل نه راځي . دقاسم سترګې د قیصر په څیرې ور ننښتې وې، دا یوځوان هلک و چې مخ یې لکه دزمري په څیر ښکاریده او سترګې یې لکه دپړانګ په څیر را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حیران پاته شو ، دا په یقیني توګه دکوم عیش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و . دقسطنطین په سر د بازنطینی سلطنت یولس سوه کلن تاج ایښې و . دبازنطینی سلطنت لمړی قسطنطین دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و ، قسطنطین په پوره بیړه ولاړ او ایاصوفیا ته ورننوت . دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګیو کې د شاهي کورنۍ ښځیه مشراني سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګیو څخه را کیوتل او د ایاصوفیا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسیدو سره سم دایاصوفیا غونډه پیل شوه، دایا صوفیا بطریق اعظم د یوه میلمه پال په څیر د غونډې کار روایی پیل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ دیوې دایرې په شکل کې ایښوول شوې وې ، په ځای ځآي کې د چوکیو دمنځه دتیریدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دایره په څو برخو ویشل شوې وه. دا ویش یې داسې کړې و چې ددواړو کلیساګانو مذهبي مشران یې په بیلو بیلو برخو کې کینولي و ،د راهبانو او ننانو له پاره په دایرې کې ځانته نور ځایونه جوړکړل شوي و . شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل اسیډرو په چوتې باندې ایښول شوو لوړو کرسیو باندې ناست و . دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جریان یې ځاره ..... د کلیساګانو د ویش له کبله ددایرې هره برخه په ډلو ډلو ویشل شوې وه . دچوترې ترمخه او ددایرې ترمنځه په مخکنې ځاي کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاي جوړ کړل شوي و .....

د ټولو ترمخه بطریق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجیل» څخه یې لږ ولوسته.اوبیا یې خپله پرانستې وینا واوروله. بطریق په خپلې وینا کې وویل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سیورې وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنیې د شهنشاه ، دبازنطین د تخت وارث ، بهادر، یولسم قسطنطین چې دروم په قیصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتولیک» او « دې هولي ارتوډکس چرچ» ترمنخه اتحاد او یووالې د دروند شهنشاه یواځنې ارزو ده ، ترڅو ددواړو کلیساو ترمنځ یووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کلیساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهیسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نیکونه او غور نیکونه ټول د « دې هولي ارتهوډکش چرچ» ریښتونې پیروان دې . عظیم قیصر ، « جستینینږ» د ډیرو زیاتو مصاروفو په واسطه د ایاصوفیا دغه مانۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست یو .

تاریخ ګواه دې چې قسطنطنیې د خداوند یسوع مسیح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبیک ویلې و . په دې خاطر د قسطنطنیې چرچ دخداوند یسوع مسیح د لمړنیو منونکو څخه دې. تاریخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې دیولسمې پیړۍ په صلیبي جنګونو کې قسطنطنیې په لکونو شهیدان ورکړې دي او په دې توګه یې دخپل ریښتونې عیسویت ثبوت وړاندې کړې دې. همدا راز تاریخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د یسوع مسیح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړی کلیسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. او هغه هم لمړني قسطنطین د ډیرو ښکلو لرګیو څخه اباده کړې وه. اوبیا پیړی پیړی مخکې د ایاصوفیا یو ډیر ستر بطریق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطین ته یو زیرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبریاست ، خوزه به ددې خبرې یادول اړین وګڼم « زمونږ مقدس پلار زیرې ورکړې و ، چې یوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنیې ته را ننوځي اود رومیانو پسې به ان د صوفیا سینټ تر هغې ستنې پورې و رسیږي چې د قسطنطین دپادشا په نامه مشهوره ده. بیا به دهمدې ځایه د ترکانو مصیبتونه پیل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه یو پریښته توره په لاس راښکته شي.....«ګبن»

درنو میلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دی اوهغه دا چې یوائې د ایاصوفیا کلیسا ددې ښار دپایښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عیسوي مذهبی مشران دلته په ایاصوفیا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کلیساو په یووالې هیڅ ډول نیوکه نه کوو. مونږ ته به د ډیرې خوشحالی ځای وي چې زمونږ پخواني ورونه (رومیان) خپل بدعات پریږدي او زمونږ سره بیرته را یوځای شی.....

د « دي هولي ارتو ډکس چرچ » په ریښتوني توګه د عیسویت نماینده دي. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ یې ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د یوناني کلیسا « ایاصوفیا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکریه.»

بطریق اعظم په خپل ځای کیناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطریق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډینل اسیډرو یې د غونډې رئیس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د یوناي کلیساو پادریان په خپلو کرسیو کې په بنګسیو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پیل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړی دغونډې اهداف او موخې بیا ن کړې او ددواړو کلیسا د یووالې او د قسطنطنیې څخه د دفاع له پاره یې ددې یووالې په اهمیت باندې اړوده وینا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جریان کې د ایاصوفیا پادریانو ته د ارامو کیناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې یې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته یې د ډاګیزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنیې د خوندي ساتلو او دفاع له پاره ځومره اړینه ده. په حقیقت کې شهنشاه ته دکلیسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اویووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډیرې مهمې وې. په دی خاطر یې غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عیسویانو د یوځای کولو هڅې وکړی.په حقیقت کی دقسطنطین فکر ډیر په ځای و. دا عیسوی نړی بدقسمتی وه چې دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کیدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو.تاریخ ګواه دی چې هغه قومونه هیڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چې خپل مرکز له یاده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینې منورې کې د منافقینو له خوا جوړ شوې د (ضرار جومات) په دې خاطر له منځه یوړ چې الله تعالی هغې ته په قران کریم کې د تفرقې او ضرر رسونې نوم ورکړی و.

په قسطنطنیې باندې ډېر قوي او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چې قسطنطنیه د اروپایي عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددې سره بیا هم د جنګ په ورځو کې د دوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کې دا ډاګیزه کړې وه چې.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پرېږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړي.... خو شهنشاه ددې برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یې د یووالي هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه ، هغه په خپل ځای کې پورته شو اودشهنشاه ترمخه یې ډېره ګستاخي وکړه او په دغې ستري غونډې کې یې هغه ته په ډاګیزه توګه وویل : « که چیرې معظم شنهشاه ددې خطرې او ګواښ احساس کوي چې په قسطنطنیه باندې به مسلمانان ولکه وکړي ،نو زما په آند دا دومره سترګواښ نه دی ، ددې نه سترګواښ په قسطنطنیه باندې د ظالم پوپ ولکه ده. ..... زه غوره ګڼم چې په قسطنطنیه کې د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثماني دولت)

د نورټاس خبرو په غونډې باندې ډېر سخت اغیز وکړ. دیوې لحظې له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څېر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کې ډېره ګستاخي کړې وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کې تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چې جلاد ته یې حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوځ کړي. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام و و. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چې په دې حساس وخت کې د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړي. په دې خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کې دهغه په دغه ګستاخۍ باندې که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یې د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوي و ، خو د یوناني کلیسا پادریان پرې ډېر خوشحاله و و.

نورټاس اوس هم شراب څښلي و او د شرابو په نشه کې ډوب و او دخولې څخه یې همغه الفاظ راوتل چې قاسم په ډېره مینه دهغه په ذهن کې ورځای کړي و و. قاسم په خپلې کرسۍ باندې خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یې چې څه ووایي:

«درنو حاضرینو ! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوازې ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیرې چې بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کې وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چې ستاسې ډیر وبه ددې زیرې په اړه اوریدلی وي خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار د غه زیر تاسې ته تکرار کړم:

زیری دا ډول وو چې .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیی ته را ننوځي او دروميانو د تعقيبولو پسې به د(سينټ صوفيا) د عبادتځای تر مخه دغې ستنې پورې چې د پادشاه قسطنطين په نامه یې شهرت موندلی دی رارسيږي. خو دهمدې ځايه به دهغوی زوال پيليږي ، ځکه په دې وخت کې به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځي او د همدې اسماني وسلې په واسطه به دقسطنطنی سلطنت داسې يو غريب انسان ته ورسپاري چې په هغه وخت کې به دهمدې ستنې سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووايي.....دا توره در واخله او دهمدې په واسطه د خداوند يسوع مسيح بدله واخله. بس دهمدغې يوې پريکنده جملې د ويلو سره سم به ترکان په تيښته پيل وکړي او روميان به د فاتحينو په څير ترکان د غرب او اناطوليه څخه ان د ايران تر پولو پورې و ځغلوي..... (The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدې زيرې په اساس دبطريق اعظم څخه پوښتنه کوم چې ايا دا غريب انسان چې د ستنې تر څنګ به ناست وي د قسطنطين د کورنۍ څخه به وي ؟زه پوښتنه کوم چې خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وي ؟ بطريق اعظم دې دخپلې وينا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کې د خپلو پخوانيو مشرانو يو ډير کمزورې حکايت وړاندې کاوه او په دې توګه يې د شهنشاه سپکاوې کاوه .تر دې وروسته يې سپه سالار ډيوک نوټاراس هم ګواښه..... هغه دې په دې پوه شي که مسلمانان په قسطنطنيه باندې ولکه وکړي نوبيا به ستا وطن ته هيڅوک هم دعيسويانو مرکز و نه وايي. مسلمانان به زمونږ په کليساګانو کې خپل عربي نسله اسونه تړي او په دې توګه به زمونږ د عبادتځايو سپکاوې کوي ، هغوی به د قسطنطنيې هيڅ عيسوی ژوندې پرې نه ږدي او زمونږ ښځې به بې ابرو کړي ، خو ددې برعکس د کارډينل هغه خولې چې ته ترې نفرت او کرکه کوې د عيسويانو له پاره د پناه ځای وګرځي. اوبيا به هغه وخت د يوناني کليسا پادريان پښيماني کوي چې ولې يې په خپلو رومي ورونو باندې باور نه دې کړی.

قاسم هم په دغې غونډه کې ناست و ، دهغه کرسۍ د اياصوفيا دراهبانو او بطريقانو سره يو ځای ايښوول شوې وه . هغه دغونډې جريانات په ډير غور اودقت سره تعقيبول ، په هغه ځای کې چې قاسم ناست و هغه ځای د غونډې د ګډونکونکو ددايرې دښې لورې اخرې برخه وه . دهغه تر مخه د اياصوفيا راهباني اوشهزادګۍ ناستې وې. يعنې د قاسم د ناستې ځايو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوترې غاړه وه. د چوترې دپاسه شهنشاه ، بطريق اعظم او کارډينل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډيره ناقرارۍ سره يوه راهبه تر سترګو لاندې نيولې وه هغه فکر کاوه چې شونې ده چې دا به مارسي وي خو مارسي په دې غونډه کې دګډون له پاره نه وه راغلې، هلته مخامخ په چو کيو باندې دشاهي کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم نبی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځآن جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و . زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو ترمنځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی .»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و . داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و . په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي ... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل. دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څه یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی د شاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او ویی ویل:

« تاسی خلک ..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو دشرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو . مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوري او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږي. تاسو بدعتونه راویستلي دي ، تاسي حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویې ویل: « شرم وکړئ شرم !....که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نوبیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د «ډوډۍ» دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی دایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چی هلته د غونډي په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چی قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چی اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسیۍ را سمی کړی. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چی ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چی ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چی د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چی دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چی د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندې را ولوېږي او دسترګو په رپ کې يې سره وخوري. بيا يوه کشتۍ په درياب کې وينم چې سورې په کې شوي وي او د اوبو څخه ډکه شوې وي ،اوپه اخر کې يو ډېر بد شکله ديو وينم چې سترګې يې داور دبخرکو په څېر سرې وي ، دا ديو غواړي ما دخپلې لمنې لاندې پټ کړي خو زه دهغه سره دپېيدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه ديو سر له تنې بېل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هيڅا ته مې نه دی ويلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهېږم چې ددې خوب تعبير به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهېږم چې د قسطنطنيې په اړه ددې خوب تعبير ښه نه راوزي. زه تاسې ته د اخرې ځل له پاره نصيحت کوم چې په خپلو منځو کې متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسې نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطين وينا ډېره اغيزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بيا د اياصوفيا يوې زړې راهبې جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه يې واخسته ، ويې ويل : « درونده شهنشاه ! ددې خوب هسې غورزول به د عقل نه لرې خبره وي. تر هر څه دمخه ددې خوب سهی تعبير تر لاسه کړئ تر څو دهمدې خوب په رڼا کې د قسطنطنيې د راتلونکې له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دې راهبې دخبرو سره خبره يوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چې تر هر څه لمړی ددې خوب د تعبير په اړه بايد معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخې بطريق اعظم او کارډينل ته ددې خوب د تعبيرولو په اړه وويل. خو دواړو خپل ځېټونه وګرول ، په همدې وخت کې يوې ځوانې راهبې دخبرو کولو اجازه وغوښته او ويې ويل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبيرولو په لړ کې دلته په اياصوفيا کې يوه همداسې معتبره او باوري هستې شتون لرې او هغه عبادت کونکې سسټر ميرې.... غوره به وي چې سسټر ميرې دې غونډې ته را وبلل شي او ددې خوب د تعبير په اړه ترې وپوښتل شي.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطريق اعظم سسټر ميرې ته په دې غونډې کې دحاضريدو امر وکړ. د سسټر ميرې دنوم د اوريدو سره سم د قاسم غړی بې ترتيبه شول اوبيا يې چې کله واوريدل چې سسټر ميري په غونډه کې ګډون کوی نوبيا يې دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنيانو په څېر تر جذباتو لاندې راغلی و. دهغه په سترګو کې دبيلتون زخم و او داوو کالو څخه ددې کتلو له پاره ترې ناست و . دهغه بې تابه سترګې په همغه دروازه باندې نښتې وې په کومه چې سسټر ميرې را ننوتله. په کليسا کې موجود هر کس دغې پيغلې کتلو ته بې تابه و . شهنشاه هم دخپل خوب دتعبيرولو له پاره ناقراره و. بيا هغه وخت هم راغی چې مارسي د غونډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چي دقاسم سترګی په دغه سپینه فرشته باندی ولګیدی نو هملته په چوکۍ کی وچ کلک شو.

مارسی په ډېره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغی ته یی هملته په لمړي کتار کی یوه څوکۍ خالی کړی وه ، کله چی خپل ناست ځآی ته ورسیده نو یوځل د شهنشاه او بیا دحاضرینو تر مخ لږ څه ټیټه شوه .....او کیناسته.

شهنشاه مارسی ته وویل: سسټر میري ! ایا تاته ددی دواړو کلیساو د اتحاد دغونډی په اړه بلنه نه وه درکړل شوی ؟ ته خو د ایاصوفیا ډېره پخوانۍ راهبه یی. تاته په کار نه و چی د ننۍ غونډی څخه غیرحاضره پاته شوی وای.

د قسطنطین ددی پوښتنی په اړه مارسي په ډېره ارامه توګه ځواب ووایه.« دورنده شهنشاه ! ددی اختلافی غونډېو له پاره زمونږ بشپ او بطریق بسنه کوی. زه خو دیسوع یوه معمولی خادمه یم. اود کلیسا ګانو د اختلافی مسایلو څخه ځان لری ساتم. خوبیا هم زه دخپلی غیر حاضری په اړه ښښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کی د مارسی سترګی په قاسم ور ونښتی. او نژدی و چی د زړه حالت یی بدلون ومومی. قاسم هم دمارسي په مخ سترګی ورکلکی کړی وی. ددواړو سترګی یو دبل سره په ټکر کی وی او ددواړو په وجودونو کی په زرګونو برقی موجونو څپی وهلی. د اوو کالو بیلتون مارسی له هر څه غورځولی وه. کله چی دهغی سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغی په مات وجود کی یو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پوری دمارسی څخه دا هیر شوی و چی چیری ولاړه ده ځکه دهغی دسترګو ترمخ تیرشوی یادونه لکه دتاریخ د پاڼو په څیر تیریدل اوپه همدی خیالونو کی ډوبه اوځان یی د سالون څخه غیر حاضر کوت، هغی ته اورنه را په زړه شوه چی د کوچنیوالی خوږی شپی یی په کی تیری کړی وی ،هغی ته د سلطانی قصر یو دهیلیز په یاد راغی ، د ملکی سروین د مینی اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کرچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها یی هم تر سترګو شوه ، او بیا هغی هغه یادګاره ورځ کله د زړه ویستلی شوه په کومه کی یی چی قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړی کی د لمړي ځل له پاره کتلی و. نن یوځل بیا قاسم د هغی تر مخه ناست و .... په یوه ډک سالون کی.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګواښونو لاندی و. دهغی ورځی نه چی هغه دلته راغلی و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلومیده. هغه ډېره حیرانه وه چی دهغی قاسم دهغی سره ددومره نژدی والی سره هم د هغی څخه لری و. هغی د شهنشاه د پوښتنی ځواب و وایه خو بیا یی ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغی د سترګو مخی ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چی د هغی په وجود کی کومه برقی بریښنا ځپانده شوه چی یو ناڅاپه یی د سترګو څخه دمرغلرو په څیر اوښکی راغلی. خو پخوا تر دی چی د مارسي اوښکی لاندی را توی شي شهنشاه ورباندی غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«مونږ ستا ښېنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبير ماته ووايې.»

ددې نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووايه. چې په اوريدو سره يې مارسي تر ډيره ځنډه پورې د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګې د ايا صوفيا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستړ ميري باندې نښتې وې ، هيچاته ډاګيزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطرې دکومه ځايه راغلې. په سالون کې ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوي و. په خپله شهنشاه هم ډير وارخطا شوی و او فکر يې کاوه چې دخوب تعبير يې ډير ګواښمن او خطرناکه دی. په دې خاطر سستړ ميری ژاړي. خو يوازې قاسم په دې پوهيده چې دمارسی دسترګو څخه د مرغلرو را تويدل او د کليسا په فرش باندې دهغې پريوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکی دی. اوبيا ....د قاسم په سترګو کی را ټوکيدلی نم د هيچا په ليد کی نه راته.

کله چې شهنشاه ددويم ځل له پاره مارسی مخاطب کړه نو هغه داسې شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابيدار شی، هغې ناستو خلکو ته خپلی سترګی ورواړولی اوبيا يې ډک اواز باندی وويل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغې تعبير ډير خطرناکه دی. زه وينم چې قدرت د قسطنطين تقدير ليکلی دی. په ديوال ناست کارغان دقسطنطنيې مذهبی مشران او پخپلو منځو کی اختلاف اچونکی عوام دی ، دغرب نه راغلی غوښې خوړونکی مرغان دغه کارډينل او دهغه ملګری دی. او په هغه ديوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنيې ديوال دی ، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی ، او لکه څنګه چې تا وويل چې شاهين يا بازان په ديوال ناست مرغان خوري نو ددی څخه دا مطلب اخستل کيږی چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چې په درياب کی تلونکی کومه کشتۍ کتلی ، دا دسمندر په اوبو کی لاهو شوی قسطنطنيه ده او په کشتۍ کی د سوری دپيدا کيدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کی تا کتلی چې د سرو سترګو ديو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقيقت کی دغه ديو ستا دښمن دی چې غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عيسوی دين رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه ! دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغې په اخر کی يواځې يو ښه شګون کتل کيږی اوهغه هم ستاسی د ذات پورې تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هيلو اخری تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کی د ديو سر له تنې پرې کړی په دی اساس ته په يوه صورت د شاهين صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددې خبرې دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبير څخه تک سور شوی و....دتعبير داخرې برخې په اوريدو سره را نرم شو اوپه ډيره بې صبرۍ سره يې تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لړ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو. مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟.....

مارسي دداسی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځای کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندی باندی کرښې را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟ مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی ... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی ښه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکۍ کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و و. بطریق اعظم هم په خپله کرسۍ کی ځان تاوو را تاوو. خو کارډینل استهډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو. خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. دشهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اختستلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و او په هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داختستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و. خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي .....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم وکړ اوبیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوې وه. په ډیره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرې څاڅکې پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالی راشي او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو .

قاسم او مارسی یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبری کولی .... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازی کولی خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د ستیج په لور متوجه و. خو مارسی او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوی و و. په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغی چې شهنشاه د سولې دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومي کلیسا کې د یوناني کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړې و. داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهی معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه اوپه غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثاني ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکی نه دی نیول شوی. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندښوتونه ترلاسه شوي و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطين باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دېیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډ له منځه را ووت، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او دشهنشاه مخی ته راغی او ودرید، سترګی یی په شهنشاه باندی ښښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سسترمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبریښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

«دروندہ شهنشاه! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهنشاه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل
:

« دروندہ شهنشاه! زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی وګڼی»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره گرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترگو خاوند شاگال همغه دیو دی. شاگال خپله خبره جاری و ساتله او وییویل:

« درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی.»

د شاگال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یواځی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا گمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترگی را وویستلی او تری وپوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساگانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و گرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه . اوس نو دهغی سری سترگی د قاسم په سترگو ورننښتی وی . ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی.»

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرگ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترگو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و گرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته ....» شاگال وویل: شاگال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او وییویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنگ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وگړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ شهنشاه ! په دغو دري واړو ليکونو باندي يو نظر واچوئ نوکيداى شي تاسى ته هم معلومه شي چي دا دري واړه د يوه لاس ليکل شوي خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ويلي شم چي دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرينو دمخونو شخه رنګونه الوتي وو. بطريق اعظم د حيرانتيا په سمندر کي غوټې خوړي. اود شهنشاه مخ دغصي اوقهر څخه تک سور ګرزيدلی و. شهنشاه په ډير لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وويل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پري کړه او زمونږ په پښو کي يي واچوه»

قاسم ددی حکم د اوريدو سره سم دخپله ځايه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه يو راهب ښکاريده ، نو په دی اساس هيڅ ډول وسله يي نه درلوده خو په زړه کی يی دا هوډ کړی و چي د شهيد کيدو نه مخته به د څو عيسويانو روح دخپله ځانه مخته باسي. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ اوحکم يي ورته صادر کړ خو هيڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چي د امقدس چرچ و اودلته هيڅ جلاد نه و موجود. يو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلي بی عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه يي وويل:

«سپاهيانو !.... دغه مسلمان ونيسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چي قاسم د شهنشاه دويم حکم واوريد نو دجنګيدو اراده يي پريښوده. له ځانه سره يي وويل چي نيول و بندي کول يي په ګټه دی. ځکه هغه يو جاسوس دی او دزندانه د تيښتي لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی يی زنځيرونه ور واچول.

غونډه د لمر د پريوتو نه مخته پای ته ورسيده. او د قاسم د نيولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکليساګانو په يووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چي راغلی وو همغسی بيرته ستون شو او دايا صوفيا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسيدلی وه او خلکو ددننۍ پيښي اغيز هم له ځانه سر يو ځای يوړ ، خو په دی وخت کی دبطريق اعظم او نورتارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را نښتي وو. په دی خاطر يي خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو . د ټولو نه زيات دمارسی حالت و. هغی خو خپلي کمری په لور قدم اخست خو داسی معلوميده چي دهغه هر قدم يو يو من ګرزيدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حيرانه پاته وه ، هغه چي دايي د قاسم سره اوه کاله وروسته يوځای کړه خو دهغی سره يی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زياته نه وه غمګينه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زيات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډيره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یې د نیولو وروسته د شاهي زندان د زمکې لاندې تیاره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخرې لیک همدا ور رسیدلې و چې په کې یې لیکلي و چې ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد مې سبوتاژ کړې دی. او دا چې سپه سالار نوټاس د رومي کلیسا په خلاف سخت قهریدلې دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلي وو چې (جان حستیاني) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږي. ددې ترځنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوي دي. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسې د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چې په دې کې یې تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلې و چې قاسم یې د بطریق ډیمونان په وژلو باندې نیولې دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي. سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یې ډیر و ستایه. ترځنګ یې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبرې اترې پیل کړې.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوې ، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولې وه هغه یې یوازې په یوې تیارې خونه کې ور غورځولې و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي ، په قسطنطنیه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره یې اړیکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریټا هم واوریدل چې د فادر ډیمونان قاتل چې یو مسلمان جاسوس و .....د ایاصوفیا څخه و نیول شو .

مارسي لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان یې د بې وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسې مرغۍ چې په یوې اوسپنیزې پنجره کې بنده کړل شوې وي، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یې فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یې مخې ته نه راتلله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونیا» چې قاسم به د لیونۍ پیغلې په نامه یادوله ، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو . که څه هم هغه ډیره مذهبي پیغله نه وه خوبیا هم په دې ویریده او فکر یې کاوه چې ، ښه نو ، یومسلمان جاسوس د یوې عیسوي خادمې سره ولې دومره مخلص و . ورځې په چټکۍ سره تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کې د سلطان قصر دخلکو دګڼې ګوڼې څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلې بحرې بیړۍ د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. دسلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چې په همدې وخت کې دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چې د رومیلې کلا تیاره شوې ده ، یوازې یوه میاشت معمولي کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحرې بیړه هم د تیارۍ په حال کې وه. ستر ستر بحري جهازونه تیارکړل شوي و و او نن سلطان دهمدې جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتورې بحیرې په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کې د تګ عادي نه و. دهغه سپرلۍ یوازې یو عربي نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لورې ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چې په طبیعت کې یې د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپي وه. « محمودپاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چې هغه د سلطان سره یو ځای کومې لورې ته ورته نوپه ټوله لاره به یې زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسي اشعار په یاد وو. هغه په فارسي او ترکي دواړو ژبو باندې ډیر ښه شعرونه ویل ، په دې اساس تر تورې بحیرې پورې دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعرۍ کې په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحرې فوځ څنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحري بیړۍ په ازادو اوبو کې ولاړې وې او هرې لورې ته یې د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چې کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یې منډه کړه او امیر البحر ته یې ځان خبر ورکړ ، په دې وخت کې امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحري جهاز په چت ولاړو او د سمندر په لور یې دخپلو ځواکونو نندارہ کوله. کله چې امیر البحر ته څرګنده شوه چې سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یې لاندې را و دانګل ، کله چې هغه ساحل ته را ورسید نو ویې کتل چې سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چې ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یې په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته تورې بحیرې ته یې دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کې الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چې د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کې د دبحرې فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحرې بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړۍ خپله بحرې بیړه وکتله چې دهغوی په کتلو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دی وخت کی یې دمحمود پاشا په لور مخ کړاو ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینی یې ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلی ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چی قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړاو ویې ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چی د قسطنطنیې په اړه به قصی اوریدلی اوبیا مو کله چی دروم د قیصر ، دقسطنطنیې دپادشاه د سازشونو په اړه خبری اوریدی نو زمونږ د زړونو څخه به یوازی یوه خبره را وتله چی کله چی زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددی خبری سره سم دعربی ژبې یو شعر وواېه چی په کی راغلی وو: ای دقسطنطنیې لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کی خنډ نه شی ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کی لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کی یې ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددی وړاند وینی له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چی وواېو د قسطنطنیې ورځی شمیرل شوی دی او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځی.

د سلطان د محمود پاشا د خولی څخه د قسطنطنیې نوی نوم واورید . او ډیر زیات یې خوښ شو، سلطان پریکړه وکړه چی هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د خو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدی خاطر یې زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلی مشر وټاکه او هغه ته یې هدایت وکړ چی په ابنای فاسفورس کی ورننوځی او د همدی لاری د « ابنای مارمورا» څخه تیر شی . دڅلورو واړو جهازونو سره یې لس لس کشتۍ هم وتړلی. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چی هغه دی دده ترمخه ددی مبارک جهاد دلمړني ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چی د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چی هملته د بحیری په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحری بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکی ډلی ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یې روښانه کړل ، او ځای ځای یې په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغی یې خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلی ، غیږی او کبډی ....د ا ټولی مقابلی روانی وی سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بی شمیره میږی او ګډی حلالی کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړي. دخوراک ښنباک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثمانی سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پریښود ، زوړ عباس د خپل جهاز په چت باندی ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کی ولاړ وو او د عباس بیړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان او ملاحان دخدای پامانۍ په وخت کی حاضر وو. او په دی توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کی د «الله اکبر» په نارو کی را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کی یو ځل بیا وینه را خوانه شوه، په تن کی یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یوائې په څوارلس ورځو کی یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلی جوړی شوی کلا په یوه برج باندی ولاړ و او په ابنای فاسفورس کی را ننوتونکی جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لری څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کی ور داخل شول نو مصلح الدین داسی وانګیرله چې شونی ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړی. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازی بندی کړی. په دی وخت کی مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددی جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندی د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولی دروازی پرانستی اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثمانی بحری بیړۍ دغی دلی ته ښه راغلاست ووایی.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کی دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوی بیړۍ په څیر موجود دی او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو.

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغی ډلی د ابنایی فاسفورس په تر ټولو لویی برخی چې د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کی څو عیسوی جهازونو دی لوری ته مخه کړی وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کی داخلیدو ته نه و پری ایښی. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړی وو. بیا د ګولډن هارن خو کشتۍ هم دی لوری ته راغلی وی خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایي ځخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لورې په ابنا کې داخلیدونکې د دانیال دره تر اوسه پورې پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحیرې عیسوی جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیې ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانیال ددرې ځخه قسطنطنیې ته ور رسیدل.

کله چې د ابنایي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه یې خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یې ورځخه وپوښتل:

خاص وزیره! د عثماني سلطنت بحري بیړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځي راګرځي، او جان حتیناني تر اوسه پورې نه دی رارسیدلی......ایا د جینوا د بحري بیړۍ د ملاحانو په متو کې د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چیرې په ګولډن هارن او د قسطنطنیې په ساحل باندې زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پورې به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پورې را رسیدلې وه. خاص وزیره! زه ډېر اندیښمن یم، ماته ووایه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یې وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستیماني بحري جهازونه به په یو دوو ورځو کې ددانیا ددرې نه را ووځي او په ابنا کې به ور ننوځي. درونده شهنشاه! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیماني بحري جهازونه چې زمونږ دبحري بیړۍ سره یو ځای شي نو مونږ به و توانیږو چې دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د ابنا ځخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نورټارس ته پیغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دی نیغ په نیغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ یوه په بله پسې تیریده او د قسطنطین په زړه کې ویره زیاتیده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی، او د سستر میرې تعبیر یې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولې غونډې کې داسې یو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هیڅ نه شو کولی. په دې توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ویلي و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند دیو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطين به نن سبا ډير پريشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په يوه نه يوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به يی څښل.

د جان جستيماني بحريه چی د څو جهازونو او سلګونو کشتيو څخه جوړه شوی وه ديوه ستر فوځ سره يو ځای د ابنا په شمالی برخه کی را ننوتل. دبحريی په لمړي جهاز باندی د صليبيانو بيرغ رپيده. په جهازونو کی سپاره سپاهيان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه يی دقسطنطنيی ننداره کوله ، قسطنطنيه دهغوی څخه يوازی دری ميله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنيی يوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله يعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنيی څخه يی پنځه ميله واټن درلود. خو عثمانی کشتيو به کله کله ګشت کاوه او ان تر ديوالو پوری به يی ځانونه را رسول. د جان جستيماني جهازونه د ديوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسيدل. د ګولډن هارن اوسپنيز زنځير يی خوشی کړ او ډيری کشتيۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو يو شمير نور وجهازونه د ګولډن هارن څخه بيرون د ابنا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستيماني کشتيو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقيقت کی د ماهی نيونکو ځای ځيګی و. هغوی به د ورځی ماهيان نيول اوبيا به يی خپلی کشتيۍ همدلته په ساحل کی پريښودی ، دماهی نيونکو کوچنيانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنيانو دا ستری ستر کشتيۍ و کتلی نو وويريدل او دخپلو جونپړو په لوريی ورمنډی کړی.

ټارمن چی د عيسوي بيړی ددی برخی قوماندان و دخپل جهاز د چت څخه يی د ماهی نيونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جينوا يو ډير تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقيقت کی هغه يو بحری قزاق وو خو جستيماني د زيات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلويښت کاله دبحر په اويو کی تير شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګيزه کيده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ايښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت يی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی ميړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زيات په وحشت او بربريت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت دا و چی ډير زيات شراب به يی څښل او هره ورځ به يی يوه نوی ښايسته پيغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نيونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه يی همدلته لنګرګړل او پخپله يی د ساحل په غاړه خيمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور ميله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتيۍ به د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نيونکو تر کلی پوری به يی چکر واهه اوبيرته به ستنيدی. نن چی د ټارمن کشتيو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتيۍ په ډيره بيړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست مياشت وه. او د روميلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس همدلته په روميلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جينوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنیوي له پاره یې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ یې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شریانو کې جوش او جذبه را پاریدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتیو ته حکم وکړچې دعیسویانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستیمانې د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستیمانې دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عیسوي فوځیانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه یې چغې وهل پیل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستیمانې خو راغلی و خو دهغه جنګې کومک د شهنشاه دهیلو څخه ډیر کم و. خوبیا هم شهنشاه په ډیره ښه توګه د جینوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحالیو له پاره یې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډیره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګیدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستیمانې د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ویرې اخستی و چې په بله ورځ یې د ټولو هیوادونو په لور خپل ګړندی قاصدان و لیږل او د نور کومک غوښتنه یې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپین د شمالي ولایت اراګون او فسطله نه علاوه دغربي اروپا نور هیوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهیسې چې عثماني بحریې ځواکونو د توری بحیرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړیکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و. په شمالي اروپا کې بلغاریه ، یوکرائن ، چیکوسلواکیه او د جرمنی ځینې سیمې شاملې وې. شهنشاه به ډیر دې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه ووځې.

هغه خپل ځان د قسطنطنیې د ډیرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ویره کې و چې د یولس سوو کالو راهیسې دهغه دپلرونو او نیکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسیږي. خو نه یې غوښتل قسطنطنیه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده یې هڅه کوله د قسطنطنیې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نیکونو اوپلرونو تاریخ ډاګیزه و چې په تیرو اوه سوه کلونو کې یې مسلمانان قسطنطنیې ته نژدې هم نه و راپریښي..... شهنشاه د جشن په خوشحالیو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا یې زړه په هیڅ شي نه راټولیده. قسطنطین یوازې په یوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانیږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د یرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانیانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موریا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطین د موریا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سیمو دخوندي ساتلو له پاره یې د « دکورت سیمه» کلابنده کړې وه اوبیا یې دهغه ځآیه د ډاډ اخستو وروسته د « تهیس» په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانیانو په ولکه کې و ناځآپي حمله وکړه او هغه یې و نیوه. قسطنطین ته دا په یاد وو چې دپیښې د خبریدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موریا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهې» مستحکمه کلا خنډ گرزیدلې و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چې عثماني توپونو په گولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهې دغه مستحکمه کلا یې دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چې عثماني فوځونو تر سره کړې وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کې د پناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یې باج کینبود او موریا یې هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وگرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړي وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کې چې دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چې یو وخت په اروپا کې د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کې د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یوائې تر قسطنطنیې پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و گرزید. شهنشاه په دی فکر کې و چې دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړې وه چې په اروپا کې میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرگنده وه چې په ۱۳۳۸ کال ، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینې وروسته چې کله دهغه زوی «جان پلیولوگس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوگس له پاره ساتونکی او دهغه لارښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یې وکړه چې د قسطنطنیې تخت په خپله ولکه کې واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړي. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چې مسلمانان اروپا ته راننوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنې په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یې وکړ. پایلی یې دا شوی چې ددواړو ترمنځه نښتې پیل شوی ، دواړو د عثماني فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستې غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثماني فرمانروایانو د قسطنطنیې د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یې خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یې شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستې له پاره اروپا ته ور ولیږل. کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چې دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړي اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چې کنټا کوزین اوښځه یې اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوگس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چې دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینگښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوگس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادگۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډېره پورې پاته نه شو ځکه کنتاکوزین يو ځل بيا د تخت او اقتدار دنيولو له پاره ليونتوب پيل کړ او دعثماني فوځ څخه يې مرسته وغوښتله . په ۱۳۵۳ کال يې دحکومت ټولې چارې په خپلو لاسو کې واخستې تر دې وخته پورې شهزاده لوګس هم ځوان شوی و ، شهزاده د کنتا کوزين سره مخالفت وکړ او په دې توګه کورنۍ شخړې پيل شوې. په دې وخت کې عثمانی سلطان اورخان دکنتا کوزين د مرستی له پاره شل زره عسکر را واستول ، ددی فوځ له پاره يې خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و . کنتاکوزين د اورخان له پاره داخل په اروپايي ساحل کې خپله يوه کلا د معاوضی په توګه ورانډی کړه ، دا همغه ورځ ده چې په اروپا کې دمسلمانانو د ولکې او پښې اينبودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کيدای شي. کنتا کوزين د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پليو لوګس ته ماتې ورکړه او د قسطنطنيې په تخت يې ولکه وکړه . سليمان پاشا د ترون له مخې د اروپايي ساحل يوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کې راوړه او هلته يې د عثماني سلطنت فوځونه ميشت کړل. ددی کار څخه څو ورځې وروسته په تهريس کې سخته زلزله راغله . او دډيرو ښارونو ديوالونه را پريوتل. په دی کی د «ګيلی پولی» دکلا ديوالونه هم شامل و . دا کلا د دانيال د دری په غربی ساحل کی تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کيده . دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډير لږ واټن کې پرته وه ، سليمان پاشا هغه يو غيبي تائيد وګاڼه او سمدلاسه يې په دی کلا هم ولکه وکړه. دکلا يونانی عسکرو دا فکر وکړ چې د خدای تقدير به همداسې وی په دی خاطر يې د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پيدا نه کړه.

د ګيلی پولی د سوبې وروسته د ترکانو په تاريخ کې يوه نوی دروازه پرانستل شوه ، ددی پيښبو وروسته دکنتاکوزين په خلاف په قسطنطنيه کې سخته کرکه راپيدا شوه، اودی کرکی د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هر وګړی به په کنتاکوزين باندی د غداری تاپه لګوله اوهمغه يې اروپا ته دترکانو په راوستلو باندی تورن کړ. دعوامو دغه تحريکاتو کنتاکوزين مجبور کړ چې دتخت او تاجه لاس په سر شي او دخپل ژوند پاته ديرش کاله په يوی خانقاه کی په عبادت تيری کړي ، په دی وخت کی کنتاکوزين دخپلی دوری يو تاريخ وليکه . اودا همغه کتاب و چې قسطنطين په ډيره ښه توګه لوستی و . کله چې جان پليولوګس په تخت کيناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړی او په اروپايی دغو کلاګانو باندی د اورخان ولکه په رسميت و پيژنی. په دی توګه بازنطينی سلطنت په يوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزيد. تر څه مودی پورې د قسطنطنيې شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاريده. هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کې حاضر شو او دهغه څخه يې د مسلمانانو پر خلاف د اروپايي حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسې دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن يې د يونانی کليسا د ټولو هغو عقيدو څخه منحرف و ښود چې د رومی کليسا سره يې ټکر درلود. په دی توګه هغه په مذهبی معاملاتو کی دروم دکليسا علويت و مانه. خو ددی ټولو هڅو سره سره بيا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسيد. ځکه مسيحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چې شهنشاه ناکامه اوناامراده بیرته قسطنطنیې ته راستون شو، دبیرته راستنیدو په وخت کې ، کله چې هغه د وینس څخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چې روم ته د تللو په وخت کې یې ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه. دهغه سره دومره پیسې هم نه وې چې پور کونکو ته یې ورکړي. دهغه مشر زوی ایډرونیکس چې دخپل ځان نه وروسته یې ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یې د خپل پلار د راخوشي کولو هیله هم څرګنده نه کړه. او نه یې دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه. خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یې دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه یې ازاد کړ ، قسطنطنیې ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت څخه وشړه. اودهغه په ځای یې مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چې دخپل پلار په حق تلفۍ باندې سخت خواشینې شوی و. هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبرې ته تیار کړ چې دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږي. په دی وخت کې مراد خان په کوچنۍ اسیا کې و او صادوجي په اروپا کې د ترکی فوځونو سالارو. هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کې بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینې ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول. ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو. مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یې ځان تیار کړ. هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چې د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګې ویستل کیږي. د صادو جی فوځ چې کله د خپل پادشاه مراد خان دخولې څخه دبښنې خبره واوریده نو سمدلاسه یې خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کې ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کې غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یې د شهنشاه مخې ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنې مطابق دخپل لمسی په سترګو کې ویلی کړې ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو.

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندې یې ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې د عثمانی سلطان «بایزید یلدرم» په وخت کې هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چې هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوی. په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي تړون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی تړون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چې په سلطنت کې دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چې دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنۍ اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د «فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ترون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، څکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیی د پای نښی نښانی ښوولی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کی دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر ځارنی لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی دیرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یوترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده.(ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی دخپلی وینی د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیمانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او ددیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیې شهنشاه ته د روم قیصر ویلی. ددی قیصرانو دغه سلطنت په خوارلسمه پیړۍ کی جوړ شوی و، داسی وخت هم راغلی چی د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لری لری ځایو پوری خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شی چی د روم اخری قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. درومی او یونانی کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چی هغه په داسی معمولی اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډی په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کی خپری لګولی وی، سپه سالار نوړټاس خو تر دی ځایه ویل چی د کارډینال د خولی په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامی ښه ښکاري. د غونډی په ورځ پخپله د یونانی کلیسا مذهبی مشران په دوو ډلو باندی ویشل شوی و، یوه ډله یی د شهنشاه خواخوږی و چی د کلیسا ګانو تر منځ یی یووالی غوښت. او هیله یی درلوده چی پوپ ورته مرسته ورکړی. خو بله ډله هغه خلک وو چی په دغسی نازکو حالاتو کی یی هم نه غوښتل چی دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالی راشي. دا دویمه ډله د لمړی ډلی څخه ستره وه په دی اساس ددی ډلی ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلی مالی بسپنی و درولی. او ددوی د ډلی څخه چی کومو خلکو غوښتل په جنګ کی ګډون وکړی هغه هم په ډیر لږ شمیر کی یواځی دديوالونو دخونديساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطنیه د ډیرګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبی یونانی کلیسا له اړخه ورته یواځی شپږزره عسکر، هغه هم په ډیره ناخوالی توګه تیار کړل شوی و. سپه سالار نوړټاس هم په همدی ډول خلکو کی ورګډ و. قیصر کتل چی قسطنطنیه یی دلاسو څخه وځی. خو حوصله او همت یی له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چی د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیې څخه ددفاع له پاره را روان دی. اوبیا چی کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځی ډلی دګولډن هارن سره را یوځای شوی نو دروم قیصر ته یی نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کی وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یی د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیې د دفاع له پاره په دی ښار کی سره راټول شول خو عیسوی حکومتونو اوپه ځانګړی توګه فرانسی، جرمنی، هنګری او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازی کومک یی ونه کړ بلکه دداسی بی حسۍ او بی پرواهۍ څرګندونه یی وکړه چی د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کی په تیرو څلورو پیړیو کی مسلمانانو د عیسویانو داسی ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړی او د جنګ په میدان کی یی ځغلولی و چی اوس دغو اروپایی هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کی د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسی عیسوی اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلی مذهبی اتحاد کړی و، ،.(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسوده ۱۴۴۸) خو په دی ټولو اتحادونو کی هغوی ملا ماتونکی ماتی خوړلی وه، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او دستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتې او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپایي حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبي اتحاد په راوستلو کی بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د ۱۴۵۲ کال د اپریل دمیاشتی ۲۴ مه ورځ وه. رومیلي کلا د ۱۴۵۲ کال د اګست په ۲۸ مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلي کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حیران کړی و. اوس نو جنګ پیل شوی و و. د «ټارمن» جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالي برخی کی او عثماني بحری ځواکونه په جنوبي برخو کی ګرزیدل. کله کله به یی یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه بل به یی غشي ورول، په توپونو به یی یو بل ویشتل. پخپل ټارمن هملته دماهي نیونکو په کلي کی پروت و، دغه ماهي نیونکی چی پخپله هم یوناني عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کی یی یوه لحظه هم نه ضایع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قوماندانۍ کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده وینښتان به تل دهغه په تندی باندی راځړیدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومي سپاهیانو له پاره به یی د ښه شرابو دراپیداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدی دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتی په همدی توګه تیری شوی، کله چی یخنی پیل شوه نو د ټارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی، دا غرنۍ سیمه وه او دبلقان تیزی هوا به د رومي عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کی شپه او ورځ اوسیدونکی دغه سپاهیان د توری بحیری د یخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډیر وخت همدلته په ساحل کی تیروو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندی دتورو وریځو لړۍ راغلې، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و، کله چی د باران څاڅکی پیل شول نو ټارمن د خپلی خیمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یی هم په خیمه کی پراته وو. سر یی راپورته کړ او کله یی چی په اسمان کی غوړیدونکی وریځی وکتلی نو په ډیره مکروه توګه یی و خندل اوبیا یی فکر وکړ چی ډیر وخت وشو چی د ځوانۍ څخه یی خوند نه دی اخستی، خیمی کی پروت د شرابو یو بوتل یی را واخست او ټول یی خولی ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل پیل شول. دټارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښی وریته کړی غوښه راوړه نو ټارمن ورته وویل:

اوهو......دا باقو ماهي نیونکی چیری ورک شوی ...... دا وریت کړی ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابیانو په لهجې خبری کولی، سپاهی بیرته دخیمی څخه ووت اوپه یوه منډه ولاړ. په دی وخت کی ټارمن هغه وریت کړل شوی وروون راواخست، دخولی څخه یی دشرابو څاڅکی را څڅیدل، بیرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کې د سخت باران وريدو دغه چاپيريال ډير هيبت ناکه ګرځولی و. ځکه شپه پيل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خيمو کې روښانه کړل شوی وو نوره تیوله سيمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډير ژر بيرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلې تياری کوټې څخه په دغه سخته يخنۍ کې را وويست اوپه شرابو کې بدمست ټارمن ته يې راوست، باقو د يخنۍ څخه لړزيده ، کله چې ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کې بوتل په لور يې اشاره وکړه او ورته يې وويل:

« واخله .... ويې څښه ، او خوند تری واخله. سمدلاسه به دی يخنی ورکه شي خو ياد ساته چې ستا په څير چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ورورړاندی کوی. ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کيږم.»

د ټارمن ګوابښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسی شرابو يو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وږی کارغه په څير پری ور پريوت او په جرمنی کې جوړ شوی دغه شراب يې دخپل ستونی څخه تير کړل ، دسترګو په رپ کې د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی انديښنی يې له ياده ووتلی اودموسم اوهوا څخه يې خوند اخستل پيل کړل په همدی وخت کې ورته ټارمن ور غږ کړ:

« ايا ستاسی په کلی کې کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چې زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهيان نه خورو خو ماهی نيونکي پيغلی خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونيسه او زمونږ خدمت ته يې راوړه. دومره يخه او اوږده شپه اوبيا دخپله کوره هم لری پاته کيدل .... ته پخپله پوهيږې .... په هر څه پوهيږې ..... ته انديښنه مه کوه ، زمونږ په موجوديت کې تا ته هيڅوک هم ستونزه نه شي پيدا کولی. زه د جستيانی دفوځ سالار يم....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګی دشرابو څخه درنی وی او ذهن يې دکاره وتلی و. کله يې چې د شرابو د نشي په مستۍ کې د پيغلی ځوانی نجلۍ خبره واوريدله نو په تن اوبدن کې خوندونو او لذتونو لاری پيدا کړې. يو ناڅاپه يې ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پريوت. دشيطانت نه په ډکه لهجه يې وويل:

« ستره سالاره ! ته انديښنه مه کوه زه به د ماهی نيونکی د کلی هغه نيګينه ستا په خدمت کې وړاندی کړم چې په کتلو سره به يې د خپل تير ژوند ټولی ښايسته او ښکلی نجونی له ياده و کاږې. دروندده سالاره ! هغه زمونږ دکلی دټولو نجونو ښايسته او ښکلی پيغله ده ، او کيدی شی چې ځوانی يې تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ما سره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کې را حاضره کړم.

بريښنا ټول اسمان نيولی و . او دژمی يخی هوا د ونو د پاڼو بيخ راويسته. چې د جينوا شيطانی عسکر د باقو سره يوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څير د ور پريوتلو له پاره روان و. .... باران د پخوا څخه نور هم زيات شو او کوچنۍ کوچنۍ ويالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلی کلا څخه د يوه نوی فوځی ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووو . دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چی نن د عيسايی بحريی سپاهيان د ابنايی فاسفورس څخه غافله شوی دی. او ديخو هوا و نه د پټيدو په خاطر په خپلو خيمو کی ځآی په ځای شوی دی ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کی موجود وو خو ټولو لنگرونه اچولی وو . په دی وخت کی د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريی تر او ر لاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کی ولاړ و په داسی حال کی چی نور يی په ساحل کی لنگرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و او هغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چی د شپی د پيښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی او هغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن او د هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چی دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړی باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چی د ټارمن دشيطانی غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهی نيونکو د کلی په لور د شيطانی موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړی په لور حرکت وکړ . زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چی د هغی جذبه او احساسات ځوان وو . عباس غوښتل چی مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کی به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبری کی را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چی دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چی دجهاز تر څنګ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی اوپه هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چی په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړۍ شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و . خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډی تړړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبرۍ کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کی د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو څرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او وجسمونه یې په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنی له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. اوپخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چې دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یې د لنگر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یې ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سرتیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتی اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتی دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښو ل اوپخپله یی د څوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پته توګه ور تیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلی لمړنۍ برخی په اخری پړاو کی وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره پهلاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو پهلور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کی یواځی همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریی نور و جهازونو د ګولډن هارن په سیمه کی لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کی عالیشانه خیمی نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننی سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدی خاطر یی باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو لهپاره وراستولی و.

په همغه وخت کی چی باقو د څو کسه وحشی عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چی د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کی یی کوم څیز وکوت چی دهغوی پهلوری په حرکت کی دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چی هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چی په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو پهلور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چی یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چی د کورنو تر څنګ یی عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چی دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چی دهغو جهازونو د راتلو ترمخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلی دغی پریکړی باندی عمل و نه کړای شو . ځکه چی مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه څیری کولی او مخامخ کشتیو ته یی خآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چی بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چی دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چی عباس او دهغه ملګري په ساحل کی وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چی د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کی څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کی د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه به ددی انتظار دکوفت دکمښت لهپاره وار په وار دشرابو جامونه پهسر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله.... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړی وای خو په همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته وروخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنۍ سیمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمی ته را رسیدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدی وخت کی دخیمی نه دباندی ټک و ټوک پیدا شو او دسترګو په رپ کی څو کسه وسلوال سپاهیان دنارمن خیمی ته راننوتل.

په حقیقت کی هغه وخت چی عباس د عیسوی عسکرو د خبریدو نه وروسته د بیرته په شاتګ اراده کړی وه نوهمغه وخت یی دکومی مظلومی نجلۍ چیغی اوریدلی وی. سمدلاسه یی مخ واړاوه او د اواز لوری یی ځانته معلوم کړ ، په همدی وخت کی یی د نارمن خیمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چی دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خیمو څخه راپورته کیږی. هغه وکتل چی مسیحی جهازونه د ساحل څخه د فرار او تیښتی په درشل کی دی په دی اساس یی د نارمن په خیمی د حملی کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خیمی ته ورغی ، اوسمدلاسه یی دهغه په سپاهیانو باندی حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله یو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله یی پری وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلی غلطۍ احساس وشو چی د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کی راګیر کړ. کله چی مسلمانانو عسکرو خپل سالار د یوه وحشی سره په جنګ کی وکوت نو دهغه دمرستی له پاره مخته راغلل.

باقو بی وسلی و او د خیمی په یوه کونج کی ولاړ و، حالات یی وکتل او دخیمی څخه د تیښتی له پاره یی د خیمی شاته لاره ونیوله.که د روزی سترګی پری نه وای لګیدلی نو هغه به دخیمی څخه وتلی وای. روزي چغی کړی او یو مسلمان عسکر یی د هغه لوری ته متوجه کړ.

«هلئ !هغه خو تښتی !.... هغه ګوډ شیطان ، چی زه یی دلته دبدبخته کیدو له پاره راوستی یم. هغه تښتی...»

باقو خپل بخت بیلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والی په اساس تښتیدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزید او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کی پریوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هیڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هیڅ نه دی کړی..»

اوس نو دیوه مسلمان سپاهی له پاره دا شونی نه وه چی هغه دی یو زاری کونکی ګوډ انسان ووژنی. همغه و چی دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدی وخت کی عباس د جنګ په میدان باندی برلاسي پیدا کړی وه. نارمن سخت زخمی شوی و اویوی لوری ته په خپلو وینو کی ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کیدو امکان ډیر کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تیغه وتلی وو. دنارمن په خیمی خو دعباس یو څو ملګرو حمله کړی وه. په داسی حال کی چی دهغه پاته ملګرو په نورو مسیحی خیمو باندی یرغل وروستی و. په دی ساحل کی د نارمن ددوو سوو څخه زیات عسکر په خیمو کی پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کی مستو عیسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چی په ډیر لږ وخت کی دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندې کړي وو. په دې جنګ کې د ۷۰ څخه زيات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیې په لور تیښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یې دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزې د زاړه عباس سره یوځای روانه وه. کله چې عباس دماهي نیونکو کلي ته ورسید نو روزي ته یې وویل: «ګوره لورې!... ستاسې کلي را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللې شې...»

«کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دې دنیا کې هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم...»

د عباس له پاره دروزې ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لرې اود جنګ په محاذ کې مصروف وو. نوځنګه به یې روزې له ځانه سره وړې وې. د بله اړخه روزې عیسوۍ وه او دمسلمانانو په جنګې محاذ کې دهغې اوسیدل ددفاعي نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چې یوې بې اسرې او مظلومې پیغلې ته په خپله لمن کې پناه ورکړي، په دې اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثماني بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلي وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکې ثابته شوه. نارمن هم په اخري وختو کې قسطنطنیې ته رسول شوي و او هلته یې علاج کیده. په دې جنګ کې دعیسویانو د سلو څخه زيات کسان هلاک شوي وو. باقو هم خوندي پاته شوي و. خو روزې بیرته دخپل کلي ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلي کلا په لور ولاړه. په دې شپینۍ حمله کې د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوي و چې هلته په ساحل کې ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کې بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه. هغه د جینوی بحري بیړۍ سپه سالار جستیماني راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یې متوجه کړ، جستیماني ته یې حکم وکړ چې سمدلاسه دې د عثماني بحري بیړۍ څخه ددې جنګ بدله واخلي اوکه نه د قسطنطنیې د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو. که څه هم شهنشاه جستیماني ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دې باور و چې جستیماني به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددې پیښې وروسته د فاسفورس په ابناء کې د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوې وه. دماهي نیونکو په کلي کې لا تر اوسه پورې باقو همغسې سهي اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهي نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چې د مسیحي جهازونو د نیولو خبر هلته «اورنه» ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کې نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدینو ! .... اوس وخت را نږدې شوی چې مونږ د یونوی تاریخ د لیکلو له پاره مخته ولاړ شو. مونږ هیله لرو چې د یخنۍ د موسم د پای ته رسیدو سره سم به خپل میړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنیې په لور به خوزیږو. او هغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندې دغرونو په څیر عزم تر سترګو کیده ، دینې چرې د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبرې ته لبیک ووایه او خپل لښکر یې د قسطنطنې په لور دلیږد له پاره تیار کړ. د یخنۍ دموسم پای لرې نه و. یوازې د څو ورځو خبره وه. همغه وو چې په غونډه کې د رایو په اتفاق دا پریکړه وشوه چې د ۱۴۵۳ کال د جنوري د میاشتې په اخر کې سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقیصر (دولسم قسطنطین) له پاره دا خبر دمرګ زیرې ثابت شو . په قسطنطنیه کې یې دعثمانی شاهینو څخه ددفاع له پاره هرې لورې ته تیارې پیل کړې. اوس نو دقیصر زیات وخت په دفاعی تیاریو کې تیریده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د دیوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کې مصروف و. اودشپې به یې دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډې را بللې.

د جنورې په اخر کې شهنشاه د شاوخوا ټولې لښکرې هلته په قسطنطنیه کې سره راټولې کړې ، خپل فوځ یې د نوی سره منظم کړ ، دیونان تکړه توره وهونکې یې د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته یې د پنځه پنځه سوو جنګجویانو قومندانی ور وسپارله. او دا یونانی سالاران یې د دیوال جنوبی او غربي سیمو کې و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زرکسه تکړه توره وهونکې را جدا کړل او خپلې ساتونکې ډلې یې هم له سره منظمې کړې. اوس نو دساتونکې ډلې هر سپاهی په خپل ځای یو سالار ګرزیدلی و . په همدې سپاهیانو کې په اطرافو کې ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و. دا همغه مقرون و چې څلور سوه سپاره یې د قاسم بن هشام او مصلح الدین اغا له اړخه د توری څخه تیر شوي و، مقرون ډیر بدطینه او خپل سرې فوځی و. کله چې په شاهی ډله کې شامل شو نو دبدبه یې نوره هم ډیره شوه.

دنوی کال د پیل سره سم دروم د قیصر په پخوانی قصر کې جنګی فعالیتونه هم زیات شول. دغه شاهی محل د یوې جنګی کلا څخه کم نه و. د سرو مرمری تیږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکې څخه ۲۴ فټه لوړه وه. پراخوالې یې اتلس فټه و او د اوسپنې څخه جوړه شوې وه. ددې دروازې ښې اوکیڼ لورې ته د شاهی فصیل دوه دیو شکله برجونه جوړ کړل شوي و چې لوړوالی یې د څلویښت فټو څخه هم زیات و. د لوی دروازې څخه د تیریدو وروسته یو ستر میدان و چې دننړې دمختلفو سیمو میوه دارې اوګلدارې ونې په کې کرل شوی وی. په فرش باندې دقالین په څیر شنه واښه راشنه شوی و، دفصیل د سترې دروازې څخه د راننوتلو سره سم یو ستر اوږود پوخ سرک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکریزو په څیر سور دیوال جوړ کړل شوی و، دمحل داخلی عمارت پخپله د لرې څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پیړیو پیړیو راهیسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و . دمحل خو فته پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچني کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو. چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و. شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، څکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود . قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و . دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکی او یا روښندان نه و . په زمکه باندی وچ وابنه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد ځخه زیات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږیدو سره یې چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونې دروازه د اوسپنیزو سیخانو ځخه جوړه شوی وه ، خو یوی وړی کوځی ته پرانستل کیدای شوه ، په دی کوځه کی ځو نوری خونې هم وی چی د زندان په توګه استعمالیدی. ددی کوځی په اخری برخه کی پاتخې وی ، ددی شمیره شلو ته رسیده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کیدی. په سر کی یې د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهیانو سره دلته موجود وو . خو دهغې ورځې ځخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به یې د تیښتې له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنې د سیخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هځه وکړه چی د خوراک ځښاک راوړونکی غلام سره اړیکی کلک کړی تر ځو کوم وخت دهغه سره دهغه د تیښتې په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی یوه یوه ورځ د پیړیو د عمر په څیر اوږده تیریده. خوبیا هم قاسم دلته په زندان کي بی شمیره ورځې تیری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تیریدو و.

د جنوری دمیاشتې په لمړیو کی ،یوه یخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډیره مهمه ثابته شوه. دتیاره زندان یواځنی روڼ مشال لکه د یوه لری ستوری په څیر په یوه کونج کی ځلیده . دتاخانی نوری خونې چی هره ورځ به ورانی ویجاړی پرتی وی په دغه یخه شپه ډکی معلومیدی. یخنی دومره زیاته وه چی هلته دورځی ګرزیدونکی مږی او موږکان هم د یخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوریدل کیده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قیصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بیداره ناست و . دهغه چټله او شکیدلی کمبله د دی یخنی له پاره په هیڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بیرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونې په یوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه یې فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان ځخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهلیز کی یو کوچنی مشال روښانه و خو روښنایی د قاسم تر کوټې پوری پوره نه رارسیدله. هغه دیوال ته چی قاسم تکیه کړی وه هغه شاتنی دیوال و اوقاسم دهغه ځایه دخونې دروازه ځارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته یو عجیب شانته احساس راپیدا شو ، دهغه شپږم حس رابیداره شوی و او هغه ته دا احساس را پیدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه یو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی یو ډول اواز اوریده. خو د تاخانی هیبتې همغسی په خپل ځای و . معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځایه د پیریانو او جادوګرانو خبری راګرزیدی ، هغه په دی ښه پوهیده چی تاخانه یوازی یوه دروازه لری چی د ټولو خونو ځخه د تیریدونکی دهلیز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی ځخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه د پښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې څوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نو بیا قاسم ته ولې داسې څرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست. سترګې یې د خونې په اوسپنیزو سیخانو کې ور ښخې کړې، هغه ته یو ناڅاپه داسې څرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نرۍ شانته ګړګړار واورید، اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کې کوم مافوق الفطرت هستي موجوده ده. هغه ددې انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږي. اوبیا قاسم د خپلې خونې تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجې سر په دې تیاره دهلیز کې څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوې لحظې پورې و درید، هغه د سونیا په خبرو باندې یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیرې دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ او خپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهي و. په دې خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصې او قهر ونیوه ، اوس نو هغه ته ددې پرواه نه وه چې شاګال د کومې لارې تا خانې ته را ننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددې سلاخونو څخه وتلی شوی او په شاګال یې حمله کړې وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و او کله چې دهغه د زندان کوټې ته ورسید نو د دروازې تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو او همدلته کیناست...... د شاګال په ښي لاس کې همغه مخصوصه امصا وه او په توره تیاره کې هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه ځاره. شاګال تر ډیره پورې هملته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کې په زمکه باندې پروت د شاګال خطرناکه سیورې ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کې نور هم ډیرښت راوست. کله چې شاګال د زندان دې خونې ته ډیر را نژدې شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونې اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږې چې ستا دغه تکلیف ورکونکې او ستونزمن قید زمونږ په یوې اشارې سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافي ده. خو دهغې له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسي نقشي په اړه معلومات ورکوې.»

د شاګال په ستونې کې عجیب شانته غرغرا وه. داسې معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کې دا ویرونکې اواز و په دې وخت کې دقاسم سترګې د شاګال په امصا باندې ور پریوتې. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کې یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوې لویشت په اندازه ددروازې دننه را غلې ده . معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندې متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسې نقشې په اړه اوریدلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنيي اويا د اياصوفيا په اړه كوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسي نقشي په اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي. نوقاسم تري وپوښتل:

« شاګاله ! ته د يسوع مسيح سهي راهب نه يې. که ريښتيا درته ووايم نو ته يو مکاره جادو ګر يې. ما مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده خو تاته يې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندي خانه خو لا پريږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشي د ورکولو له پاره تيار نه يم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څيرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووينې. د شاګال عکس العمل دهغه دهيلي په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس اوپلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه يو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنيزو سيخانو سره يوځاى و دريد. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته ددروازې تر څنګ و دريد. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نږدې شي شاګال خپله امصا ور نيغه کړه اوهغه ته يې په خپل ځاى د تمکيدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و دريږه. ياد ساته چې زه به په هر قيمت له تاڅخه مقدسه نقشه ترلاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسي نقشي کې د ټولې قسطنطنيي ځان پروت دی.»

حقيقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسي نقشي په اړه هيڅ نه پوهيده. خو د مقدسي نقشي په خبرې سره يې په تياره کې غشي ويشتلي و. خواوس ورته د مقدسي نقشې د اهميت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال يوځل بيا خپله امصا را پورته کړه. اوقاسم ته يې د اخرى ځل له پاره وويل:

« ځوانه ! زه پوهيږم چې تا د سپه سالار نوټاس په واسطه دا مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده اوبيا دې دبطريق اعظم سره دکار کولو په وخت کې په کوم ځاى کې پټه کړې ده ....که چيرى تا ماته د نقشي په اړه څه و نه ويل نو ژوند به دې د عثماني لښکر له پاره دعبرت نښه و ګرځوو.»

د شاګال امصا همغسې دهغه په لاسو کې پورته نيول شوې وه. په دې وخت کې دقاسم په ذهن کې يو عجيب ترکيب را پيدا شو ، سمدلاسه يې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت دهغه مکار بطريق له پاره غير متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورى ته ولاړ و نو دامصا د راکشکيدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړاى اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لورى ته راپريوت. دقاسم دغه ټکان ډير اغيزمن و. د شاګال سر اوتندى د اوسپنيزو سلاخونو سره ولګيد او زخمي شول. امصا يې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خوشاګال د تندى اوسر د زخمي کيدو سره سم لکه د پيرى په څير دهغه ځايه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښي او چپ لورى ته وکتل غوښتل يې شاګال ووينې ، اوغوښتل يې په دې وپوهيږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې اخري وخت کې کومې لورې ته ځان غيب کړ. دهغه په لاسو کې د شاګال کلکه امصا وه. په همدې وخت کې هغه د دهليز په چپ لورې کې يو اواز واوريد، اوس نو دقاسم په ذهن کې يو عجيبه فکر را وګرزيد .....بنه ، ډيربنه..... داسې معلومه شوه چې دې لورې ته هم کومه لاره شته. ځکه چې د ديوال د ګړګړا ځخه داسې ځرګنديږې چې د دهليز په چپ اړخ کې په ديوال کې کومه سوړه شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپيدا شو چې که چيرې هغه په کوم ډول ددې سلاخونو د خونې ځخه بيرون شي نو دهمدې پټې لارې په واسطه د تاخانې ځخه تښتيداى شي. قاسم فکر کاوه چې شاګال د همدې پټې لارې ځخه بيرته ستون شوى دى. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پيل کړ ، هغه داسې فکر کاوه چې شاهي داروغه به ددې لارې ځخ بې خبره وي خو دهغه داخيال غلط و ځکه شاهي داروغه د تاخانې ددې پټې لارې ځخه بنه خبرو.

بيا داسې وشول چې.... د شاګال د تللو وروسته د دهيليز ددروزاى د پرانستلو اواز واوريدل شو...داسې معلوميده چې اوس نو د نيغې لارې ځخه ځوک دلته راځي. دنيغې لارې ځخه يوازې کوم سپاهي راتلاى شو اويا پخپله شاهي داروغه د پوښتنو ګرويزونو له پاره. شونې ده چې د شاګال د راپريوتو اودسلاخونو سره دهغه د سراو تندى د لږيدو ځخه راپورته شوى زوګ به بيرون هم اوريدل شوى و. او دهمدې اواز په اوريدو سره به سپاهي دلته راغلي وي ، ددې اواز داوريدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کې پټه کړه. د قاسم خيال سهي و ، رينښتيا هم درې کسه سپاهيان تورې په لاس د زينو له لارې را کيوتل ، دهغوى په نورو لاسونو کې مشالونه و. سپاهيان په ډير احتياط سره راغلل اودقاسم د خونې مخې ته و دريدل.دهغوى دډلې ځخه يوه يې د راتلو سره سم د قاسم ځخه وپوښتل:

دا اواز دځه شي و؟

«کوم اواز ؟»

«د بم اواز ،چې لږ ځه دمخه دلته په تاخانې کې و چاوديد.»

د قاسم اوسپاهيانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وويل:

«په حقيقت کې کوم پيرى دلته تاخانې ته راغلى و .» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهي ته وکړه.

«پيرى ؟....ته سهي خبره کوى ؟»

داسې معلوميده چې درې واړه سپاهيان توهم پرسته وو . د پيرى د ذکر سره سم يې د ويرې احساس وکړ ،اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجي پیری .... په حقیقت کی هغه یو دیو وو. قاسم په ریښتیا هم دا عسکر وویرول ....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسوکی مشالونه وو. هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یی وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ...»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړی وه چی هغه د دروازی دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یی کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټی دروازه یی وکتله خوکله یی چی د سلاخونو دپاسه د وینی قطری وکتلی نو د ویری څخه یی پښی په لړزیدو شوی اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چی دلته ریښتیا هم کوم پیری راغلی د ی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهی داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کی مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چی هغو عسکرو دشپی په دی ناوخته وخت کی شاهی داروغه دخوبه رابیدا رکړی او ټوله خبره یی ورته ور رسولی وه. شاهی داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونی ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یی معاینه کړل اوبیا یی د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښی نښانی وکتلی ، شاهی داروغه ته دلته تاخانی ته د یوچا د راتلو نښی د ورایه ښکاره کیدی. د دهلیز د شمال لوری ته وانښه څپاره واره پراته و. او په همدی وښو کی د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چی دديوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیرلوری دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیرو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یی چی وپوهیږ چی څوک خو د پټی لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټی خښتی د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګړګړاسره پرانستل کیږی. شاهی داروغه ته دا ډاګیزه شوه چی کوم څوک دهمدی پټی لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چی د شاهی محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کی ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهی داروغه په دی ډیر حیران و چی ووینی چی دا دریم کس چی ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چی هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یی له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چی عسکر بیرته ستانه شول نو شاهی داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یی بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددی نیغی لاری څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهی داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کی یی و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کی پښه نیولی شو او ویی ویل:

« اوریدلی می دی چی تا کوم پیری کتلی دی ؟..... دسرو سترګو خاوند دیو؟»

« هو ! هغه ګنجی هم و .....او د غوایی په څیر پلن او پړسیدلی هم»

دقاسم په لهجی کی دریښتونولۍ په اساس شاهی داروغه په فکر کی پریوت. خو بله لمحه یی په هغه سرنګ کی د ورننوتلو پریکړه عملی کړه. شاهی داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چی هسی نه چی قاسم د دی پټی لاری د راز څخه خبر شي ، په دی خاطر یی د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسی هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا د پخوا څخه دا انګیرلی وه چی دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهی داروغه د شمالی دیوال سره و درید اوبیا یی په خپل ښی لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندی یوی ښختی ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کی ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چی د مشال رڼا سورنګ کی ور ننوتله نو شاهی داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسی و انګیرله لکه سرنګ چی د پیړیو پیړیو راهیسی همداسی وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالی او نور حشرات په خپلو ځالو کی د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددی لاری څخه د شاګال د وتلو په وخت کی دغنو په ځالو کی محراب شکله دروازی جوړی شوی وی. د سرنګ په فرش باندی خاوری پرتی وی او د شاګال قدمونه یی په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چی ولی به د شاهی داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیری او نورو شیانو باندی یقین نه درلوده. خوبیا یی هم زړه د غمونو په ولکه کی پروت و . دشاهی داروغه په لاس کی د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کی جوړی کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کی د شته مشال رڼا دومره لری نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسی را یوځای کیدی چی هرسیوری به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهی داروغه په زړه کی هم دهشت او ویره خپره شوی وه. کله چی داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکی یی د سرو سترګو خاوند ،په داسی حال کی چی سترګی یی ددی لوری ته ځلیدی وکوت. دهغه سترګی داسی وی لکه د شپی په تیاره کی چی د توری پیشو سترګی د ورایه ځلیږی. د شاهی داروغه قدمونه و دریدل او پښی یی په لړزیدو شوی ، هغه ډاډمن شوی و چی په سرنګ کی پیری دی ، د لړځند له پاره پری سکته راغله خو ډیر ژر یی ځان راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولی څخه راووت ، د سرنګ په خوله کی د چت ښخته یی زور کړه او سرنګ یی بند کړ ، خو هغه تر اوسه پوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسی توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهی داروغه دشمالی دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلی لمړي او اخری پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاسو کې یې دشاګال کلکه امصا نیولی وه. کله چې شاهی داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندی حیرانتیا ښکاره کړی اویا ورته څه ووایی نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهی داروغه په سر یې راپریښوده ، د ټیس اواز راغی او شاهی داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندی ښتي و. هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهی داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود. ددې ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بی خبره وو. قاسم د شاهی داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلی زندانی کوټې کونجی یې تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوی وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزی دروازی قلف یې په کونجی پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کې وه ، قاسم څو میاشتې وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لاری د لټون پسی دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اودديوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړی چې ددې لاری د پرانستو له پاره د کونجی حیثیت لری.

دبله اړخه ، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لری کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانی بیرونی دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانی رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانی کې دغیر معمولی حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلی توری یې را وویستلی خو د پیری او دیو هیبت هغوی لاندی تاخانی ته دراښکته کیدو څخه منه کول ... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهی داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو ، هغوی دری واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوی وو. هغوی خو د ټیس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدی به ازادیږی ، قاسم لا تر اوسه پوری هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجی لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړی وی ، دقاسم په ښی لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولی تر څو هغه ښخته را پیدا کړی چې سورنګ پری پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یې یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چې قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یې خپل وخت د سرنګ د دروازې په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کې په بیړه مخته ولاړ. دمخکې تلو په وخت کې ورته فکر را پیدا شو چې شونی ده چې مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چې شاګال یې مخکې ناست و. په حقیقت کې هغه دوه سترګې وی چې قاسم یې دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کې موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یې بی تیکی کړه چې دهغه څخه یې راخستې وه. په داسی حال کې چې د قاسم په چپ لاس کې مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کې نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډې او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یې یوی لوری ته خطا کړه ، کله چې قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یې وکتله چې په خپله هم ورته حیران پاته و. ویې کتل چې همغه ددوو سرو سترګو خاوند چې سترګې یې لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډې په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چې یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یې واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کې قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بې هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یې کنترول کړ ، توره یې په هوا کې وخوځوله او په شادو یې دحملې له پاره ځان تیاروو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کې ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملې له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کې پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګې اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چې د شاګال په امصا کې کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغې د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کې دډنډې د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چې پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خوبیا یې خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یې وپوهاوه چې دا د شاګال پالل شوی شادو وه چې دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چې په سرنګ کې ځوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوځو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتې خبر د تندر په څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی د سلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چی د تیښتی دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چی ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چی تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چی تر هغی چی د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیی نجات ممکن نه دی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چی قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چی د قاسم د تیښتی نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنۍ شپې نوری ختمیدونکی وی ،کله چی د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لری لری ځایو پوری خدای پاماني ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلي و. لښکر خپل لمړنی پړاو یوائی په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چی دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو. د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګۍ او ګاډۍ روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړۍ دستی سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو. په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو. دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه» دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه. ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دی ستر لښکر کی د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام هم بې برخی نه و. په دی توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دی مبارک لښکر کی موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علی اوس ستر ستر ځوانان شوی و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یې دلښکر په خادمانو کی ځانونه ورګډ کړی و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کی شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شی د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چی تر څنګ یې په یوه ځای کی دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چی دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبی خبر به یې روکاوه. اسلامی فوځونو به په لړلړ واټن کی پړاو کاوه ودقسطنطنیې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چی په قسطنطنیه باندی یې پریکنده یرغل وروست. ددی لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددی لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدی لښکر یوه برخه دعثماني بحریې ځواک څخه جوړه شوی وه چی امیرالبحریې د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کی ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلی لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړی وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کی یو ډول اندیښنی را پیدا شوی وی ، د قسطنطنیې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسی په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کی ددی خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کی به هم په دی ورځو کی دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوی وه ، په ځانګړی توګه به د یکشنبې په ورځ په دی عبادتځای کی دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چی د یکشنبې په یوه سهار چی د جنګ وریځی دقسطنطنیې په اسمانو کی ګرزیدی نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چی اندازه لګول یې مشکل وو. سونیا هم دخپلی کمری څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یې کولی. دهغی زړه مات مات وو. ، دهغه وخته چی قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوی وه ، خو دا تاریکی یوازی په غم کی تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلی وه ، دهغی ورځی نه تر ننه پوری هغی خپل ځان دهیڅا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسی لیونۍ وه او ددی ثابتیدو وروسته هم چی قاسم مسلمان جاسوس دی دهغی په لیونتوب کی کوم کمی نه و راغلی. هغی شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغی څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یی داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیچا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یی یواځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپارو و.... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هروخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه. ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیړیو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یی دټولی شپی د ژړا په واسطه پړسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوتری په ممبر و درید او په لوړ اواز یی مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څخیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و. او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و. خو دسونیا له پاره یی خپل خواږه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و. سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یی د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتها» وه. د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغې سونیا مخته هم څو ځلې کتلې وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کې هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتې شوه. دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړې وه. بریتها به کله ګوتې ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو ځخه را څڅیدلو اوښکوته. په بریتها باندې سر و ګرزید. اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغې سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړی محبت کړی و اوبیا قاسم دهغې د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسې راغی ، دبریتها په زړه کې سترو سترو موجونو تړپونه وهل. سونیا همغسې په عبادت کې مصروفه وه خو بریتها د تجسس اوپلټنې له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نوبریتها په ډیره بې صبرۍ سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړې ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شي... یوه مقدسه راهبه ګوتې نه په لاسوی ؟ دا وه وایه چې دا ګوته دې ځنګه تر لاسه کړې ده ....؟

بریتها په یوی ساه څو پوښتنې را وورولې. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغې ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغې په دیر احساساتي توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا څخه یې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې وې خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیرې ورکه وه .... د سسټر میری معامله څه وه ، اودی ګوتې د سسټر میری سره څه اړیکې درلودل. اوهغې ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری څو ورځې دمخه دسونیا څخه ددې ګوتې دترلاسه کولو هڅې کړې وې ، دهغې په دماغ کې یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلې شوې وه ، هغه نا ارامه وه..... هغې غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږي چې د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتې شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چې په ډکه کلیسا کې یې د هغې لاس ونیوه ....هغې د یوی شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریتها له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه......

سونیا خپلې کمرې ته درسیدو په وخت کې هم بریتها ته دا ونه ویل چې هغه څوک ده خوپخپله یې د بریتها څخه پوښتنې پیل کړې.

« خورې !..... ماته لمړی دا ووایه....چې دا ګوته......ته د کومه درکه پیژنې.... او ددې ګوتې د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویې ویل خواسو بریتها په خپلو احساساتو باندې کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددې نه اخوا نور څه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چې ته څوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چې اوس بریټا سهې حقیقت نه وایي ، په دې خاطر یې یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریټا ته یې وویل:

« خور جانې !... زه په حقیقت کې سسټر میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چې ددې ګوتې سره زه ډېر جذباتي اړیکې لرم.

بریټا د سونیا په دام کې راګیر شوی وه. د خوشحالۍ نه یې چیغې کړې اوسونیا یې په غیږ کې راکلکه کړه.

« واه زما خورې ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلې وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما وروردی ،ماته معلومه ده چې هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چې ته د هغه سره ډیره مینه کوې. ما غوښتل چې له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسې چې مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته مې تګ راتګ کم کړ. شکر دی چې تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلې دي چې مورګن یې دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیرې په څیر ګرزیدلې وه ، دهغې په ذهن کې ټولې کړکې خلاصې شوې وې ، اوس نو هغې ته داهم معلومه شوې وه چې هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کې د سسټر میرې محبوب و. دهغې زړه مات شوی و. دیوال ته یې تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چې ورسره دوکه اوفریب کړی وي. یواځې یو څوک و چې په دې دنیا کې یې دهغې زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کې راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یې یوه اوه کلنه عبادکونکې راهبه تر لاسه کړي، ایرون هغه هم استعمال کړی وه .او دیوی لوبې دالې په څیر یې استعمال کړې وه. هغې سونیا ته ګوته په دې خاطر ورکړې وه چې هغه دا ګوته واخلي او سسټر میرې ته یې وښئې. اوسسټر میرې هم دوکه ورکړې وه ځکه چې اصل حقیقت یې ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یې په چغو چغو وژاړي خو معلومه نه ده چې ولې یې خپله ژړا په سینه کې پټه کړه ، یواځې اوښکې وې لکه د سیلاب په څیر یې د سترګو څخه را روانې وې ، هغې خو یواځې څو ورځې دمخه دخپل ګناکونکې ژوند لاره بدله کړې وه او دا ټول بدلون یواځې او یواځې دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوي و .... دې چې څوک دخپل ځان ګاڼه هغه دبل چا وخوت. هغې چې چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بې هوشه کیدله . اوبریټایې تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یې دهغې بدلیدونکې حالت کوت. هغه حیرانیده چې دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چې سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کې یې په خپل حیثیت باندې غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په ژوند کې ور داخل شوی په حقیقت کې هغه د سسټر میرې په څیر دیوې پاکې ښځې سره مینه کوله ....په داسې حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دسسټر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډیره پوری یې د بریټا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سسټر میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوی. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندی خانی څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشی ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړی ده.

دسونیا له پاره ددی نه زیاتی خبری اوریدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزیده. د مخ رنګ یې الوتی و او شونډی یې وچې شوی وی ، په بستره باندی کیناسته. نن هغې په خپل زوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړی وه، دهغی د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا تری ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چې هغه نه پوهیده چې ایرون د سسټر میری سره مینه کوی نوخپل ځان یې د ایرون په مینه کی ور ستی کړی و. خوکله چې ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشی دګیلاس په څیر ټوټې شوه.

اوبیا په همدی شپه« د ایاصوفیا » پورتنی منزل کی د سسټر میري د دروازی مخی ته یو نقاب پوشه وکتل شو. د ایاصوفیا په پورتنی منزل کی دا وخت هیڅوک هم نه و. په فرش باندی دستنی دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه یې ور وهله. او دځواب په انتظار شو،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دی چې په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ. دهغی تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستېډیوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چې د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چې مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چې مارسی یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کی راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و . دهغی جدا شوی ملګری ، د چاسره یې چې دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده. هغی دخپل غم او غمګساره خوشبویی محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغی د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ایښی و. دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډی یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه ګنګه شوی وه اوسترګی یی په پرلپسی توګه په قاسم کی ورننبتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت .کمری ته د ورننوتلوسره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته اوساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړی و . دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و . کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کی راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و . دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترګو څخه را روان و . داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و . خو نن یی د سترګو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه . مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیوله پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو ګوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاګانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و . په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه .خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و . په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغی د قاسم ګوتی دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا منبلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی نښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، ځکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یې هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومې غوښته. خو هغه دخپل زوند ملګرې بل څوک ګرځولی وه ، خو په دې کې قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چې مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،ریښتیا خو داو چې قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبرې پیل کړې « زه ډاډمنه وم چې ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځې ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پرېږده چې اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندې زه نه پوهیږم چې په ما څه چل کیږي.....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتې مخته دلته په ایا صوفیا کې وې او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغې سره ملګرتیا نه کوله. هغې غوښتل هره خبره یوځل وکړي ، په ایا صوفیا کې سکوت و. یواځې دمارسي په کمره کې یو مشال روښانه و. دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندې نرۍ شانته خندا و. مارسی ته یې وویل:

« مارسی ! اوس یې هیر کړه ....هغه وخت چې تیرشوی دی په هغې ژړا کول بې ګټې دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چې تا له ځانه سره یوسم.،ماته معلومه ده چې په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبرې وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځي. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چې مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یې دخپله ځانه سره نژدې وکوت نو هرڅه یې هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یې په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یې.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړي دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږدونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړي دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانی په څیر تیر کړي دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم....»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یې سرکیښودی و او سلګۍ یې وهلې. معلومه نه ده چې په دی وختو کی څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و. بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه. هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلی. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یو اځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابنونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترخنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړۍ ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړي. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړۍ خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالۍ ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی بڼه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه.کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه خنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یوازی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندۍ نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکی قصی په اوریدو سره قاسم دا هیر کړې و چی هغه یو مفرور قاتل دی.او په ایا صوفیا کی د شاګال په خیر تیز دشمن وریسی نښتی دی ، یو ناڅاپه قاسم ته د ډیر زیات وخت دتیریدو احساس و شو . سمدلاسه یی مارسي ته وویل:

« مارسي ! اوس خو مونږ یو دبل سره یو ځای شوی یو . هیڅکله هم یو دبل څخه د نه جدا کیدو له پاره یوځای شوی یو .مونږ به ډیر خبری کوو . دا چی په دی وختو کی په مونږ څه تیر شوی اویا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بایددی ځایه ووځو ،شپه د نیمایی څخه ډیره تیره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کی ناست یو . ما شاهی داروغه وژلی او تری راتښتیدلی یم ،په ټول ښار کی زما لټون روان دی ، زه غواړم چی دشپی په تیارو کی ددی ځایه ووځم ،مونږ به ددی ځایه نیغ اورنه ته ورځو ، سلطانی لښکر دقسطنطنیی دسوبی له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کی مخی ته راشي. اوس باید مونږ ددی ځایه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کی کړی و . دهغی د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلی خونی څخه یی هیڅ شی را وانه خیست.یوازی دقران کریم هغه نسخه یی له ځانه سره راواخسته چی د تیرو اوو کالو راهیسی یی له ځانه سره درلوده. درهبانیت په ژوند کی مارسي تر ټولو زیاته فایده دا تر لاسه کړی وه چی قرانکریم یی ټکی په ټکی یاد کړی و ، اوس نو ددی ستر کتاب ټکی ټکی دهغی په ذهن کی موجود وو. هغه اوس قاریه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومی لوری څخه وځو .د نیغی لاری څخه خو مونږ ته وتل شونی نه دی ،مونږباید د عقبی زینو څخه ښکته شو او دباغ له لاری بیرون ولاړ شو . په دی لاره د تیښتی په وخت کی به مونږ د ایا صوفیا شاتنۍ دروازه پرانزو. اویا به ددیوال څخه ځان اچوو. خو دیوال ډیر پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبری په ډیر غور سره اوریدی . هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چی هغه ایاصوفیا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازی پرانستی وی، قاسم د شپی د لمړۍ برخی پوری په ایا صوفیا کی پټ ناست و او وخت یی تیراوه. خو اوس هغه ته ریښتیا هم د شاتنۍ دروازی اړتیا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهلیز ته راغلل. په ډیر احتیاط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کی خیال کاوه چی د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ایا صوفیا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کی مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بیرته ستنیدو لاره نه وه پاته. ځکه چی هغه د یوه مسلمان جاسوس سره دتیښتی په حال کی وه ، دواړه په ډیر احتیاط سره عقبی زینو ته ورسیدل ، قاسم به په هره زینه باندی داسی په احتیاط قدم ایښوده لکه مار یی چیچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کی نیولی وه او اعصاب یی په ډیره سخته توګه ستومانه شوی و. په بریالیتوب سره د زینو څخه ښکته شول او باغ کی ور داخل شول ، دایا صوفیا تر څنګ یو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندی شنه واښه لکه دفرش په خیر راشنه شوی و و.ګنی ونی په کتارونو کی ولاړی وی ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کې یوه پټه لاره تللې وه ، قاسم اومارسي په همدې لاره باندې روان شول ، دوی په بېړه او چټکۍ سره مخته روان و چې قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغې مخې ته شاګال ولاړ و ....ګنجي بطریق .... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کې خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یې توره راواخسته او په شاګال یې ورحمله کړه خو شاګال بې فکره و او مسکې مسکې کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چې قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیې دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددې ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شې بوتللې .ددې ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږي ، خو که چیرې ته غواړې نو خپل ژوند دې خوندي کولی شې. ځکه چې ته باید ماته یوائې دمقدسې نقشې په اړه معلومات راکړې.

اوس نو قاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسې نقشې په اړه پوښتل . هغه به داسې کوم څیز و چې شاګال د قاسم له پاره د هغې دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند بښنه کوله، د قاسم په زړه کې د مقدسې نقشې د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دې خاطر یې په شاګال دحملې کولو ترمخه یې غوښتل دهغه څخه په دې اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل :

« په مقدسې نقشې کې څه شی د ی؟...ایا ته ماته ویلی شې ؟ ځکه چې که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغې په اړه دومره معلومات نه لرم.»

« ته په هر څه پوهیږې ، ته درواغ وایې ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورټاس دمقدسې نقشې د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کې نشته .نو څرګنده ده چې هغه به له تاسره وي . نو که چیرې ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړې نوزه به ستا تېولې ګناوې وبښم .»

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چې شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅې حتما کړې وی خو قاسم دکومې مقدسې نقشې په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل : زما دلاری څخه لری شه . ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیرې تا زما دلارې دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لارې لرې کړم.

قاسم د دې خبرې دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکې ورغی ،خو پخوا تر دې چې هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونې په حرکت کې راغلې ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چې د اکوچنۍ ونې ولی پخپله په حرکت کی راغلې ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونی وې خوپه حقیقت کې ددې ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلې توری را وویستې او په قاسم باندې یې یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چې د راهبانو لباس یې اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د څو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږ شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و. خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریتا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریتا دکور دروازه یی وروهله. بریتا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دځومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریتا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته ځنګه راغلی يې؟...ته خو په بندي خانه کې وې ؟»

دبريتها په مخ باندي دخوشحالۍ ، ويرې او حيرانتيا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله يې چي قاسم دسپاهيانو د سپاهيانو په لباس کې وکوت نوپوه شوه چي قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کې وويل:

« بريتها خورې !...ايا خپل ورور ته دې د کور ته در انوتلو نه وايې ؟»

معلومه نه ده چي د قاسم په لهجه کې څه راز پټ و چي بريتها سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته يې دکور دننه د راتلو وويل. په دې وخت کې دبريتها خاوند روميل په کور کې نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د روميل د نه موجوديت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چي قاسم دننه راغی نوپخوا ددې چي خبره وکړي بريتها ورته په خبرو پيل وکړ.

« وروره ! ته بايد دلته نه وې راغلی ، روميل تاته سخت په قهر دی. که چيرې هغه خبرشي چي ته دلته راغلی يې نو سمدلاسه به دې بندي کړي.»

قاسم د بريتها دخبرو په اوريدو سره مسکی شو او ورته يې وويل:« ماته معلومه ده ، په همدې خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دې وخت کې راغلی يم چي روميل په کور کې نشته.»

بريتها قاسم ته د مينې او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ويلی و. هغه وخت چي قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغې ډير زيات ژړلي و. خو کله يې چي نن قاسم يو ځل بيا په کور کې وکوت نو سترګې يې د ژړا ډکې شوې خو ډير ژر يې خپلې اوښکې پټې کړې او په خندا يې وويل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډيره مينه کوي ، ترهغې چي زه ورسره ناسته وم نو ته يې يادولې او دسترګو څخه يې داوښکو سيلاب راروان وو. ما هغه دهغې ګوتې نه وپيژندله چي يو ورځ تا ماته هم را کړې وه.، وروره ! مارسي دې ډير زيات غواړي.»

قاسم د بريتها په خبرو باندي حيران پاته شو ، دا څه چل دی ؟ ايا بريتها بل څوک دمارسي په نامه پيژندلې ده؟ ځکه چي د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمې سوينا په ګوته وه. هو ! په يقين سره چي بريتها به سونيا کتلې وي و د سسترميرې ګمان به يې پرې کړی وي. قاسم د خبرې اخر ته رسيدلی و. خو کله يې چي دسونيا په اړه واوريدل نو زړه يې بيا خفه شو. ځکه چي هغه په ناپوهۍ سره د سونيا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدې مقصد له پاره راغلی و تر څو دبريتها سره په دې اړه خبرې وکړي تر څو هغه د مارسي په پيداکيدو کې د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریټا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه . په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریټا ته یی وویل:

« بریټا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه اياصوفيا ته نشم تللی بلکه ته تللی شی. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښيګڼه کړی ده نو دا ښيګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریټا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره ! ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریټا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا د پخوا څخه په نظر کی نیولی د ی..... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وايي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریټا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریټا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه اياصوفيا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یوازی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمړی ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. او په پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چې ما در ته ویلي و چې زه له تاسره روحاني محبت کولی شم. جسماني محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډېره محبوبه یې او زما په زړه کې تا ته ډېر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیې څخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شوني وي نو ما به وبښې....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات ترلاسه شوي و. هغې دبریتیا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. ځومره یې چې د لاسه کیدل ویې ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چې دهغه محبوب په کتلوسره یې زړه یخ شوی و چې په دعاو کې یې غوښته. سونیا په خندا کې دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یې. زما ژوند دې بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چې هم ته په ماپسې راشې نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومې.

دسونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلې اوښکې یې بیرته تیرې کړې. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډېره اوږده وه. کله چې سونیا د قاسم دخولې څخه د سسټر میرې د تښتولو خبره واوریده نوحیرانه پاته شوه. سمدلاسه یې وویل چې د سسټر میرې په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډېوډ ته به ،چې ډېر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دې اړه څه معلومات وي.قاسم د ډیویډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یې سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیویډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونې پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دې اړه څه مرسته کولی شې ؟»

دزاړه بطریق دخونې پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوې نقشې په لټون پسې یم.... د مقدسې نقشې لټون......

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشې په اړه زه تاته ویلی شم چې هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسې نقشې په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګې یې دحیرانتیا څخه برندې راوتلې وې.« ایا تا ته د مقدسې نقشې په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم څیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړي دي ؟

سونیا مسکې کیده، په مخ یې دغم او مصیبت نښې د ورایه ځلیدې. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډېرو مهمو خبرو باندې پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندې دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپې تیری کړی دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتی افسر سره تیریده. همداسی یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړی ده ،همغی ماته د مقدسی نقشی په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یی د نشی په حال کی وویل چی څه ډول یی د بازنطینی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړی ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړی وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کی د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼی. او قسطنطین دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چی هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کی یی مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړی کی یوازی سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمی ته معلومه ده. خو ما په دی اړه هیڅ علاقه نه درلوده چی وپوښتم چی دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کی و چی د چرچ معمولی خادمی سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلی وو چی مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړی ده. شاګال په شک کی و چی قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړی وی. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چی د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یی هم مخته د مقدسی نقشی په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یی نو اراده وکړه چی همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینی ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه او پخپله هم د پخوانیو بازنطینی کنډرو څخه ووت او دقسطنطنیی په بازار کی پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د یونانی سپاهی په کالیو کی ملبس و. او په ډیره بی پروایی سره روان و. غوښتل یی خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تیار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنیی د یوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کی دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کی د « محمد اول» په زمانی کی په قسطنطنیه کی میشت شوی و ، هغه په اصل کی دعثمانی سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کی ناست و او دهغه د راتلو انتظار یی کاوه کله چی شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یی وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یی دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یی هم ورته وویل چی دهغه په نامه د سلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پیغام ماته څو ورځی مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی ..... د سلطان پیغام دادی چی کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کی حاضر شه.»

«بس ، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یوائی همدا خبره وه ..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه دښار پولیس په تاپسی ګرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکی پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلی خونی کی ویده و او خراټی یی دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم دخپلی توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پوری د شپی لمړني برخه وه چی قاسم د ډیویډ په سر باندی سپور شو ،کله چی ډیویډ قاسم وکوت نو غوښتل یی چغه ووهي خواواز یی په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه ،په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترګی د ډیویډ په سترګو کی ورونښلولی او ورته یی وویل:

«ښښنه غوارم....ماته دسستر میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چی شاګال سستر میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیویډ سترګی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی ، دمرګ ویره یی په سر سپره وه ، خوبیا یی هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله....ډیویډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیویډ په سینه باندی د خپلی توری څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یی تری وپوښتل: « ووایه !او که نه په داسی مرګ به دی ووژنم چی نه به مړکیږی اونه به ژوندی.»

ډیویډ د ویری څخه لړزیده. رنګ یی الوتی و. قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د را اخلاصیدو سره سم یی د ډیوید دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیوډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیویډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چی ډیویډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیویډ په مرګ باندی نښتی و. اوس نو قاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر و غرید :

« ژر ووایه ! شاګال سسترمیری چیری وړی ده ؟ اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یې یو ځای کړل اود قاسم نه یې دخپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د «دردانیال» په اوبوکی وی اویا به د «مارمورا» په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی.... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه اوخپل مرګ می پخپله واخست ....»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یې وویل:

«ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

«نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه ریښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یې د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یې په نیام کی کیښوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو اوپه تیزۍ سره یې ورته وویل:

« سونیا !...ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یې. که چیری څوک دی زما سره ووینی نوبیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یې وکتل اوپه ډیره نرمه لهجه یې ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه.چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کی بله کومه خبره وه. داسی ښکاریده لکه د ځمکی او اسمانونو خالق چی دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغی په سترګو کی را ټولی کړی وی. د سونیا په څیره باندی دغمونو انبار پروت وو. سترګی یی وچی شوی وی اوشونډی یی خاموشه. هغی تر ډیره پوری دقاسم په سترګو کی سترګی ور ننویستی وی ، معلومه نه شوه چی په هغوی کی یی څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لری شوه او په ډیر متانت سره یی قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کیږی.. زه به ستا انتظار کوم.. ته چی کله هم راځی نو زما دغه د حسرتونو ډکی سترګی به منتظری بیامومی... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کیږی....

معلومه نه ده چی د سونیا په لهجې کی کومه داسی خبره وه چی قاسم خپل زړه همدلته پرینښود. خو دقاسم سره په حقیقت کی وخت ډیر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددی نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چی قاسم د سونیا په اوږه باندی نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په څیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوی و،خو دا یی منلی وه چی اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لری وړل شوی ده. د شاګال تور جهاز به چیری وی ؟ په سمندر کی د یوه بحری جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دی اساس یی هوډ وکړ چی دمقدسی نقشی د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کی حاضری ورکوی .اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دستری دروازی څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوی سامان او وسایل هم و ، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځی عسکر لباس یی په ځان و. قاسم ته معلومه وه چی دښار په دروازی کی به تری سخته پوښتنه ګرویزنه کیږی خو په ذهنی توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل څومره ژر چی شونی وی د سلطان محمد خان لوری ته ځان و رسوی. هغ باید د قسطنطنیی دښاره دشپی په تیاره کی وتلی وای. په همدی وخت کی هغه دښار لویی دروازی ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازی دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړی و او شاوخوا ته یی ناست و ، خپلی خبری یی کولی او ساعت یی تیراوه. ددی ستری ماڼی دفترونه هم بند وو ، یوازی دساتونکو دډلی قومندان هملته ددروازی تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسی توګه یی شراب څښل ، کله چی قاسم دروازی ته ورنږدی شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلی قومندان هم خپل شراب یوی خواته کیښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپی په دی وخت کی دیو شاسوار عسکر دی لوری ته راتلل معمولی خبره وه خو بیا هم دساتونکی ډلی ټول پهره داران و دریدل ، د ساتونکو دډلی قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یی په خپله خبری پیل کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس ځخه خو ځرګندیږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر یې خو په دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره د حیرانتیا سبب ګرزیدلی دی»

قاسم لا د پخوا ځخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکي ډلې عسکر ځرګندوي ، دهغه لباس او خول هم د شاهي ساتونکو د عسکرو په شیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکې ډلې عسکر یم . او د معظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پورې ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کې لږ څه کرلیچ راپیدا کړ. ځکه چې د شاهي ډلې ساتونکې په همدې لهجې باندې خبرې کوې . د ساتونکو قومندا ن د قاسم د خبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې دلمر د پریوتو نه وروسته او یا د لمر در اختو نه مخکې هیڅوک د ښار د دروازې نه بیرون تلو او یارا ننوتلو ته پرې نه ږدې . که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی . خو اوس د شاهي ساتونکې ډلې یو عام عسکر د دروازې د پرانستو خبره کوې . په دې خاطر یې لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار د مخه هیڅا ته دروازه نه شو پرانستلی . د سهاره پورې دوه درې ساعته پاته دی ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو .

قاسم هم د همداسې خبرې هیله درلوده ، سمدلاسه یې د جیب ځخه یوه لفافه را وویستله چې په جعلي توګه یې لیکلې وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دې ډول کارون کې ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره یو ځای د خپل دغه سفر له پاره ټولې اړتیاوې تیاری کړې وې .،همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت لیک د ساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسې اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ او پخپله یوې لورې ته ودرید. قاسم هغه شاهي اجازت لیک بیرته په جیب کې کیښود ،په خپل اس باندې ناست و ، سر یې لږ څه ټیټ کړ او د کړکۍ ځخه بیرون راووت . اوس نو هغه د قسطنطنیې ځخه بیرون راوتلې و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددې برج په لسم منزل کې ستر ستر مشالونه روښانه و. علت یې په سمندر کې په سلګونو میله لرې جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه دقسطنطنیې ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومي حکومت له اړخه د « رڼا د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددې برج په چاپیریال کې جوړو شوو کورونو ته یې د غلاطې کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دې برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلې خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم د خپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال یې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوا ږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیي په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه بڼه وویل: « ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر به ورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

« صاحبه !.... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

د قاسم سره وخت کم و . نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

« پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

د قاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور ختوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپي دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شي، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

« رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د يخنی احساس ځکه نه کاوه چی هغه دومره زينی په دومره بيړه سر کړی وی چی ټول وجود يی د خولو ځخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حيرانتيا سره واوريده خو باور يی پری ونه کړ .ځکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګيريدو چال وی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطليموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی . خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطليموس د قاسم ځخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د راننوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تياره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطليموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته يی وويل:

« نه زويه ! نه ، ددی د راويستلو اړتيا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، يواځی نن نه بلکه د تيرو شلو کالو راهيسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، يوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حيرانتيا نه هک پک و دريد . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطليموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تياره شوی. ديوال ته يی تکيه وکړه او و دريد. بيا همدلته کيناست. زوړ بطليموس ډير په ويره کی شو ، ژر يی مشال په ديوال کی نصب کړ او قاسم ته يی تکيه ورکړه. کله چی زاړه بطليمو قاسم ددواړو اوږو ځخه ونيو او پورته يی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطليموس په تکيه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاريک الدنيا بطليموس يوه زړه بستره په يوه کونج کی اينبی وه .دکوټی په يوه بل کونج کی دلرګی يو زوړ صندوق اينبوول شوی و . هلته يی په يوه لوړ ځای رنړا اينبوول شوی وه چی تر ځنګ يی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطليموس قاسم ته يو ځل بيا وويل:

« زويه ! ډير ښه شول چی ته راغلی .اوس خو زه ډير زيات کمزوری شوی يم ما ډيره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره يو امانت دی. دا په ډير امانت سره خپل امير ته ورسوه ....دا دقسطنطنيی د زرګونو کلونو کونجيګانی دی. ماته يی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن يم چی ستاسی سلطان به قسطنطنيه سوبه کړی ځکه چی ستاسی امير بهتر امير دی او ستاسی لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دی.

دبطلليموس داخری خبرو د اوريدولو سره دقاسم په سينه کی يو ډول ځپی ځپانده شوی. دا خو دمبارک حديث الفاظ دی. رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنيه سوبه کوئ ، او ددی لشکر امير به بهترين امير وی اودا لښکر به بهترين لښکر وی.» ددی خبری داوريدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی . هغه ددی زاړه خبری په حيرانتيا سره اوريدلی. د نور په ځير د روښانه ځيری دا شخص يقينا چی کوم رسيدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر ځه د يقين وړ نه وو . داسی وو لکه ځوک چی خوب وينی. غوښتل يی ځه ووايی خو ژبه يی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطليموس وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را ووروي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې د خبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه بزرګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دي. زما زړه خو وایي چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې . زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړې...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته د پخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

د قاسم خبره لا نه وه خلاصه شوې چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم.. خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

د قاسم له پاره د دې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو . بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پرورګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

د قاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و . مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل . قاسم غوښتل څه ووایي . خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دي ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازي عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دې کې د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهي محل د نوم ورکو تاخانو کونجیګانی هم پرتی دی. په دې ځایو کی د پخوانیو رومیانو ستری ستری خزانی پرتی دی چی اصلی مالکان یی تاسی اوستاسی لښکر دی.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دې زاړه بطلیموس خبری اوریدلی. کله یی چی دروم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یی وخوړ. دا دروم همغه پادشاه و چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسری (خسرو پرویز) په مقابل کی د رسالت ددی مکتوب اودهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسی حال کی چی خسرو پرویز دډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یی په ډیره بی باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبری اوریدلی. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکی باندی جوړه شوی مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دی نقشه کی د قسطنطنیې شاوخوا لاری، کوڅې، داوبو لاری او درکونه ټول په ډیره ښه توګه انځور شوی وو. په دی نقشه کی دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چی په زرګونو کاله پخوا جوړ شوی وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو دمرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغی کی ډیر داسی ځایونه تر سترګو کیدل چی د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کی نه تر سترګو کیدل. او دا همغه ځایونه دی چی د بیرون څخه ددرنو تیږو او د دننه څخه دختیو اوخاورو څخه جوړ شوی وو. دوچی لوری ته، په کوم ځای کی چی د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسی دری دیوالونه په لړلړ واټن کی جوړ کړل شوی وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوی و، په دوی کی، په ۱۷۰ فټه فاصلی باندی یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. ددواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوی و چی دهر خندق ژوروالی تر سلو فټو پوری رسیده. دداسی خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونی نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه «دویم تیوډوسیس» جوړ کړی و، او تر اوسه پوری یی ددښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلی وه. د ټولی قسطنطنی څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدی څوارلس میله جوړیده.

په دی مقدسه نقشه کی پخوانۍ بازنطینی ژبه استعمال شوی وه نو په دی خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته دنقشی په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلی سینی سره وتړله. او دپاسه یی پری فوځی لباس واغوست. دخزانو کونجیګانی یی هم د خپلی ملا سره کلکی وتړلی. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه اوشفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چې لاندې منزل ته راغی نو ویې کتل چې سهار راښکاره شوی دی ،کله چې دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یې پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لارې د قسطنطنیې د دیوال سره را څرګند شو ، په دې وخت کې دښار ټولې دروازې بندې وې. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او دلرې څخه یې دسلطانی لښکر د راتلو نندارە کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې دهمدې لښکر سره را روان و،هغه اوس دخپل پخوانی دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموریت تر سره کاوه.د قاسم تر لاس لاندې پخوانیو فوځیانو دقاسم په بیرته راتلو باندې ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطانی لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورایه څرګندیدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ورورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره دخپلې خیمې څخه بیرون راووت. او قاسم یې داسې په غیږ کې و نیولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کې نیسی. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یې ورته دمقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یې دهغو کنجیګانو سره یوځای دهغه تر مخ کیښوده چې مقدس بطلیموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو اوقاسم یې په غیږ کې و نیو، قاسم سلطان ته دنقشې ټول تفصیلات واورول او د ځوارلس میله ستر دیوال کمزورې ځایونه یې ورته په نښه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تیره شوه او مؤذن د سهار اذان وواېه. بله ورځ قاسم ولاړ اودخپلې کورنۍ دغړو سره یوځای شو، دهغه ښځه بي بي حمیرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم دحمیرا ددې کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. دلښکر کوچنی او دنوي عمر رضاکاران هر یو عمر اوعلی هم دخپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو اوسمدلاسه راغلل اود خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چې قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله، دحمیرا څخه یې دهغې په اړه وپوښتل« حمیرا جانی !....غزاله دی په«اورنه » کې چاته پریښی ده.؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتی توګه یې ورته وویل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې دچاسره پاته شوی وی ؟»

دحمیرا پلټونکی لهجې قاسم په فکر کې واچوو. هغه حیران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وی... زه به درته ووایم چې غزاله چیرې ده..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې اود معظم سلطان ددویمې ښځې ملکه سروین په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان څوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. څکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ کړی وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایي فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یواځی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړی کشتۍ په اوبو کی لا په ګشت نه وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پړاو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز یې د بیل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته یې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولی او د سرنګونو په جوړولو یې پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیږو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدی په کومک سره د ښار په دیوالونو باندی غشي ویشتل.

سلطاني لښکر خیمی ووهلی ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندی سپاره و او دعثماني لښکر حالات یې کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګی تمرینو کی مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیماني او دقسطنطنیی سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کی مصروف شول. اوبیا په همدی ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصری کړۍ راتنګه کړه یعنی ددیوالونو څنګو ته یې ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یې په مناسبو ځایو کی نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یې دتیږو باران پیل کړ.

دقسطنطنیی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندۍ د پیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبی جذبی د راپاریدو هڅی پیل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به وعظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمان یې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازی شاته جان جستیماني دخپلی اوسپنیزی ډلی دسپرو سره یو ځای ددروازی څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپیلامی له پاره ناکراره عیسوی عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر تری بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړل، او خپل صفونه یې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکراره و و. دعیسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چې په یوه بل باندی وررپریوځی ،په فوځونو کی د ینی چری د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره یو عیسوی ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یې خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په دیوالو باندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جسټیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو. د جسټیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جسټیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جسټیمانی ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جسټیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره ښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ. دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شوه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو. ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود. اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی. په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تيريدو مشوره يې تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بيرون خندق و اودومره ژورتيا يې نه درلوده . تر غرمې پورې يې خندق په مختلفو ځانو کې وويشه او دتيريدو لارې يې راپيدا کړې ، په دې توګه عثماني لښکر د ښار تر ديوالونو پورې ورسيد. خو دديوالو دپاسه يې زور نه رسيده . ځکه دپاسه به عيسويانو په غوړو کې مالوچ لمدول اوبيا به يې اور ورته کاوه او په مسلمانانو به يې راشيندل. دغې کار ترکانو ته ډېر زيان ور رساوه . په دې خاطر عثماني فوځونه مجبور شول تر څو د ديوالونو څخه بيرته شاته شي. دا ورځ هم بې نيله اوبې مرامه تيره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبې باندې ملبس عيسويانو مسلمانان هيڅ کار ته پرې نه ښوول.

اوس نو سلطان يو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګيو مضبوطې تختې يوځای کړې او دهغوی څخه يې ستر ستر مينارونه جوړ کړل. ددې لوړوالی د ښار دديوالو په اندازه و ، د لرګيو ددې مينارونو په سرونو کې يې پاتخې ونښلولې او ورلاندې يې ورته عربې نصب کړې تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهيانو ته حکم وکړ چې دا مينارونه ديوالو ته نژدې يوسی اوهلته يې پاتخې د ديوالو سره يوځای کړي په دې توګه به دوی ته د خندق څخه يوپل جوړ کړل شي. ددې ټول کار مسؤليت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مينار ان تر ديوال پورې ورساوه او هلته يې د ديوال سره ونښلاوه خو کلابندو عيسوي عسکرو هم پوره وړتيا وښوده ، هغوی دغه مينارونه په سور کې وسځول او په دې توګه عثماني لښکر د ډېر زيات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بيرته شاته راغی. اوپه دې توګه ددې مينارون په واسطه د ښار د نيولو دا ترکيب ناکام شو.

نن د جنګ دپيلامې اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهيسې په لښکر کې نه ليدل کيده. نن چې کله د ټولې ورځې دکاروايې دکتلو وروسته ستړی ستومانه سلطان خپلې خيمې ته بيرته راستون شونو قاسم بن هشام يې منتظر وموند. قاسم هم ډير ستومانه معلوميده . داسې څرګنديده لکه دکوم ډير مهم کار څخه چې راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته يو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته يې وويل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تيرو پنځو ورځو څخه په ښار کې وم ، ماته دخپلو سرچينو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چې د نن څخه دوه ورځې وروسته يعنی د اپريل په ۱۵ مه د جينوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنيې ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تيريږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګرې ددې خبر په اوريدو سره دخوشحاليو نه په کاليو کې نه ځايده. هغه خپل امير البحر ته سمدلاسه پيغام وليږه چې هغوی دې هڅه وکړی چې هغه جهازونه سهي او سلامت ونيسي اوبيا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسی وشول چی قاسم یی اطلاع ورکړی وه ، د جینوا ځلور جهازونه د غلی او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړی خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبی نه ډک وو . هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او گولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یی دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چی کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصی په حال کی پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لوری ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او گولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کی نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چی تر اوسسه پوری د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کی موجود دی چی لړه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار ددیوالونو سرونو ته منډی کړی او ډیره گڼه گوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یی سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چی دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چی د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زرگونو سترگی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چی کله چی دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریی په ډیر زور وشور سره په هغوی حملی پیل کړی ، دهغوی اوږود قطار یی مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کی مخکی وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریی دځلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یی پری ور خوشي کړل. کله چی عثماني جهازونو په پوره توگه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چی هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژنی اویا دی یی و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چی عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چی عثماني جهازونو عیسوی بیړۍ په خپلی کلابندۍ کی راوستی نو لیدونکو سترگو ته دا یقین تر لاسه شوی و چی دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چی کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه او په ډیره بیړه د گولډن هارن بندرگاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلی بحریی دا ناکامی په خپلو سترگو کتله. او ډیر غمگین و. کله چی عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یی خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیی دخلکو خوشحالۍ ډکه کړی وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول او اخری کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډیره بنه توګه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنګری پادشاه «هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او د شمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمدخان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک او په خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم او استقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنی بحری ماتی وروسته د کلابندۍ د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی وګرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړۍ باندی بریالۍ کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتۍ او ګڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرګاه پاسنۍ برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنګی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرګاه پورتنی برخه ګولډن هارن پوری رسیږی او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندۍ ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانګړی توګه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولیږي. په دې خاطر دقسطنطنیې خلک دنور خوا و ځخه بې فکر اوسي او په همدې یوې لورې خپل دفاعي ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چې که چیرې دګولډن هارن له لورې که په ښار باندې حمله وکړل شي نو درومې فوځونو توجه به سره وویشل شي او په دې توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول اوښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لورې حمله هغه وخت شونې ده چې په ګولډ ن هارن کې اوسپنیز زنځیر نه واي ، اوهلته جهازونه ور ننوتلې شواي. په همدې وخت کې سلطان دخپل ذهانت او استقلال ځخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یې وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په خیر پوه او تجربه لرونکې سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونې کار د شونې کولو هڅې کولې.

سلطان وویل چې د ابنای فاسفورس په زورو اوبو کې خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کې د تللو په ځای د وچې د لارې تلل په کار وي ، ددې کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کې ساری نه لري. هغه پریکړه وکړه چې ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچې وهل کیږي. ددې له پاره د ابنای فاسفورس دغربې ساحل ځخه جنګې جهازونو وچې ته راوړل کیږي اوبیا به دغه جهازونه د یوې سختې غرنۍ او تیږلوړه لارې نه دګولډن هارن شمالې غاړې ته رسول کیږي او هملته به په ګولډن هارن کې ځای په ځای کیږي. د وچې دا لاره نژدې لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول ځوارلسمه شپه چې په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندې روښانه وې و ټاکله. هغه حکم وکړ چې ان تر ګولډن هارن پورې د لرګیو تختې و غوړوې. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددې کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلې وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کې دلرګیو تختې و غوړول شوې ، ددې تختیو دپاسه یې غوړې واچول. د دغوړوالې په واسطه دا تختې پخپله یو سمندر وګرزید .

دښار ددیوالونو ځخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چې د لرګې تختې غوړوې او یو ځای کوي یې. خو هغوی حیران و چې اخر مسلمانان ددې ځخه څه ډول کار اخستل غواړي ؟ دشپې درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلې ۸۰ جنګې کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یې ور وخیژول ، کله چې ددې اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندې سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولې. په دې شپه دهوا ځپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دې اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددې ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله دنده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هرې لورې ته خپلې وړانګې غوړولې وې ، په دې سپوږمیزه شپه کې هرې لورې ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناري او فوځي سندري په ديوالو ناستو عيسوي عسكرو اوريدي. او په دې سوچ اوفكر كې حيران و چې اخر مسلمانانو دكوم كار له پاره ملاتړلې ده.

پخپله قسطنطين هم ديوال ته راغی او دمسلمانانو ددې كار نظاره يې وكړه ، هغه دعثماني فوځ د باجو غږ اوريده. خو ددې نه زيات په نور څه نه پوهيده. خومسلمانانو خوشحالي كوله. ټوله شپه دغو اتيا جهازونو سفر وكړ او دقسطنطنيې عيسويان تر اخري وخته پورې هم هيڅ و نه پوهيدل ، بلاخره د سهار رڼا د دې ستر راز څخه پرده پورته كړه ،په دې وخت كې دسلطان لښكر اتيا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن كې ځای په ځای شوي وه.

كله چې دقسطنطنيې خلكو د سلطان دلښكر اتيا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن كې وكتله نو دښاريانو ساه ګانې و دريدې....دا څه شوي دي ؟...دوی خو يا ناشونې خبره شونې كړې ده.... دقسطنطنيې خلكو په خپلو سترګو باور نه كاوه ، هغوی دا هم وكتل چې عثماني فوځونو د ديوال تر څنګ يو پل هم درولی دی اوخپل توپونه يې په مناسبو ځايو كې نصب كړي او دديوال دې لورې ته يې د ګوليو د ورولو له پاره هم ځانونه تيار كړي دي. عيسويان ډير وارخطا شوي و ، د قسطنطين څومره جهازونه چې په ګولډن هارن كې موجود و ، هغوی ټول د زنځير تر څنګ په يوه ليكه كې ولاړ و ترڅو پردي جهازونه دننه را داخل نه شي.كله چې دقسطنطين جهازونو دعثماني بحري بيړۍ جهازونه په ګولډن هارن كې وكتل نوپرهغوی دحملې كولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب كړې وه. عثماني توپخانې په عيسوي جهازونو باندې ګوله باري پيل كړه او هر جهاز به چې مخې ته راته نو هغه به يې دهمدې ګوليو په واسطه په اوبو كې غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باري كوله اوهر لوري يې ګولۍ ويشتلې. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چې توپونو په كې ډير بنسټيز اوپريكنده رول و لوبوو. په دې توګه د سمندر له لوري دحملې په واسطه عيسويان محبور شول چې خپل فوځ ځواك سره وويشي. دګولډن هارن اوبه ډيرې ژورې نه وې. په دې اساس عثماني جهازونو په ډيره اسانۍ سره هغه استعمالولې. سلطان په ګولډن هارن باندې ديوه پل د جوړولو حكم وكړ اوپه دې توګه يې دښار شمالي ديوال هم د سختې كلابندۍ لاندې راوست ړ

اوس نود ۱۴۵۳ كال د مئ دمياشتې څلور ويشتمه ورځ وه. په همدې ورځ قسطنطين سلطان ته پيغام وليږه: « ته چې پرما څومره خراج ټاكل غواړې زه يې وركړې ته تيار يم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنيه ماته پريږده»

خو اوس سلطان په دې ډاډمن شوی و چې هغه به ښار سوبه كوي. په دې خاطر يې قسطنطين ته ځواب وليږه چې: « كه چيرې ته اطاعت قبلوې نوتاته به ديونان جنوبي برخه دركړل شي خو زه به په اسلامي دولت كې دقسطنطنيې د يوځای كيدو پرته بيرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې پوهیده چې ترهغې چې دقسطنطنې عیسوی سلطنت چې دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګوا ښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و . او بیا خو اوس د قسطنطنیې په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیې پر هغو دیوالونو چې د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیې ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چې د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چې د سینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چې که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه . هماغه و چې سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچې دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی .ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چې سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به ځوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غوونښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چې سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چې دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دخو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی ادآ کوو.»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د ۱۴۵۳کال د مئ د میاشتی ۲۹ مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولی ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و ..... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دغه خوړلو ښنلو پرته منډی ترړی وهلی ، جان جستیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ورداخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله د شهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوسلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یې په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چې سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یی وغوښتل چی ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چې دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلوسره یی سر راپورته کړاو ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام) .

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چې سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نو هغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ . ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ور ننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله . په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری ایښی وه . اوپه دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغاحسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولوسره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته .....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اودا سمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختو کی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم دسلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم څو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته دایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان دسونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی دسونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان ته دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده .دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی دشاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکۍ لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو. سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، ویی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې جنګ کې د مسلمانانو په لاسو څلوېښت زره عیسویان وژل شوي و. او شپېته زره عیسوي عسکر په بند کې اچول شوي و. د قیصر د کورنۍ هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالي شوي وو. ډېر یې ایټالیې او یو شمیر نورو اروپایي هیوادونو ته تښتیدلي وو. د قیصر یو لمسی څو ورځې وروسته مسلمان شو او هملته په قسطنطنیه کې واوسید. بلاخره د دې کورنۍ نوم او نښه ورکه شوه.

د شاهي محل د کتلو وروسته سلطان هلته د اس ځغلولو په ستر میدان کې خپل لښکر را ټول کړ او د شکرانې لمونځ یې ادا کړ. (هیپوډ روم) یوازې د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه د لته به د نوو پادشاهانو د تاج د په سرکولو اعلان هم کیده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کې سوزول کیده. په تاریخ کې څو ځله د حکومت پر خلاف بغاوتونه د همدې میدان څخه پیل شوي و. معلومه نه ده چې د امیدان به څو ځله د انسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هیپوډ روم کې دری ستنې نصب شوی وی ، لمړی یې د مسیح نه مخته په څلورمه پیړۍ کې بله یې په پنځمه عیسوی پیړۍ کې او دریمه یې په لسمه عیسوي پیړۍ کې. دا ستنې د دری بازینطینې شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنې تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دې ستنې باندې د دریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و. کله چې سلطان دا انځورونه وکتل نو د خپله ځایه راپورته شو او د خپلو جنګي غشو په واسطه یې د هغې اژدهاو سرونه ور پرې کړل.

په هیپوډ روم کې د سلطان دربار جاري و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دې میدان کې د سلطاني فوځونو او مسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو. نن د قسطنطنیې خلک د خپل نوی پادشاه د کتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسې په ښار کې امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چې د قسطنطنیې د ښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چې نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دې ځایه راغلی و.

قاسم بن هشام د سلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلي و. هغه ټوله ورځ په بندرګاه کې ګرزیده. هغه ته د شاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څو کسه عسکرو ته اړتیا وه. خو تر ماسپښینه پورې قاسم کومه پریکړه نه وه کړې ،په حقیقت کې هغه اوس د قسطنطنیې څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده. خواوس قاسم پتیېلی وه چې د مارسی د پیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دې مشن باندې د سلطان د اجازې سره سم کار کوي.د قاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنیه کې مقیم شوی و . د هغه خلک چې خپل کورونه یې پرې ایښي و د هغوی په کورونو کې د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره همدلته یو ځای وه. خو قاسم غوښتل د مارسي لټون وکړي. قاسم د هیپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستي و چې یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی ځیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تښتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په ځیر یی په سر پټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په ځیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی ځخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبږم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه .

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله .دحالاتو ځخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی ځخه ووت .قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوڅو ځخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده ... قاسم د مقرون او خپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لړ ځه ګرندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود ځه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورننژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړی ځخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و. قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه. خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو ځخه یی ددننه ځای اندازه واخسته. هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور ځه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری ځخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت. خودلته هیڅوک هم نه وو. دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده. قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه. هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کې ددې غونډۍ د تراشلو ځخه جوړه شوې وه. اودکوم پادري دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالي وه . ددې ځای د خالي پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یې وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چې مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدې وخت کې هغه فکر وکړ چې شونې ده چې ددې حجرې دروازه بلې کومې لورې ته وتلې وي، په همدې خاطر یې دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجرې دفرش دپاسه په یوه کونج کې د وښو ډیرې لګیدلې و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یې دهغه ځایه لرې کړه .....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددې دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینښوول شوې وه. قاسم دغه تخته لرې کړه ، ورلاندې یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کې دومره تیاره وه چې قاسم که په کې ورکیوتې وی نو هر څه په کې شونې وو. ځکه هغه نه پوهیده چې مقرون به دسرنګ په کوم ځای کې پټ شوی وی. خو قاسم ددې خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کې را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کې وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یې سترګې د تیارې سره عادي شوې اوخپلې مخې ته یې یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدې نیم کوس اوږودوالي یې درلود. قاسم داسې و انګیرله چې داسرنګ به ددیوال شرقي برخې لاندې تیریږي ، ددې معنی داشوه چې دا سرنګ به قسطنطنیې څخه تیریږي او بیرون تر پاسفورس پورې په رسیږي، ځکه چې نژدې لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کې هر څه کتل خو مقرون یې نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کې کیني او ددې ځایه ووځی. هغه پریکړه کړې وه چې مقرون به نیسي او ډیرو شیانو په اړه به ترې پوښتنې ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیې شاتنۍ برخه وه ، څنګه چې قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یې سترګې په فاسفورس ابنا کې په یوې لنګر اچونکي جهاز ور ونښتې. د جهاز بادبانونه پرانستې و او دساحل څخه پنځوس ګزه لرې ولاړ و. په دې جهاز باندې دهیچا بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولې تښتې توری کړل شوې وې ، کیدی شي دشپې په تیارو کې د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کې د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلي و چې د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیدار شول. ځکه هغه چې دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخې ته ولاړ و. په قاسم باندې قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدې جهاز ته راوړی وه. خو په دې وخت کې قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لورې ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یې فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسې اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي....قاسم یو دم ښی لوری ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، او په لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځآن غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقینی توګه چې مقرون به د شاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پوری قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونی کې وچې شوی ، هغه دمړینی نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندی په اوبو کې را پریوست ، او د پاسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته وریپښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهی سره یو ځای دقسطنطنی تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه د شاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لوری ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دې دهغه جهاز ته ور وخیژی. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوی ، هغه دهر ډول خطری ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لری و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستې وی نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږی. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ او په ډیره چټکۍ سره یې هغې لوری ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوی لوری بلې لوری ته کړی ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګیو کی ننبتل. خوپخوا تر دی چی قاسم ځان سنبال کړی دغشو بله حمله پری راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشی ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندی ولاړ واو ددی کار څارنه یی کوله، په دی وخت کی قاسم یوه عجیبه پریکړه وکړه، هغه یو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ اوپه اوبو کی یی ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډیر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کی غوپه خوړلی وه او ځان یی غایب کړی و.

اوبیا چی کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په یوی څنډی باندی د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کی نیولی وه. او په دواړو لاسو یی د جهاز جنګلی نیولی وی. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کی سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدی هیلی سره دجهاز خلورو اړخونو ته ځغلیدل. ځکه هغوی پوهیدل چی دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خیژی. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چی قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دی وخت کی د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله راوړه خو د قاسم په څیر تورزن ته ماتی ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه یو کس قاسم له منځه یوړ خو د بل سره دمقابلی په وخت کی د شاګال نور سپاهیان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ، هغه په یوه وخت کی دشاګال د اوو کسو سپاهیانو سره جنګیده. قاسم په منځ کی ولاړ و او اوه کسه سپاهیان تری شاوخوا. هغه د طاهر وورور او د هشام زوی و. دعربو ډیر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلی وروسته اوو واړه سپاهیان ستومانه شول ، ځکه چی قاسم غوښتل هغوی په همدی ډول ستومانه کړی،په دی وخت کی قاسم دداسی یوه داو څخه کار واخست چی دشاګال دوه سپاهیان یوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپریوتو سره سم قاسم د یوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستی و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدی وخت کی دقاسم په زړه کی یو فکر راپیدا شو ، د جنګ ځای یی پریښود او په یوه منډه یی ځان د جهاز هغی برخی ته ورسو چی هلته د جهاز اخری تختۍ لګیدلی وی. پاته پنځه کسه سپاهیانو هم دهغه پسی ور منډی کړی ،هغه د جهاز داخری کونج پوری منډه کړه ، په دی ځای کی د لرګیو کمزوری جنګلی لګیدلی وی ، دقاسم پسی راځغلیدونکی پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګیو جنګلی یی ماتی کړی اوپه اوبو کی ور پریوتل. اخری دوه کسو سپاهیانو ماتی جنګلی نیولی وی او ځوړند شوی و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کاریی همله ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ویریده چی هسی نه چی هغه دری کسه په سمندر کی لویدلی کسان بیرته جهاز ته را ونه خیژی خو هیڅ پروا یی ونه کړه او بیرته د جهاز دننۍ برخی ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کی شاګال هیڅ و نه کوت. دلته دری کابینه جوړ کړل شوی و. قاسم دخپلی توری سره بیل بیل کابین وکوت. خو شاګال یی تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننۍ برخی څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشي ته يې ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو ووينې چې شاګال خو چيرې نه دی تښتيدلی. هغه په دې فکر کې و چې ايا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دې وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپيدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زينی د پيدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګيو څخه جوړه شوی يوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چيتاپه څير سخت متوجه و. د لاندی کيوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چې دپښو اواز يې څوک وا نه وري ،خو کله چې لاندی منزل ته ور ښکته شو نو يو برچه يې مخته وويشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کيناست. برچه د هغه شاته ديوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلې وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګيدی. قاسم شاګال هير کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډير خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستې وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسيد. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په ديوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چې قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پريکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چې قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به يې خفه کاوه او قاسم ته به يې ويل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی ښځ به دی ورمات کړم.»

کله چې قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډير درد نه بيرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چې اواز يې هم نه شو ويستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پريښوده او لکه د وږي ليوه په څير يې په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کيدو له پاره تيار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونيو او د قاسم سر ته يې راخلاص کړ قاسم خپل سر ټيټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګيد او هملته ونښت. دجهاز دلاندی برخی يوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډير ژر خپل تبر بيرته راوويست او په قاسم باندی دبل ګذار له پاره په دوو ثانيو کی ځان تيار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددويم ګذار څخه خوندي پاته کيدل ډير ستونزمن وو ،خوبيا هم د قاسم قسمت دهغه سره ياری وکړه اودشاګال دويم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتيدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکيده. خو شاګال د قاسم په خيال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه يې په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زياتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښويده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څير په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته د شاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی ...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و ... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوایی په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقیدو نه وروسته دپاسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوبڼه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و .دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروبښل ، بندی فوځیان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیې په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیې ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنیې څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړ او د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان او دښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړۍ ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان، سربیا، بوسنیا، موریا، طرابزون، سنیوپ، مجمع الجزایر، کریمیا، والیشیا، البانیا، هزریګونیا، وینس، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړۍ ښځه دسر په سترګو و منله، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علی اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده، دا هم زما لور ده، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل «لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی.... ایا ته ځانته راغلی یی، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم، مارسی، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ورووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستیمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوتیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی » (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۷۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین االشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خو په عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر اینبوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم » ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نزدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی » و ، چی حکومت یی د لمړی عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قریب الرحمن سعید نوري پښتو ژباړې:

1. اسلامي سیات.(مولانا ګوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي ریاست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکیت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حدیثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدین یوبي ریښتني پیښې (دایمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سید اسعد ګیلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. یو شمیر نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه یې زما په لیکنو کې کتلائ شئ.
10. د بایزید یلدرم تاریخي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدین خلجیي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشیرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثیقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدینو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هیواد کې د سولې د پاینبت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحید) د بشیر احمد لودهي لیکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسې او د اردو ژبو څخه ژباړل شوې او هم په انګليسي ژبه سياسې شننې ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوې دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library